

Toelichting op aanvraag omgevingsvergunning interne maatregelen N2000 Engbertsdijkswen

activiteit aanleggen en in stand houden van een werk

Datum: 28-6-2024

In afstemming met waterschap Vechtstromen is onderstaande toelichting opgesteld voor de activiteit aanleggen en in stand houden van een werk.

Met provincie en waterschap is afgesteld dat deze aanvraag gecoördineerd meeloopt met de procedure van het projectbesluit voor de interne N2000 herstelmaatregelen Engbertsdijkswen.

Locatie

In het omgevingsloket is bij het invullen van de locatie niet de projectgrenzen in te tekenen. Omdat dit een verplicht veld is daar dan toch het adres van de werkschuur ingevuld. Dit klopt echter niet met de locatie van de daadwerkelijke aanvraag. Deze staat op de overzichtstekening in de bijlage vermeld.

Omschrijving van het te plaatsen werk

De werkzaamheden bestaan uit diverse maatregelen op het gebied van natuurherstel. Voor de omgevingsvergunning wateractiviteit zijn relevant:

- Het aanleggen van buitenkades waarmee gebiedseigen water langer vastgehouden kan worden
- Het aanleggen van uitstroomconstructies om overtollig water gereguleerd af te kunnen voeren uit het gebied. De uitstroomconstructies worden voorzien van debietmeting, zodat inzichtelijk is hoeveel water het gebied uit stroomt.

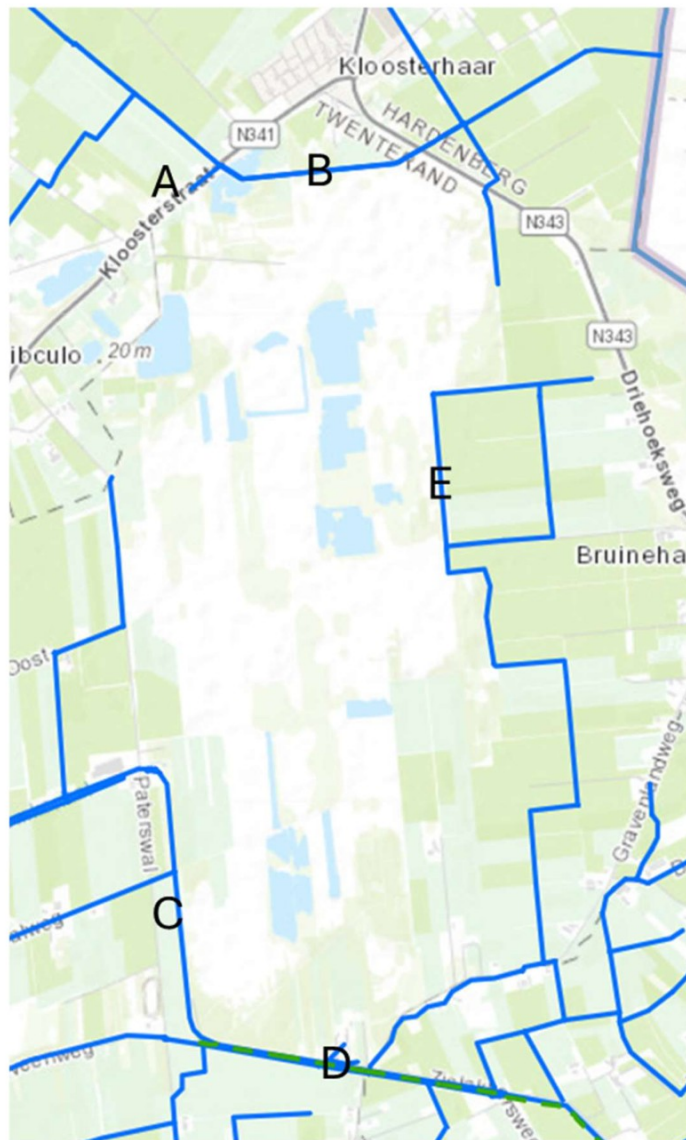
Deze werkzaamheden zijn vergunningplichtig op de volgende onderdelen:

- Werken binnen de beschermingszones van leggerwatergangen
- Gebruik maken van onderhoudspaden van het waterschap

Met het waterschap is afgesproken dat afspraken over beheer en onderhoud worden vastgelegd in een Beheer en Onderhoudsdocument. Het opstellen van dit document gebeurt in nauwe afstemming tussen de Staatsbosbeheer en waterschap na oplevering van de uitvoering.

Deze aanvraag is ook bedoeld om de volledige buitenkade op te nemen als 'overige kering' op de legger waterkeringen van waterschap Vechtstromen, inclusief de beschermingszone van 5m aan beide zijden van de kering. De uitstroomvoorzieningen worden opgenomen op de legger oppervlaktewater. Op deze manier wordt de bescherming van de buitenkade en de uitstroomvoorzieningen na aanleg gegarandeerd.

Deze aanvraag heeft alleen betrekking op de buitenkade, zoals weergegeven in bijlage 1. Binnen het project worden ook andere werkzaamheden uitgevoerd, waaronder de aanleg van binnenkades waarmee het gebied gecompartmenteerd wordt. De binnenkades die worden aangelegd vallen buiten de beschermingszone van leggerwatergangen (zie figuur 1) en komen na aanleg ook niet op de legger waterkeringen van waterschap Vechtstromen. De binnenkades vallen daarmee buiten de scope van deze vergunningaanvraag.

Figuur 1: leggerwatergangen (blauw lijnen) rondom de Engbertsdijkswateringen

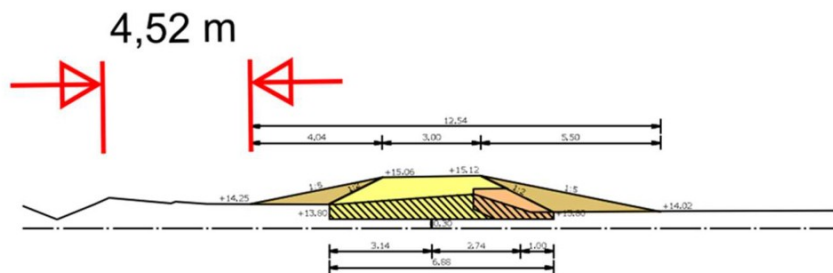
Nadere toelichting werken binnen beschermingszone

De beschermingszones van 5 meter breed liggen langs de leggerwatergangen:

- A. een bermsloot aan de noordwest kant,
 - B. watergang De Dooze aan de noordkant,
 - C. het Geesterens Stroomkanaal aan de westkant,
 - D. de watergang langs de Oude Hoevenweg aan de zuidoost kant
 - E. een afwateringssloot aan de oostkant van de Engbertsdijkswateringen
-
- A. In de beschermingszone aan de noordwest kant wordt binnen de beschermingszone een uitstroomvoorziening aangebracht (Uitstroom comp. 04, zie bijlage 2) richting een bermsloot langs de N341. De kade wordt hier op minimaal 4,5 meter van de watergang aangelegd (zie figuur 2, detailtekeningen in bijlage 3).
 - B. Werkzaamheden in de beschermingszone langs de Dooze betreft ophoging van een bestaande kade 10-20cm zand. Detailtekeningen zijn weergegeven in bijlage 3, kaart 05_noord, 06A_noord en 06_noord).
 - C. Aan de westkant wordt binnen de beschermingszone een uitstroomvoorziening (Uitstroom comp. 30, zie bijlage 2) richting het Geesterens Stroomkanaal gerealiseerd. De kade wordt hier

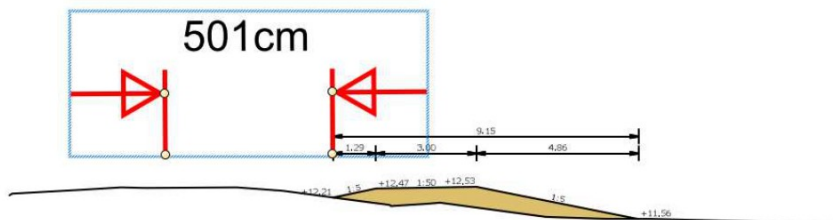
op meer dan 5 meter van het Geesterens Stroomkanaal gerealiseerd en ligt daarmee buiten de beschermingszone. (Zie figuur 3, ingetekend op profiel 1 van Kade 27 west, detailtekeningen in bijlage 3)

- D. Aan de zuidoost kant wordt binnen de beschermingszone een uitstroomvoorziening (Uitstroom comp. 36, zie bijlage 2) gerealiseerd.
- E. Aan de zuidkant wordt een deel van de kade langs de leggerwatergang aangelegd. Detailtekeningen zijn weergegeven in bijlage 3, kaart 10A_zuid, 15_oost en 21_oost.

Kade03_oost DWARSPROFIEL 6 - 6
Schaal 1:100

Figuur 2: afstand tot leggerwatergang profiel 6 Kade 03 West

Kade27_west DWARSPROFIEL 1 - 1
Schaal 1:100

Figuur 3 breedte van 5 meter ingetekend vanaf teen kade, leggerwatergang ligt buiten profiel

Nadere toelichting gebruik maken van onderhoudspaden

De onderhoudspaden bevinden zich langs de leggerwatergangen aan de noord- en westkant van het gebied. Alle onderhoudspaden worden tijdelijk gebruikt voor transportwerkzaamheden. Het onderhoudspad langs de Dooze aan de noordkant wordt minimaal (10-20cm) opgehoogd met zand, waarbij een minimale kruinbreedte van 3 meter wordt aangehouden. Het onderhoudspad behoudt hiermee zijn functionaliteit (zie dwarsprofielen in bijlage 3, kaarten 05_noord, 06A_noord en 06_noord).

Het onderhoudspad langs het Geesterens Stroomkanaal aan de westkant ligt net naast de nieuw te realiseren kade en wordt dus niet aangepast. (zie bijlage 3, kaart kade 30 west).

Start- en einddatum

We verwachten medio 2026 te starten met de werkzaamheden en deze medio 2027 af te kunnen ronden.

Situatieschets voorzien van maatvoering

In bijlage 1 is een overzichtstekening van de kades toegevoegd.

In bijlage 2 is de locatie van de uitstroomvoorzieningen weergegeven op een overzichtstekening.

Constructietekening voorzien van maatvoering

In bijlage 3 is zijn de principeprofielen van de buitenkades toegevoegd.

In bijlage 4 zijn voor de uitstroomvoorzieningen de principeprofielen inclusief een tabel met maatvoering opgenomen.

Omgevingsvergunning (water) interne maatregelen N2000 Engbertsdijkerven publiceerbaar

Uw verzoek

Ingediend bij	Waterschap Vechtstromen
Soort	Aanvraag vergunning
Activiteit(en)	aanleggen en in stand houden van een werk
Doel	Definitief
Status	Ingediend
Verzoeknummer(s)	20240702 01561 000 (ingediend op 02-07-2024)

Project

Naam van dit project

Omgevingsvergunning (water) interne maatregelen N2000 Engbertsdijkerven

Projectomschrijving

Met het uitvoeren van de interne maatregelen zijn aanpassingen aan de uitstroomvoorzieningen noodzakelijk. Daarvoor vragen we deze omgevingsvergunning aan.

Locatie

Adres

Dorpsstraat 1a, 7694AA Kloosterhaar

Algemeen

U kunt een bijlage toevoegen over het contact met anderen over uw plannen.

Geen documenten.

Voeg als bijlage toe: gegevens over de grens van de locatie.

Geen documenten.

Contact met anderen over uw plannen

Heeft u contact gehad met anderen over uw plannen?

Ja

Hoe heeft u anderen betrokken bij uw plannen?

geen openbare informatie

Welke reacties heeft u gekregen?

geen openbare informatie

Verzoek

Uw verzoek

02-07-2024

Geef uw verzoek een naam

Omgevingsvergunning (water) interne maatregelen N2000 Engbertsdijkvenen

Toelichting op uw verzoek

geen openbare informatie

Uw referentienummer

geen openbare informatie

Hierbij verklaar ik alle vragen naar waarheid te hebben ingevuld.

Ja

Is er informatie die u later pas opstuurt? Geef hier dan aan welke informatie dat is. Geef ook aan waarom u die pas later opstuurt.

geen openbare informatie

Is er informatie die u niet opstuurt? Geef dan aan waarom. Bijvoorbeeld omdat u die al eerder heeft ingestuurd.

geen openbare informatie

Uw gegevens

E-mailadres en telefoonnummer initiatiefnemer

E-mailadres

geen openbare informatie

Telefoonnummer

geen openbare informatie

Gegevens vestiging of bedrijf initiatiefnemer

KVK-nummer

30263544

Vooraf ingevuld antwoord.

Handelsnaam

Staatsbosbeheer

Vooraf ingevuld antwoord.

RSIN

806511588

Vooraf ingevuld antwoord.

Adresgegevens bedrijf initiatiefnemer

Straatnaam

Smallepad

Vooraf ingevuld antwoord.

Huisnummer

5

Vooraf ingevuld antwoord.

Huisletter

-

Huisnummertoevoeging

-

Postcode

3811MG

Vooraf ingevuld antwoord.

Plaats

Amersfoort

Vooraf ingevuld antwoord.

Is het postadres hetzelfde als het hoofdadres?

Nee

Vooraf ingevuld antwoord.

Postadres bedrijf initiatiefnemer**Wat voor adres wilt u opgeven als postadres?**

afwijkend adres

*Vooraf ingevuld antwoord.***Wat voor adres wilt u opgeven als afwijkend adres?**

postbusnummer

*Vooraf ingevuld antwoord.***Nummer**

2

*Vooraf ingevuld antwoord.***Postcode**

3800AA

*Vooraf ingevuld antwoord.***Plaats**

Amersfoort

*Vooraf ingevuld antwoord.***Contactpersoon****Wilt u een contactpersoon voor deze aanvraag of melding opgeven?**

Ja

Functie contactpersoon

Projectmedewerker

Voorletters

geen openbare informatie

Voorvoegsel

geen openbare informatie

Achternaam

geen openbare informatie

E-mailadres

geen openbare informatie

Telefoonnummer

geen openbare informatie

Wat voor adres wilt u opgeven als postadres?

binnenlands adres

Straatnaam

geen openbare informatie

Huisnummer

geen openbare informatie

Huisletter

geen openbare informatie

Huisnummertoevoeging

geen openbare informatie

Postcode

geen openbare informatie

Plaats

geen openbare informatie

Vragen en antwoorden

aanleggen en in stand houden van een werk

Omschrijving

Geef een omschrijving van het werk dat u wilt gaan plaatsen.

Zie bijlage toelichting bij aanleggen en in stand houden van een werk, deze bij stap 5 geüpload.

Start- en einddatum

Geef aan op welke datum u verwacht te gaan starten met de werkzaamheden.

medio 2026

Geef aan wanneer u verwacht klaar te zijn met de werkzaamheden.

medio 2027

Digitaal

Gaat u ermee akkoord dat de reactie op deze aanvraag digitaal wordt verzonden?

Ja

Bijlagen

aanleggen en in stand houden van een werk

Voeg een situatieschets toe van de locatie voorzien van maatvoering.

Document	Vertrouwelijk
Bijlage 1 Overzicht kadesysteem EDV.pdf	Nee
Bijlage 2 Situatietekeningen uitstroomvoorzieningen.pdf	Nee
Toelichting aanvraag omgevingsvergunning (water) interne maatregelen N2000 Engbertsdijksvenen_definitief.pdf	Nee

Voeg een (constructie)tekening toe voorzien van maatvoering.

Document	Vertrouwelijk
Bijlage 4 Principeuitwerking stuwen.pdf	Nee
Kaart kade 03_oost.pdf	Nee
Kaart kade 03_zuid.pdf	Nee
Kaart kade 04_noord.pdf	Nee
Kaart kade 05_noord.pdf	Nee
Kaart kade 06_noord.pdf	Nee
Kaart kade 06_oost.pdf	Nee
Kaart kade 06A_noord.pdf	Nee
Kaart kade 08_west.pdf	Nee
Kaart kade 10A_oost.pdf	Nee
Kaart kade 10A_zuid.pdf	Nee
Kaart kade 11_zuid.pdf	Nee
Kaart kade 12_west.pdf	Nee
Kaart kade 16_west.pdf	Nee
Kaart kade 22_west.pdf	Nee
Kaart kade 27_west.pdf	Nee
Kaart kade 30_west(1).pdf	Nee
Kaart kade 30_west(2).pdf	Nee
Kaart kade 31_west.pdf	Nee
Kaart kade 35_oost.pdf	Nee
Kaart kade 36_oost.pdf	Nee

Document	Vertrouwelijk
Kaart kade 36_zuid.pdf	Nee

Verzoeknummer: 2024070201561

Projectnaam: Omgevingsvergunning (water) interne maatregelen N2000 Engbertsdijksvenen

Projectomschrijving: Met het uitvoeren van de interne maatregelen zijn aanpassingen aan de uitstroomvoorzieningen noodzakelijk. Daarvoor vragen we deze omgevingsvergunning aan.

Uitvoerende instantie:

Bevoegd gezag: Waterschap Vechtstromen

Doel: Initieren

Type verzoek: Aanvraag vergunning

Toelichting verzoek: Deze aanvraag is in nauw overleg afgestemd met [REDACTED], [REDACTED] en [REDACTED]. De factuur voor legeskosten digitaal versturen naar [REDACTED]@overijssel.nl, t.a.v. mevrouw [REDACTED] o.v.v. kenmerk LIFE18NAT/NL/000636 en inkoopnummer. Dit inkoopnummer staat op de opdrachtbrief die de provincie aanmaakt o.b.v. het gestelde legesbedrag. Neem hiervoor contact op met mevrouw E. [REDACTED]@overijssel.nl.

Toelichting later aan te leveren informatie:

Toelichting niet aan te leveren informatie:

Referentie aanvraag:

Is er geparticipeerd: Ja

Participatie wijze: Via de website www.engbertsdijksvenen.nl, nieuwsbrieven, inloopbijeenkomsten en in nauwe afstemming met betrokken stakeholders.

Participatie resultaat: Beperken van effecten naar de omgeving en oog voor de belangen van stakeholders.

Gegevens initiatiefnemer

Handelsnaam: Staatsbosbeheer

[REDACTED]@staatsbosbeheer.nl

Telefoonnummer: 06 [REDACTED]

Adres: Smallepad 5

Postcode en plaats: 3811MG Amersfoort

Correspondentie adres: postbusnummer 2

Correspondentie postcode en plaats: 3800AA Amersfoort

Gegevens contactpersoon

[REDACTED]
Functie: Projectmedewerker

Telefoonnummer: 06-[REDACTED]
[REDACTED]@staatsbosbeheer.nl

Gegevens gemachtigde

Emailadres:

Telefoonnummer:

Projectactiviteit(en):

Projectactiviteit: aanleggen en in stand houden van een werk

Projectactiviteit: aanleggen en in stand houden van een werk

Volgnummer: 1

Vraag en antwoord:

Groepering: Omschrijving

Vraagtekst: Geef een omschrijving van het werk dat u wilt gaan plaatsen. **Antwoord:** Zie bijlage toelichting bij aanleggen en in stand houden van een werk, deze bij stap 5 geüpload.

Groepering: Bijlagen

Vraagtekst: Voeg een situatieschets toe van de locatie voorzien van maatvoering. **Antwoord:** true

Meegestuurd bijlage: Bijlage 1 Overzicht kadesysteem EDV.pdf

Meegestuurd bijlage: Bijlage 2 Situatietekeningen uitstroomvoorzieningen.pdf

Meegestuurd bijlage: Toelichting aanvraag omgevingsvergunning (water) interne maatregelen N2000 Engbertsdijkavenen_definitief.pdf

Groepering: Bijlagen

Vraagtekst: Voeg een (constructie)tekening toe voorzien van maatvoering. **Antwoord:** true

Meegestuurd bijlage: Kaart kade 22_west.pdf

Meegestuurd bijlage: Bijlage 4 Principeuitwerking stuwen.pdf

Meegestuurd bijlage: Kaart kade 10A_oost.pdf

Meegestuurd bijlage: Kaart kade 06_oost.pdf

Meegestuurd bijlage: Kaart kade 12_west.pdf

Meegestuurd bijlage: Kaart kade 04_noord.pdf

Meegestuurd bijlage: Kaart kade 31_west.pdf

Meegestuurd bijlage: Kaart kade 06A_noord.pdf

Meegestuurd bijlage: Kaart kade 05_noord.pdf

Meegestuurd bijlage: Kaart kade 10A_zuid.pdf

Meegestuurd bijlage: Kaart kade 27_west.pdf

Meegestuurd bijlage: Kaart kade 03_zuid.pdf

Meegestuurd bijlage: Kaart kade 36_oost.pdf

Meegestuurd bijlage: Kaart kade 06_noord.pdf

Meegestuurd bijlage: Kaart kade 16_west.pdf

Meegestuurd bijlage: Kaart kade 11_zuid.pdf

Meegestuurd bijlage: Kaart kade 30_west(2).pdf

Meegestuurd bijlage: Kaart kade 30_west(1).pdf

Meegestuurd bijlage: Kaart kade 08_west.pdf

Meegestuurd bijlage: Kaart kade 36_zuid.pdf

Meegestuurd bijlage: Kaart kade 03_oost.pdf

Meegestuurd bijlage: Kaart kade 35_oost.pdf

Groepering: Start- en einddatum

Vraagtekst: Geef aan op welke datum u verwacht te gaan starten met de werkzaamheden.

Antwoord: medio 2026

Groepering: Start- en einddatum

Vraagtekst: Geef aan wanneer u verwacht klaar te zijn met de werkzaamheden. **Antwoord:** medio 2027

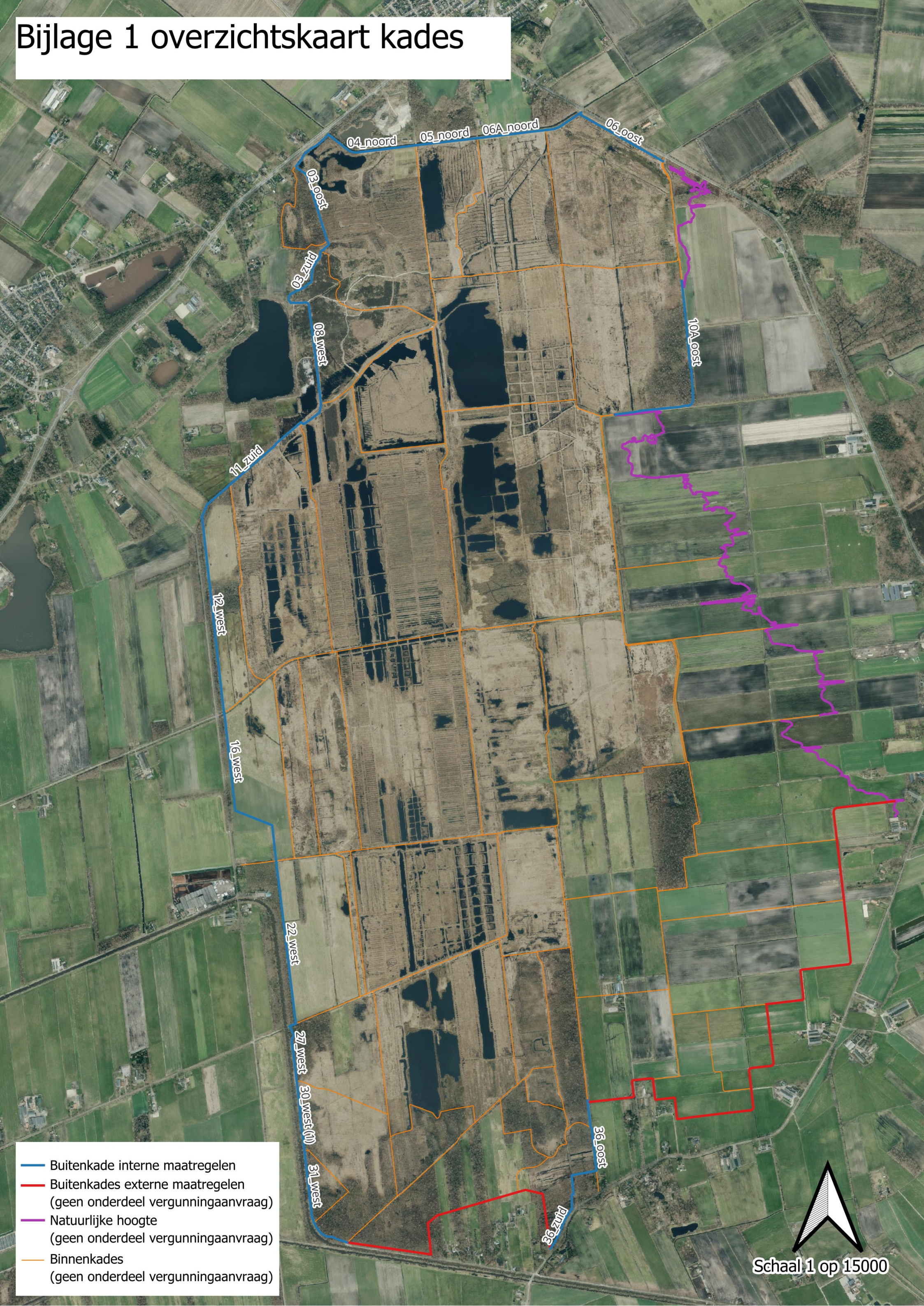
Groepering: Digitaal

Vraagtekst: Gaat u ermee akkoord dat de reactie op deze aanvraag digitaal wordt verzonden?

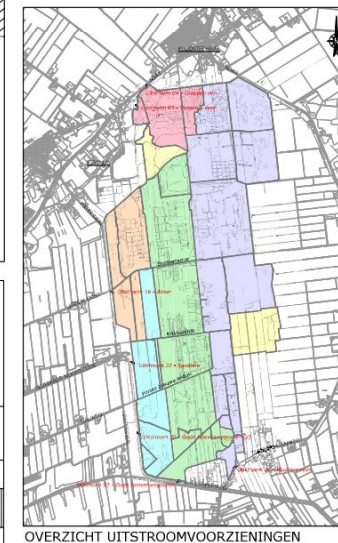
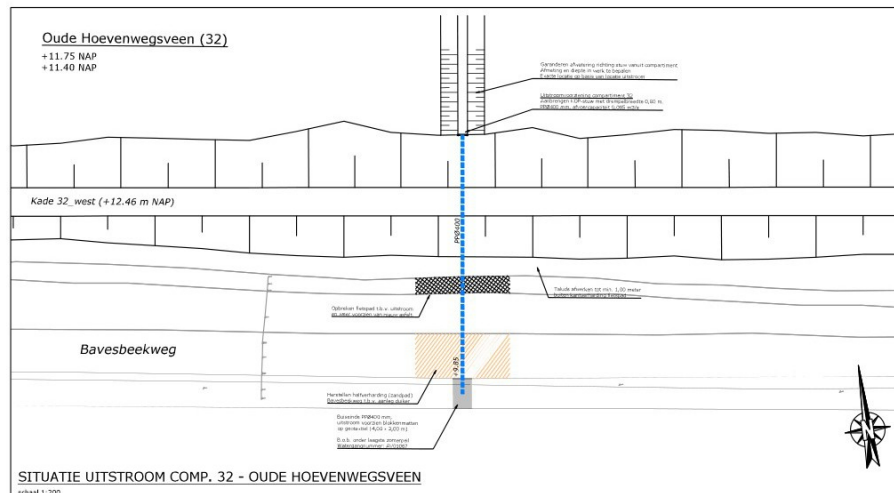
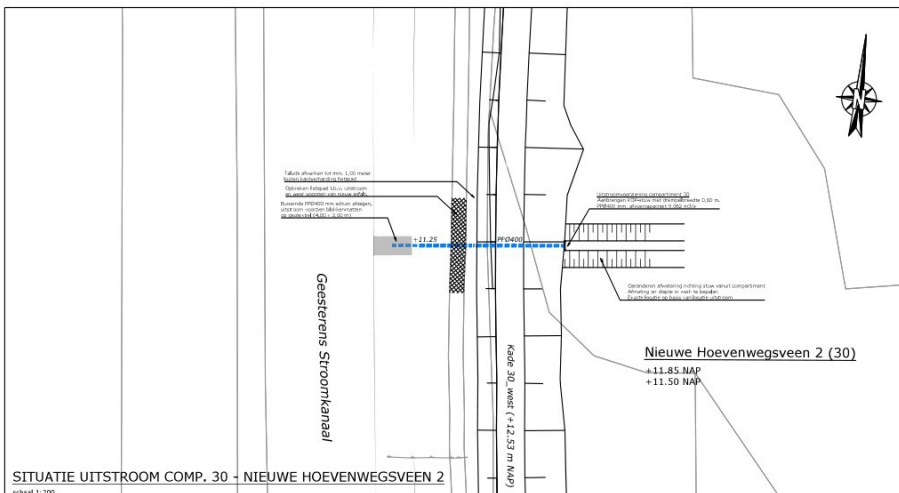
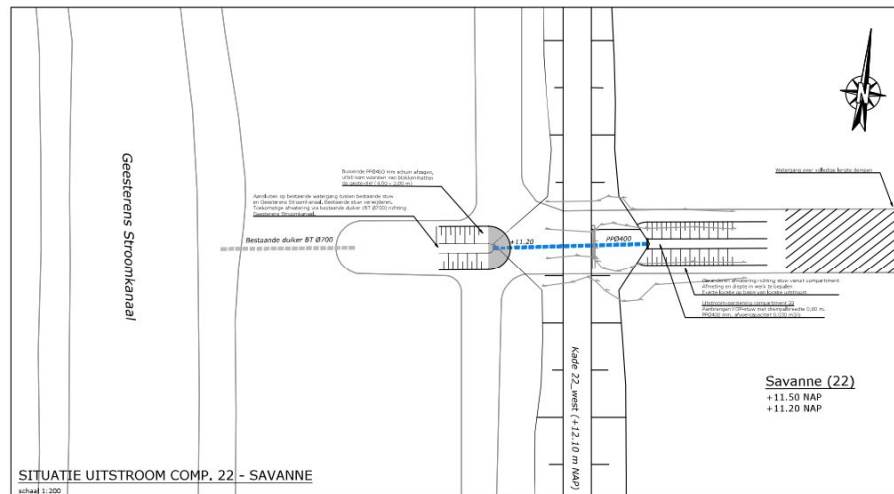
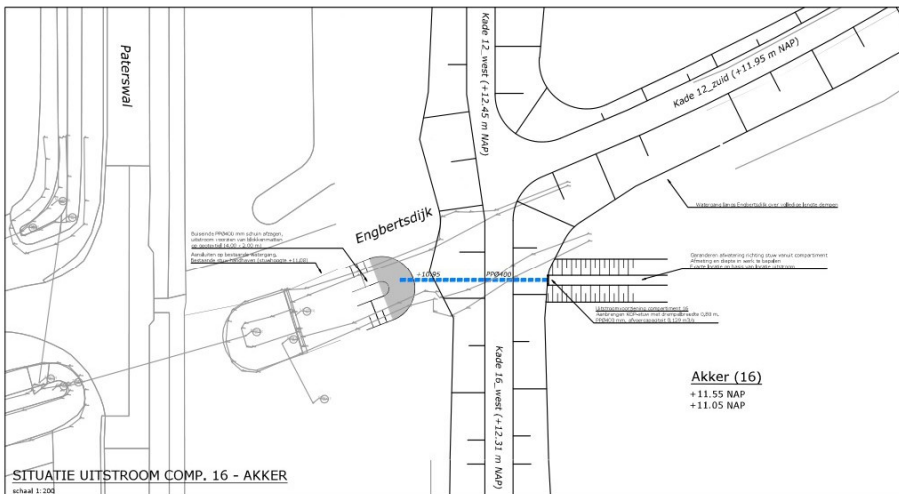
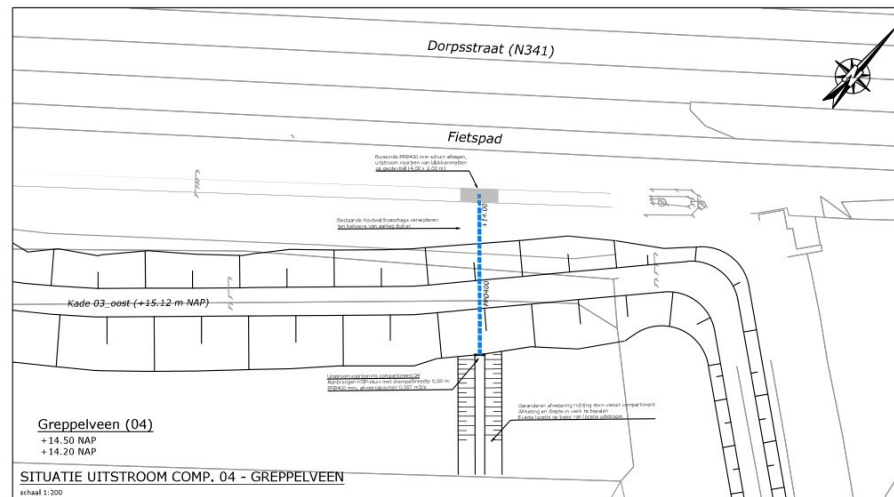
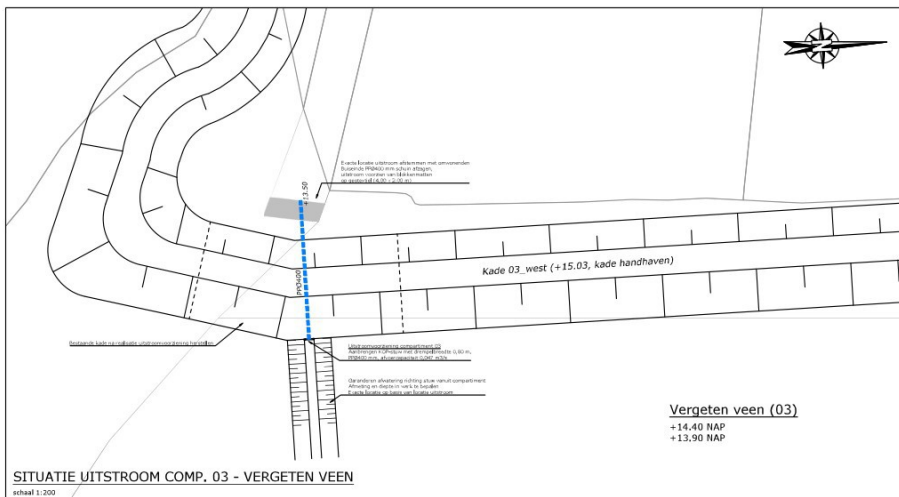
Antwoord: true

Dit document is automatisch gegenereerd op basis van de gegevens uit de aanvraag / verzoekxml.

Bijlage 1 overzichtskaart kades

- Buitenkade interne maatregelen
- Buitenkades externe maatregelen
(geen onderdeel vergunningaanvraag)
- Natuurlijke hoogte
(geen onderdeel vergunningaanvraag)
- Binnenkades
(geen onderdeel vergunningaanvraag)

OVERZICHT UITSTROOMVOORZIENINGEN

- Planmatig in beeld
- Planmatig in beeld
- Planmatig in beeld

STAATSBOSBEHEER/PROVINCIE OVERIJSSSEL

VERBETEREN HYDROLOGISCH SYSTEEM ENGERTSDIJKSVENEN

Integraal Definitief Ontwerp (IDO)

Situatietekening uitstroomvoorzieningen

schaal 1:200 Projectnr. 31556194 Tekeningen: PYS3 Tekenaar: AJB Blad 01 van 02

Bouink's veen (36)

+11.00 NAP
+10.60 NAP

Garanderen afwatering richting stuw vanuit compartiment
Afmeting en diepte in werk te bepalen
Exakte locatie op basis van locatie uitstroom

Uitstroomvoorziening compartiment 36
Aanbrengen KOP-stuw met drempelbreedte 0,80 m.
PPØ500 mm, afvoer capaciteit 0,112 m³/s

Kade 36_zuid (+11.74 m NAP)

Kade 36_zuid (+11.74 m NAP)

Opbreken asfalt t.b.v. uitstroom-
voorziening en weer voorzien van nieuw asfalt.

Buiseinde BTØ500 mm schuin afzagen,
uitstroom voorzien blokkenmatten
op geotextiel (4,00 x 2,00 m)

Watergang bodem +9.92
Watergangnummer: AV03213

Oude Hoevenweg

SITUATIE UITSTROOM COMP. 36 - BOUINK'S VEEN

schaal 1:200

OVERZICHT UITSTROOMVOORZ.

Opmerking:
• Maatvoering in meters
• Maten in millimeters, tenzij anders aangegeven
• Hoofdwatervlakte in m², tenzij anders aangegeven

Opdrachtgever:
STAATSBOSBEHEER/PROVINCIE OVERDIJSEL

Project:
VERBETEREN HYDROLOGISCH
SYSTEEM ENGBERTSDIJKSWATEREN

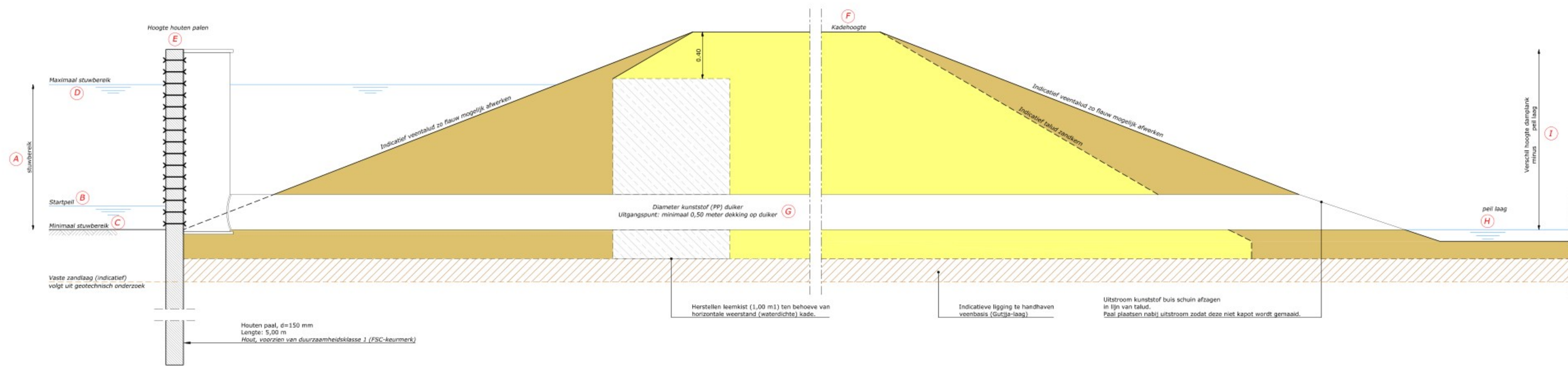
Onderdeel:
Integraal Definitief Ontwerp (IDO)
Situatietekening uitstroomvoorzieningen

Schaal: 1:200 Projectnr: 31556194 Tekeningen: HY03 Formaat: A2 Blad: 02 van 02

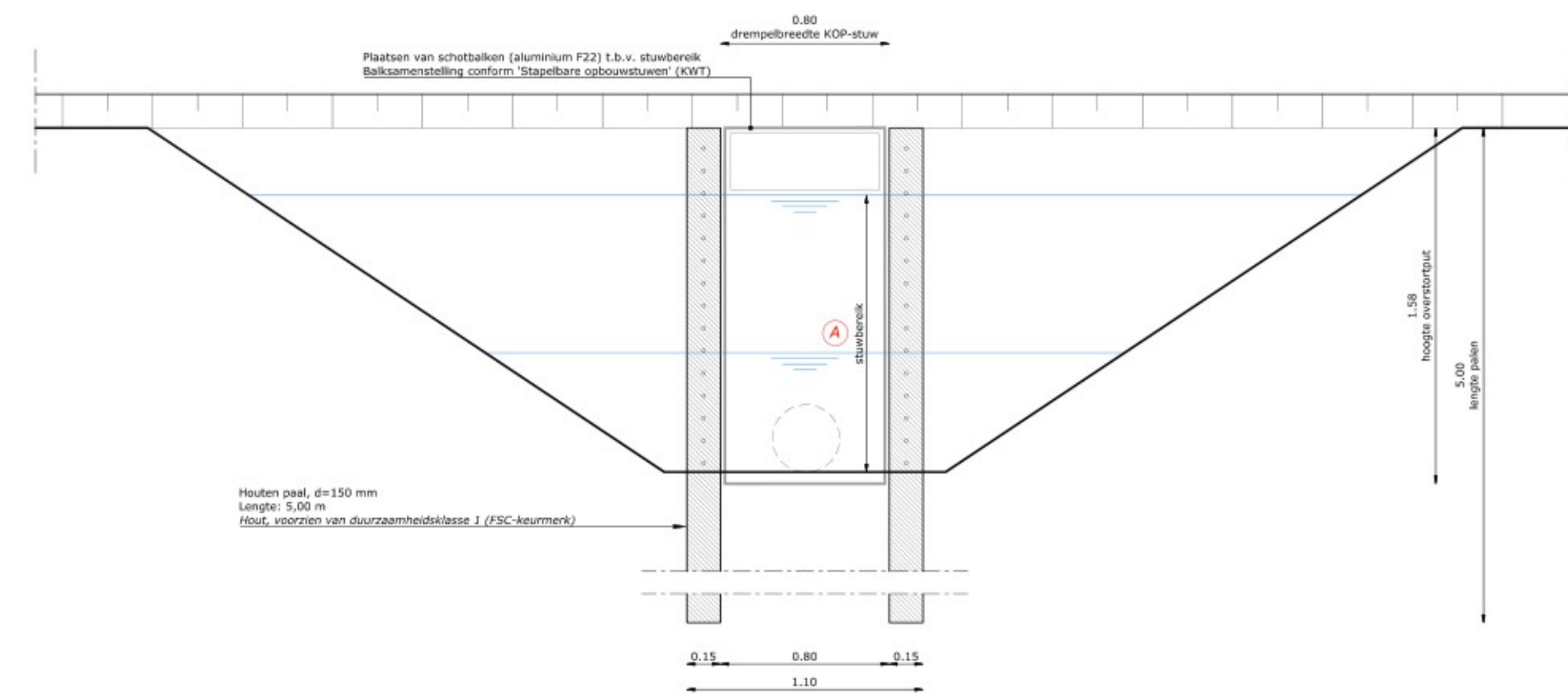
Roelofs

Correspondentieadres hoofdkantoor
Rooibos 12 7883 ZG Den Ham
Bezoekadres hoofdkantoor
Kroonhoek 8 7883 PN Den Ham
T (0546) 67 88 88
E info@roelofs.nl
Tevens vestigingen in:
Sneek Steenwijk
Spijkumase Veendam/
Stadskanaal Wierp

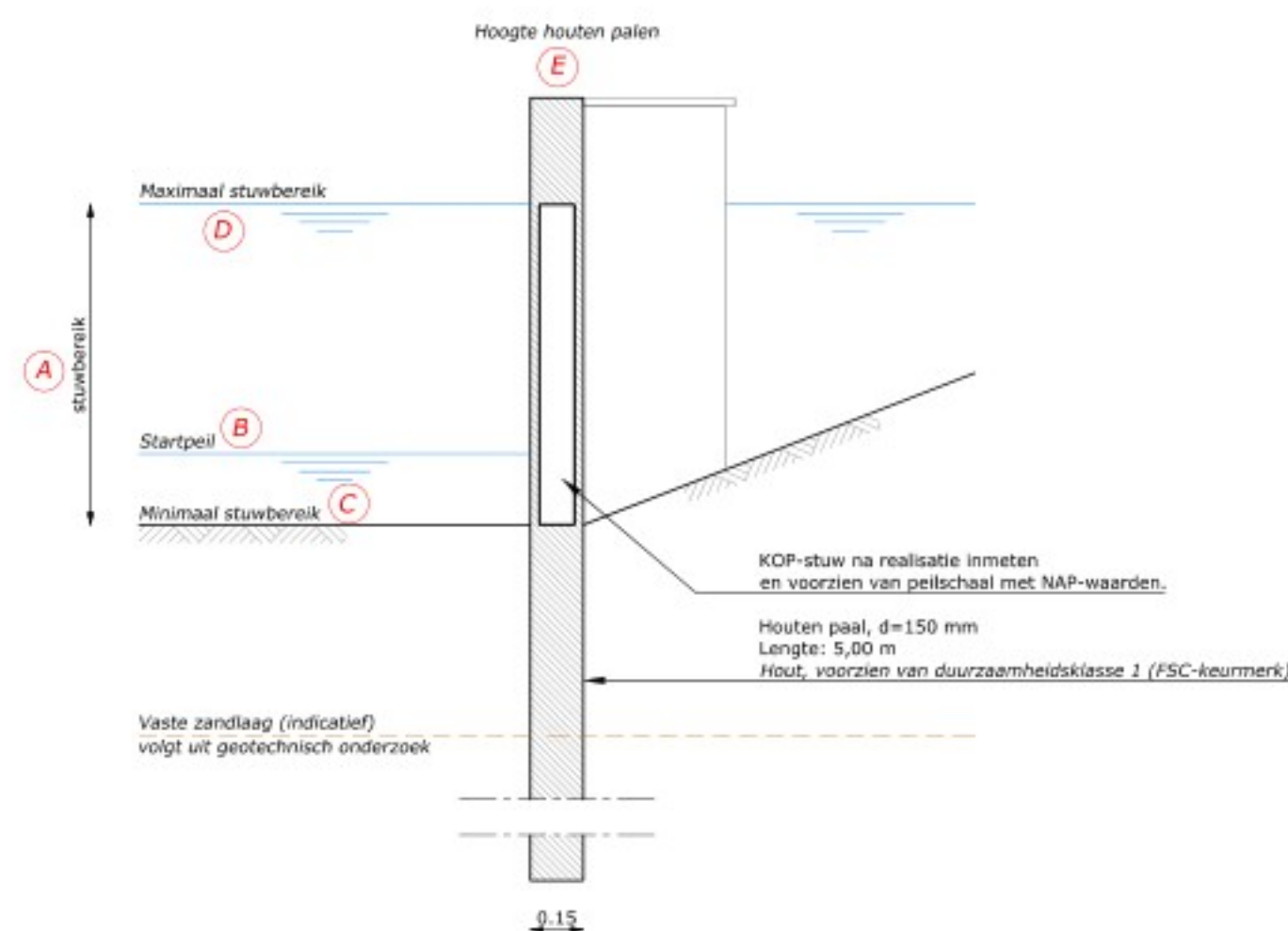
Meer waarde aan ruimte

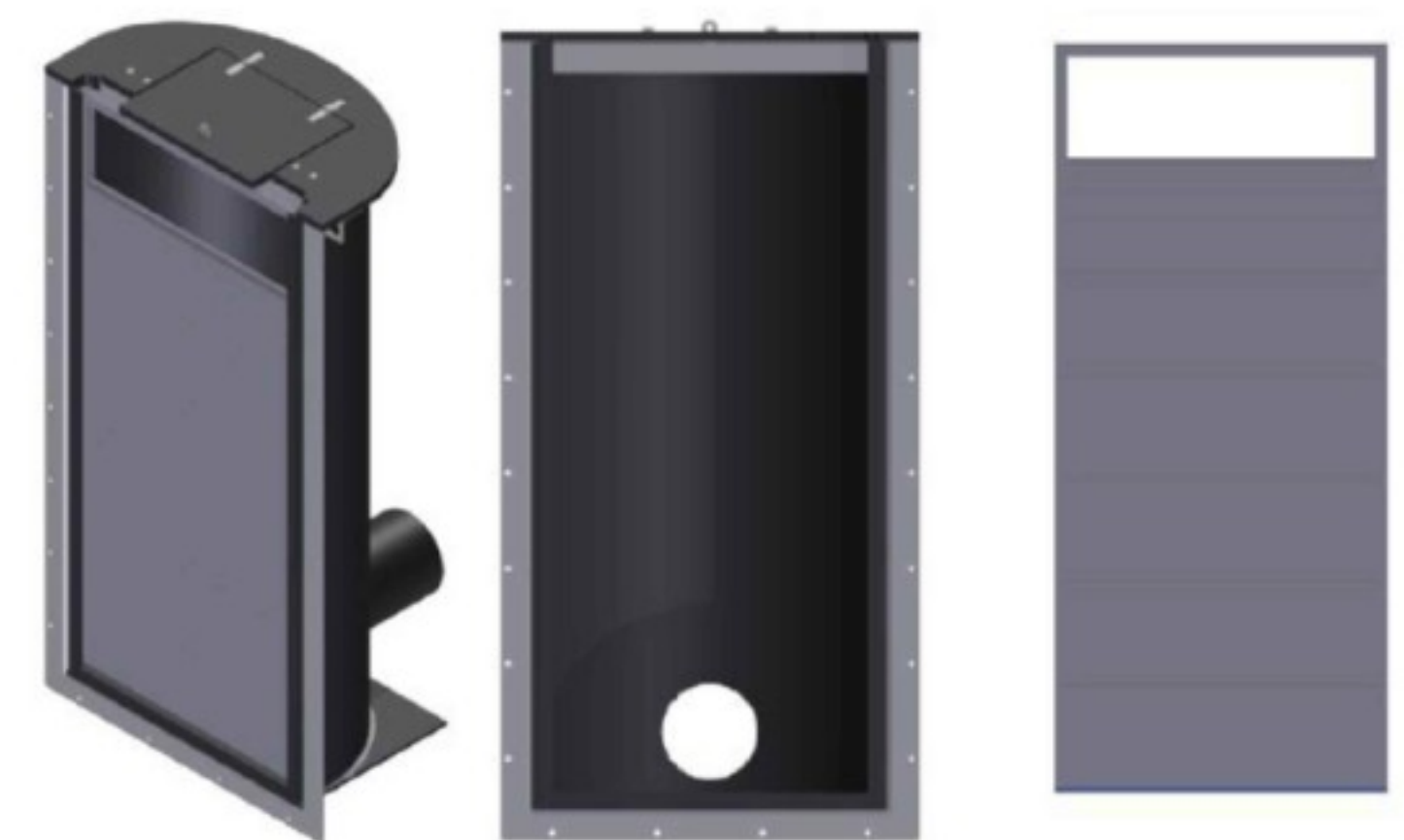
PRINCIPEDetail 1 - LENGTEDOORSNEDE KOP-STUW (0.80 METER)
schaal 1:20

PRINCIPEDetail 2 - VOORAANZICHT KOP-STUW (0.80 METER)
schaal 1:20

PRINCIPEDetail 3 - ZIJAANZICHT KOP-STUW (0.80 METER)
schaal 1:20

PRODUCTBLAD KWT - KOP-STUW (SPECIAL: V-STUW)
schaal: nvt

	A	B	C	D	E	F	G	H	I			
stuwnaam	stuwbreik	startpeil	min. stuwbreik	max. stuwbreik	hoogte palen	kadehoogte	diameter buis	peil laag	$\Delta(E-H)$	inw. hoogte stuw	schotbalken	special
Uitstroom comp. 03.	1,00	13,90	13,50	14,50	14,93	15,03	Ø400	13,40	1,53	1,425	5x200+2x100+2x50	V-stuw
Uitstroom comp. 04.	0,60	14,20	14,00	14,60	15,43	15,12	Ø400	13,40	2,03	1,425	5x200+2x100+2x50	V-stuw
Uitstroom comp. 16.	0,60	11,05	10,95	11,55	12,38	12,31	Ø400	11,10	1,28	1,425	5x200+2x100+2x50	V-stuw
Uitstroom comp. 22.	0,60	11,20	11,20	11,80	12,63	12,10	Ø400	10,70	1,93	1,425	5x200+2x100+2x50	V-stuw
Uitstroom comp. 30.	0,60	11,50	11,25	11,85	12,68	12,53	Ø400	10,35	2,33	1,425	5x200+2x100+2x50	V-stuw
Uitstroom comp. 32.	0,95	11,40	10,90	11,85	12,33	12,46	Ø400	9,85	2,48	1,425	5x200+2x100+2x50	V-stuw
Uitstroom comp. 36.	0,60	10,60	10,50	11,10	11,93	11,74	Ø400	9,92	2,01	1,425	5x200+2x100+2x50	V-stuw
	[m]	[m NAP]	[m NAP]	[m NAP]	[m NAP]	[m NAP]	[mm]	[m NAP]	[m]	[m]	[mm]	

OVERZICHTSTABEL - DIMENSIONERING VAN STUW PER LOCATIE
schaal: nvt

Opmerking:
• Maatvoering in meters
• Materiaalmaten in millimeters, tenzij anders aangegeven
• Hoogtematen in meters t.o.v. N.A.P.

Opdrachtgever:
STAATSBOSBEHEER/PROVINCIE OVERIJSSSEL

Project:
**VERBETEREN HYDROLOGISCH
SYSTEEM ENGBERTSDIJKSVENEN**

Onderdeel:
**Integraal Definitief Ontwerp (IDO)
Principeprofielen KOP-stuw (0,80 meter)**

Schaal: 1:20

Projectnr: 31556194

Tekeningnr: HY02

Formaat: A1

Blad: 02 van 02

HOOFDVERBODER
Engbertsdijsvenen

Roelofs

OOSTERHUIS

verijssel

Meer waarde aan ruimte

Projectbesluit Interne maatregelen

Engbertsdijksvenen

Datum: 11-09-2024
Status: ontwerp
Identificatienummer: NL.IMRO.9923.pbEDVintern-ON01

Het Projectbesluit **TAM-projectbesluit Engbertsdijksvenen interne maatregelen**

is opgesteld door:

en:

In samenwerking met:

Samen economisch sterker, met de kracht van de natuur

Overijssel is prachtig om te wonen, werken en recreëren. De komende jaren werken we samen aan het behoud en herstel van kwetsbare natuur en realiseren we nieuwe kansen voor de economie. De natuur heeft te lijden onder effecten van industrie, verkeer en landbouw, terwijl nieuwe economische ontwikkelingen worden beperkt om de natuur niet verder te belasten. Bewoners, belangenorganisaties en overheid hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid om de kwaliteit van het leefgebied van dieren en planten te verbeteren, voor nu en in de toekomst. Met maatwerk maken we de natuur veerkrachtig en weerbaar tegen invloeden van buiten, waardoor op termijn weer nieuwe economische kansen ontstaan. Waar nodig wordt de bestemming en/of het gebruik gewijzigd en planologisch vastgelegd in een ruimtelijk plan.

De maatregelen kunnen effect hebben op de gronden in de directe omgeving van de Natura 2000-gebieden. Samen met de grondeigenaren zorgen we voor een passende oplossing voor hun toekomst.

Meer informatie over Projectbesluiten Natura 2000?

Kijk ook op: www.overijssel.nl/natura2000. Of neem contact op via overijsselloket@overijssel.nl onder vermelding van het betreffende Natura 2000-gebied.

Inhoudsopgave

Motivering

4

Hoofdstuk 1	Inleiding	5
1.1	Gerechtelijke uitspraak ABRvS	5
1.2	Aanleiding en doel	5
1.3	Ligging en begrenzing plangebied	6
1.4	Wettelijke context	7
1.5	Projectbesluit	12
1.6	Leeswijzer	12
Hoofdstuk 2	Beleidskader algemeen	13
2.1	Inleiding	13
2.2	Europese wetgeving en beleid	13
2.3	Nationale wetgeving en beleid	14
2.4	Provinciaal beleid	17
2.5	Waterschapsbeleid	19
2.6	Gemeentelijk beleid	21
Hoofdstuk 3	Gebieds- en planbeschrijving	23
3.1	Inleiding	23
3.2	Ontstaan en huidige situatie van het plangebied	23
3.3	Huidige planologische situatie	24
3.4	Gebiedsopgave	25
3.5	Omschrijving interne maatregelen	26
Hoofdstuk 4	Overige ruimtelijke beleidsaspecten	31
4.1	Inleiding	31
4.2	Milieu	31
4.3	Water	44
4.4	Ecologie	51
4.5	Archeologie en cultuurhistorie	54
4.6	Explosieven	60
Hoofdstuk 5	Juridische planopzet	62
5.1	Algemene juridische opzet	62
5.2	Standaarden en opbouw	62
5.3	Toelichting op de functies en activiteiten en regels	63
Hoofdstuk 6	Uitvoerbaarheid	66
6.1	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	66
6.2	Economische uitvoerbaarheid	66

Motivering

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 **Gerechtelijke uitspraak ABRvS**

De reden om voorliggend 'TAM-projectbesluit Engbertsdijksvenen interne maatregelen' op te stellen is de gerechtelijke uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State op 9 november 2022 (202100072/1/R3, ECLI:NL:RVS:2022:3216).

In deze uitspraak heeft de Afdeling het besluit tot vaststelling van het inpassingsplan 'Engbertsdijksvenen - interne maatregelen' vernietigd. De vernietiging had betrekking op de volgende onderdelen:

Ontbreken passende beoordeling

Provinciale Staten hebben ten onrechte niet onderzocht of de ruimtelijke ontwikkelingen die het inpassingsplan mogelijk maakt, significante gevolgen kunnen hebben voor het Natura 2000-gebied. Daarom kan ook niet worden beoordeeld of een passende beoordeling had moeten worden gemaakt op grond van de artikelen 2.7, eerste lid, en 2.8, eerste lid van de Wet natuurbeheer. Dit betekent dat provinciale staten het inpassingsplan in strijd met artikel 3.2 van de Awb hebben vastgesteld (overweging 10.7 van de uitspraak).

Ontbreken MER

Provinciale staten hebben in strijd met artikel 7.2, tweede lid, van de Wet milieubeheer in samenhang met artikel 2, derde lid van het Besluit m.e.r. geen MER opgesteld ten behoeve van het inpassingsplan (overweging 11.9 van de uitspraak).

De gerechtelijke uitspraak heeft ertoe geleid dat er een projectbesluit is opgesteld en dat er een MER is opgesteld. In paragraaf 4.2.1 van deze motivering wordt ingegaan op het MER.

1.2 **Aanleiding en doel**

Overijssel is prachtig om te wonen, werken en recreëren. De natuur heeft echter te lijden onder effecten van industrie, verkeer en landbouw, terwijl nieuwe economische ontwikkelingen worden beperkt om de natuur niet verder te belasten.

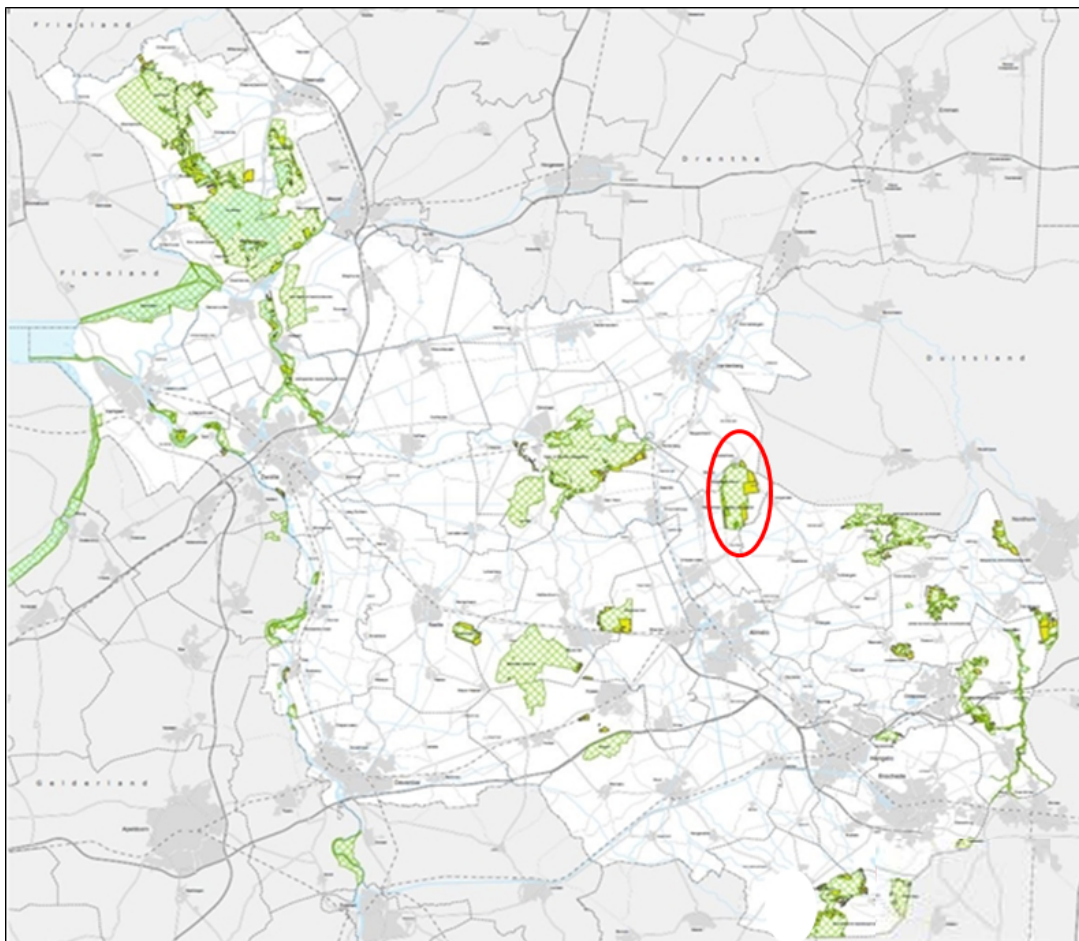
Bewoners, belangenorganisaties en overheid hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid om de kwaliteit van het leefgebied van dieren en planten te verbeteren, voor nu en in de toekomst. Met maatwerk maken we de natuur veerkrachtig en weerbaar tegen invloeden van buiten. Waar nodig wordt de bestemming en/of het gebruik gewijzigd en planologisch vastgelegd in een ruimtelijk plan.

Voor de 24 Natura 2000-gebieden in de provincie Overijssel worden de benodigde beschermings- en uitbreidingsmaatregelen voor het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden verder uitgewerkt. De benodigde maatregelen passen veelal ook niet binnen de geldende bestemmingsplannen, hierdoor is er een nieuw ruimtelijk plan noodzakelijk.

De beoogde maatregelen zijn opgedeeld in interne en externe maatregelen (zie paragraaf 1.4.1.1). Dit projectbesluit richt zich op de interne maatregelen die nodig zijn in het Natura 2000-gebied Engbertsdijksvenen op de gronden van de natuurbeheerder, in dit geval Staatsbosbeheer. Voor de externe maatregelen is, vanuit het programma Ontwikkelopgave Natura 2000 van de provincie

Overijssel, een gebiedsproces gestart.

In figuur 1.1. zijn alle Natura 2000-gebieden binnen de provincie Overijssel weergegeven. Het Natura 2000-gebied Engbertsdijkerven is omcirkeld.

Figuur 1.1. De 24 Overijsselse Natura 2000-gebieden, het gebied Engbertsdijkerven is rood omcirkeld. (Bron: Provincie Overijssel)

1.3 Ligging en begrenzing plangebied

Het Natura 2000-gebied Engbertsdijkerven ligt op het grondgebied van de gemeente Twenterand. Engbertsdijkerven heeft een oppervlakte van ongeveer 1.000 ha en ligt vlak tegen de Duitse grens. Het is een uitgestrekt hoogveen gebied. Rondom het gebied liggen agrarische gronden met verspreid een aantal agrarische bedrijven. Op iets grotere afstand van het gebied liggen een aantal kernen, zoals Kloosterhaar, Langeveen, De Pollen, Westerhaar-Vriezenveensewijk en Sibculo. Naast hoogveen bestaat het gebied vooral uit natte en droge heide. Langs de randen staan kleine berkenbossen. Er zijn geen doorgaande wegen in het gebied, wel zijn er enkele wandelroutes.

Zoals in de inleiding vermeld, is dit projectbesluit opgesteld om de interne maatregelen juridisch en planologisch mogelijk te maken. Daarnaast is het doel om de regels binnen het Natura 2000-gebieden ter plaatse van de eigdommen van de natuurbeheerder Staatsbosbeheer, gelijk te maken. Op onderstaande afbeelding is de begrenzing van het plangebied weergegeven.

Figuur 1.2 Begrenzing plangebied

1.4 Wettelijke context

De wettelijke context voor de herinrichting van het plangebied en dit inpassingsplan wordt gevormd door Natura 2000.

Natura 2000

De biodiversiteit in Europa gaat al jaren snel achteruit. Duurzame bescherming van flora en fauna is nodig. Planten en dieren trekken zich weinig aan van landsgrenzen en daarom krijgt

natuurbescherming vorm in Europees verband door middel van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijnen. Naar aanleiding hiervan zijn er Natura 2000-gebieden aangewezen. In Nederland zijn dit er 160, waarvan er 24 in Overijssel liggen.

De Natura 2000-gebieden liggen in de provincie Overijssel binnen het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Het NNN bestaat uit een samenhangend netwerk van gebieden met natuurwaarden. Realisatie en bescherming van het NNN is belangrijk voor het behoud, de bescherming en de ontwikkeling van de biodiversiteit, oftewel de rijkdom aan plant- en diersoorten. Het NNN is ook van betekenis voor de kwaliteit van de leefomgeving, voor een goed vestigingsklimaat voor wonen en werken en voor de regionale economie in Overijssel.

De Europese Vogel- en habitatrichtlijnen zijn in Nederland vertaald in de Omgevingswet die per 1 januari 2024 in werking is getreden. Op basis van de wet moeten het Rijk en/of de provincies voor alle Natura 2000-gebieden een beheerplan vaststellen. In deze beheerplannen wordt ingegaan op de huidige situatie van de gebieden en de beoogde instandhoudingsdoelstellingen (generieke en gebiedspecifieke). De instandhoudingsdoelstellingen zijn door het Rijk vastgesteld in zogenaamde aanwijzingsbesluiten. In de beheerplannen zijn maatregelen opgenomen om de instandhoudingsdoelstellingen te behalen. Deze maatregelen moeten (voor een groot deel) binnen zes jaar na vaststelling van het beheerplan worden uitgevoerd.

Op 1 juli 2015 is het Programma Aanpak Stikstof (PAS) in werking getreden. Stikstof is schadelijk voor de natuur. Ten behoeve van het PAS zijn PAS-gebiedsanalyses vastgesteld voor Natura 2000-gebieden met stikstof gevoelige habitattypen en (leefgebieden van) soorten. In deze gebiedsanalyses wordt ingegaan op de huidige situatie van de gebieden en de beoogde instandhoudingsdoelstellingen in relatie tot stikstof. Realisatie van de PAS-maatregelen in en nabij de Natura 2000-gebieden draagt bij aan een goede balans tussen enerzijds behoud en herstel van natuurlijke kwaliteiten en anderzijds de economische ontwikkeling in de omgeving van deze Natura 2000-gebieden.

De uitspraak van de Raad van State van 29 mei 2019 heeft een streep gezet door de vergunningverlening-systeem gebaseerd op het PAS. Geoordeeld is dat de zogenaamde 'hypotheek op de toekomst' (de vergunningen verlenen voordat de natuurherstelmaatregelen zijn uitgevoerd en de stikstofdepositie naar beneden is gebracht) niet is toegestaan. De Raad van State oordeelt dat de natuurgebieden eerst hersteld moeten worden.

De uitspraak van de Raad van State benadrukt het belang van de uitvoering van de natuurherstelmaatregelen. Zoals eerder aangegeven staan de natuurherstelmaatregelen beschreven in de beheerplannen. De PAS-maatregelen uit de PAS-gebiedsanalyses zijn in deze beheerplannen opgenomen. Het beheerplan vormt hiermee het kader van de natuurherstelmaatregelen. Door de uitspraak van de Raad van State zijn dus de PAS-maatregelen niet komen te vervallen. Uitvoering hiervan is nog steeds noodzakelijk.

1.4.1 Programma ontwikkelopgave Natura 2000

Voor 2011 was het Rijk verantwoordelijk voor het beschermen en realiseren van het NNN. Sinds in 2011 het bestuursakkoord Decentralisatie Natuurbeheer is gesloten zijn de provincies hiervoor verantwoordelijk. De maatregelen uit de beheerplannen moeten voor een groot deel binnen zes jaar na vaststelling van het beheerplan zijn gerealiseerd. Daarnaast staat de provincie voor een groot deel aan de lat voor de verdere realisatie van de NNN. Dit betekent dat er een aanzienlijke opgave voor natuurbescherming en -ontwikkeling ligt voor de provincie Overijssel. Om deze reden heeft de provincie Overijssel het programma 'Ontwikkelopgave Natura 2000' opgestart.

1.4.1.1 Typen maatregelen

Binnen de Ontwikkelopgave Natura 2000 wordt onderscheid gemaakt tussen dwingende en vrijwillige maatregelen. Vrijwillige maatregelen zien op de verdere realisatie van het NNN (zogenaamde verbetervoorstellen). Dwingende maatregelen zijn maatregelen die uitgevoerd moeten worden in het kader van de beheerplannen.

De beoogde maatregelen zijn opgedeeld in interne en externe maatregelen. Interne maatregelen worden binnen de bestaande natuurgebieden (dit is niet per definitie gelijk aan de begrenzing van de bestaande natuurgebieden) uitgevoerd en zijn met name gericht op herstel van de habitattypen. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om plaggen, de herinrichting van beken of het verhogen van het waterpeil. Daarnaast is het noodzakelijk om maatregelen te nemen op de naastgelegen (landbouw)gronden in de uitwerkingsgebieden (dit zijn gronden binnen en buiten de Natura 2000-begrenzing). Dit zijn de 'externe maatregelen'. Binnen de provincie Overijssel gaat het om ongeveer 4.200 hectare, verspreid over de verschillende Natura 2000-gebieden. Deze externe maatregelen zijn veelal gericht op het verbeteren van de hydrologische condities van de omliggende gronden van het natuurgebied, het beperken van de bemestingseffecten of een combinatie ervan.

1.4.1.2 Samen Werkt Beter en de gebiedsprocessen

Op 29 mei 2013 hebben vijftien Overijsselse organisaties het akkoord 'Samen werkt beter' ondertekend. Deze organisaties zetten zich gezamenlijk in om de ecologie de komende tijd te versterken en nieuwe kansen te creëren door samenwerking en vernieuwing. Het samenwerkingsverband bestaat uit: Landschap Overijssel, LTO Noord, Natuur en Milieu Overijssel, Natuurlijk Platteland Oost, Natuurmonumenten, Overijssels Particulier Grondbezit, Provincie Overijssel, RECRON, Staatsbosbeheer, VNG Overijssel, VNO NCW Midden, Waterschap Drents Overijsselse Delta, Waterschap Rijn en IJssel en Waterschap Vechtstromen.

Per Natura 2000-gebied is een gebiedsproces opgestart voor de realisatie van de benodigde externe maatregelen in de uitwerkingsgebieden. Deze gebiedsprocessen worden (per gebied) door één van de 'Samen werkt beter' partners getrokken. Tijdens het gebiedsproces zijn alle benodigde maatregelen verder onderbouwd en geconcretiseerd en afgestemd met de grondeigenaren en andere belanghebbenden in het gebied. De uitkomsten zijn verwerkt in een Inrichtingsplan.

1.4.1.3 Het beschikbaar krijgen van gronden en vergoedingensystematiek

Voor het natuurherstel in Natura 2000 gebieden worden voor de externe maatregelen inrichtingsplannen opgesteld, die als bijlage bij het projectbesluit vastgesteld worden. Het is belangrijk dat de grond waarop deze inrichting en het daaropvolgende beheer plaats moet vinden tijdig beschikbaar komt.

Ten behoeve van de realisering van de bestemmingen en het bereiken van de doelen is het belangrijk dat de grond beschikbaar komt voor de noodzakelijke inrichting en het na de inrichting te voeren beheer.

De projectleider van het gebiedsproces zorgt ervoor dat de grondeigenaar goed geïnformeerd is over de uit te voeren inrichtingsmaatregelen, de effecten op de eigendom en de mogelijke onderzoeken die zijn uitgevoerd. Vaak vinden er ook keukentafelgesprekken plaats. De wijze waarop communicatie en participatie heeft plaatsgevonden in dit gebiedsproces, is verderop in dit projectbesluit te lezen.

De provincie overlegt in een vroegtijdig stadium met de meeste eigenaren (en eventueel gebruikers) van de gronden waar inrichtingsmaatregelen worden getroffen of waar sprake is van een zodanig gewijzigde bestemming dat het huidige gebruik, ook met een bepaalde aanpassing, niet meer mogelijk is. Daarnaast overlegt de provincie ook met eigenaren rondom het gebied, die beperkingen zullen ervaren door de wijziging van de bestemming en de wijziging van de inrichting,

bijvoorbeeld als er sprake is van vernatting. Deze gesprekken zijn meestal al gestart ver voor de terinzagelegging van het ontwerp van het projectbesluit.

De provincie probeert op minnelijke wijze tot een passende afspraak te komen met de eigenaren. Deze passende afspraak kan inhouden dat er tussen de provincie en de eigenaar de afspraak wordt gemaakt dat de eigenaar meewerkt aan het inrichten van zijn grond. Onderdeel van deze afspraak is dat de eigenaar naderhand het beheer voor zijn rekening neemt. De eigenaar wordt bij het maken van de afspraak gecompenseerd voor optredende schade. Afhankelijk van de beschikbaarheid van compensatiegrond kunnen gronden ook geruild worden. De provincie verkrijgt de gronden binnen het Inrichtingsplan en de eigenaar verkrijgt buiten het plan gronden ten behoeve van zijn agrarische bedrijfsvoering, al dan niet met een aanvullende compensatie voor de resterende schade. Soms komt daarbij ook bedrijfsverplaatsing in beeld. Een andere optie is dat de eigenaar zijn grond verkoopt aan de provincie. Welke oplossing de juiste is, bepaalt de provincie na overleg met de eigenaren.

De inrichtingsmaatregelen, maar ook de wijziging van gebruik op basis van de bestemming en het inrichtingsplan, zijn niet vrijblijvend. Wanneer het niet lukt om er minnelijk (vrijwillig) met de eigenaar uit te komen, wordt er een dwingend instrument ingezet. De manier waarop dat gebeurt is afhankelijk van de zwaarte van de inrichtingsmaatregelen, de aard van deze maatregelen en de (on)mogelijkheden om de gronden effectief te blijven inzetten voor landbouwkundig gebruik.

De provincie kan daarbij drie instrumenten inzetten:

- de provincie kan handhaven op grond van de Omgevingswet;
- de provincie kan een gedoogplicht op grond van de Omgevingswet opleggen voor het uitvoeren van maatregelen op basis van het Inrichtingsplan en projectbesluit;
- de provincie kan in gevallen waarbij de grond niet meer effectief in te zetten is voor landbouwkundig gebruik onteigening toepassen.

De hoogte van de vergoeding

De hoogte van de schadevergoeding is afhankelijk van het type maatregel dat getroffen wordt en de effecten daarvan, de bestemming en ook van de wettelijke basis. De hoogte van de schadevergoeding wordt bepaald aan de hand van twee wettelijke regelingen.

De beleidsregel nadeelcompensatie Overijssel 2024 in combinatie met de Omgevingswet. Deze regeling wordt toegepast in die gevallen dat sprake is van een gewijzigde bestemming of beperkingen die handhaafbaar zijn of indien de provincie een gedoogplicht oplegt.

Onteigening op basis van de Omgevingswet. Deze regeling wordt toegepast in die gevallen als sprake is van een andere bestemming of waarbij de inrichtingsmaatregelen fors ingrijpen op de gebruiksmogelijkheden en in redelijkheid geen mogelijkheid meer is voor agrarische bedrijfsvoering.

Wie bepaalt welk schadevergoedingsinstrument van toepassing is en de hoogte van de schade?

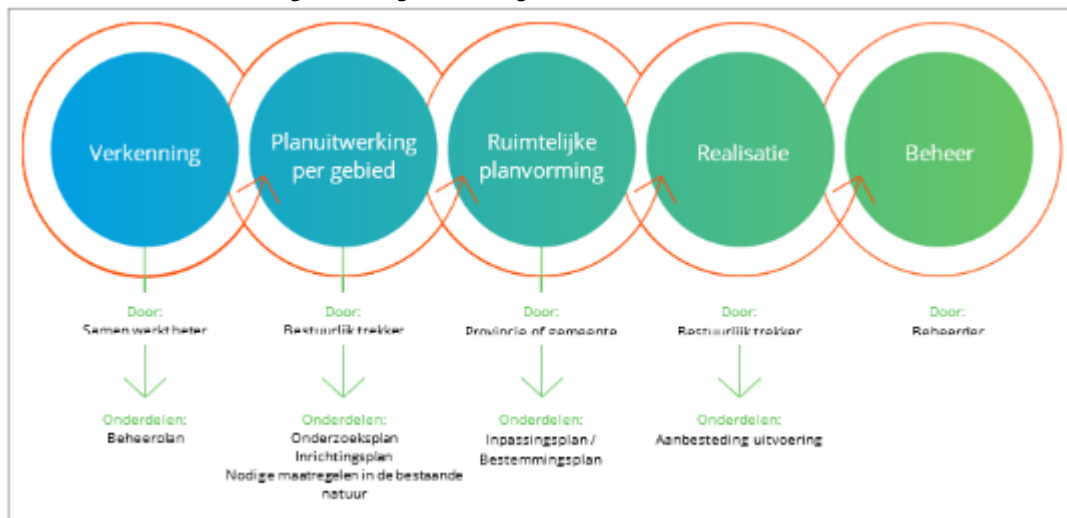
De provincie heeft onafhankelijke gecertificeerde rentmeesters/taxateurs geworven. Deze krijgen de opdracht om met de eigenaar contact op te nemen met als doel de verwachte schade vooraf te vergoeden en daarmee de gronden beschikbaar te krijgen voor het treffen van inrichtingsmaatregelen en de instandhouding te waarborgen.

Het begint vaak met een gesprek aan de keukentafel van de eigenaar waarbij de rentmeester het hoe en waarom van zijn komst uitlegt. De rentmeester beoordeelt welk schadevergoedingsinstrument van toepassing is en taxeert de verwachte schade. Hij neemt daarbij alle beschikbare inhoudelijke informatie over de maatregelen en de effecten daarvan mee in zijn taxatie. Aan de eigenaar wordt geadviseerd om zich te laten bijstaan door een eigen deskundige die goed thuis is in schadevergoedingen en die namens de eigenaar optreedt.

1.4.1.4 Fasering gebiedsproces

Om grip te krijgen op de ontwikkeling en uitvoering is het gebiedsproces opgedeeld in vier fasen, namelijk: verkenning, planvorming, realisatie en beheer.

1. De verkenningfase is inmiddels voor nagenoeg alle van de gebieden afgerond. In deze fase zijn verkenningen opgesteld. Hierin zijn de eisen, wensen, problemen en mogelijke oplossingen, betrokken partijen en draagvlak in beeld gebracht.
2. In de planvormingsfase worden de beoogde maatregelen verder uitgewerkt en geconcretiseerd in een inrichtingsplan en een ruimtelijk plan (een bestemmingsplan of een provinciaal inpassingsplan).
3. In de realisatiefase worden de beschreven activiteiten en maatregelen uit het inrichtingsplan en ruimtelijk plan gerealiseerd. Hiervoor moeten diverse procedures worden doorlopen, zoals de vaststelling van het benodigde ruimtelijke plan en het verkrijgen van diverse vergunningen. Tevens valt de uitvoering van de maatregelen binnen deze fase.
4. In de beheerfase worden bij inrichtingsprojecten voor natuur de ingerichte gronden doorgeleverd aan beheerders. In deze fase is in het kader van de Ontwikkelopgave Natura 2000 de monitoring van de natuurkwaliteit van belang. Indien nodig wordt, naar aanleiding van de monitoring, de PAS-gebiedsanalyses en/of beheerplannen aangepast of worden er aanvullende inrichtingsmaatregelen vastgesteld.

Figuur 1.3 Fasering gebiedsproces

1.4.1.5 Scope van dit plan

Dit projectbesluit voorziet in de juridisch-planologische vertaling van de maatregelen uit het inrichtingsplan ten behoeve van de instandhoudingsdoelstellingen. Dit plan bevat geen maatregelen om de stikstofuitstoot te verlagen. De Provincie Overijssel en het Rijk werken hier samen aan. Voor de Provincie Overijssel wordt dit opgepakt in het Programma Gebiedsgerichte Aanpak (GGA). Dat programma heeft drie doelen:

- Robuustere natuur door significante daling van de stikstofdepositie en (extra) natuurherstel.
- Perspectief voor maatschappelijke en economische ontwikkelingen die stikstofdepositie veroorzaken.
- Een toekomstbestendig Overijssel door waar mogelijk en nodig slimme combinaties met andere opgaven.

Het Programma GGA is pas onlangs opgestart en kent een lange doorlooptijd. Van het uitvoeren van een gebiedsanalyse, het opstellen van een gebiedsagenda tot het uitwerken van concrete plannen en de uitvoering daarvan. Omdat het van belang is om snel de achteruitgang van de kwaliteit van de natuur in de Natura 2000 gebieden te stoppen, de gebiedsprocessen van de Ontwikkelopgave N2000 al in volle gang zijn, en omdat er voor de uitvoering van deze maatregelen een wettelijke deadline geldt (binnen zes jaar na vaststelling van het beheerplan) is ervoor gekozen om de 'natuurmaatregelen' en de 'stikstofuitstoot-verlagende maatregelen' niet samen te voegen. Dit plan richt zich daarom alleen op de natuurmaatregelen.

1.5 Projectbesluit

Voorliggend plan betreft een projectbesluit. Voor het planologisch mogelijk maken van de uitvoering van de interne maatregelen in het Natura 2000-gebied Engbertsdijksvenen, hebben Gedeputeerde Staten besloten een projectbesluit op te stellen.

Het projectbesluit is een instrument voor waterschappen, provincies en het Rijk voor het mogelijk maken van (complexe) projecten met een publiek belang.

Het provinciaal belang is voor dit plan de provinciale verantwoordelijkheid voor het binnen zes jaar uitvoeren van maatregelen uit de beheerplannen en de realisatie van het NNN. Vóór 2011 was het Rijk verantwoordelijk voor het beschermen en realiseren van NNN. Als gevolg van het bestuursakkoord Decentralisatie Natuurbeheer zijn de provincies hier nu verantwoordelijk voor.

1.6 Leeswijzer

In deze inleiding is de aanleiding, de ligging van het gebied en de wettelijke context van dit projectbesluit opgenomen.

In hoofdstuk 2 is het belangrijkste beleidskader beschreven. Hierin wordt ingegaan op met name de aspecten ecologie en water, omdat deze het meest van toepassing zijn op dit plan.

In hoofdstuk 3 is het plan beschreven: wat is de huidige (planologische) situatie, wat is de opgave voor het gebied en hoe is dit uitgewerkt in het projectbesluit?

In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op de overige beleids- en onderzoeksaspecten. Hierin wordt dit projectbesluit getoetst aan de aspecten milieu (m.e.r., bodemkwaliteit, geluid, externe veiligheid, luchtkwaliteit, kwetsbare gebieden en overige aspecten), water, ecologie, archeologie en cultuurhistorie en explosieven.

In hoofdstuk 5 is de juridische planopzet beschreven van dit projectbesluit, waarin de opbouw en de inhoud van de artikelen van de regels zijn opgenomen.

Tot slot wordt er in hoofdstuk 6 ingegaan op de uitvoerbaarheid van het plan, gelet op de aspecten 'juridisch', 'maatschappelijk' en 'economisch'.

Hoofdstuk 2 *Beleidskader algemeen*

2.1 *Inleiding*

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de wetgeving en het beleid op het gebied van natuur en water, omdat deze aspecten het meest relevant zijn voor de maatregelen die dit projectbesluit mogelijk maakt. Voor overige wetgeving en beleid op het gebied van milieu (MER, bodemkwaliteit, geluid, externe veiligheid, luchtkwaliteit en overige aspecten), archeologie en cultuurhistorie en explosieven wordt verwezen naar hoofdstuk 4. In dat hoofdstuk worden ook de onderzoeksresultaten beschreven.

2.2 *Europese wetgeving en beleid*

2.2.1 *Vogel- en Habitatrichtlijnen en Natura 2000*

De Vogelrichtlijn heeft tot doel alle wilde vogels en hun belangrijkste habitats in de hele EU te beschermen. De richtlijn verplicht de lidstaten bovendien tot de bescherming van gebieden die uitermate belangrijk zijn voor alle trekvogelsoorten en meer dan 190 bijzonder bedreigde soorten. Hierbij moet speciale aandacht worden besteed aan waterrijke gebieden van internationaal belang (Wetlands). De Habitatrichtlijn is vergelijkbaar met de Vogelrichtlijn maar heeft betrekking op een veel groter aantal zeldzame, bedreigde of inheemse soorten, inclusief meer dan duizend dieren- en plantensoorten.

Naast de bescherming van specifieke flora en fauna hebben de Vogel- en Habitatrichtlijn eveneens als doel om de leefgebieden van deze soorten te behouden, te herstellen of uit te breiden. Dit wordt beoogd door de aanwijzing van beschermde gebieden, die samen het Europees ecologisch netwerk van beschermde natuurgebieden vormen: Natura 2000. Binnen dit Europees netwerk komen natuurgebieden voor waarin belangrijke flora en fauna aanwezig zijn, gezien vanuit een Europees perspectief. Met de aanwijzing van Natura 2000-gebieden kunnen flora en fauna duurzaam beschermd worden (www.natura2000.nl). Alle Nederlandse Natura 2000-gebieden moeten bijdragen aan het behoud en indien van toepassing het herstel van:

1. de ecologische samenhang van Natura 2000 binnen Nederland en de Europese Unie;
2. de biologische diversiteit en de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie, die zijn opgenomen in bijlage I of bijlage II van de Habitatrichtlijn;
3. de natuurlijke kenmerken van het gebied, inclusief de samenhang van de structuur en functies van de habitattypen en van de soorten waarvoor het gebied is aangewezen;
4. de op het gebied van toepassing zijnde ecologische vereisten van de habitattypen en soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

2.2.2 Kaderrichtlijn Water

Naast internationale afspraken over natuur is ook het Europese beleid voor de kwaliteit van het oppervlakte- en grondwater van belang voor de bescherming van Natura 2000-gebieden. Deze afspraken zijn vastgesteld in de Kaderrichtlijn Water (KRW). Sinds eind 2000 zorgt de KRW voor een goede kwaliteit van oppervlakte- en grondwater. Om dit te bereiken moeten de landen van de Europese Unie een groot aantal maatregelen nemen. Enerzijds om de kwaliteit van de 'eigen' wateren op peil te brengen, anderzijds om ervoor te zorgen dat andere landen geen last meer hebben van de verontreinigingen die hun buurlanden veroorzaken. De KRW beschermt alle grote wateren: rivieren, meren, kustwateren en grondwateren.

Een goede kwaliteit van oppervlakte- en grondwater draagt bij aan het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden, waaronder die in de provincie Overijssel. Naast een goede kwaliteit wordt met de KRW ook verdroging tegengegaan.

Het Natura 2000-gebied Engbertsdijkerven is erg gevoelig voor verdroging, omdat het een restant is van een groot voormalig veengebied. De randen zijn geheel afgegraven waardoor het gebied ver boven het omringende landschap uitsteekt. Ook is er een restant niet afgegraven veen dat tijdig tegen verdere verdroging is beschermd.

2.2.3 Conclusie

De doelstellingen die met het voorliggende projectbesluit moeten worden gehaald, geven invulling aan het hier van toepassing zijnde Europees beleid.

2.3 Nationale wetgeving en beleid

2.3.1 Omgevingswet

Per 1 januari 2024 is de Omgevingswet en de bijbehorende uitvoeringsregelgeving in werking getreden. De wet bundelt onder andere 26 voormalige wetten op het gebied van onder meer bouwen, milieu, water, ruimtelijke ordening en natuur. Doelen van de Omgevingswet zijn:

- de verschillende plannen voor ruimtelijke ordening, milieu en natuur beter op elkaar afstemmen;
- duurzame projecten (zoals windmolenparken) stimuleren;
- gemeenten, provincies en waterschappen meer ruimte geven om hun omgevingsbeleid af te stemmen op hun eigen behoeften en doelstellingen.

De maatschappelijke doelen van deze wet, zoals deze thans zijn beschreven, zijn gericht op een duurzame ontwikkeling en het in onderlinge samenhang:

- bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit, en;
- doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke functies.

Natuurbescherming

Ook de Wet natuurbescherming is op 1 januari 2024 opgegaan in de Omgevingswet. Alle regels over natuur en flora en fauna zijn opgenomen in de Omgevingswet en bijbehorende besluiten.

De regels gaan over:

- het beschermen en ontwikkelen van natuur, en het behoud en herstel van de biologische

- diversiteit;
- het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de natuur voor maatschappelijke functies;
- het verzekeren van een samenhangend beleid voor het behoud en beheer van waardevolle landschappen. Dit om hun bijdrage aan de biologische diversiteit en hun cultuurhistorische betekenis. En voor maatschappelijke functies.

De regels zijn opgenomen in de Omgevingswet, in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) en het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). In de regelgeving worden soorten actief beschermd (planten en dieren). Activiteiten die schadelijk zijn voor beschermde soorten, zijn verboden. Het gaat dan bijvoorbeeld om het plukken van bepaalde planten en het verstoren, verjagen of doden van dieren. In bepaalde situaties mag dit wel, maar daarvoor is dan een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit nodig.

Ten behoeve van gebiedsbescherming geldt dat voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor beschermde natuur een vergunning nodig is. De regelgeving vormt de wettelijke basis voor de aanwijzing van alle Natura 2000-gebieden en het opstellen van Natura 2000-beheerplannen. Het Natura 2000-gebied Engbertsdijkswenken is in 2009 door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit aangewezen als Natura 2000-gebied. In de Omgevingswet is, net als voorheen in de Spoorwet aanpak stikstof, ook geregeld dat activiteiten die volgens het beheerplan overeenstemmen met de instandhoudingsdoelstellingen, niet onder de vergunningplicht vallen.

2.3.2 Beheerplannen Natura 2000

De Europese Vogel- en Habitatrichtlijn zijn in Nederland vertaald in de Omgevingswet (voorheen in de Wet natuurbescherming). Op basis hiervan moeten het Rijk en/of de provincies voor alle Natura 2000-gebieden een beheerplan vaststellen. In deze beheerplannen wordt ingegaan op de huidige situatie van de gebieden en de beoogde instandhoudingsdoelstellingen. De PAS-gebiedsanalyses zijn opgenomen in de beheerplannen. Naast de stikstof gerelateerde PAS-maatregelen zijn er ook andere maatregelen die genomen moeten worden voor de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen. Deze maatregelen zijn ook opgenomen in de beheerplannen en moeten binnen zes jaar na vaststelling van de beheerplannen uitgevoerd zijn.

Het beheerplan voor het Natura 2000-gebied Engbertsdijkswenken is van mei 2016 en is in januari 2019 gedeeltelijk herzien (zie bijlage 1). De maatregelen worden naar verwachting uitgevoerd vanaf medio 2026 tot medio 2027.

2.3.3 Nationale Omgevingsvisie

Op 11 september 2020 is de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) vastgesteld. De NOVI is de structuurvisie op landelijk niveau en geeft een visie op de toekomstige ontwikkeling van de leefomgeving in Nederland (als de Omgevingswet in werking is getreden heet dit een Omgevingsvisie). De NOVI vervangt het Nationaal Milieubeleidsplan (NMP4, 2001), de Rijksnatuurvisie 2014 en het bijbehorende Nationaal Milieubeleidskader. De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) vervalt geheel, behalve paragraaf 4.9 Caribisch Nederland en Caribische Exclusieve Economische Zone. De NOVI geldt verder als wijziging van enkele onderdelen van het Nationaal Waterplan 2016-2021 (NWP) op grond van de Waterwet.

De NOVI biedt een perspectief om grote en complexe opgaven zoals klimaatverandering, energietransitie, circulaire economie, bereikbaarheid en woningbouw aan te pakken, om samen het land mooier en sterker te maken en daarbij voort te bouwen op het bestaande landschap en de (historische) steden. Omgevingskwaliteit is het kernbegrip: dat wil zeggen ruimtelijke kwaliteit én milieukwaliteit. Met inachtneming van maatschappelijke waarden en inhoudelijke normen voor bijvoorbeeld gezondheid, veiligheid en milieu. In dat samenspel van normen, waarden en collectieve ambities, stuurt de NOVI op samenwerking tussen alle betrokken partijen.

De NOVI stelt vier prioriteiten:

1. ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie
2. een duurzaam en (circulair) economisch groeipotentieel
3. sterke en gezonde steden en regio's
4. een toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied.

Voor de Ontwikkelopgave N2000 is met name de laatste van belang. Hiervoor gelden meerdere uitgangspunten:

Landgebruik meer in balans met natuurlijke systemen.

Het landgebruik moet in balans zijn met natuurlijke systemen. Bijvoorbeeld door kringlooplandbouw. Zo wordt een goede bodem- en waterkwaliteit en biodiversiteit bevordert. Laaggelegen gebieden langs de kust zullen door zeespiegelstijging en bodemdaling in toenemende mate met verzilting te maken krijgen. In delen van het veenweidegebied is verhoging van het waterpeil op termijn noodzakelijk om de bodemdaling te stoppen. In sommige gebieden kan dat een aanpassing in het gebruik van landbouwgrond met zich meebrengen, in andere gevallen kan een andere bestemming van de grond aan de orde zijn. Waar precies en op welke wijze worden afspraken gemaakt in zorgvuldige gebiedsprocessen met de betrokken regio's en gebruikers.

Landschap beschermen, concentreren van logistieke functies.

Om te kunnen blijven genieten van het mooie landschap moet behoud van de kwaliteit van het landschap sterker meewegen in de keuzes die we maken. Bijvoorbeeld door verrommeling en versnippering te voorkomen door logistieke functies op bestaande bedrijventerreinen of langs corridors te concentreren. Sommige landschappen zijn zo waardevol dat ze extra beschermd worden. Zo moeten bijvoorbeeld bepaalde delen van het Groene Hart beschermd worden, maar is er in andere delen juist ruimte voor ontwikkeling. Dit wordt in een gezamenlijk proces met het gebied aangepakt.

Toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied

De NOVI beschrijft hiervoor vier beleidskeuzes die een nadere uitwerking krijgen.

1. In het landelijk gebied verbeteren we de balans tussen het landgebruik en de omgevingswaarden van bodem, water en lucht.
2. We beschermen en versterken de biodiversiteit, en benutten ons natuurlijk kapitaal duurzaam.
3. We realiseren een duurzaam en vitaal landbouw- en voedselsysteem, gebaseerd op kringlopen en natuurinclusiviteit.
4. Unieke landschappelijke kwaliteiten worden versterkt en beschermd. Nieuwe ontwikkelingen in het landelijk gebied voegen landschapskwaliteit toe. Omgevingsbeleid wordt landschapsinclusief.

2.3.4 Deltaprogramma

Klimaatverandering heeft op langere termijn gevolgen voor veiligheid en droogte. Daarom is het Deltaprogramma in het leven geroepen: een nationaal programma waarin Rijksoverheid, provincies, waterschappen en gemeenten samenwerken. De juridische grondslag voor het Deltaprogramma is de Deltawet waterveiligheid en zoetwatervoorziening. De doelen van het Deltaprogramma zijn tweeledig: enerzijds bescherming tegen overstromingen en anderzijds zorgen voor voldoende zoet water.

De zomers worden warmer en droger. Het gevolg is dat er soms te weinig zoet water zal zijn. Dat merken dan vooral landbouw, industrie en natuur. Het Deltaprogramma bevat afspraken over de waterbeschikbaarheid van zoet water. Ook zijn het hoofdkeuzen gemaakt voor de aanpak en de richting aan de maatregelen die Nederland hiervoor inzet op de korte en op de lange termijn, de Deltabeslissingen.

Voor Overijssel zijn vijf Deltabeslissingen van belang:

- Waterveiligheid: nieuwe aanpak voor de bescherming van mensen en economie tegen overstromingen;

- Zoetwaterstrategie: nieuwe aanpak voor het beperken van watertekorten en het optimaal benutten van zoetwater voor economie en nutsfuncties;
- IJsselmeergebied: structurerende keuzen voor waterveiligheid en zoetwater in het IJsselmeergebied;
- Rijn-Maasdelta; structurerende keuzen voor waterveiligheid in de Rijn-Maasdelta;
- Ruimtelijke Adaptatie: nieuwe en gerichte aanpak voor waterrobuuste en klimaatbestendige (her)ontwikkeling in bebouwd gebied.

2.3.5 Toetsing en conclusie

Voor het Natura 2000-gebied Engbertsdijkvenen zijn interne en externe maatregelen nodig die bijdragen aan de bescherming, het herstel en de versterking van het gebied. De benodigde interne maatregelen voor dit herstel en versterking zijn voor het gebied nader geconcretiseerd. Met de uitvoering van de maatregelen worden de doelstellingen van de nationale wetgeving en beleid op het gebied van natuur en water gesteund. Het onderhavige projectbesluit biedt hiervoor de planologisch/juridische basis.

2.4 Provinciaal beleid

2.4.1 Omgevingsvisie en -verordening Overijssel

De Omgevingsvisie Overijssel is een structuurvisie en presenteert het provinciaal belang en beleid in de fysieke leefomgeving. Hierin staan de ambities en doelstellingen voor de lange termijn. Tevens is beschreven op welke wijze de provincie Overijssel haar rol in de ruimtelijke ordening vervult. Om de Omgevingsvisie uit te kunnen voeren, hebben Provinciale Staten op 12 april 2017 behalve de Omgevingsvisie ook een Omgevingsverordening vastgesteld. De Omgevingsverordening bevat o.a. regels voor gemeentelijke ruimtelijke plannen, grondwaterbescherming, bodemsanering en ontgroningen, kwantitatief en kwalitatief waterbeheer en verkeer (provinciale wegen en scheepvaartwegen).

Naar aanleiding van monitoring en evaluaties en de inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn de Omgevingsvisie en -verordening op onderdelen geactualiseerd. Dit heeft voor het laatst plaatsgevonden in november 2023.

Natuurbeleid

De provinciale ambitie voor natuur is als volgt omschreven:

"Een gezonde en aantrekkelijke natuur voor mensen, dieren en planten; een natuur die beleefd en gebruikt kan worden, kan profiteren van en bijdragen aan (economische) ontwikkelingen en rijk is aan plant- en diersoorten (biodiversiteit)."

Het ruimtelijk beleid van het NNN is gericht op het behoud en de duurzame ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van de gebieden die als NNN zijn aangewezen. Om te voorkomen dat aanwezige en potentiële natuurwaarden worden aangetast, zijn in principe geen ontwikkelingen toegestaan die significant negatieve effecten hebben op deze waarden.

Er kan echter aanleiding zijn om toch ontwikkelingen toe te staan. De mogelijkheid om een uitzondering te maken op de algemene lijn van behoud en duurzame ontwikkeling van wezenlijke kenmerken en waarden is aan strikte voorwaarden gebonden. Dit 'nee, tenzij-beleid' is vastgelegd in artikel 2.7.3 in combinatie met artikel 2.7.4 (voorwaarden waaronder afwijking van het beschermingsregime mogelijk is)

In de Omgevingsverordening wordt voor het NNN het volgende beschermingsregime beschreven:

"Bestaand: Dit is van toepassing op gebieden waar de beoogde natuurwaarden aanwezig zijn zoals bestaande wateren, natuur- en bosgebieden. Verder vallen binnen deze categorie de gronden die zijn aangekocht of afgewaardeerd en ingericht zijn conform de natuurdoelen als

omschreven in bijlage X Wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN. Die gebieden moeten als natuur worden bestemd."

"Te realiseren: De categorie 'Te realiseren' is van toepassing op gebieden waar de beoogde natuurwaarden nog niet of niet geheel zijn gerealiseerd. Deze gebieden kunnen al wel zijn aangekocht of afgewaardeerd en deels zijn ingericht. Wanneer gronden zijn aangekocht, kan nog niet in alle gevallen worden overgegaan tot inrichting omdat in sommige gevallen de gronden nog niet beschikbaar zijn voor de realisatie van de beoogde natuurwaarden. Voor gebieden met de aanduiding 'Te realiseren' geldt dat wanneer de gronden nog niet zijn aangekocht of afgewaardeerd, de huidige bestemming vooralsnog gehandhaafd kan blijven. Op het moment dat de gronden worden aangekocht of afgewaardeerd ten dienste van het NNN en ook beschikbaar zijn voor het realiseren van de beoogde natuurdoelen, moeten de gronden bestemd worden als natuur. Voor de inrichting van natuurgebieden is doorgaans een wijziging van het omgevingsplan nodig. Artikel 4.58 is een vangnetbepaling op grond waarvan zo nodig de planologische medewerking van de gemeenten aan de inrichting van natuurgebieden binnen het NNN kan worden afgedwongen."

Waterbeleid

In de Omgevingsvisie staat de ambitie voor het regionaal waterbeheer als volgt omschreven: "Watersystemen met een goede ecologische en chemische kwaliteit, die voor de lange termijn klimaatbestendig en veilig zijn."

Het waterbeheer in Overijssel is gericht op een goede bewoonbaarheid en bewerkbaarheid van het land door het bieden van bescherming tegen overstroming, wateroverlast en (perioden van) droogte én het in stand houden of creëren van optimale watercondities voor functies zoals landbouw, wonen, natuur en scheepvaart. Daarbij zijn wel grenzen aan wat mogelijk is.

Door de klimaatverandering is het nodig om breder naar waterbeheer te kijken dan tot nu toe gebruikelijk. Er zijn op meerdere terreinen maatregelen noodzakelijk. Alleen dan is een toekomstbestendig beheer van alle oppervlaktewateren en het grondwater (de watersystemen) mogelijk.

Bij de inrichting en het beheer van de watersystemen houdt de provincie Overijssel rekening met de gevolgen van klimaatverandering op lange termijn (veiligheid, wateroverlast, hittestress en droogte). De komende jaren werkt de provincie samen met waterbeheerders, Rijk, gemeenten, maatschappelijke organisaties en private partijen om de deltabeslissingen te implementeren.

Bij de uitvoering van 'waterwerken' benut de provincie Overijssel kansen om de ruimtelijke kwaliteit te versterken. De (her)inrichting wordt ook als een ontwerp-opgave beschouwd en de provincie investeert in vormgeving en inpassing in het landschap.

Belangrijk daarbij is het verhogen van de zichtbaarheid en de beleefbaarheid van het watersysteem. Ook is dit een kans om te zoeken naar combinaties met andere (water)opgaven, zoals het verbeteren van de zoetwatervoorziening.

De KRW schept basisvoorwaarden voor ecologisch goed functionerende watersystemen en vraagt speciale aandacht voor gebieden met een beschermde status. In Overijssel zijn dit onder andere de Natura 2000-gebieden. Hier geldt de KRW-basisverplichting om achteruitgang te voorkomen. In aparte beheerplannen worden door de provincie voor deze gebieden de doelen en de daarvoor benodigde maatregelen uitgewerkt.

De provincie Overijssel verwerkt samen met de waterschappen in Overijssel de KRW in beleid voor de wateren in beheer bij de waterschappen en provincie.

De Omgevingsverordening geeft regels voor het omgaan met water. Het gaat om regels en bepalingen voor zowel het kwantitatief en kwalitatief omgaan met water. Ook zijn bepalingen opgenomen die toezien op de veiligheid, deze kunnen ingezet worden om bescherming te bieden tegen overstroming en wateroverlast. In de verordening worden onder andere de volgende punten genoemd:

- voor de ruimtelijke ordening is het uitgangspunt dat ruimtelijke plannen voorzien in een aanduiding voor grondwaterbeschermingsgebieden en intrekgebieden waarbij alleen functies

- worden toegestaan die harmoniëren met de functie voor de drinkwatervoorziening;
- door klimaatverandering neemt de kans op overstroming en wateroverlast toe. Daarom zijn primaire watergebieden en waterbergingsgebieden aangewezen als gebieden waarin water in extreme situaties kan worden vastgehouden om te voorkomen dat waterafvoersystemen overbelast raken en er wateroverlast optreedt op plekken waar dit meer schade toebrengt. Hier mag worden gebouwd mits hierdoor het waterbergend vermogen niet wordt aangetast. Daarbij geldt wel dat nieuwe kapitaalintensieve functies zoveel mogelijk worden geweerd in verband met schadekosten.

2.4.2 Natuurbeheerplan Overijssel

In het Natuurbeheerplan zijn gebieden aanwezen waar natuur- en landschapsbeheer met subsidies uit het Subsiestelsel Natuur- en Landschapsbeheer (SNL) wordt gestimuleerd. Het gaat hierbij om bestaande natuurgebieden, gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt, agrarische natuur, landschapselementen en de Natura 2000-gebieden. Het Natuurbeheerplan beschrijft per (deel)gebied welke natuur- en landschapsdoelen nagestreefd worden. Ook zijn in het Natuurbeheerplan de KRW-doelen opgenomen. Daarnaast is aangegeven welke kosten de provincie financiert voor de ontwikkeling en het beheer van natuur door middel van subsidies.

Gedeputeerde Staten hebben op 12 september 2024 het Natuurbeheerplan Provincie Overijssel 2024 vastgesteld. De basis voor het Natuurbeheerplan vormt de herziene Index Natuur en Landschap. Deze index is een landelijke uniforme en sterk gestandaardiseerde "natuurtaal" waarin de Nederlandse natuur- en landschapselementen zijn vastgelegd.

2.4.3 Toetsing en conclusie

Met het opstellen van dit projectbesluit voor het gebied Engbertsdijksvenen wordt, door het alvast mogelijk maken van de interne maatregelen in het gebied, deels invulling gegeven aan de provinciale verantwoordelijkheid ten aanzien van het bereiken van de instandhoudingsdoelstellingen. In het plan is rekening gehouden met onder andere het ruimtelijke provinciale beleid. De te treffen maatregelen die door dit inpassingsplan mogelijk worden gemaakt, zijn in overeenstemming met dat beleid.

2.5 Waterschapsbeleid

2.5.1 Stroomgebiedbeheerplan

Met de invoering van de KRW is Nederland verdeeld in zeven deelstroomgebieden (Maas, Schelde, Eems, Rijn-Noord, Rijn-Midden, Rijn-Oost, Rijn-West). De provincie Overijssel, en daarmee ook het gebied Engbertsdijksvenen, ligt geheel in het deelstroomgebied Rijn-Oost. In 2009 en 2015 zijn per stroomgebied een stroomgebiedbeheerplan vastgesteld, waarin de kaders en voornemens voor het waterbeleid zijn opgenomen. Voor de periode 2022-2027 zijn alle stroomgebiedbeheerplannen en bijbehorende maatregelprogramma's in één document ondergebracht.

Het stroomgebiedbeheerplan wijkt qua systematiek, begrenzing en juridische verankering af van het Natura 2000-beheerplan. In het stroomgebiedbeheerplan is opgenomen dat, indien de Natura 2000-doelen leiden tot strengere doelstellingen voor het KRW-waterlichaam, dan wordt die strengste waarde als vertrekpunt gezien voor de maatregelen in dit stroomgebiedbeheerplan.

2.5.2 Watervisie en Waterbeheerprogramma 2022-2027

Op 14 april 2021 is de Watervisie 2050 door het algemeen bestuur van waterschap Vechtstromen vastgesteld. Het waterbeheerprogramma 2022-2027 is op 15 december 2021 vastgesteld door het algemeen bestuur. Het waterbeheerprogramma volgt inhoudelijk op de Watervisie 2050 en beschrijft welke maatregelen Vechtstromen wil nemen in de planperiode 2022-2027 om te werken aan de ambities uit de Watervisie.

Het waterbeheerprogramma gaat in op alle aspecten van het watersysteembeheer (met uitzondering van het rioleringsbeheer en de drinkwaterzorg). Voor partners en ingezetenen verschaft het programma inzicht in de wijze waarop het waterschap omgaat met het water in het beheergebied.

In de Watervisie zijn de volgende 7 opgaven opgenomen:

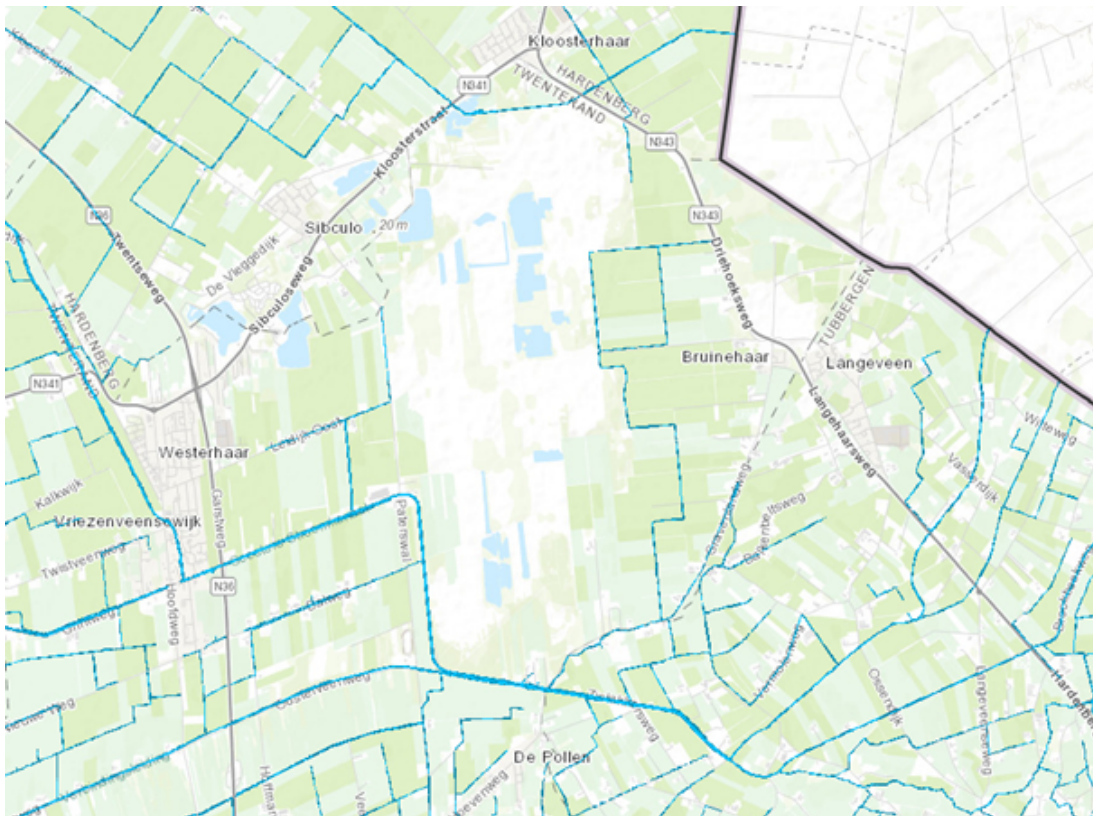
1. Het aanpassen van de waterhuishouden op het gebruik van de ruimte bereikt zijn grenzen;
2. Ons water moet, zowel ecologisch als chemisch, van goede kwaliteit zijn. Schoon water is de basis voor een veilige leefomgeving en drager van natuur en landschapskwaliteit;
3. Waterschap Vechtstromen is een op duurzame ontwikkeling gerichte partner;
4. Regenwater is geen afvalwater, maar een bouwsteen in de ontwikkeling van een robuust watersysteem;
5. Het grootste en meest geschikte reservoir om water op te bergen is de bodem;
6. Zuiveringsinstallaties worden knooppunten voor circulair watergebruik en de productie van energie en grondstoffen;
7. Genieten van water.

Hoewel niet als direct project genoemd, omdat Natura 2000-gebieden en maatregelen daarvoor onder het bevoegd gezag van de provincie vallen, past het aanpassen van Engbertsdijkswen in de opgaven van het waterschap. Het plan draagt namelijk bij aan een robuust watersysteem en bergen van water in de bodem (opgaven 4 en 5).

2.5.3 Waterschapsverordening

Waterschappen stellen een waterschapsverordening vast (voorheen: Keur). Dit is een verordening met de regels die een waterschap hanteert bij de bescherming van waterkeringen (objecten die oppervlaktewater tegenhouden), watergangen (bijvoorbeeld beken, sloten, kanalen) en bijbehorende kunstwerken (bijvoorbeeld stuwen, gemalen, bruggen). Op grond van de Waterschapsverordening kan voor bepaalde activiteiten en werkzaamheden in of langs het water een vergunning worden verleend. Voor sommige werkzaamheden zijn algemene regels beschikbaar. Als aan deze regels wordt voldaan, is er geen vergunning nodig, waarbij de werkzaamheden wel bij het waterschap moeten worden gemeld.

In het gebied waar de waterbeheerder de (bestaande) natuurdoelen ondersteunt ligt de verantwoordelijkheid van het watersysteem bij het waterschap en is vastgelegd in de verordening. In de omgeving van het Natura 2000-gebied Engbertsdijkswen zijn een aantal oppervlaktewateren en aantakkingen opgenomen die vallen onder de werking van de waterschapsverordening.

*Figuur 2.1: legger oppervlaktewaterlichamen
(Bron: website Waterschap Vechtstromen)*

2.5.4 Conclusie

Met het opstellen van dit inpassingsplan is rekening gehouden met het waterschapsbeleid.

2.6 Gemeentelijk beleid

In het gemeentelijk ruimtelijk beleid zijn met name structuurvisies, beheersverordeningen en bestemmingsplannen belangrijke instrumenten. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het in lijn brengen van hun bestemmingsplannen en structuurvisies met de Natuurbeschermingswet en de Natura 2000-beheerplannen. Het Natura 2000-gebied Engbertsdijkswenen ligt op het grondgebied van de gemeente Twenterand.

2.6.1 Gemeente Twenterand

Omgevingsvisie

De gemeenteraad heeft in december 2021 de Omgevingsvisie 1.0 van Twenterand vastgesteld. Het is een Omgevingsvisie op basis van bestaand beleid.

De ambities voor Twenterand zijn in de visie onderverdeeld in vijf hoofdthema's:

1. Goed wonen;
2. Toekomstbestendig werken;
3. Duurzaam doen;
4. Fraaie en gezonde omgeving;
5. Zorgeloze Mobiliteit.

Ten aanzien van natuur is onder het thema 'fraaie en gezonde omgeving' de volgende ambitie

opgenomen: behoud en versterking van het landschap, de natuur en biodiversiteit. Voor de gemeente is het van belang de bestaande natuur te behouden, beschermen en ontwikkelen en de gemeente vindt biodiversiteit belangrijk. Dit geldt zowel voor grote natuurgebieden zoals Engbertsdijkswenen, als voor andere natuur in de gemeente.

Landschapsontwikkelingsplan

De gemeente Twenterand heeft samen met de gemeenten Dinkelland, Tubbergen, Oldenzaal en Losser een landschapsontwikkelingsplan (LOP) opgesteld (2008). Het LOP is opgebouwd uit drie delen, namelijk een uitgangspuntenrapport, een totaalvisie dat de landschappelijke visie op de gemeenten samen geeft, en een gemeentelijke uitwerking per gemeente.

Hoofddoel van het LOP is het formuleren van de gewenste ontwikkelingsrichting voor het landschap voor de komende 10 jaar.

De gewenste ontwikkeling van de verschillende landschappelijke eenheden wordt in de gemeentelijke uitwerking voor Twenterand nader verfijnd op het niveau van landschapstypen. De landschappelijke eenheden zijn immers opgebouwd uit verschillende landschapstypen met ieder hun eigen karakteristieken en gewenste ontwikkeling. De landschapstypen kunnen ook weer onderverdeeld worden in deelgebieden, omdat niet alleen het landschapstype de ontwikkelrichting bepaalt, maar soms ook ander beleid of autonome ontwikkelingen.

Twenterand bevat zes verschillende landschapstypen. Het Natura 2000-gebied Engbertsdijkswenen is getypeerd als landschapstype 'Hoogveen restant'. Voor het gebied geldt dat het ontwikkelingsaccent ligt op het behoud van landschapswaarden, waarbij de volgende aandachtspunten en kansen zijn benoemd:

- onderhoud aan natuurgebied Engbertsdijkswenen;
- onderhoud aan landschapselementen;
- vernatting van gebied waar mogelijk.

2.6.2 Conclusie gemeentelijk beleid

Met het opstellen van dit projectbesluit voor het Natura 2000-gebied Engbertsdijkswenen wordt een begin gemaakt met het onderhoud aan het natuurgebied. Hiermee wordt invulling gegeven aan onder andere het gemeentelijke landschapsbeleid. De te treffen maatregelen zijn in overeenstemming met dat beleid.

Hoofdstuk 3 Gebieds- en planbeschrijving

3.1 **Inleiding**

In dit hoofdstuk wordt de inhoud van het projectbesluit beschreven. In eerste instantie wordt ingegaan op het ontstaan en de huidige (planologische) situatie van het plangebied. Vervolgens is op basis van geldende wetgeving en beleid de opgave voor het gebied rondom het Natura 2000-gebied Engbertsdijkswenen bepaald. Tot slot wordt in dit hoofdstuk beschreven hoe deze opgave verder is uitgewerkt en welke interne maatregelen uitgevoerd gaan worden.

3.2 **Ontstaan en huidige situatie van het plangebied**

Ontstaan van het plangebied

Het oorspronkelijke veengebied waarvan het Natura 2000-gebied Engbertsdijkswenen een restant vormt, strekte zich uit van de voet van de stuwwal van Ootmarsum tot aan de Vecht en de Sallandse Heuvelrug. Het was zo'n 180.000 hectare groot en werd alleen onderbroken door een aantal kleine stuwwallen bij Sibculo, Daarle en Bruinehaar. Het tot vier meter dikke veenpakket is gevormd in de periode vanaf 8000 voor Christus toen de grondwaterstanden hoog waren.

Vanaf de Middeleeuwen is de stuwwal bij Sibculo bewoond geraakt en werd begonnen met de ontginning van het veen, onder meer voor het verbouwen van boekweit en voor turfwinning. De boekweitcultuur werd tot ongeveer 1940 uitgevoerd. De vervening (eerst handmatig, later machinaal) had haar hoogtepunt in de periode 1850 tot 1960.

In het noordwesten van het Natura 2000-gebied Engbertsdijkswenen resteert een onvergraven hoogveenkern. Dit gedeelte, met een oppervlakte van 12 hectare, vormde de aanleiding voor de aankoop van het gebied als natuurreservaat in 1953. De ontwateringsloten rondom de kern zijn afgedamd om het resterende veen voor verdroging te behoeden. Omringend land is aangekocht en rondom de hoogveenkern werden kaden aangelegd met als doel het waterpeil hoog te houden en veengroei te stimuleren. Als gevolg van grote hoeveelheden neerslag zijn in 1998 op drie locaties de kaden om de hoogveenkern doorgebroken. De duizenden jaren oude hoogveenkern dreigde te verdrogen, met als gevolg dat de karakteristieke hoogveenvegetatie zou afsterven. Daarom werden in 2005 en 2006 nieuwe zandkaden rondom de kern aangelegd.

Huidige situatie van het plangebied

Het Natura 2000-gebied Engbertsdijkswenen ligt tussen de kernen Sibculo, Kloosterhaar, Langeveen, de Pollen, en Westerhaar-Vriezenveensewijk in de gemeente Twenterand (provincie Overijssel). Het natuurgebied Engbertsdijkswenen heeft een oppervlakte van ongeveer 1.005 ha. En is daarmee één van de grotere hoogveengebieden van ons land. Het gebied ligt op korte afstand van de Duitse grens. Het grootste deel van Engbertsdijkswenen is in eigendom van Staatsbosbeheer.

Rondom Engbertsdijkswenen liggen landbouwgronden waar met name akkerbouw en veeteeltbedrijven zijn gevestigd. Bij Bruinehaar ligt een groot landgoed, waarvan de agrarische gronden worden verpacht aan omliggende agrarische bedrijven. In de nabijheid van Engbertsdijkswenen liggen diverse zandwinningsbedrijven.

Er zijn geen doorgaande wegen in het gebied. Het gebied is gedeeltelijk toegankelijk voor dagrecreanten via enkele wandelroutes. In nabijheid van de Engbertsdijkswenen liggen enkele

campings.

3.3 Huidige planologische situatie

Het geldende bestemmingsplan voor het plangebied is het bestemmingsplan "Buitengebied, herziening 2005" van de gemeente Twenterand. Dit bestemmingsplan is op 7 november 2006 vastgesteld. De gronden van de Engbertsdijkswen hebben in dit bestemmingsplan de bestemming "Bos- en natuurgebied" gekregen. Aan de randen van het gebied komen de bestemmingen "Woonbebouwing" en "Agrarisch gebied met landschapswaarden" voor.

Onderstaande afbeelding maakt de relevante bestemmingen voor dit projectbesluit inzichtelijk.

Figuur 3.1: Bestemmingen Engbertsdijkswen (2006)

(bron: www.ruimtelijkeplannen.nl)

De gronden met de bestemming "Bos- en natuurgebied", die de lettercode "N" hebben op de verbeelding zoals de Engbertsdijkswen, zijn bestemd voor natuurgebied, alsmede de bescherming en versterking van natuurwaarden. De gronden zijn tevens bestemd voor onder andere het vasthouden, bergen en afvoeren van water.

In de bestemming is een verbodsbepaling opgenomen om binnen de gronden met de lettercode "N", de bodem te ontginnen, verlagen, afgraven, ophogen of egaliseren, waterlopen aan te leggen of bestaande waterlopen te vergraven, verruimen en dempen.

3.4 Gebiedsopgave

3.4.1 Kernopgaven

Het Natura 2000-gebied Engbertsdijkswen heeft twee kernopgaven:

- Initiëren hoogveenvorming (opgave 7.02):
 1. Op gang brengen of continueren van hoogveenvorming in Herstellende hoogvenen H7120 in kansrijke situaties, met het oog op ontwikkeling van Actieve hoogvenen (hoogveenlandschap) *H7110_A (waar nodig uitbreiding oppervlakte H7120).
 2. Instandhouding van huidige relicten als bronpopulaties fauna. Herstel van grote veengebieden met voldoende rust onder andere voor de niet-broedvogel kraanvogel A127.
- Overgangszones grote venen (opgave 7.03):
 1. Ontwikkeling van overgangszones van actieve hoogvenen (hoogveenlandschap) *H7110_A incl. laggzones (met o.a. hoogveenbossen).

In Engbertsdijkswen is geen sprake van een 'sense of urgency'. Dit betekent dat voor de korte termijn geen onherstelbare situatie wordt verwacht waardoor de kernopgave en hierbij behorende instandhoudingsdoelstellingen niet meer realiseerbaar zijn. Voor de genoemde kernopgaven geldt een wateropgave. Een wateropgave is toebedeeld wanneer de watercondities in meer of mindere mate niet op orde zijn. Ten behoeve van het behoud en verbeteren van de habitattypen Actieve hoogvenen en Herstellende hoogvenen en ten behoeve van het behoud van de Kraanvogel geldt dat een verbetering van de watercondities noodzakelijk is.

3.4.2 Instandhoudingsdoelstellingen

Naast de doelen die in de kernopgaven staan, zijn er voor elk gebied specifieke doelen voor een aantal soorten en habitattypen geformuleerd. Dit zijn de 'instandhoudingsdoelen' die in het definitieve Aanwijzingsbesluit zijn vastgelegd (10 september 2009).

De onderstaande tabel (figuur 3.2) bevat een overzicht van de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied Engbertsdijkswen, de kwaliteit en het areaal van de habitattypen en de ontwikkeling daarvan in de afgelopen jaren (de beschrijving is te vinden in paragraaf 2.3 van het Beheerplan, zie bijlage 1).

Overzicht van instandhoudingsdoelstellingen voor habitattypen en soorten van het Natura 2000-gebied Engbertsdijkswen

		SVI Landelijk	Doelste lling oppervl akte	Doelst elling kwalit eit	Draagkrach t aantal vogels	Draagk racht aantal paren	Kernop gaven
Habitattypen							
H4030	Droge heiden	--	=	=			
H7110A	Actieve hoogvenen (hoogveenlandsch ap)	--	>	>			7.02 W 7.03 W
H7120	Herstellende hoogvenen	+	= (<)	>			7.02 W
Broedvogels							
A008	Geoorde fuut	+	= (<)	=		25	
Niet-broedvogels							
A039b	Toendrarietgans	+	=	=	4.000		

A127	Kraanvogel	--	=	=	-		7.02 W
Legenda							
W				Kernopgave met wateropgave			
SVI landelijk				Landelijke Staat van Instandhouding (-- zeer ongunstig, - matig ongunstig, + gunstig)			
=				behoudsdoelstelling			
>				verbeter- of uitbreidingsdoelstelling			
= (<)				aanwijzingsbesluit het 'ten gunste van' formulering			

*Figuur 3.2: Tabel instandhoudingsdoelstellingen
(Bron: Beheerplan, tabel 2.1)*

3.4.3 Beheerplan

Het beheerplan voor het Natura 2000-gebied Engbertsdijkswen is vastgesteld in mei 2016 en is in januari 2019 gedeeltelijk herzien (zie bijlage 1). In het beheerplan staan de maatregelen die genomen dienen te worden om de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied Engbertsdijkswen te behalen.

Alle door Staatsbosbeheer uit te voeren maatregelen (de interne maatregelen waar dit projectbesluit betrekking op heeft) zijn opgenomen in het vastgestelde beheerplan Engbertsdijkswen (RVO 2016a). In het Natura 2000-beheerplan zijn effecten tijdens de uitvoeringsfase en gebruiksfase van een aantal maatregelen reeds beoordeeld.

3.5 Omschrijving interne maatregelen

In overleg met Provincie Overijssel neemt Staatsbosbeheer diverse Natura 2000-natuurherstelmaatregelen op eigen gronden. De maatregelen worden naar verwachting uitgevoerd vanaf medio 2026 tot medio 2027.

Staatsbosbeheer wil diverse maatregelen nemen om de negatieve effecten van stikstofdepositie terug te dringen. Specifiek gaat het om M8 compartimenteren en M9a het dempen van interne ontwatering.

Wet- en regelgeving voor bescherming van natuur verplichten vooraf te toetsen of activiteiten conflicteren met aanwezige beschermde natuurwaarden (zie voor toelichting op natuurwetgeving paragraaf 2.2 en 2.3 van deze motivering). In een adviesrapport, opgesteld door Ecogroen (zie bijlage 2) is de toetsing en mitigatie uitgewerkt.

3.5.1 Voorgenomen maatregelen

Zoals toegelicht in paragraaf 2.3.2 en 3.4.3 zijn in het Natura 2000-beheerplan Engbertsdijkswen Natura 2000-natuurherstelmaatregelen opgenomen. Deze zijn bedoeld voor behoud en ontwikkeling van beschermde waarden waarvoor het Natura 2000-gebied is aangewezen.

In deze paragraaf worden de maatregelen toegelicht die Staatsbosbeheer gaat uitvoeren. Het gaat om verschillende maatregelen:

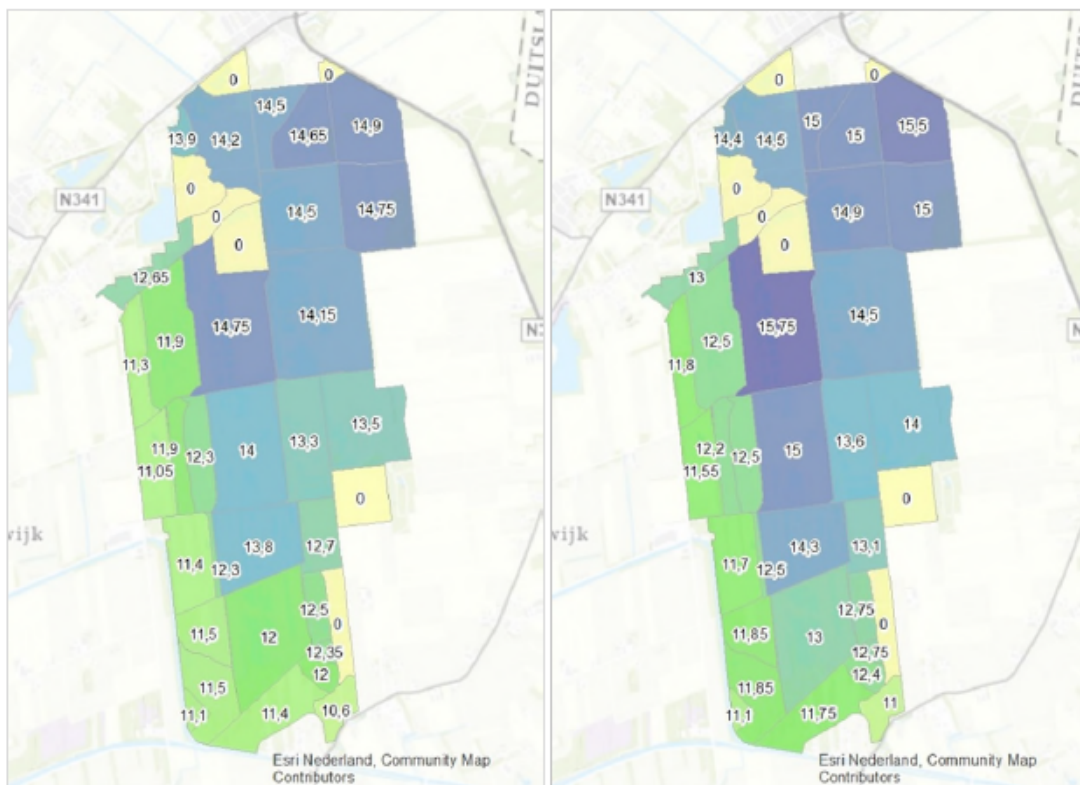
- Compartimenteren (inclusief aanbrengen van kunstwerken (stuwen) en herstellen van bestaande dammen en kades) (M8)
- Dampen interne ontwatering (M9a)
- Afgraven voormalige agrarische percelen

Uitwerking compartimentering (M8)

In de Engbertsdijkvenen zijn in het verleden hoogteverschillen ontstaan door het afgraven van veen. Deze hoogteverschillen leiden door laterale afstroming tot waterverlies uit het hoogveen, terwijl (herstellend) hoogveen juist stabiele hoge waterstanden nodig heeft. Om te voorkomen dat water van de hoger gelegen gedeeltes te snel afstroomt naar lager gelegen delen, is het gebied in het verleden verdeeld in compartimenten (vlakken gescheiden door kades) om deze afstroming tegen te gaan. Door lekkende of te lage kades is er echter nog steeds sprake van laterale afstroming. Daarnaast zijn sommige kades instabiel (het risico bestaat dat deze kades breken) en ontbreken kades in een deel van het gebied. Verbetering van de compartimentering door aanleg, herstel en/of ophogen van kades is nodig om een hoge en stabiele (grond)waterstand in het veen te realiseren.

Hiervoor is op basis van (geo)hydrologische toetsing en inventarisatie van kades een indeling in 35 compartimenten uitgewerkt om overtollig regenwater zoveel mogelijk vast te houden. De indeling is uitgewerkt op basis van maaiveldhoogtes, huidige topografie en waterstroming. De compartimenten zijn daarbij zodanig gekozen dat sprake is van grote beheerbare compartimenten waarbij het waterpeil per compartiment gereguleerd wordt met stuwen.

Met deze inrichting kan per compartiment gestuurd worden op het optimale peil voor veenvorming (het startpeil) en kan de waterstand bovendien 'meegroeien' als veenvorming plaatsvindt (tot het maximale peil of streefpeil). Op basis van de maaiveldhoogte en abiotische randvoorwaarden voor (herstellend) hoogveen is per compartiment een start- en streefpeil bepaald voor hoogveenontwikkeling. De compartimentindeling en het start- en streefpeil per compartiment is weergegeven in figuur 3.3.

Figuur 3.3 Startpeilen (links) en streefpeilen (rechts) (bron: MER Tauw)

Op basis van een inventarisatie van de bestaande kades is bepaald welke bestaande kades opgehoogd, versterkt of vervangen moeten worden. Het ontwerp is vervolgens verfijnd op basis van een terreininmeting, (geo)hydrologisch onderzoek en stabiliteitsberekeningen. De ontwerphoogte van de kades in het ontwerp is bepaald op basis van het startpeil en streefpeil in het compartiment en aangrenzende compartimenten en de maximale peilstijging bij een bui met een kans van voorkomen van eens in de 100 jaar ($T=100$ bui).

Omdat bij omwonenden van het gebied zorgen bestaan over een mogelijke toename van stekende insecten (muggen en knutten) door de voorgenomen maatregelen is in de planuitwerking

onderzocht of deze effecten optreden en hoe deze beperkt of voorkomen kunnen worden. Uit het onderzoek blijkt dat de ontwikkeling van stekende insecten met name kan optreden bij droogvallend ondiep water in voorjaar en zomer. In het ontwerp van de compartimenten en stuwen is daarom expliciet rekening gehouden met sturingsmogelijkheden om in te grijpen bij (dreigende) muggenoverlast. Dit betekent dat het waterpeil aangepast kan worden om droogvallend en ondiep water in het voorjaar te voorkomen. Daarnaast worden enkele aanwezige greppels verondiept om het ontstaan van ingesloten laagtes met een groot risico op overlast door stekende insecten te voorkomen.

De concrete uitwerking van de maatregel bestaat uit het nieuwbouw (waaronder vervangen van bestaande kades) of ophogen van kades om de 35 compartimenten en de aanleg van stuwen, duikers, overstortputten en spindelafsluiters. Bij de aanleg van kades wordt onderscheid gemaakt tussen binnen- en buitenkades. De buitenkades zijn de kades aan de rand van het gebied en vormen de scheiding tussen het natuurgebied en de omgeving. Buitenkades met achterliggende woningen of landbouwgronden krijgen de status van overige kering op de legger van het waterschap Vechtstromen en moeten voldoen aan de geldende NBW-normen.

Kadeconstructie

Naast de uitwerking van de compartimentering is in de planuitwerking ook de kadeconstructie nader uitgewerkt. Daarvoor is een variantenstudie uitgevoerd naar de mogelijke kadeconstructies. In de studie zijn de volgende varianten beschouwd:

- Kades van zand en leem (of zandige leem)
- Houten damwanden, afgedekt met ter plaatse gewonnen veen
- Kunststof schermen, afgedekt met ter plaatse gewonnen veen
- Soilmixwanden, aangebracht met een kettinggraver

In verband met de kwetsbaarheid van de Engbertsdijksvenen is het belangrijk dat de te kiezen uitvoeringswijze een robuuste kade oplevert. Met beperkt onderhoud moeten de kades decennialang garanderen dat water vastgehouden wordt. Er zijn daarom vier verschillende uitvoeringswijzen beoordeeld: houten damwand, kunststof damwand, soilmixwanden en kades met zand of leem. Zandkades met leem scoorde binnen de vergelijking het beste. Zand en leem zijn natuurlijke materialen met een zeer lange levensduur; zand en leem zijn ongevoelig voor aantasting door bijvoorbeeld rot. Ook zijn de kades goed te beheren, doordat onderhoudsmachines over de kades kunnen rijden en eventuele schade is eenvoudig te herstellen door extra zand en leem aan te brengen. Alternatieve uitvoeringswijzen kennen een beperkte levensduur (houten damwand), bestaan uit onnatuurlijk materiaal (kunststof damwand), zijn slecht toegankelijk en lastig te onderhouden (zowel houten als kunststof damwand) of kennen specifieke uitvoeringsrisico's (soilmix wanden).

Het ontwerp van de kades is vervolgens verder uitgewerkt op basis van de variantenstudie en ervaring in andere hoogveengebieden (Fochteloerveen, Bargerveen, Haaksbergerveen en Peelvenen). De kades worden daarbij aangelegd door op de plek van de nieuwe of te vervangen kade het witveen af te graven tot het zwartveen. De zandkade met leemlaag wordt vervolgens bovenop het zwartveen aangelegd, waarna het afgegraven witveen ter plaatse als toplaag wordt verwerkt. De vegetatie kan zich daardoor herstellen als herstellend hoogveen. De lokale schade die hierbij ontstaat aan het herstellend hoogveen is daarbij als acceptabel beoordeeld in relatie tot de bijdrage aan het herstel van een grote oppervlakte (herstellend) hoogveen en de verwachting dat de lokale schade zich binnen enkele jaren uit zichzelf herstelt.

Sloten en greppels dempen binnen begrenzing Natura 2000-gebied (M9a)

In het beheerplan is voorzien in het dempen van sloten en greppels binnen het natuurgebied.

In de planuitwerking is deze maatregel uitgewerkt in het dempen van bestaande watergangen en het verwijderen van bestaande waterhuishoudkundige voorzieningen in kades. Bij het dempen van watergangen is onderscheid gemaakt tussen watergangen waarbij de waterdichte veenbasis is doorgraven en watergangen waarbij deze niet is doorgraven. Watergangen waarbij de veenbasis is doorgraven worden afgedicht met een leemlaag en aangevuld met zand of veen. Op enkele watergangen wordt een nieuwe kade gebouwd.

Deze watergangen worden ook afgedicht met een veenlaag waar bovenop de kade wordt aangelegd. Met de leemlaag worden lekverliezen door wegzijging van water uit het veen naar de

diepere ondergrond voorkomen.

Afgraven voormalige agrarische percelen

Aan de westelijke randzone van Engbertsdijkswenen liggen ten oosten van de Paterswal enkele percelen die door voormalig agrarisch gebruik zijn verrijkt met nutriënten, waaronder fosfaat. Het gaat om de percelen die op onderstaande figuur 5.6 zijn genummerd als 12, 16, 22 en 27. Als gevolg van de maatregelen in het integraal definitief ontwerp is sprake van verhoging van de (grond)waterstand in deze percelen, wat kan leiden tot mobilisatie van deze nutriënten (o.a. fosfaat). Om die reden voorziet integraal definitief ontwerp in het afgraven van de nutriëntenrijke bouwvoor van deze percelen ('afplaggen').

Voor het meest zuidelijke perceel (nummer 27 in de kaart) geldt dat dit perceel is aangewezen voor het habitatype 'herstellend hoogveen' (H7120). Voor dit perceel is het verwijderen van de nutriëntenrijke bouwvoor noodzakelijk zodat hoogveen meer kans krijgt om te ontwikkelen.

Voor de andere percelen (12, 16 en 22) wordt een open hoogveenlandschap nagestreefd en is het afgraven noodzakelijk om verruiging en bosvorming als gevolg van de mobilisatie van nutriënten te voorkomen. Dit is onwenselijk omdat bosvorming kan leiden tot een toename van verdamping, wat een negatief effect heeft op het (herstellend) hoogveen. Als de percelen niet worden afgegraven is intensief beheer nodig is om deze ontwikkeling tegen te gaan.

Onder de huidige omstandigheden is dit mogelijk met regulier materieel (tractor met maaimachine), het is echter onzeker of dit in de toekomstige situatie ook nog mogelijk is. In de winterperiode tonen de resultaten van de hydrologische modellen dat om de lagere delen sprake is van water op maaiveld. De draagkracht van de bodem neemt hierdoor verder af, waardoor mogelijk specialistisch materieel noodzakelijk is. Naast de benodigde inzet van speciaal materieel betekent het intensief beheer ook een hogere frequentie en dus vaker verstoring van het gebied, met bijbehorende negatieve effecten voor fauna in het gebied. Door het plaggen van de nutriëntenrijke bovenlaag ontwikkelt de vegetatie op deze plekken zich minder snel. Dat heeft als voordeel dat de frequentie van het beheer lager is en de kans kleiner is dat voor het beheer de inzet van relatief kostbaar specialistisch materieel noodzakelijk is.

Percelen of delen van percelen met een hoge archeologische verwachtingswaarde (perceel 16) en leefgebied van de grauwe klauwier in de vorm van braamstruwelen op de hogere delen en worden niet ontgraven. Door de hogere ligging is de verwachting dat op deze (delen van) percelen beheer met regulier materieel mogelijk is.

In totaal komt bij deze maatregel circa 93.000 m³ grond vrij. Dit betreft een inschatting op basis van aannames over de afgravingsdiepte op basis van boringen in het veld. Tijdens de uitvoering vindt het afplaggen plaats op aanwijzen in het veld, waarbij de (donkere) voedselrijke bovengrond wordt afgegraven tot de lichtere voedselarme ondergrond. Als gevolg van lokale variatie in het terrein kunnen diepte en daarmee de hoeveelheden afwijken.

Om transportbewegingen zoveel mogelijk te beperken wordt een deel van de vrijkomende grond (circa 20.000 m³) gebruikt voor het ophogen van de kades in het gebied. Grond die niet toepasbaar is binnen het plangebied wordt afgevoerd naar een nader te bepalen afzetlocatie buiten het plangebied.

Figuur 3.4 Locatie van de af te graven compartimenten (rood omcirkelt) en compartimentnummers (bron: MER Tauw)

Hoofdstuk 4 Overige ruimtelijke beleidsaspecten

4.1 Inleiding

Bij de voorbereiding van een projectbesluit moet worden nagegaan of dat plan uitvoerbaar is, onder andere gelet op omgevingsaspecten zoals milieu, water, ecologie en archeologie. Voor deze onderwerpen is specifiek beleid en regelgeving vastgesteld, in diverse wetten en regelingen. In dit hoofdstuk worden de maatregelen die planologisch en juridisch mogelijk worden gemaakt door middel van dit projectbesluit (zie paragraaf 3.5) getoetst aan deze aspecten.

Bij dat alles past de volgende aantekening. Zoals eerder in deze toelichting omschreven, heeft het voorliggende projectbesluit betrekking op het uitvoeren van maatregelen die alle betrekking hebben op het realiseren van specifieke natuurdoelstellingen. Daarmee worden geen nieuwe milieugevoelige functies toegevoegd, hetgeen betekent dat veel milieuaspecten slechts in beperkte mate aan de orde zijn.

4.2 Milieu

4.2.1 MER

4.2.1.1 M.e.r.-plicht

In afdeling 16.4 van de Omgevingswet en hoofdstuk 11 van het Omgevingsbesluit zijn de regels opgenomen over de milieueffectrapportage (m.e.r.).

Doel van de mer-procedure is om het milieubelang volwaardig mee te wegen bij de voorbereiding en vaststelling van een plan of besluit. In bijlage V bij het Omgevingsbesluit staat voor welke projecten een milieueffectrapport moet worden gemaakt of een mer-beoordeling moet worden gedaan. Voor dit project zijn de volgende categorieën uit het Omgevingsbesluit van toepassing:

- categorie B1 De winning, wijziging of uitbreiding van winning van in een groeve of dagbouwmin met een terreinoppervlakte van meer dan 25 ha;
- categorie J12 Landinrichtingsproject.

Op basis van categorie J12 dient volgens het Omgevingsbesluit bij een projectbesluit voor een landinrichtingsproject een project-mer-beoordeling uitgevoerd te worden. De provincie Overijssel kiest ervoor vrijwillig een project-MER op te stellen. Op grond van nationaal recht geldt voor een omgevingsvergunning activiteit ontgronding voor het verwijderen van grondlagen bij natuurontwikkeling geen project-mer-(beoordelings)-plicht. Vanwege de milieueffecten van de activiteit ontgrondingen (44 hectare) wordt er echter vrijwillig een projectMER opgesteld door de provincie voor de aan te vragen omgevingsvergunning activiteit ontgronding.

De provincie kiest er dus voor een projectMER op te stellen ten behoeve van het projectbesluit en

de omgevingsvergunning activiteit ontgroning.

4.2.1.2 M.e.r.-procedure

De mer-regelgeving kent zowel een beperkte en een uitgebreide procedure. In het Natura 2000-project Engbertsdijkerven is de uitgebreide mer-procedure van toepassing. Dit is met name vanwege de omvang van het project. Deze paragraaf geeft een toelichting op de procedurestappen van de mer-procedure.

Voorfase

De uitgebreide mer-procedure is gestart met een schriftelijke mededeling van de initiatiefnemer aan het bevoegd gezag dat de uitgebreide mer-procedure wordt doorlopen voor het projectbesluit en de Ontgrondingenvergunning. In dit project is deze mededeling gedaan in de vorm van een Notitie Reikwijdte en Detailniveau, waarin de initiatiefnemer het plan heeft toegelicht en heeft aangegeven hoe zij het onderzoek wil insteken.

In de Notitie reikwijdte en Detailniveau (NRD) is aangegeven op welke thema's het onderzoek in het MER zich richt: de reikwijdte van het onderzoek. De publicatie is onder andere bedoeld om derden (burgers en belangengroepen) en wettelijke adviseurs te informeren over de start van de mer-procedure.

De NRD is ter inzage gelegd van 6 juli tot en met 17 augustus 2023 en in het kader van artikel 16.40 uit de Omgevingswet toegestuurd aan een aantal betrokken partijen. Na publicatie van de NRD bestond voor een ieder de mogelijkheid tot het indienen van een zienswijze.

MER

Het MER is vervolgens opgesteld volgens de onderzoeksopgave zoals beschreven in de NRD en de binnengekomen zienswijzen van derden over reikwijdte en detailniveau. Door het Bevoegd Gezag is een 'Nota van Antwoord zienswijzen Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD)' opgesteld. Hierin is aangegeven hoe met de zienswijzen is omgegaan. Voor de ingediende zienswijzen en de antwoorden wordt verwezen naar de Nota van Antwoord zienswijzen Notitie Reikwijdte en Detailniveau die is bijgevoegd bij het projectbesluit (Bijlage 5).

De voorgenomen maatregelen die het projectbesluit en de ontgrondingsvergunning voor de interne maatregelen mogelijk maken zijn bekend. Deze maatregelen vormen het zogenaamde planalternatief dat is uitgewerkt in het Integraal Definitief Ontwerp (IDO). Het Natura 2000-beheerplan van Engbertsdijkerven vormt de basis van het Integraal Definitief Ontwerp.

In hoofdstuk 4 van het MER wordt het ontwerpproces en de aspecten die zijn afgewogen en/of hebben geleid tot het planalternatief verder toegelicht.

Het MER beschrijft de alternatieven of varianten die bij de ontwikkeling van het IDO zijn overwogen om de beoogde doelstellingen van het project te realiseren. Vervolgens zijn de milieueffecten van het planalternatief beschreven.

Projectbesluit en ontgrondingsvergunning

Het ontwerp-projectbesluit Engbertsdijkerven en de ontwerp-ontgrondingsvergunning worden parallel aan het MER opgesteld. De mer-procedure is gekoppeld aan de besluitvormingsprocedure van het projectbesluit en de ontgrondingenvergunning.

Zienswijzen

Het MER wordt samen met het ontwerp-projectbesluit, de ontwerp-ontgrondingsvergunning gedurende zes weken ter inzage gelegd. In deze periode kan men zienswijzen indienen. De Commissie mer brengt in deze periode wettelijk verplicht advies uit over het MER.

Definitief besluit

Na beantwoording van de zienswijzen en advisering over het MER, het ontwerp-projectbesluit en de ontwerp-ontgrondingsvergunning voor de interne maatregelen in het natuurgebied Engbertsdijkerven stelt de provincie het definitieve projectbesluit en de definitieve ontgrondingsvergunning op.

Het definitieve projectbesluit wordt bij Provinciale Staten ter vaststelling voorgelegd. De ontgrondingsvergunning wordt ter verlening voorgelegd aan het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Overijssel.

Na publicatie van het definitieve projectbesluit, de ontgrondingsvergunning en het MER voor Engbertsdijksvenen is er gedurende 6 weken gelegenheid voor het indienen van beroep.

De uitvoering van de maatregelen kan starten zodra alle benodigde vergunningen voor de realisatie zijn verleend.

4.2.1.3 Effectbeoordeling m.e.r.

In paragraaf 4.2.1.1 is beschreven op welke grond voor dit plan een m.e.r.-plicht geldt. Naar aanleiding hiervan is een project-MER opgesteld. Het rapport is als Bijlage 6 bij deze toelichting gevoegd. In deze paragraaf is kort weergegeven wat de conclusie van de effectbeoordeling is en hoe rekening is gehouden met uitkomsten van het MER in dit projectbesluit.

Resultaten effectbeoordeling

Het effect op hydrologie, natuurbrandrisico en doelbereik (effect op Natura 2000 en NNN) wordt als positief beoordeeld. Voor de aspecten bodemkwaliteit, robuustheid voor klimaatverandering, en ruimtelijke kwaliteit, en landschap is sprake van licht positieve effecten. Op alle aspecten gerelateerd aan de tijdelijke effecten van de realisatiefase scoort het planalternatief licht negatief, met uitzondering van de negatieve beoordeling voor het onderdeel verkeer. Dit heeft met name te maken met het effect van het grondverzet en in te zetten materieel. Daarnaast scoren aspecten onder het thema cultuurhistorie ook licht negatief. Op de overige thema's hebben de interne maatregelen een neutraal effect. Er zijn geen thema's beoordeeld als zeer positief, negatief of zeer negatief.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de beoordeling van de effecten op het planalternatief per beoordelingsaspect.

Milieuthema	Beoordelingscriteria	Beoordeling
Bodem & water	Effecten op de bodemkwaliteit	licht positief
	Effecten op grondgebruik	neutraal
	Effecten op de hydrologische situatie	positief
	Effecten op bebouwing	neutraal
	Effecten op waterkwaliteit	neutraal
	Tijdelijke effecten tijdens realisatiefase	licht negatief
Klimaat en duurzaamheid	Robuustheid plan voor klimaatverandering	licht positief
	Bijdrage plan aan duurzaamheidsdoelstellingen	licht positief
	Effecten op robuustheid van het systeem voor duurzaam beheer en onderhoud	neutraal
Natuur	Effecten op beschermde soorten	neutraal
	Effecten op NNN/Natura 2000-gebied (doelbereik)	positief
	Tijdelijke effecten tijdens realisatiefase	licht negatief
Landschap	Beïnvloeding gebiedskarakteristiek (landschappelijke lijnen, gebieden en elementen)	licht positief

	Ruimtelijke kwaliteit van het gebied na realisatie	licht positief
Cultuurhistorie & archeologie	Effect op aanwezige cultuurhistorische waarden in het plan- en studiegebied	licht negatief
	Effect op aanwezige archeologische waarden in het plan- en studiegebied	neutraal
Woon-, werk- en leefmilieu	Effect op bereikbaarheid woningen en bedrijven	neutraal
	Tijdelijke hinder (geluid, trillingen) tijdens realisatiefase	licht negatief
	Effecten op woon-, werk- en recreatieve functie	licht negatief
Landbouw	Effect op grondgebruik	neutraal
	Effecten op werkfunctie	neutraal
Verkeer	Effecten op verkeersafwikkeling en veiligheid	neutraal
	Tijdelijke effecten tijdens de realisatiefase	negatief
Lucht	Effecten op de luchtkwaliteit	neutraal
	Tijdelijke effecten tijdens de realisatiefase	licht negatief
Externe veiligheid	Effecten op externe veiligheid	neutraal
	Effecten op aanwezige kabels en leidingen	neutraal
	Effecten op natuurbrandrisico	positief
	Effecten op niet gesprongen explosieven	neutraal

Door de realisatie van de maatregelen uit het planalternatief worden de omstandigheden voor de verschillende habitattypen met een instandhoudingsdoelstelling verbeterd. De interne maatregelen zijn gericht op het verminderen van waterverliezen (stroming van hoger naar lager gelegen compartimenten), het beter vasthouden van gebiedseigen regenwater en een beter peilbeheer (stabielere waterstanden) binnen de compartimenten. Kort gezegd zijn de interne maatregelen gericht op het zo veel mogelijk vasthouden van het beschikbare (regen)water in het gebied. Echter, voor het behalen van de instandhoudingsdoelen, of het behalen van de maximale omstandigheden voor hoogveenherstel, zijn de interne maatregelen op zichzelf naar verwachting onvoldoende. De interne maatregelen hebben nauwelijks tot geen effect op de stijghoogte in de zandondergrond, een belangrijke hydrologische voorwaarde voor herstellend en actief hoogveen. Naast de interne maatregelen zijn aanvullende (externe) maatregelen zoals bufferzones en het bevorderen van kwel noodzakelijk om het hoogveengebied in een warmer klimaat met langere droge periodes te behouden.

Daarnaast zijn de beoogde interne maatregelen gericht op hydrologische condities, een cruciaal aspect voor hoogveengebieden, maar blijft met het uitvoeren van de interne maatregelen de overmaat aan nutriënten in het gebied bestaan. De noodzaak voor aanvullende (externe) maatregelen heeft invloed op de effectbeoordelingen voor met name de thema's natuur (doelbereik), water en robuustheid voor klimaatverandering. Met de interne maatregelen wordt immers het doelgat (verschil tussen huidige situatie en doelstelling) niet volledig gedicht.

Hoewel de maatregelen bijdragen aan het herstel, nemen de maatregelen de bestaande knelpunten op het gebied van waterhuishouding en stikstofdepositie niet geheel weg. Wel zijn de interne maatregelen cruciaal voor het behalen van de doelstellingen. De interne maatregelen zorgen voor vernatting in het gebied, maar versterken ook de effecten van de externe maatregelen (die naar verwachting na de interne maatregelen worden gerealiseerd).

De interne maatregelen zorgen er immers voor dat het aanvullende grondwater dat beschikbaar komt in het natuurgebied door externe maatregelen ook langdurig wordt vastgehouden.

Het voorkeursalternatief scoort daarom positief (+) qua effecten op NNN en Natura 2000-gebied (doelbereik). Dit is grotendeels een afgeleide van de verbetering van de hydrologische situatie in het Natura 2000-gebied.

Het doelbereik (effect op Natura 2000 en NNN) is gelinkt aan de beoordeling van het plan op robuustheid voor klimaatverandering, aangezien een gezonder en natter hoogveensysteem beter bestand is tegen weersextremen (droogte met name). De beoordeling van dit thema is licht positief waarbij de redeneerlijn overeenkomt met die van natuur (doelbereik). Ook met de impact van de werkzaamheden op de duurzaamheidsdoelstellingen (uitstoot broeikasgasemissies) wordt het effect voor het thema duurzaamheid beoordeeld als licht positief vanwege de verwachte vermindering aan veenafbraak, en bijbehorende uitstoot, door vernatting van het veen door de interne maatregelen. Naar verwachting is de vermindering aan uitstoot door de vermindering aan veenafbraak groter dan de tijdelijke uitstoot door het materieel tijdens de realisatiefase.

Op basis van de uitgevoerde modellering blijkt dat de effecten van de interne maatregelen op de (grond)waterstanden in de omgeving verwaarloosbaar zijn. De interne maatregelen hebben daarom geen invloed op grondgebruik en werkfunctie (landbouw) buiten het Natura 2000-gebied. De maatregelen hebben echter nauwelijks effect op de stijghoogte in de zandondergrond en daarmee het verlies van water uit het veen naar de zandondergrond (wegzijging). Daardoor kunnen de interne maatregelen niet (geheel) voorkomen dat de waterstanden in het veen in situaties met een neerslagtekort te laag worden. Binnen het natuurgebied leiden de maatregelen in de winter- en voorjaars situatie tot vermindering van afstroming over maaiveld, het beter vasthouden van gebiedseigen regenwater en stabielere waterstanden binnen de compartimenten en is het effect op de hydrologische situatie dus positief. Er is sprake van een licht positief effect op ruimtelijke kwaliteit. De versterkte natuurwaarde, en de voorkomen achteruitgang van natuurwaarde, als gevolg van de interne maatregelen vergroot de ruimtelijke kwaliteit. Ook dragen de interne maatregelen bij aan het behoud van het hoogveenlandschap. De maatregelen leiden niet tot een toename van recreatie in het gebied. Het plan maakt geen uitbreiding in recreatieve voorzieningen mogelijk. Omdat er meerdere belangrijke lijnelementen verdwijnen in het landschap wordt het effect op aanwezige cultuurhistorische waarden (cultuurhistorie) als licht negatief beoordeeld. Wel blijven de belangrijkste landschappelijke en cultuurhistorische elementen uit de verveningsperiode behouden, zoals de zandwegen en hoogteverschillen in het landschap. Daarbij dragen de maatregelen bij aan het behoud van het hoogveenlandschap, waardoor het effect als licht positief wordt beoordeeld. De compartimentering sluit aan op de historische kade- en wegenstructuur uit de verveningperiode. Voor archeologie worden geen knelpunten verwacht, aangezien de verwachte archeologische waarde in de zandlaag zit waarin niet wordt gegraven.

Naast de effecten tijdens de gebruiksfase (fase na realisatie van de maatregelen) zijn er ook effecten tijdens de realisatiefase. De verstoring van natuur tijdens de werkzaamheden is licht negatief beoordeeld. Met mitigerende maatregelen kunnen de negatieve effecten verminderd of voorkomen worden.

De mitigerende maatregelen voor de verstoring van de natuur tijdens de werkzaamheden richten zich met name op het werken volgens een ecologisch werkprotocol. Hoewel de maatregelen ingrijpend zijn tijdens de realisatiefase is het belang voor de natuurdoelstellingen op lange termijn overstijgend. De werkzaamheden dragen bij aan het herstel van de hydrologische situatie voor het herstellend en actief hoogveen in het natuurgebied.

De effecten als gevolg van de aanvoer van grond is afhankelijk van de transportmethode. Dit wordt voorafgaand aan de werkzaamheden verder onderzocht en uitgewerkt, waarbij het doel is om hinder voor de omgeving waar mogelijk te voorkomen of verminderen. Om de effecten in beeld te brengen zijn de effecten van transport per vrachtwagen beoordeeld. De effecten van de tijdelijke werkzaamheden van de realisatiefase op woon-werk en leefmilieu en lucht zijn als licht negatief beoordeeld. Daarnaast is er een tijdelijk negatief effect op het aspect verkeer.

Deze kunnen (gedeeltelijk) gemitigeerd worden. Zo kunnen aan- en afvoerroutes worden aangepast en kan de inzet van bijvoorbeeld stille nieuwe vrachtwagens geluidsoverlast en trillingen beperken (indien vrachtwagens worden gebruikt). Ook met de mitigerende maatregelen zal er tijdelijk hinder zijn.

Het MER kijkt ook naar cumulatieve effecten. Dit zijn opgetelde effecten van verschillende ingrepen / maatregelen. De cumulatieve effecten bij Engbertsdijkerven treden vooral op bij de tijdelijke werkzaamheden, en enkel indien de uitvoering van de interne maatregelen tegelijk plaatsvindt met

uitvoering van de externe maatregelen. De verwachting is dat de externe maatregelen (deels) gelijktijdig of na het uitvoeren van de interne maatregelen worden uitgevoerd. Als verkeershinder en geluidshinder door meerdere werkzaamheden wordt versterkt, zijn geluid reducerende maatregelen en afstemming in transportroutes nodig om het effect te mitigeren.

De externe maatregelen kunnen daarnaast een versterkend effect hebben op de beoogde hydrologische situatie en dus behalen van de instandhoudingsdoelen. Doordat de interne maatregelen ervoor zorgen dat het gebied het beschikbare water beter vasthoudt en de externe maatregelen de grondwaterstand (stijghoogte in de zandondergrond) verhogen, kunnen de interne en externe maatregelen elkaar versterken. Gezien aard en omvang van de maatregelen zijn voor overige thema's geen cumulatieve effecten te verwachten.

Conclusie effectbeoordeling

Het MER wijst uit dat er geen belemmeringen zijn voor de uitvoering van de maatregelen die het projectbesluit en de ontgrondingsvergunning mogelijk maken. De maatregelen kunnen daadwerkelijk uitgevoerd worden als de vergunningen hiervoor verleend zijn.

4.2.2 Bodemkwaliteit

Wettelijk kader

Met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties dient bij functiewijziging te worden bekeken of de bodemkwaliteit voldoende is voor de betreffende functie.

In het kader van het Besluit bodemkwaliteit (Bbk) zijn gemeenten en waterkwaliteitsbeheerders (waterschappen/Rijkswaterstaat) bevoegd gezag voor toepassing van bouwstoffen, grond en baggerspecie binnen hun beheersgebied. Voordat bouwstoffen, grond of baggerspecie mogen worden toegepast, moet op grond van het Bbk in een aantal gevallen een melding plaatsvinden bij het bevoegd gezag (via het Digitaal Stelsel Omgevingswet). Het Bbk biedt twee keuzemogelijkheden voor gemeenten om grondverzetbeleid te voeren namelijk Generiek beleid of Gebiedspecifiek beleid.

Beleidskader

Het landelijk generiek beleid van het Bbk maakt gebruik van functieklassen. Uitgangspunten zijn: Hergebruikmogelijkheden worden beoordeeld op basis van twee toetsen:

- 'stand-still': toepassing mag niet leiden tot verslechtering van de bodem; toepassing mag niet leiden tot ongewenste risico's voor de functie van een gebied. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in de functies 'wonen', 'industrie' en 'overig' (landbouw/natuur/recreatie);
- de toe te passen grond wordt op basis van de kwaliteit ingedeeld in de klasse 'AW2000', 'wonen' of 'industrie'; de kwaliteit van de toe te passen grond en de kwaliteit van de ontvangende bodem kan worden bepaald middels een partijkeuring of op basis van de Bodemkwaliteitskaart; de functie van de ontvangende bodem moet worden bepaald met behulp van de functieklassenkaart.

Bodemkwaliteit en het Natura 2000-gebied Engbertsdijkerven

Huidige bodemkwaliteit

Om de bodemkwaliteit in beeld te brengen is een milieukundig vooronderzoek en verkennend bodemonderzoek uitgevoerd (Bijlage 7). Uit het vooronderzoek naar de bodemkwaliteit uitgevoerd door Ortageo blijkt dat er in het projectgebied geen sterke bodemverontreinigingen aanwezig zijn. Verspreid over het gebied is door is in 2019 door RoyalHaskoningDHV geconstateerd dat de bodem licht tot matig verontreinigd is met kobalt. Op sommige locaties is de bodem licht verontreinigd met PCB, PAK en minerale olie. In 2019 is een nader onderzoek uitgevoerd naar asbest, omdat in het plangebied asbestverdacht materiaal is aangetroffen. Het asbestverdacht materiaal is aangetroffen nabij het wandelpad richting het parkeerterrein in het zuiden (Oude Hoevenweg). Door RoyalHaskoningDHV (2019) is geconstateerd dat het om een ernstige verontreiniging ging. De asbestverontreiniging is reeds gesaneerd. De bodemkwaliteit in het plangebied vormt geen risico (meer).

Als onderdeel van de NAVOS (Advies Nazorg Voormalige Stortplaatsen) is de voormalige stortplaats Krikkendijk, ten westen van het plangebied, in 2004 onderzocht door Tebodin. De stortplaats bevindt zich aan de westelijke randen van het Natura 2000-gebied. De samenvatting van dit onderzoek is beschreven in het vooronderzoek opgesteld door Ortageo. In de bodem en afdeklaag is geen verontreiniging aangetoond door Tebodin.

Fosfaat op de voormalige landbouwpercelen

Aan de westelijke randzone van Engbertsdijkerven liggen enkele percelen die agrarisch in gebruik zijn geweest en daardoor verrijkt zijn met fosfaat. De concentraties nemen over het algemeen af in de diepte. Door Beware is een bodemchemisch onderzoek uitgevoerd.

Uit het onderzoek blijkt dat de fosfaatconcentraties in de bouwvoor (bovenste grondlaag) op bijna alle locaties te hoog zijn voor de ontwikkeling van voedselarme vegetatietypen (zoals heide, heischraal grasland, blauwgrasland of hoogveen). Om op de voormalige landbouwpercelen voedselarme en soortenrijke natuur te kunnen ontwikkelen moeten de aanwezige nutriënten verwijderd worden door verschralen (intensief maaien en afvoeren) of het afgraven van de voedselrijke bovenste bodemlaag. Voor deze percelen geldt geen habitattypedoelstelling. Het zijn echter wel uitwerkingsgebieden, dit zijn gebieden waar de maatregelen op deze percelen ten behoeve zijn van de habitattypedoelstellingen op andere percelen.

(Grond)waterkwaliteit

Zoals in het vooronderzoek is beschreven blijkt uit het onderzoek van NAVOS blijkt dat het grondwater ter plaatse van de voormalige stortplaats sterk verontreinigd is met zink. Uit de beoordeling in het Natura 2000-beheerplan blijkt dat via de grondwaterbuis ten noorden van het plangebied (bij Kloosterhaar) vervuild drainagewater het gebied in stroomt. Op basis van de knelpuntanalyse in het beheerplan is de huidige (grond)waterkwaliteit in tegenstelling tot de waterbeschikbaarheid geen belangrijk knelpunt voor het gebied.

Effecten op de bodemkwaliteit

De bodemkwaliteit kan veranderen door maatregelen waarbij grond wordt afgegraven, afgeplagd, aangevoerd en opgebracht. Er wordt onderscheid gemaakt tussen de effecten van de interne maatregelen op de milieuhygiënische bodemkwaliteit en de ecologische/fysische kwaliteit van de bodem.

Bij de afvoer van grond vindt de wettelijk verplichte controle op kwaliteit van de af te voeren grond plaats. Op basis van het vooronderzoek en (uit te voeren) verkennend bodemonderzoek worden de mogelijkheden voor het grondverzet vastgesteld in het kader van de Wet bodembescherming. Voor aan te voeren materiaal kan op basis van de Wet bodembescherming enkel materiaal met de juiste geschiktheidsklassen worden toegepast.

Tijdens de realisatiefase en gebruiksfase wordt geen gebruik gemaakt van verontreinigende stoffen en worden geen bodembedreigende activiteiten uitgevoerd. Hierdoor heeft de ontwikkeling geen invloed op de milieuhygiënische (chemische) bodemkwaliteit.

Voor het bouwen en herstellen van de kades wordt op de plek van de kade veen afgegraven.

Zeer lokaal tasten deze werkzaamheden de kwaliteit van de veenbodem aan. Afgezien van de lokale schade aan het veen zorgt de maatregel voor versterking van het veen in een veel groter gebied. De maatregelen dragen bij aan het voorkomen van verdere afbraak van de veenbodem (door oxidatie) en herstel en uitbreiding van de oorspronkelijke bodemstructuur en ecologie van het hoogveen. Het afplaggen van de westelijke percelen resulteert in een vermindering van nutriënten (o.a. fosfaat en nitraat) in de bodem en een afname van de zuurgraad. Daarmee is de bodem meer geschikt voor de beoogde natuurfunctie en draagt de bodemtoestand bij aan de natuurdoelstellingen in het gebied.

Met het afplaggen van de westelijke percelen wordt ook het aanwezige bodemleven verwijderd waardoor (tijdelijk) de biologische bodemvruchtbaarheid kan afnemen. Het aanwezige bodemleven is in de huidige situatie echter aangepast aan de bestaande voedselrijke omstandigheden. Door het ontwikkelen van natuur wordt de bodem minder voedselrijk waardoor het bodemleven kan herstellen. Na uitvoering van de maatregelen worden geen grondbewerkingen meer uitgevoerd. Het bodemleven kan zich dan natuurlijk ontwikkelen waarbij het zich aanpast aan de nieuwe omstandigheden.

Het effect op de bodemkwaliteit is daarom in het MER als licht positief (-/+) beoordeeld. De reden van de licht positieve beoordeling is met name de verbetering van de ecologische en fysische kwaliteit van het veen. Daarnaast wordt de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem niet negatief beïnvloed. Het effect van de maatregelen wordt niet als positief of zeer positief beoordeeld vanwege de tijdelijke aantasting van de huidige bodemstructuur en veenbodem als gevolg van de ontgravingen.

Conclusie

Het aspect bodem vormt geen belemmering voor het voornemen.

4.2.3 Geluid

Wettelijk kader

Voorheen werd geluid geregeld in de Wet geluidhinder. Door de invoering van de Omgevingswet vervalt die regelgeving en gaat het op in de Omgevingswet en uitvoeringsregelgeving. De gemeente stelt regels over geluid in het Omgevingsplan. Het beoordelingskader voor geluid is verdeeld onder industrieterreinen, (spoor)wegen met een geluidproductieplafond en lokale (spoor)wegen.

Een andere wet waarin de beperking van geluidhinder een rol speelt is de Luchtvaartwet. Deze wet regelt de vaststelling van grenswaarden voor luchtvaarthavens. Sinds de sluiting van Vliegbasis Twente is deze wet niet meer planologisch relevant voor het plangebied.

Beleidskader

De gemeente Twenterand beschikt niet over vastgesteld geluidbeleid.

Conclusie geluid en het plangebied

Er wordt geen geluidsgevoelig object gerealiseerd. Daarom kan worden geconcludeerd dat het aspect geluid geen belemmering vormt voor de uitvoerbaarheid van het projectbesluit. Evenmin is er sprake van activiteiten die structureel ernstige geluidhinder met zich meebrengen. Daarnaast brengen de te treffen maatregelen zoals beschreven in het Adviesrapport (zie bijlage 2) geen structurele geluidoverlast met zich mee. Een akoestisch onderzoek is niet nodig.

4.2.4 Externe veiligheid

Wettelijk kader

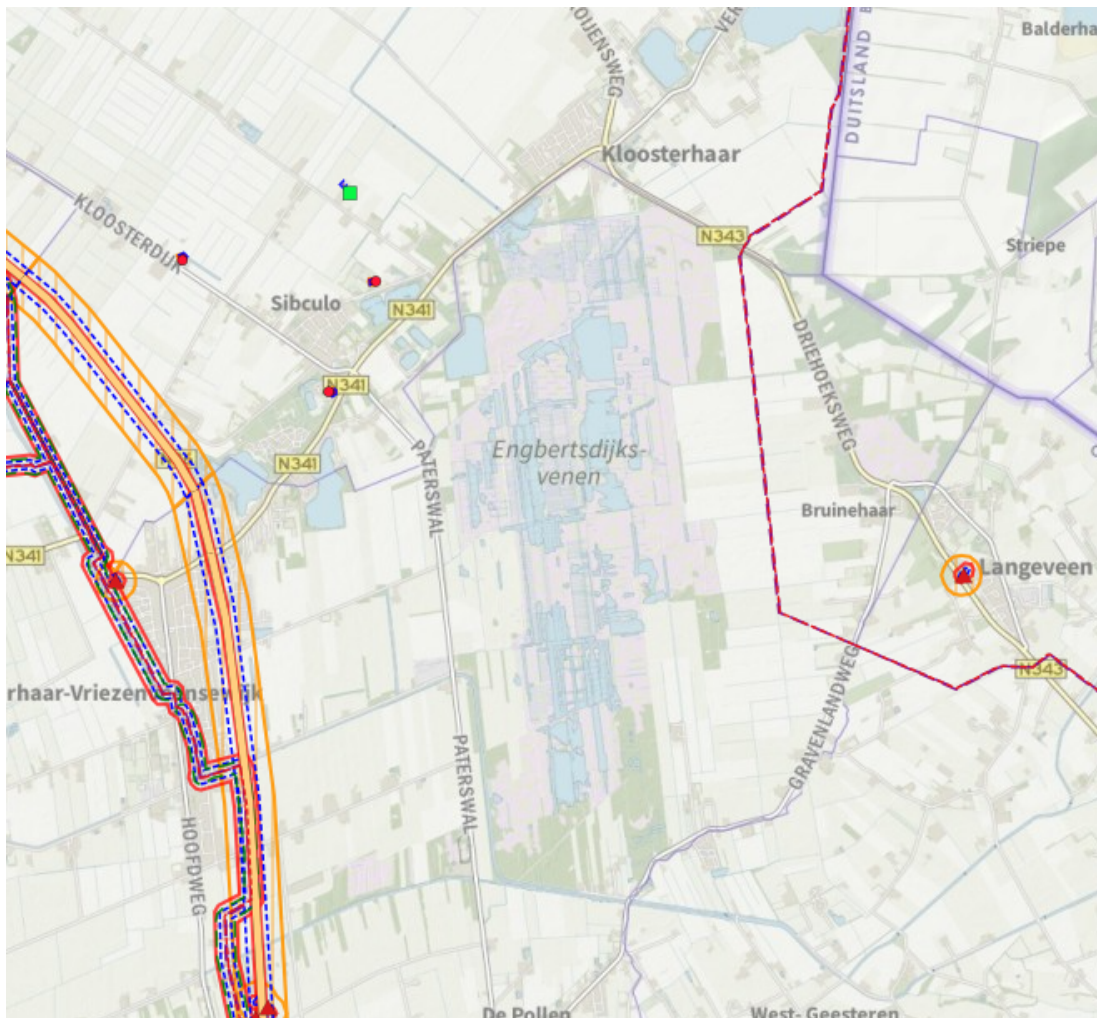
Externe veiligheid gaat over het beheersen van de risico's voor de omgeving als gevolg van gebruik en opslag van gevaarlijke stoffen bij bedrijven, het vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg, het water, het spoor en door buisleidingen.

Eerder waren de regels en normen voor externe veiligheid verdeeld over het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi), het besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt) en het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb). Er gelden normen voor het plaatsgebonden risico (PR) en indicatiewaarden voor het groepsrisico (GR). Nu zijn de regels opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) en het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Het Bkl bevat de instructieregels voor omgevingsplannen over de milieubelastende activiteiten met gevaarlijke stoffen, die het Bal aanwijst. Voor het groepsrisico kan de gemeente aandachtsgebieden opnemen in het omgevingsplan als voorschriftengebied. De norm voor het plaatsgebonden risico blijft gelijk en daarmee ook het basisbeschermingsniveau.

Het Bal bevat regels voor milieubelastende activiteiten afkomstig uit onder andere de Bevb, waarin de aanwijzingen van buisleidingen met gevaarlijke stoffen waarvoor de rijksregels gelden, staan beschreven.

Externe veiligheid en het plangebied

Voor het Natura 2000-gebied Engbertsdijkerven is inzicht verkregen in aanwezige risicobronnen en risico-ontvangers op basis van de Signaleringskaart-EV, voor zowel in als buiten het plangebied. Onderstaande afbeelding geeft een uitsnede van de Signaleringskaart-EV voor het plangebied weer.

Figuur 4.1: Risicokaart Natura 2000-gebied Engbertsdijkerven
(Bron: nl.ev-signaleringskaart.nl)

Risicovolle inrichtingen

In de omgeving zijn enkele risicovolle inrichtingen aanwezig ten noorden van het gebied, bij Sibculo, en bij Langeveen en langs de N36 zijn tankstations met opslag en verkoop van LPG aanwezig (rode driehoeken). De contour van de brandaandachts- explosieaandachtsgebied ligt buiten het plangebied. Rondom het gebied zijn op enkele locaties ook gastanks aanwezig (rode stippen). Er zijn geen overige risicobronnen in en rondom het gebied.

Transport gevaarlijke stoffen

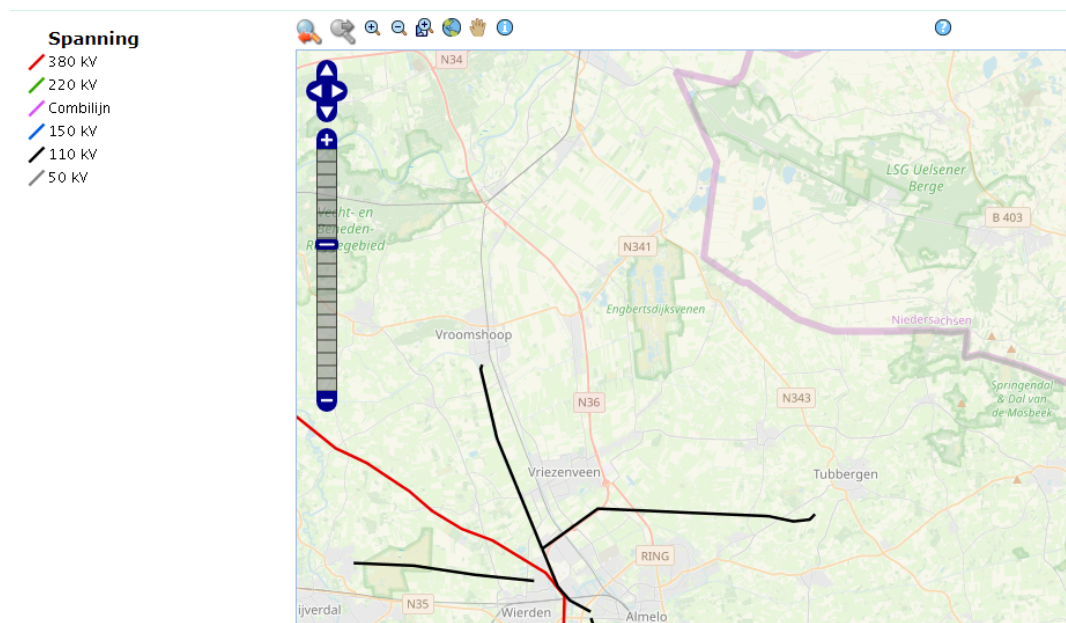
In de huidige situatie is geen sprake van transport van gevaarlijke stoffen door het plangebied. In de directe omgeving van het plangebied zijn geen wegen, spoorlijnen of binnenwateren aanwezig waarover vervoer van gevaarlijke stoffen plaatsvindt. Alleen de N36, ten westen van het plangebied, is aangewezen als transportroute voor gevaarlijke stoffen (Basisnet Weg, oranje lijn).

Buisleidingen

Op de risicokaart is te zien dat ten westen van het plangebied, bij de N36, op ruime afstand van het plangebied een buisleiding ligt (paarse lijn). Verder ligt er aan de oostkant van het gebied ook een buisleiding (aardgasleiding). Deze buisleidingen liggen buiten het gebied waar maatregelen zijn gepland die zijn opgenomen in dit projectbesluit.

Hoogspanningsleidingen

In of nabij het plangebied zijn geen hoogspanningsleidingen aanwezig. Op geruime afstand van het plangebied zijn twee bovengrondse hoogspanningsleidingen (110 kV-lijnen) aanwezig.

Figuur 4.2: Uitsnede netkaart Hoogspanningsleidingen

(Bron: <http://geodata.rivm.nl/netkaart.html>)

Toetsing

Het voorliggende plan voorziet niet in de realisatie van kwetsbare objecten. Ook worden er geen risicobronnen gerealiseerd. Hierdoor is er geen sprake van een toename van het groepsrisico of ligging van een nieuw of uit te breiden kwetsbaar object binnen een plaatsgebonden risicocontour, waardoor een nadere verantwoording moet worden opgesteld.

Conclusie

Het voorliggende plan levert geen belemmeringen op voor de uitvoerbaarheid van het plan gelet op het aspect externe veiligheid.

4.2.5 Luchtkwaliteit

Wettelijk kader

De normen op het gebied van de luchtkwaliteit zijn opgenomen in het Bkl. Voor de ruimtelijke ordening zijn met name de grenswaarden voor stikstofdioxide (NO₂) en fijnstof (PM₁₀) belang.

Projecten die in zeer beperkte mate bijdragen aan de luchtverontreiniging, zijn op grond van het Bkl niet in betekenende mate (luchtkwaliteitseisen) vrijgesteld van toetsing aan de grenswaarden.

Op grond van artikel 5.54 van het Bkl zijn onder andere de volgende projecten vrijgesteld van toetsing:

- woningbouwprojecten met één ontsluitingsweg, ten hoogste 1.500 woningen, of twee ontsluitingswegen, ten hoogste 3.000 woningen;
- kantoorlocaties met één ontsluitingsweg, met een bruto-vloeroppervlak van ten hoogste 100.000 m² of met twee ontsluitingswegen, met een bruto-vloeroppervlak van ten hoogste 200.000 m²;
- projecten die leiden tot een verhoging van de kalenderjaargemiddelde concentratie in de buitenlucht van zowel stikstofdioxide als fijnstof PM₁₀ van 1,2 µg/m³ of minder.

Luchtkwaliteit en het plangebied

De in het projectbesluit voorgestane ontwikkelingen zijn perceelsgebonden en zullen geen nieuwe luchtverontreiniging toevoegen. De realiseringswerkzaamheden van de ontwikkeling zullen geen zodanige luchtverontreiniging met zich meebrengen dat daardoor grenswaarden worden overschreden. Overigens is de eventuele verontreiniging van tijdelijke aard. Er is geen AERIUS-berekening uitgevoerd om de stikstofuitstoot te onderzoeken, vanwege de vrijstelling van vergunningsplicht bij werkzaamheden in Natura 2000-gebieden (zie ook paragraaf 4.4.2).

Wat betreft de in en rond het plangebied optredende emissie kan opgemerkt worden dat de in het projectbesluit voorgestane ontwikkelingen geen zodanige nieuwe luchtverontreiniging toe zullen voegen dat daardoor grenswaarden zouden kunnen worden overschreden.

Tevens kan in het kader van een goede ruimtelijke ordening worden geconcludeerd dat ter plaatse van het plangebied, met het oog op het aspect luchtkwaliteit, sprake is van een goed leefklimaat.

Conclusie

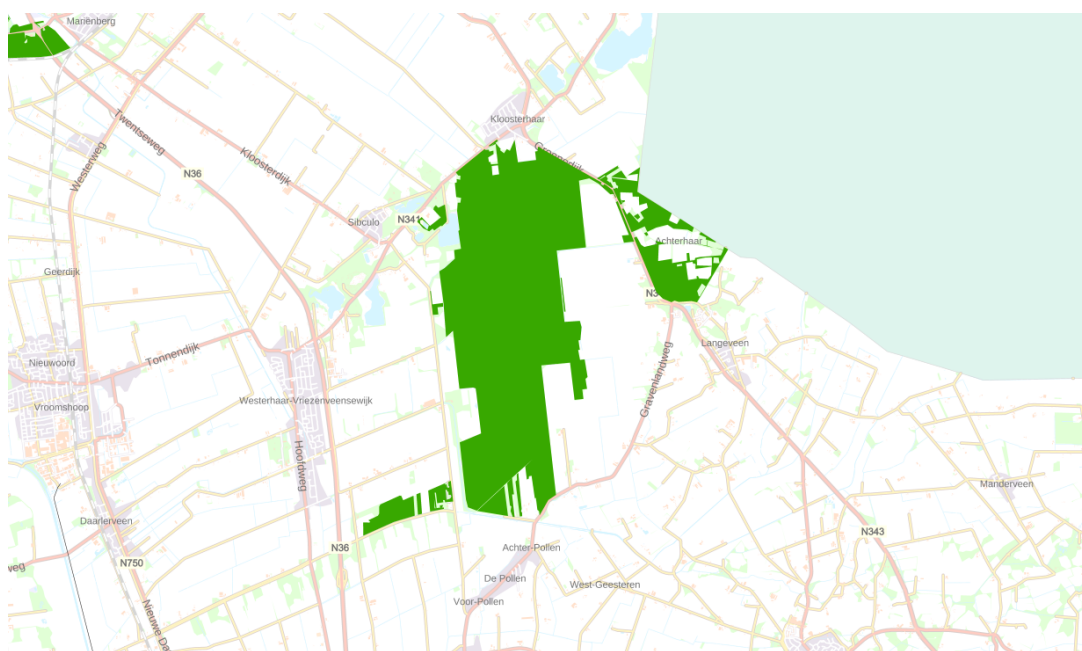
De in dit plan mogelijk gemaakte maatregelen ten behoeve van de realisatie van de natuurdoelstellingen, zoals in dit plan zijn beschreven, hebben geen nadelige invloed op de luchtkwaliteit in het gebied.

4.2.6 Wet ammoniak en veehouderij

Wettelijk kader

De Wet ammoniak en veehouderij (Wav) is bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet ingetrokken. Het beschermen van gebieden is gedecentraliseerd naar de provincie. De emissie van ammoniak door veehouderijen kan gevolgen hebben voor verzuring-gevoelige natuurgebieden en deze gevolgen worden alleen betrokken op de aanvraag voor een milieubelastende activiteit. Dat is geregeld in het Bkl.

Figuur 4.3 geeft de zeer kwetsbare gebieden weer in en rondom het Natura 2000-gebied Engbertsdijkerven. De kwetsbare gebieden zijn binnen het kader in groen weergegeven. Te zien is dat Engbertsdijkerven een kwetsbaar gebied is. Bij aanvragen voor een milieubelastende activiteit in de omgeving van Engbertsdijkerven, is dit een aandachtspunt en moet getoetst worden aan de regelgeving.

Figuur 4.3: Wav-gebieden (groen) in het Natura 2000-gebied Engbertsdijkerven

(Bron: Atlas van Overijssel)

Conclusie

De in dit plan mogelijk gemaakte maatregelen ten behoeve van de realisatie van de natuurdoelstellingen, zoals in dit plan zijn beschreven, dragen bij aan de bescherming van de zeer kwetsbare gebieden en geven die gebieden de mogelijkheid zich te herstellen.

4.2.7 Overige aspecten

In het plangebied komen functies voor die relevant zijn voor nieuwe ontwikkelingen. Het gaat om de overige omgevingsaspecten, zoals de aanwezigheid van een zandwinningslocatie, radarposten, vliegfunnels en straalpaden bij kabels en leidingen.

Zandwinning

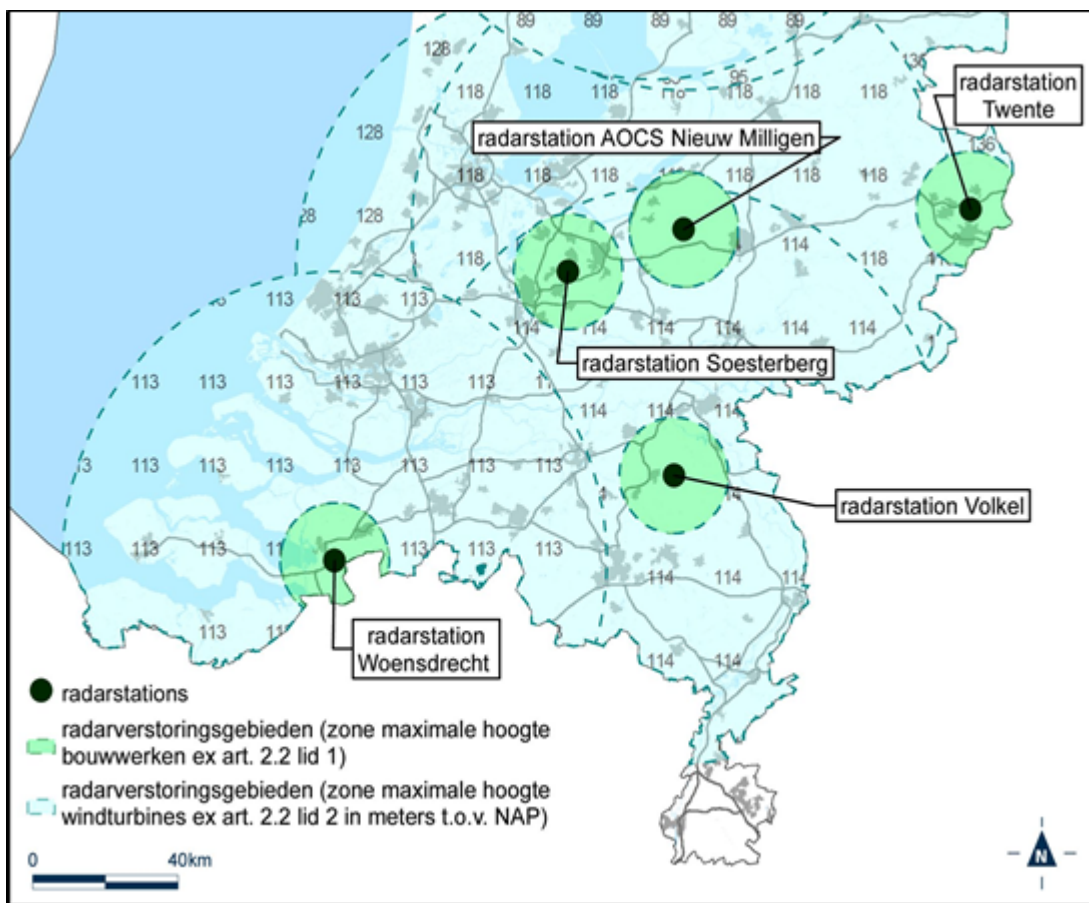
Mogelijke effecten van zandwinnings op instandhoudingsdoelstellingen zijn verdroging en verstoring.

In de omgeving van het Natura 2000-gebied Engbertsdijkerven liggen een aantal zandwinlocaties. Deze zandwinnings zijn ook in het beheerplan als mogelijke knelpunten voor de habitattypen Actieve hoogvenen en Herstellende hoogvenen en de soort Geoorde fuut weergegeven. Voor de zandwinning VOF Combidooze is in 2007 een Natuurbeschermingswetvergunning afgegeven. Voor de andere zandwinnings is een Natuurbeschermingswetvergunning niet nodig gebleken.

Radarverstoringgebieden

In Nederland staan verschillende militaire en civiele radarposten. Bij het ontwikkelen van (bouw)projecten moet in een aantal gevallen worden onderzocht of deze de radars niet verstoren. In het Bkl zijn de radarverstoringgebieden beschreven, waarvoor bouwhoogte-beperkingen gelden.

Radarverstoring komt het vaakst voor bij bijvoorbeeld windturbines, maar direct bij militaire vliegvelden en bij Schiphol moeten de radars vanaf 300 voet (minder dan 100 m) vliegtuigen kunnen waarnemen en in het verkeersleidinggebied in de omgeving van deze vliegvelden op 500 voet. Daartoe gelden in deze gebieden ook algemene bouwhoogtebeperkingen voor alle soorten gebouwen en bouwwerken. Dit moet ook de betrouwbare werking van andere navigatiesystemen van de civiele luchtvaart garanderen.

Figuur 4.4: Kaart radarstations en radarverstoringsgebieden
(Bron: Regeling algemene regels ruimtelijke ordening (Rarro))

Plannen voor windturbines zijn toetsingsplichtig indien zij zijn gepland op een afstand van minder dan 75 km van één van de 7 radarposten en indien de tiphoogte van de wieken de opstelhoogte van die radarinstallatie met een bepaalde hoogte overstijgt. Plannen voor gebouwen en bouwwerken zijn toetsingsplichtig indien zij zijn voorzien binnen 15 km van een radarpost en indien de hoogte het opstelpunt van de radarinstallatie met een bepaalde hoogte overstijgt.

Het voorliggende plan vormt geen belemmeringen voor de aanwezigheid en werking van de radarverstoringsgebieden omdat het niet voorziet in het mogelijk maken van hoge windturbines of gebouwen en bouwwerken.

Overige infrastructuur

Transport van informatie, energie en water vindt plaats met kabels en leidingen. De infrastructuur hiervoor is zowel bovengronds (hoogspanningsleidingen) als ondergronds (bijvoorbeeld gasleidingen) aanwezig. Om te voorkomen dat er activiteiten plaatsvinden die strijdig zijn met deze vorm van infrastructuur, dient doorgaans een minimale afstand of maximale hoogte in acht te worden genomen.

Hoogspanningsleidingen en aardgastransportleidingen zijn in het kader van externe veiligheid reeds benoemd. Andere kabels en leidingen zijn in het projectgebied niet aanwezig. Het voorliggende projectbesluit levert daarom geen knelpunten op met betrekking tot de kabels en leidingen.

4.2.8 Conclusie

Het voorliggende projectgebied levert geen knelpunten op met betrekking tot het aspect milieu.

4.3 Water

4.3.1 Wettelijk en beleidsmatig kader

Op grond van artikel 8.84 van het Bkl wordt in een omgevingsvergunning een beschrijving opgenomen van de wijze waarop in het plan rekening is gehouden met de waterhuishouding.

Dit betekent dat effecten van nieuwe ontwikkelingen op de waterhuishouding inzichtelijk moeten worden gemaakt. De weging van het waterbelang geldt bij het vaststellen van het omgevingsplan. Dit volgt uit artikel 5.37 van het Bkl. De gemeente heeft de plicht om bij het toelaten van activiteiten ervoor zorgen dat er geen belemmeringen voor de primaire waterkering ontstaan.

Het relevante waterbeleid is beschreven in paragraaf 2.5 en wordt daarom hieronder niet herhaald.

4.3.2 Watertoetsproces

Het waterschap Vechtstromen is betrokken bij het opstellen van dit projectbesluit. Bij de voorbereidingen van het herstel PIP (zomer 2023) heeft overleg plaatsgevonden met het waterschap over de waterparagraaf. De waterparagraaf uit het PIP dat in 2020 is opgesteld, is naar aanleiding van dit overleg en naar aanleiding van wijzigingen in het plan geactualiseerd. De belangrijkste wijziging ten opzichte van het vorige PIP voor interne maatregelen ten aanzien van waterhuishoudkundige aspecten, is dat het plangebied is vergroot en dat agrarische percelen in het plangebied vallen die worden afgeplagd. Deze maatregel was al voorzien en meegenomen in de uitgevoerde onderzoeken, maar vormde geen onderdeel van het PIP uit 2020. Op dit punt is de waterparagraaf dan ook aangevuld. In maart 2024 is de waterparagraaf opnieuw voorgelegd en beoordeeld door het waterschap. Dit heeft geleid tot enkele wijzigingen/aanvullingen ter verduidelijking.

4.3.3 Huidige situatie

Projectgebied

Zoals in paragraaf 1.3 reeds is aangegeven bevat het projectgebied alleen de gronden waarvoor de juridische regeling moet worden aangepast om de waterhuishoudkundige maatregelen mogelijk te maken. Het projectgebied betreft voor het grootste gedeelte dan ook alleen het Natura-2000 gebied. Voor een afbeelding van de begrenzing van het projectgebied wordt verwezen naar figuur 1.2.

Watersysteem en knelpunten

Het oppervlaktewatersysteem van de Engbertsdijkswen functioneert vrijwel separaat van het oppervlaktewatersysteem van de omgeving. In het gebied wordt regenwater vastgehouden door de aanwezigheid van interne kades. Er wordt geen extern oppervlaktewater aangevoerd. Wel kan er in natte situaties op een aantal locaties afvoer uit het natuurgebied naar het omliggende (legger)watersysteem plaatsvinden.

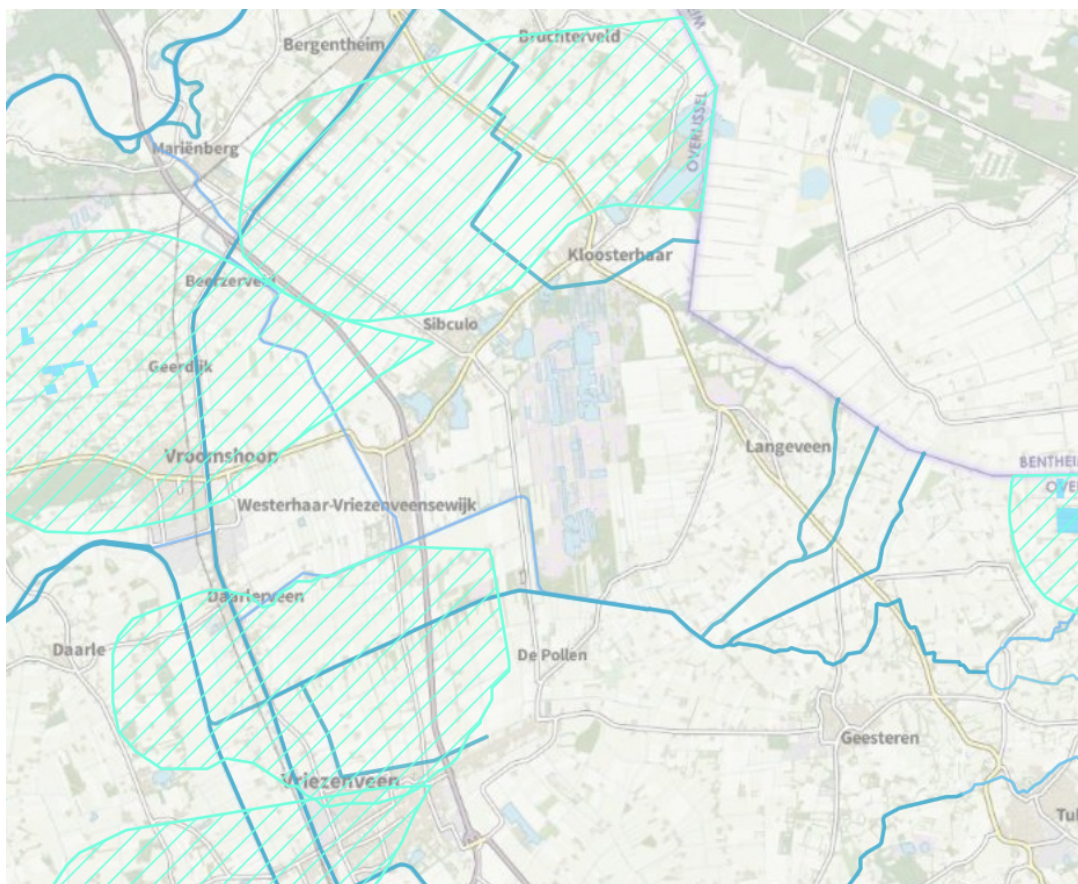
In het plangebied is een laag beschermd hoogveen aanwezig. Voor hoogveen geldt dat verdroging van het gebied door wegzijging van water vanuit het veen naar de omgeving een risico is. Op dit moment is er sprake van wegzijging uit het gebied. De wegzijging dient maximaal 40 tot 50 mm per jaar te zijn, en dat kan enkel in stand gehouden worden als het neerslagoverschot niet eenvoudig via de ondergrond of zijdelings wegstroomt. Daarvan is nu geen sprake. In de huidige situatie is het veengebied van het Natura 2000-gebied Engbertsdijkswen 'lek'. In het veengebied liggen oude greppels en diepe wijken (sloten) die door de veenlaag heen gegraven zijn en water verliezen naar de zandondergrond.

Dit gebeurt tevens door drainage van de omliggende landbouwgronden waardoor het grondwater

onder de veenbasis is komen te liggen, met als gevolg dat de wegzijging verder toeneemt. Derhalve wordt het gebied in de huidige situatie in meer of mindere mate met verdroging geconfronteerd. Hiernaast is de interne compartimentering van het gebied niet goed op orde, doordat sommige kades water doorlaten of onvoldoende stabiel zijn. Daarnaast worden binnen de huidige structuur van compartimenten de mogelijkheden om water vast te houden in het gebied niet optimaal benut omdat water vanuit de hoogveenkern het gebied via de voormalige Engbertsdijksleiding aan de westzijde ter hoogte van de Engbertsdijk wordt afgevoerd. Hierdoor zijn de omstandigheden niet optimaal om regenwater vast te houden en zo verdroging tegen te gaan.

Drinkwaterwinning

Figuur 4.5 geeft een overzicht van de waterwingebieden en de intrekgebieden voor (potentiële) waterwinningen. Hieruit blijkt dat er op grotere afstand van het plangebied twee waterwinningen aanwezig zijn, namelijk Hammerflie aan de westzijde en Manderveen aan de oostzijde. Ten noorden van het plangebied ligt een intrekgebied voor een potentiële winning Bruchterveld en ten zuiden van het plangebied ligt het intrekgebied voor potentiële winning Daarle-Vriezenveen.

Figuur 4.5: Fragment kaart intrekgebieden (gearceerd) provincie Overijssel
(Bron: Atlas van Overijssel)

Kwaliteit grondwater

In het plangebied vinden in de huidige situatie geen activiteiten plaats die tot vervuiling van de bodem of het grondwater kunnen leiden.

4.3.4 Toekomstige situatie

Beschrijving maatregelen

De maatregelen die worden genomen zijn opgenomen in paragraaf 3.5 van deze motivering.

Voor de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied Engbertsdijksvennen is het nodig om meer regenwater vast te houden in het natuurgebied en de lekverliezen door insnijding van interne

sloten te voorkomen. Derhalve worden de volgende waterhuishoudkundige maatregelen uitgevoerd:

- compartimenteren (M8);
- sloten en greppels dempen binnen begrenzing Natura 2000-gebied (M9a);
- afgraven van voormalige agrarische percelen.

In bijlage 3 bij deze toelichting is een kaart opgenomen waarop de maatregelen zijn weergegeven die door middel van dit projectbesluit mogelijk worden gemaakt.

Compartimenteren (M8)

Het woord 'compartimenteren' kan worden uitgelegd als een opdeling van het gebied in kleinere vakken, waarbinnen water vastgehouden kan worden. Het herstellend hoogveen heeft, doordat het in het verleden is afgegraven, haar maaiveld op verschillende hoogten liggen. Om te voorkomen dat oppervlaktewater van de hoger gelegen gedeelten te snel afstroomt (wegzigt) naar de lager gelegen gedeelten, wordt het hoogveen verdeeld in vlakken die omgrensd worden door kades. Deze kades voorkomen een te snelle zijdelingse afvoer van water. Een groot deel van Engbertsdijksvennen bestaat al uit compartimenten.

Uit een verdere uitwerking, dat nu als integraal definitief ontwerp is uitgewerkt, is gebleken dat de aan te leggen kades een totale lengte hebben van circa 27 kilometer.

Voor het uitvoeren van de maatregelen is grondverzet nodig. In het gebied wordt in totaal circa 660.000 m3 grond verwerkt. Hiervan is 350.000 m3 veen en leem dat in het gebied wordt ontgraven en weer toegepast. De overige 310.000 m3 grond is zand dat van een externe locatie wordt aangevoerd.

De herkomstlocatie van het aan te voeren materiaal en de bestemming voor de af te voeren grond zijn nog niet definitief bekend. Ook de definitieve transportmethode en transportroutes voor het materiaal zijn nog niet definitief bekend. Er zijn verschillende aanvoermogelijkheden die gebruikt kunnen worden. De grond kan aangevoerd worden door transport per pijpleiding, transport per as (vervoer met vrachtwagens) of met alternatieve aanvoermethodes zoals per transportband of elektrisch vrachtvervoer. De genoemde transportvormen en routes kennen elk eigen voor- en nadelen en (tijdelijke) omgevingseffecten op het gebied van geluid, trillingen, verkeersveiligheid, uitstoot of landschappelijke inpassing.

Ten noordoosten van het natuurgebied ligt een commerciële zandwinplas waar zand gewonnen kan worden. Reeds is onderzocht of het mogelijk is om zand per pijpleiding te verpompen naar het natuurgebied. Voor het transport wordt echter veel water uit de zandwinplas gepompt. Onderzoek wijst uit dat het verpompen van het water leidt tot een verlaging van de waterstand in de zandwinplas en het grondwater in de directe omgeving. Dit kan leiden tot schade aan omliggende bebouwing. Zandaanvoer via een persleiding vanuit deze specifieke zandwinplas is daarom niet haalbaar. Enkel wanneer een andere zandwinlocatie gevonden wordt, wordt deze optie nader onderzocht en uitgewerkt.

Duurzame transporttechnieken ontwikkelen zich snel, waardoor aanvoermethodes in beeld komen die ten tijde van de ontwerpfase nog niet haalbaar waren. Voor de Engbertsdijksvennen worden de volgende kansen gezien:

- Industriële transportbanden: op dit moment wordt bij een vergelijkbaar project (Natuurherstel Fochteloerveen) de inzet van een elektrische transportband onderzocht. Zand wordt daarbij getransporteerd met een industriële transportband en op verschillende vaste plekken in het natuurgebied gelost. Vanaf daar kan het zand met (elektrisch) materieel verder vervoerd worden naar de eindbestemming
- Elektrisch vrachtvervoer: op dit moment is er onvoldoende transportcapaciteit om binnen de beschikbare uitvoeringstermijn volledig met elektrisch materieel te werken. De markt ontwikkelt zich echter snel en het project gaat pas over enkele jaren in uitvoering. Bij de contractvorming wordt rekening gehouden met de ontwikkelingen in de markt

Op het moment van schrijven van dit projectbesluit is de methode van aanvoer van grond nog niet vastgesteld. Het uitgangspunt bij de nadere uitwerking is om overlast voor de omgeving en onveilige verkeerssituatie als gevolg van de grote hoeveelheid transportbewegingen zoveel mogelijk te beperken. De locatie waar het zand vandaan komt zal daarnaast mede bepalen welke vervoersmogelijkheden en routes haalbaar zijn. Richting uitvoering wordt de voorkeursmethode en voorkeursroute voor aan- en afvoer van grond in overleg met de omgeving nader bepaald.

In het voorliggend projectbesluit wordt het mogelijk gemaakt om de watergangen in het plangebied te dempen en werkzaamheden voor het herstellen en aanleggen van kades uit te voeren. De interne waterpeilen in de nieuwe compartimenten zullen verhoogd gaan worden. Op de kaart die als bijlage 3 is bijgevoegd, staan de nieuwe start- en streefpeilen per compartiment aangegeven. Deze waterpeilen worden op basis van de daadwerkelijke ontwikkeling van het hoogveen bepaald, waarbij er een startpeil en een streefpeil geldt. Het startpeil is het peil dat na aanleg wordt ingesteld om optimale omstandigheden voor veengroei te creëren. Afhankelijk van de ontwikkeling van de hoogveenvegetaties, zal het waterpeil langzaam verhoogd worden om de optimale omstandigheden voor veengroei te behouden. De verhoging van het waterpeil gaat, afhankelijk van de ontwikkeling van hoogveenvegetaties door tot de streefpeilen zijn bereikt. De streefpeilen zijn de gemiddeld hoogste peilen die mogelijk gemaakt worden door de uitvoering van de interne maatregelen. Het ontwerp van de compartimentering is hierop, inclusief veiligheidsmarges vanuit stabiliteit en extreme afvoersituaties, gebaseerd.

Een watervergunning is noodzakelijk als er gewerkt wordt binnen de beschermingszone van de keursloten en/of er een verandering wordt aangebracht op de uitstroom naar het externe watersysteem. Het aanleggen van de kades zal pas effect hebben op de uitstroom wanneer het waterpeil in de compartimenten wordt aangepast; de kunstwerken in de vorm van stuwen worden dan ingesteld op het gewenste waterpeil. De watervergunning-procedure wordt opgenomen in de projectbesluit-procedure. Op het moment dat de watervergunning is afgegeven, kunnen de interne peilen ingesteld worden en kan er wijziging van de debieten op de uitstroompunten plaatsvinden. Zie bijlage 8 en 9.

Het waterschap Vechtstromen heeft reeds te kennen gegeven dat de buitenste kades die de begrenzing vormen tussen natuur en omgeving op de legger van het Waterschap zullen komen te staan. In verband met waterveiligheid worden er eisen gesteld aan de maatvoering van de buitenste kades.

Dempen interne ontwatering (M9a)

Het gebied waarbinnen sloten en greppels gedempt moeten worden bedraagt circa 198 hectare. In het beheerplan is een gemiddelde genomen van circa 900 meter lengte aan sloten en greppels per hectare, wat neerkomt op een totale lengte van circa 178 kilometer te dempen sloten en greppels. Bij uitwerking van de maatregel is hiervoor een lager aantal kilometers aangewezen om te dempen, namelijk circa 60 kilometer.

In het voorliggend projectbesluit wordt het mogelijk gemaakt om sloten en greppels te dempen. In bijlage 4 is specifiek weergegeven op welke locaties deze maatregel plaats gaat vinden.

Afgraven van voormalige agrarische percelen

Op de kaart in bijlage 3 en op onderstaande afbeelding zijn de percelen weergegeven (groen gearceerd) die worden afgegraven.

Er wordt circa 100.000 m³ grond afgegraven wat moet worden afgevoerd. De bestemming voor de af te voeren grond is nog niet definitief bekend. Zie tekst onder kopje 'Compartimenteren (M8)' eerder in deze paragraaf.

Figuur 4.7: Locatie van de af te graven percelen (groen) en compartimentnummers (bron: MER Tauw)

4.3.5 Effecten van de waterhuishoudkundige maatregelen

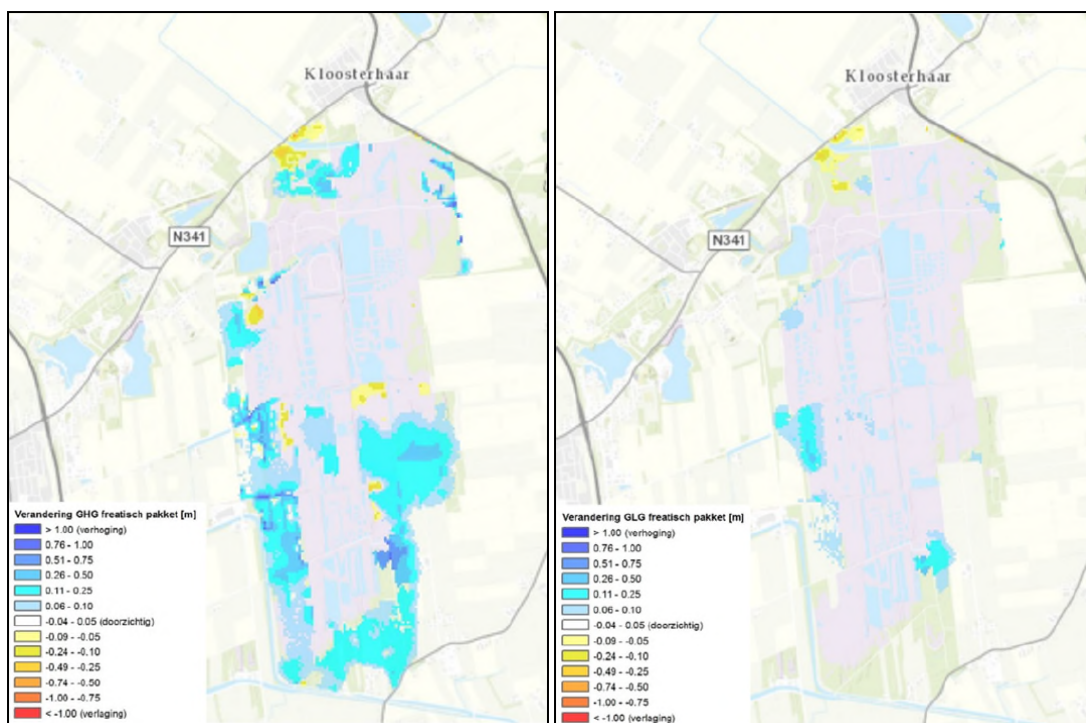
In verschillende voorstudies is onderzoek gedaan naar het effect van de hydrologische maatregelen in Engbertsdijkswen (zie bijlage 7 en 8). Ook in het MER is onderzocht wat het effect van de voorgenoemde maatregelen is op de hydrologische situatie, op bebouwing, het grondgebruik en op de waterkwaliteit. Hieronder volgt in het kort deze beoordeling (zie paragraaf 6.1.3 uit het MER).

Effect op de hydrologische situatie

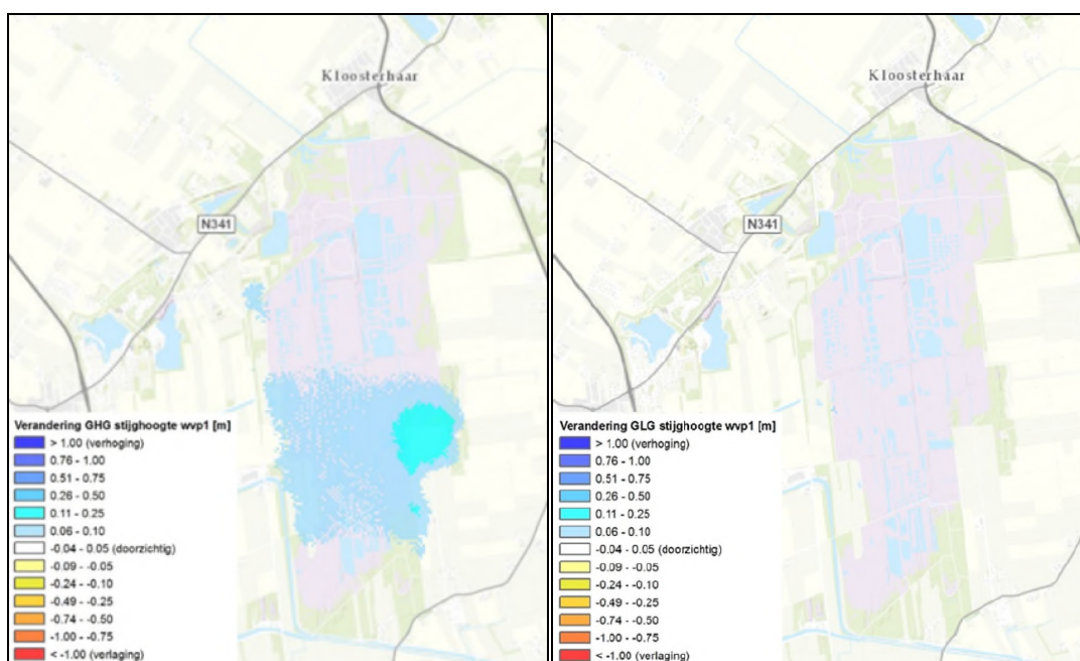
De hydrologische effecten van de interne maatregelen op de waterstand in het veen (freatische grondwaterstand) en stijghoogte in de zandondergrond zijn met het regionale grondwatermodel berekend³¹. Door de complexe hydrologische aard van het hoogveengebied zijn met het regionale grondwatermodel de effecten op de waterstanden in het veen enkel aan de randen van het gebied

in beeld te brengen. In die zones varieert het effect in de winter tussen de 10 en 50 cm stijging (figuur 4.8). In de zomer zijn de effecten kleiner omdat de interne maatregelen de waterbeschikbaarheid in de zomersituatie niet verbeteren. Door de complexe hydrologische aard van het gebied zijn de effecten in het veen niet geheel te kwantificeren. Op basis van expert judgement en de hydrologische onderbouwing (bijlage 9) kan wel gesteld worden dat de compartimentering in situaties met een neerslagoverschot leidt tot vermindering van laterale waterverliezen (stroming van hoger naar lager gelegen compartimenten), het beter vasthouden van gebiedseigen regenwater (het water wordt bij een neerslagoverschot minder snel vanuit het gebied naar de omgeving afgevoerd), en stabilere waterstanden door beter peilbeheer binnen de compartimenten. Omdat er geen sprake is van externe aanvoer van water kunnen de interne maatregelen niet (geheel) voorkomen dat de waterstand in het veen in situaties met een neerslagtekort te diep (> 30 cm) uitzakken. Een verbetering van de waterstand in het veen in de zomersituatie is enkel mogelijk door het verwijderen van opslag om verdamping te verminderen of door maatregelen in de omgeving van het gebied om de stijghoogte in de zandondergrond te verhogen.

Het effect van de voorgenomen maatregelen op de stijghoogte in de zandondergrond (figuur 4.9) treedt voornamelijk op in het midden van de Engbertsdijksvenen. Dit komt doordat wanneer de waterstanden in het veen toenemen en de stijghoogte in de zandondergrond niet verandert, de wegzijging vanuit het veen naar de zandondergrond toeneemt doordat het stijghoogteverschil tussen veen en zandondergrond hoger wordt. Aan de noordzijde van het veen bevindt de stijghoogte zich in de huidige situatie reeds boven de veenbasis waardoor dit effect niet optreedt. De uitstraling aan de oostzijde blijft beperkt tot het natuurgebied en percelen in eigendom van de Provincie. Omdat de waterstand in het veen in de zomer ondanks de interne maatregelen (diep) uitzakt hebben de maatregelen logischerwijs geen effect op de stijghoogte in de zandondergrond in de zomersituatie.

Figuur 4.8: Berekende effecten van interne maatregelen op de freatische grondwaterstand. Links wintersituatie, rechts zomersituatie (TAUW, 2020)

Figuur 4.9: Berekende effecten van interne maatregelen op de stijghoogte in de zandondergrond. Links wintersituatie, rechts zomersituatie (bron: TAUW, 2020)

Samenvattend leiden de interne maatregelen in situaties met een neerslagoverschot tot vermindering van laterale waterverliezen (stroming van hoger naar lager gelegen compartimenten), het beter vasthouden van gebiedseigen regenwater (het water wordt bij een neerslagoverschot minder snel vanuit het gebied naar de omgeving afgevoerd), en stabielere waterstanden door beter peilbeheer binnen de compartimenten. Het effect wordt daarom in het MER als positief (+) beoordeeld.

Het effect wordt niet als zeer positief beoordeeld omdat de interne maatregelen op zichzelf niet leiden tot volledig doelbereik (stabiele waterstanden in het veen en stijghoogte in de zandondergrond tot in het veen). Voor het verbeteren van de hydrologische situatie in de perioden met een neerslagtekort (zomersituatie) zijn daarom aanvullende maatregelen in de omgeving nodig om de stijghoogte in de zandondergrond in de zomersituatie te verhogen tot in het veen.

Effect op bebouwing

In het plangebied is geen bebouwing aanwezig. Buiten de grenzen van het Natura 2000-gebied ontstaat geen vernatting nabij bebouwing als gevolg van de interne maatregelen. De maatregelen tasten daarom ook geen bebouwing aan in en rondom het plangebied. Het effect wordt daarom in het MER als neutraal (0) beoordeeld.

Effecten op waterkwaliteit

Vernatting van voormalige agrarische percelen aan de westzijde van het gebied kan leiden tot mobilisatie van aanwezige bodemnutriënten (fosfaat) en daarmee eutrofiëring van het (grond)water. Om dit effect te beperken wordt de aanwezige humeuze bodemlaag verwijderd.

De overige maatregelen hebben geen invloed op de waterkwaliteit in en om het plangebied. Er is daarmee naar verwachting geen sprake van significante verandering van de kwaliteit van (grond)water als gevolg van de maatregelen. Het effect is daarom in het MER als neutraal (0) beoordeeld.

Tijdelijke effecten tijdens realisatiefase

Tijdens de realisatiefase kan het afgraven en plaggen tijdelijk een verminderde biologische bodemvruchtbaarheid tot gevolg hebben omdat met de bovenste bodemlaag ook het aanwezige bodemleven wordt verwijderd. Na realisatie van de maatregelen herstelt het bodemleven echter en past het bodemleven zich aan de nieuwe voedselarmere bodemsituatie aan.

Door de werkzaamheden en het daarvoor benodigde transport binnen het gebied zoveel mogelijk uit te voeren vanaf huidige en toekomstige kades en te dempen watergangen wordt verdichting van de bodem zoveel mogelijk voorkomen. Op de te vergraven terreinen wordt zoveel mogelijk

gewerkt vanaf de af te graven delen. Desondanks kunnen de werkzaamheden plaatselijk leiden tot verdichting. Na realisatie vinden geen grondbewerkingen plaats en kan de bodem zich op natuurlijke wijze ontwikkelen en herstellen.

4.3.6 Monitoring

De effecten van de voorgestelde maatregelen op de instandhouding van de habitattypen (intern) en op de omgeving (extern) zijn vastgesteld op basis van berekeningen en expert kennis. Om tijdens en na realisatie van de maatregelen de effecten in de praktijk te toetsen aan de theoretische effectberekeningen, is een monitoringsplan opgesteld en wordt al gemonitord. Hierbij worden ook oppervlaktewaterpeilen en uitstroomdebieten gemonitord.

Monitoring (inclusief nulmeting) van de hydrologische effecten op de omgeving (o.a. op landbouwgronden) is in het beheerplan opgenomen als mitigerende maatregel. De locaties van de geplaatste peilbuizen en de metingen staan op de Atlas van Overijssel. Het geoportaal van de Provincie Overijssel en is online te volgen.

4.3.7 Advies Waterschap

In deze waterparagraaf zijn de ruimtelijk relevante wateraspecten voldoende belicht en beschreven. De besproken aanvullingen zijn correct verwerkt. Ook is aangegeven welke zaken nog verder uitgewerkt moeten worden.

Waterschap Vechtstromen ziet nadere afstemming en detaillering van het plan met vertrouwen tegemoet.

4.4 Ecologie

4.4.1 Wettelijk en beleidskader

Dit projectbesluit voorziet in de planologisch-juridische regeling om maatregelen in het kader van de ambities en verplichtingen in het natuurbeleid mogelijk te maken. Ecologie is daarmee een zeer zwaar meewegend omgevingsaspect en moet goed onderzocht worden.

Voor de geldende wet- en regelgeving omtrent het omgevingsaspect ecologie wordt verwezen naar hoofdstuk 2 van dit projectbesluit.

4.4.2 Ecologie en het plangebied

De door Staatsbosbeheer uit te voeren maatregelen (met uitzondering van plaggen) zijn opgenomen in het vastgestelde beheerplan Engbertsdijksvennen (RVO 2016a). In het Natura 2000-beheerplan zijn effecten tijdens de uitvoeringsfase en gebruiksfase van een aantal maatregelen reeds beoordeeld. Effecten tijdens de gebruiksfase ontstaan na afronding van de werkzaamheden (bijvoorbeeld vernatting als gevolg van het dempen van een sloot). Effecten in de uitvoeringsfase treden op als fysiek in het gebied wordt ingegrepen om een maatregel tot stand te brengen. Verstoring en mechanische effecten zijn voorbeelden van effecten die in deze fase optreden.

In verschillende voorstudies en in het MER zijn de effecten op natuur onderzocht en beoordeeld. Hieronder volgt in het kort deze beoordeling (zie paragraaf 6.3.3 uit het MER).

Effecten op beschermde soorten

De voorgenomen maatregelen kunnen negatieve effecten hebben op beschermde soorten.

Voor het onderdeel soortbescherming uit de Omgevingswet geldt dat er een wettelijke vrijstelling bestaat voor maatregelen ten behoeve van instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied. Wel geldt hier de zorgplicht. Het leefgebied van zwaardere beschermde soorten die kunnen voorkomen in het plangebied ligt zowel in bestaande bos- en natuurgebieden als in omliggend agrarisch gebied.

De volgende maatregelen kunnen effect hebben op beschermde soorten: het kappen van bomen/beplanting, het dempen of verondiepen van watergangen, het afplaggen van de bodem, de aanleg van kades en kunstwerken en peilverhoging/vernatting als gevolg van de maatregelen. Omdat de maatregelen ontheffings- en vergunningsvrij kunnen worden uitgevoerd, is er geen uitgebreid onderzoek naar het (mogelijk) voorkomen van beschermde soorten uitgevoerd.

Om toch effecten op beschermde soorten in beeld te brengen en en mitigerende maatregelen op maat te kunnen toepassen is op basis van eerder onderzoek, bekende verspreidingsgegevens, terreinkenmerken en expert judgement een inschatting gemaakt van (te verwachten) aanwezige beschermde soorten in de maatregelengebieden: das, vleermuis, grote bosmuis, waterspitsmuis, vogels met jaarrond beschermde nesten, heikikker, haelworm, poelkikker, levendbarende hagedis, gladde slang, boomkikker en adder.

Voor deze beschermde soorten bestaan er in de praktijk mogelijkheden om effecten te voorkomen of te minimaliseren door een passende inrichting en uitvoeringstijdstip. Zo nodig kunnen aanvullend ook andere mitigerende (verzachtende) maatregelen worden getroffen, zoals het aanbieden van alternatieve broedgelegenheid (bijvoorbeeld nestkasten) en kan de kwaliteit van het omringende leefgebied worden behouden of zelfs verbeterd. Dit betekent wel dat bij de aanwezigheid van beschermde soorten een gericht plan en/of werkprotocol dient te worden ontwikkeld, waarbij de aanwezige waarden worden ontzien en het leefgebied wordt ingepast in de ruimtelijke ontwikkeling.

Negatieve effecten kunnen door uitvoering van de maatregelen echter niet worden uitgesloten. Na uitvoering van de maatregelen worden effecten op de soorten die voorkomen in deze gebieden waar mogelijk voorkomen door de beperkende bouw- en gebruiksregels binnen de bestemming natuur. In het MER is een inschatting gemaakt van de voorkomende beschermde soorten, de mogelijke effecten van de maatregelen en mogelijke mitigerende maatregelen per soort.

Omdat tijdelijke verstoring van beschermde soorten is beoordeeld onder het criterium 'tijdelijke effecten tijdens realisatiefase' wordt het aspect effecten op beschermde diersoorten beoordeeld op de effecten na uitvoering in de gebruiksfase. De verwachting is dat voldoende alternatieve habitats beschikbaar zijn in de directe omgeving en dat de maatregelen uiteindelijk leiden tot een kwaliteitsverbetering en uitbreiding van de habitats en daarmee een positief effect hebben op deze beschermde soorten. Alles in overweging nemende is het effect op beschermde soorten in het MER als neutraal (0) beoordeeld.

Effecten op Natuur Netwerk Nederland

Omdat de opgaven voor NNN en Natura 2000 binnen het gebied gelijk zijn (de doelstellingen uit het beheerplan), wordt voor de beoordeling van effecten op NNN verwezen naar de beoordeling van de effecten op het Natura 2000-gebied (zie volgende kopje). De maatregelen dienen de instandhoudingsdoelstellingen van dit NNN-gebied.

Effect op Natura 2000-doelstellingen (doelbereik)

In de huidige situatie vormen laterale afstroming naar de omgeving en wegzijging naar de zandondergrond de belangrijkste (hydrologische) knelpunten voor het hoogveen. Om de wegzijging van het regenwater via de ondergrond te verminderen en de gewenste waterhuishouding in de compartimenten te realiseren wordt een deel van de bestaande watergangen (circa 60 kilometer aan sloten en greppels) binnen de compartimenten gedempt of verondiept. De locatie van de te dempen watergangen is weergegeven in bijlage 4. Het dempen en verondiepen van de watergangen vermindert de laterale afstroming. Het dempen en afdichten met leem van watergangen en wijken die de oorspronkelijke veenbasis doorsnijden vermindert daarnaast de wegzijging naar de zandondergrond. De maatregel draagt daarmee bij aan het beter vasthouden van gebiedseigen regenwater.

Om de laterale afstroming te verminderen en peilvariatie in het veen te verminderen wordt het gebied gecompartmenteerd door de aanleg van nieuwe kades en het ophogen van bestaande kades. De variatie van de waterstand in het veen (verschil tussen GHG en GLG) is groter dan voor hoogveen maximaal toelaatbare 30 cm; in situaties met een neerslagtekort zakt de GLG snel dieper weg.

Daarnaast is de wegzijging naar de zandondergrond groter dan de maximale 40 mm/jaar. Met de aanleg van kades wordt het natuurgebied verdeeld in 5 deelstroomsgebieden en 35 compartimenten waarbinnen regenwater zoveel mogelijk wordt vastgehouden.

De compartimentering is zodanig ontworpen dat een zo stabiel mogelijk peil gehandhaafd kan worden, waarbij voor elk compartiment een start- en streefpeil is bepaald en per compartiment gestuurd kan worden op het optimale waterpeil voor behoud en herstel van (herstellend) hoogveen. Door het ontwerp met start- en streefpeil kan de waterstand bovendien meestijgen met de ontwikkeling van het veen. De compartimentering leidt daarmee in situaties met een neerslagoverschot tot vermindering van laterale waterverliezen (stroming van hoger naar lager gelegen compartimenten), het beter vasthouden van gebiedseigen regenwater (het water wordt bij een neerslagoverschot minder snel vanuit het gebied naar de omgeving afgevoerd), en stabilere waterstanden door beter peilbeheer binnen de compartimenten. Omdat er geen sprake is van externe aanvoer van water kunnen de interne maatregelen niet (geheel) voorkomen dat de waterstand in het veen in situaties met een neerslagtekort echter te diep (> 30 cm) uitzakken.

Voor de aanleg van kades en plaatselijke maaiveldverlaging wordt ter plaatse van de nieuwe kades veen afgegraven. Ter plaatse leidt dit tot het verdwijnen van (herstellend) hoogveen (H7120). De ingreep draagt echter bij aan behoud, uitbreiding en kwaliteitsverbetering van (herstellend) hoogveen (H7110 en H7120) in een veel groter gebied. Bovendien is de verwachting dat de schade zich na enkele jaren herstelt.

Om mobilisatie van fosfaat door vernatting en daarmee eutrofiëring van habitattypen in het natuurgebied te voorkomen wordt de bouwvoor van enkele voormalige agrarische percelen aan de westzijde van het gebied tot maximaal 30 centimeter diepte afgegraven. Op de afgegraven percelen ontstaan vervolgens nutriëntenarme condities, waardoor kansen ontstaan voor de ontwikkeling van heischraal grasland en blauwgrasland.

Samenvattend wordt het effect van de interne maatregelen op de Natura 2000-doelstellingen in het MER als positief beoordeeld (+). Het effect wordt niet als zeer positief beoordeeld omdat de interne maatregelen op zichzelf niet leiden tot volledig doelbereik (stabiele waterstanden in het veen en stijghoogte in de zandondergrond tot in het veen). Ook zijn de effecten met name bepaald op basis van expert judgement omdat het modelmatig kwantificeren van het effect van de interne maatregelen op de waterstanden in het veen en de wegzijging naar de zandondergrond zeer grote onzekerheden kent. Het is daarmee niet bekend hoe vaak de waterstand in het veen in de toekomstige situatie dieper dan 30 cm wegzakt ten opzichte van de huidige situatie. Ook is niet bekend hoeveel cm de waterstand in de toekomst minder uitzakt dan in de huidige situatie. Daarnaast hebben de interne maatregelen nauwelijks tot geen effect op de stijghoogte in de zandondergrond. Het compartimenten en dichten van lekken wordt in de wetenschap echter breed onderkent als effectieve maatregelen voor hoogveenherstel. Met de maatregelen in het planvoornemen wordt binnen de begrenzing van het natuurgebied (de kaders voor dit planvoornemen) het maximale gedaan om Natura 2000-doelstellingen voor het gebied te behalen.

Voor volledig (hydrologisch) doelbereik en het verbeteren van de hydrologische situatie in de perioden met een neerslagtekort (zomersituatie) zijn aanvullende maatregelen in de omgeving nodig om de stijghoogte in de zandondergrond in de zomersituatie te verhogen tot in het veen. Deze maatregelen worden uitgewerkt in een apart proces voor de externe maatregelen. Daarnaast zijn zowel de interne als externe maatregelen enkel gericht op verbetering van de hydrologische condities, een cruciaal aspect voor hoogveengebieden, en blijft verzuring en vermesting door de te hoge stikstofdepositie in het gebied bestaan.

Tijdelijke effecten tijdens realisatiefase

In het MER is ook ingegaan op tijdelijke effecten tijdens de realisatiefase. Hoewel de maatregelen worden genomen om op lange termijn natuurherstel te bewerkstelligen, kan dit tijdens de werkzaamheden leiden tot negatieve effecten op aanwezige planten en dieren. Uit de beoordeling blijkt dat er een toename kan zijn van stikstofdepositie en verstoring dat als licht negatief wordt

beoordeeld. Om effecten te voorkomen zijn mitigerende maatregelen in de vorm van een ecologisch werkprotocol opgesteld.

4.4.3 Conclusie

Ten aanzien van het aspect ecologie wordt aan de hand van ecologisch onderzoek en het MER geconcludeerd dat met het voorliggende projectbesluit en de daarin opgenomen maatregelen ten behoeve van de realisatie van de natuurdoelstellingen, zoals in dit projectbesluit is beschreven, geen nadelige effecten ontstaan. Wel is het van belang het werkprotocol te volgen tijdens de realisatiefase en de mitigerende maatregelen per soort in acht te nemen.

4.5 Archeologie en cultuurhistorie

4.5.1 Archeologie

Wettelijk kader

In 1992 werd het Europese Verdrag van Malta ondertekend door een groot aantal EU-landen, waaronder Nederland. Doelstelling van dit verdrag is de veiligstelling van het (Europese) archeologische erfgoed. Dit moet met name gestalte krijgen in het ruimtelijke ordeningsbeleid. Concreet heeft dit tot gevolg dat bij de voorbereiding van ruimtelijke besluiten meer aandacht moet worden besteed aan de aanwezigheid van archeologische waarden en dat in projectbesluiten een beschermende regeling moet worden opgenomen ten aanzien van archeologische waarden.

De regelgeving omtrent cultureel erfgoed (zoals archeologische waarden) is opgenomen in de Erfgoedwet en de Omgevingswet. In de Erfgoedwet is de duiding van cultureel erfgoed en de zorg voor cultuurgoederen in overheidsbezit opgenomen. De omgang met het cultureel erfgoed in de fysieke leefomgeving is geregeld in de Omgevingswet.

Voor archeologie geldt dat gestreefd moet worden naar behoud 'in situ' (in de bodem) van de archeologische waarden. In het geval het behoud niet mogelijk is, moet de historische (= archeologische) informatie door middel van verantwoord archeologisch onderzoek de in de bodem aanwezige waarden worden veiliggesteld. Tevens is er een certificeringsstelsel ingevoerd. Dat moet garanderen dat opgravingen volgens de wettelijke norm op professionele wijze worden uitgevoerd.

Beleidskader

Provinciaal beleid

De omgevingsvisie richt zich vooral op de ruimtelijke kant van het cultureel erfgoed; op de sporen uit het verleden die zichtbaar en tastbaar aanwezig zijn in onze leefomgeving en dan specifiek op het zogenaamde 'onroerende erfgoed'. Er is ook cultureel erfgoed dat niet direct zichtbaar is in de leefomgeving. In de ondergrond zijn archeologische waarden te vinden die het verhaal vertellen van menselijke activiteiten uit het verleden. De ambitie is het behouden en versterken van het cultureel erfgoed als drager van identiteit.

Gemeenten moeten bij planontwikkeling onderzoek doen naar het aanwezige erfgoed en aangeven hoe zij hiermee rekening willen houden. In de verordening staat dat gemeenten ook aan moeten geven hoe zij deze waarden, indien mogelijk, benutten bij verdere uitwerking van de plannen.

Gemeentelijk beleid

In de erfgoedverordening van de gemeente Twenterand is ten aanzien van archeologie opgenomen dat het verboden is de bodem te verstoren in een archeologisch monument of een gebied waar archeologische vondsten worden verwacht als daar in het vigerende bestemmingsplan niet is

voldaan aan artikel 3.1.6, vijfde lid, van het voormalige Besluit ruimtelijke ordening. In dit artikel is de verplichting opgenomen dat in de toelichting van een bestemmingsplan ten minste een beschrijving van de wijze waarop met cultuurhistorische waarden en in de grond aanwezige of te verwachten monumenten rekening is gehouden.

Archeologie en het plangebied

Om te bepalen wat de archeologische verwachting is in het gebied is een archeologisch vooronderzoek (bureauonderzoek) uitgevoerd. De rapportage van dit onderzoek is als bijlage 10 bij deze toelichting gevoegd.

Uit dit onderzoek is gebleken dat tot aan de veenontginningen het veengebied niet tot weinig geschikt was voor bewoning. De kans op de aanwezigheid van archeologische resten van nederzettingen in het veengebied van voor de middeleeuwen en/of nieuwe tijd is daardoor klein. Het betreft een groot deel van het plangebied. Wel kunnen er binnen deze zone resten van bewoning (kampementen) uit de steentijd worden verwacht. Deze dateren van voor de veenvorming en manifesteren zich op eventueel aanwezige lokale hoogten (dekzandkopjes, keileemruggen).

Op de in de nabijheid van het plangebied aanwezige natuurlijke hoogten (stuwwal, esker, dekzand- en moreneruggen) kunnen archeologische resten uit alle perioden vanaf de steentijd worden verwacht. In het noorden lopen deze tot binnen de grenzen van het plangebied.

Op basis van de verwachte geologische afzettingen binnen het plangebied worden de archeologische resten direct onder het maaiveld of op grotere diepte verwacht, afhankelijk van een eventueel aanwezig veendek. Op de omvangrijkere hoogten, zoals de stuwwal en de esker, zal geen of weinig veenvorming hebben plaatsgevonden, hier manifesteren eventuele resten direct vanaf het maaiveld. Ter plaatse van kopjes onder het veen, kan de diepte wel tot een meter –Mv bedragen.

Op basis van het onderzoek is een gespecificeerde archeologische verwachtingskaart opgesteld voor het gebied.

Figuur 4.10: Archeologische verwachting Natura 2000-gebied Engbertsdijkswenen (Bron: RAAP)

Uit het archeologisch onderzoek van RAAP blijkt dat er in het plangebied meerdere locaties aanwezig zijn met een hoge tot middelhoge verwachting voor resten uit de prehistorie. Door RAAP is geconcludeerd dat op locatie waar de lijnvormige elementen gerealiseerd worden aanvullend archeologisch onderzoek of begeleiding nodig is. De archeologische waarden bevinden zich naar verwachting enkel in de zandlaag, en niet in de daarboven liggende veenlaag. Voor de interne

maatregelen wordt niet in de zandlaag gegraven, er wordt minimaal 30 cm veen boven de gyttjalaag behouden. In figuur 4.11 zijn de kades die nieuw gebouwd worden (kades waar dus voor gegraven wordt) en liggen in een gebied met middelmatige of hoge verwachting voor het aantreffen van archeologische waardevolle resten met een dikke blauwe streep gemarkeerd.

*Figuur 4.11: Kaart met locaties (aangegeven met donkerblauw) waar de veenlaag wordt ontgraven ter plaatse van gebieden met middelmatige of hogere archeologische verwachting.
(Bron: MER Tauw)*

Op één van de locaties met hoge tot middelhoge verwachtingen waren plagwerkzaamheden gepland (locatie D in figuur 4.11). Door Staatsbosbeheer is gekozen dit deel van het perceel niet te plaggen. Er zijn geen aanvullende maatregelen of onderzoeken nodig.

Naast de archeologische waarden in de zandondergrond is het niet uit te sluiten dat voorwerpen uit de prehistorie aangetroffen kunnen worden in de veenlaag als gevolg van rituele depositie in het veen. De kans is klein dat deze voorwerpen in de veenlaag aangetroffen worden. Mochten bij

graafwerkzaamheden onverhoopt toch archeologische resten worden aangetroffen, dan geldt conform de Erfgoedwet een meldingsplicht. Dit kan bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.

Conclusie

Ten aanzien van het aspect archeologie wordt geconcludeerd dat er voor de interne maatregelen niet gegraven wordt in de bodemlaag waar eventueel archeologische resten aanwezig zijn. Het projectbesluit is op dit punt uitvoerbaar.

Om de mogelijk aanwezige archeologische waarden in het gebied te beschermen, worden in dit projectbesluit dubbelbestemmingen opgenomen ter beschermingen van deze waarden.

4.5.2 Cultuurhistorie en landschap

Wettelijk kader

Het Bkl bepaalt dat bij de vaststelling van een projectbesluit een beschrijving hoort van de cultuurhistorische waarden in het plangebied. Cultuurhistorische waarden zijn alle structuren, elementen en gebieden die cultuurhistorisch van belang zijn. Zij vertellen iets over de ontstaansgeschiedenis van het Nederlandse cultuurlandschap. Vaak is er een sterke relatie tussen aardkundige aspecten en cultuurhistorische aspecten.

Het landschap is een belangrijke drager van de cultuurhistorie. Aan veel landschapselementen (essen, reliëf, houtwallen, bosjes) en de verkaveling en de wegen- en waterlopenstructuur is de ontstaans- en ontginningsgeschiedenis nog af lezen.

Beleidskader

Provinciaal beleid - Omgevingsvisie

De Omgevingsvisie bevat drie leidende principes of 'rode draden'. Eén daarvan is ruimtelijke kwaliteit en cultuurhistorie is daar onderdeel van. Ruimtelijke kwaliteit wordt bepaald op basis van vier lagen: de natuurlijke laag, de laag van de agrarische cultuurlandschappen, een stedelijke laag en een laag van de beleving.

Nieuwe ruimtelijke opgaven worden verbonden met bestaande gebiedskenmerken. Die spelen namelijk een belangrijke rol bij de vraag hoe een initiatief invulling kan krijgen. Gebiedskenmerken zijn de ruimtelijke kenmerken van een gebied of een gebiedstype die bepalend zijn voor de karakteristiek en kwaliteit van dat gebied of gebiedstype. Terugkerende elementen zijn leefbaarheid, toegankelijkheid, zichtbaarheid, bruikbaarheid, en cultuurhistorische waarden van landschap en bebouwing (structuren).

Een catalogus met gebiedskenmerken is als onderdeel bij de verordening opgenomen. Gemeenten moeten in de toelichting op bestemmingsplannen onderbouwen dat de nieuwe ontwikkelingen bijdragen aan het versterken van de ruimtelijke kwaliteit conform de geldende gebiedskenmerken.

Natuurlijke laag: Hoogveengebieden

Engbertsdijkerven is een hoogveen gebied die nog niet volledig in cultuur is gebracht. De hoogveenrestanten worden gekenmerkt door een hoge waterkwaliteit, een hoge waterstand en een hoge natuurkwaliteit. Lokaal is sprake van "levend hoogveen" (veenaangroei).

De ambitie is de hoogveenrestanten in stand te houden en op een aantal plekken het hoogveen opnieuw tot groei te brengen. Het open natte karakter is hierbij een belangrijke kwaliteit. De inzet is op de randen tussen de hoogveenrestanten en de hoogveenontginningsgebieden de hoogveenontginningsgebieden landschappelijk leesbaar te maken als ontgonnen deel van het oorspronkelijk veenlandschap. Zo ontstaat een samenhangend en leesbaar landschap in de hoogveengebieden en een overgang naar heide en schaalgraslanden eromheen.

De volgende punten zijn voor dit gebied aangegeven:

- De hoogveenrestanten krijgen een beschermende bestemmingsregeling, gericht op

- instandhouding van levend hoogveen, de waterkwaliteit, waterkwantiteit en de natuurkwaliteit.
- Als ontwikkelingen plaats vinden in de nabijheid van hoogveenrestanten, dan dragen deze bij aan verbetering van de hydrologie om verdroging van het veenpakket tegen te gaan en, waar mogelijk, aan toename van natuurkwaliteit en het areaal levend hoogveen. Dit zijn uitgangspunten bij (her)inrichting.
- Beheer gericht op het in stand houden van de variatie en de vitaliteit van het hoogveen.
- Extensief recreatief medegebruik bevorderen.

Laag van het agrarisch cultuurlandschap: Hoogveenontginningen

Het Engbertsdijksvenen is onderdeel van het hoogveenontginningen landschap. De ambitie voor dit landschap is om de resterende oude hoogveenontginningslandschappen als ruimtelijk zelfstandige eenheden, herkenbaar en beleefbaar te maken.

De volgende punten zijn voor hoogveenontginningen aangegeven in de catalogus:

- De hoogveenontginningen krijgen een beschermende bestemmingsregeling, gericht op instandhouding van kenmerkende afwisseling in de mate van openheid, elzensingels, reliëf, verkavelings- en slotenpatroon met een relatief grillig patroon van wegen en paden.
- Als ontwikkelingen plaats vinden in de hoogveenontginningen, dan dragen deze bij aan behoud en versterking van het kleinschalige karakter en de kenmerkende weg- en kavelgrensbeplanting en de diverse bebouwingslinten.

Gemeentelijk beleid

In paragraaf 2.6 kwam bij het gemeentelijke beleidskader het landschapsontwikkelingsplan (LOP) al aan de orde. In het LOP staan ook de voorkomende landschapstypen beschreven.

Engbertsdijksvenen is, zoals in paragraaf 2.6 is vermeld, getypeerd als landschapstype 'Hoogveen restant'. Voor het gebied geldt dat het ontwikkelingsaccent ligt op het behoud van de landschapswaarden van het gebied.

Cultuurhistorie en het plangebied

In paragraaf 3.2 van deze toelichting is een beschrijving opgenomen van het ontstaan van het landschap in het projectgebied. In de cultuurhistorische inventarisatie door Landschap Overijssel zijn elementen gewaardeerd. De cultuurhistorische elementen bestaan met name het smalspoor, de hoogveenkern, de historische infrastructuur (dijken/wegen) een aantal wijken en ook een aantal petgaten⁴⁹. Deze elementen worden hoog tot zeer hoog gewaardeerd als cultuurhistorisch element. Uit de cultuurhistorische inventarisatie blijkt dat veel van deze elementen door de tijd heen zijn verwaarloosd of deels zijn verdwenen. Het veenlandschap zelf is ook van cultuurhistorische waarde. Zeer hoog scoort de hoogveenkern en restveenheuveld als cultuurhistorisch waardevol element. Het is één van de weinige overgebleven Nederlandse hoogvenen. Binnen het projectgebied komen geen rijksmonumenten voor die beschermd zijn op basis van de Erfgoedwet. Ook provinciale monumenten en gemeentelijke monumenten zijn niet in het projectgebied aanwezig.

Bij de uitwerking van de maatregelen is rekening gehouden met de ruimtelijke kwaliteit van hoogveen, zoals ook verwoordt in de catalogus met gebiedskenmerken in de beschrijving van de natuurlijke laag en de laag van het agrarisch cultuurlandschap. De lijnen afkomstig van de historische infrastructuur (de historische dijken) en afwatering blijven deels behouden. Bij het ontwerp is rekening gehouden met de bestaande structuren. De diepe wijken ten noordoosten van het landschap zijn gekarakteriseerd als historische afwatering (wijken) met een hoge cultuurhistorische waardering. Deze wijken worden gedempt waardoor deze lijnen in het landschap verdwijnen.

Waar dit mogelijk is wordt aangesloten bij andere opgaven en/of kansen voor natuur. De maatregelen die genomen worden dragen bij aan de ruimtelijke kwaliteit van het gehele natuurgebied. Het bestaande landschap wordt door de maatregelen behouden, wat voor de beleevingswaarde positief is.

Conclusie

Het aspect cultuurhistorie vormt geen belemmering voor het projectbesluit. In het geheel dragen de ontwikkelingen bij aan de ruimtelijke kwaliteit van het gebied, en daarmee ook aan het beleefbaar maken van landschappelijke en cultuurhistorische waarden.

Aan de kansen uit de gebiedsscan is met dit plan invulling gegeven. Het projectbesluit is daarmee uitvoerbaar voor wat betreft het aspect cultuurhistorie en landschap.

4.6 Explosieven

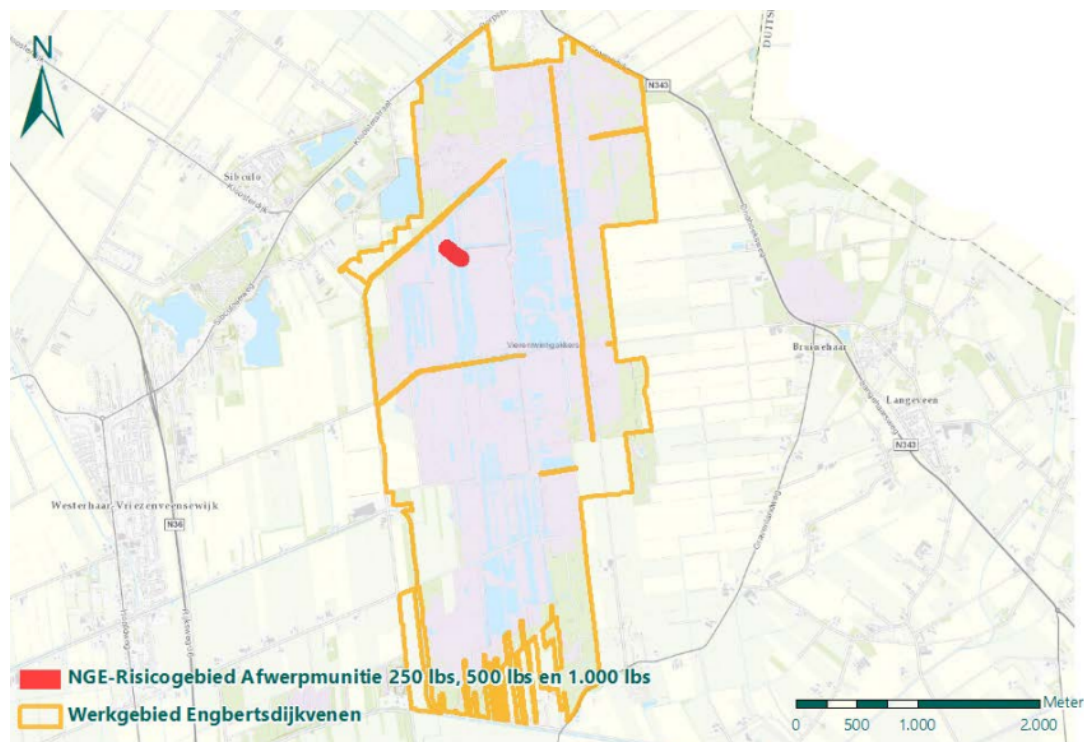
4.6.1 Beleidskader

Op meerdere plaatsen in Nederland liggen nog bommen en andere munitie uit de Tweede Wereldoorlog in de grond. Blindgangers en achtergebleven explosieven vormen een risico op het moment dat in de nabijheid van deze explosieven activiteiten in de bodem worden uitgevoerd. Daarnaast kunnen weersomstandigheden en grondwater van invloed zijn op de toestand waarin de explosieven zich bevinden. In geval van grondverzet of vergelijkbare ontwikkelingen kan dat risico's voor werknemers of omwonenden met zich meebrengen. Daarnaast vormen deze vondsten een zware belasting voor het milieu. Als een gebied verdacht is voor niet-gesprongen explosieven, zal het nader onderzocht moeten worden.

4.6.2 Explosieven en het plangebied

Voor het projectgebied is een historisch vooronderzoek uitgevoerd naar eventuele aanwezigheid van Niet Gesprongen Explosieven (NGE). De rapportage van dit onderzoek is als bijlage 11 bij deze toelichting gevoegd.

Uit het onderzoek is gebleken dat één locatie in het projectgebied kan worden afgebakend als NGE-risicogebied, vanwege vijf, op luchtfoto's waargenomen, bomkraters. Binnen dit NGE-risicogebied kunnen brisantbommen worden aangetroffen. Hier moet rekening mee worden gehouden tijdens werkzaamheden in de bodem. Op onderstaande afbeelding is het NGE-risicogebied weergegeven.

Figuur 4.12: Ligging NGE-risicogebied

(Bron: REASeuro)

4.6.3 Conclusie

Ter plaatse van het NGE-risicogebied zijn geen werkzaamheden gepland. De kans op het aantreffen van NGE blijft dus beperkt tot eventuele toevalvondsten. Dit thema vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het projectbesluit. Wel moet hier aandacht voor zijn wanneer er bodemingrepen plaatsvinden binnen het risicogebied.

Hoofdstuk 5 Juridische planopzet

5.1 Algemene juridische opzet

Het projectbesluit regelt de gebruiks- en bebouwingsmogelijkheden van de gronden in het plangebied. In dit projectbesluit worden met name de Natura 2000-doelstellingen en natuurherstelmaatregelen vastgelegd.

Een projectbesluit kan op verschillende manieren worden opgezet. In dit geval is ervoor gekozen het plan op te zetten als een gewoon bestemmingsplan. Dit in tegenstelling tot een zogenaamde facetregeling, waarin slechts delen van een bestemmingsregeling worden aangepast en het vigerend bestemmingsplan geheel of gedeeltelijk intact blijft. Deze laatste vorm wordt toegepast om het onderscheid tussen de nieuwe en oude regeling goed tot uitdrukking te brengen en daarmee ook procedurele gevolgen van het plan in te perken. Het nadeel van dit soort facetregelingen is dat wanneer deze regelingen niet worden geconsolideerd (samengevoegd tot één regeling op ruimtelijkeplannen.nl), de leesbaarheid van de planologische regeling van een gebied sterk kan worden beperkt.

Voor onderhavig gebied had ook voor een dergelijke facetregeling kunnen worden gekozen, maar om de natuurdoelstelling van het gebied explicieter te kunnen uitdrukken en om vorengenoemd nadeel qua leesbaarheid te voorkomen, is gekozen voor een algehele herziening van de planologische regeling voor het gebied.

Bij deze opzet wordt uitgegaan van het principe dat in de regels van het plan het belang van die overheid, provincie of gemeente, prevaleert indien daarvoor specifiek beleid is opgesteld. Voor de natuurbestemming is het provinciaal belang/beleid primair. Dat betekent dat de provincie Overijssel in de eerste plaats zal aangeven op welke wijze de bestemming en regels vormgegeven moeten worden ten aanzien van 'natuur'. Voor andere bestemmingen speelt uiteraard het natuurbeleid ook mee maar blijft uitgangspunt dat de gemeentelijke bestemmingsplanopzet wordt gehanteerd. Ten aanzien van de archeologische beschermingen hebben gemeenten ook veelal eigen beleid opgesteld dat niet in strijd is met provinciale uitgangspunten. Ook daarvoor wordt dan zo veel mogelijk de gemeentelijke systematiek gehanteerd.

5.2 Standaarden en opbouw

In dit projectbesluit worden alle gronden ten behoeve van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties toegewezen. Aan deze locaties worden regels gekoppeld omtrent het gebruik van de gronden en van de zich daarop bevindende opstallen.

Naast de (enkel)functies kunnen ook dubbelfuncties voorkomen. Deze overlappen de 'gewone' functies en geven eigen regels, waarbij sprake is van een rangorde tussen de functies en de dubbelfuncties. Bij functies kunnen aanduidingen voorkomen met als doel bepaalde zaken nader of specifieker te regelen. De (dubbel)functies en de aanduidingen staan ook op de verbeelding en worden beschreven in dit projectbesluit.

Het projectbesluit is opgezet als een digitaal raadpleegbaar plan. Naast een digitale versie kan er ook een papieren versie van het projectbesluit gebruikt worden. Indien er verschillen zijn tussen de digitale en analoge versie is de digitale versie leidend (Uitzonderingen daargelaten: zie bv.

5.2.1 Opbouw regels

De regels kennen de volgende volgorde en indeling.

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

1. Begripsbepalingen
2. Voorrangsbepaling
3. Meet- en rekenbepalingen

Hoofdstuk 2 Functies en activiteiten

1. Algemeen gebruiksverbod
2. Regels per functie en activiteit

Hoofdstuk 3 Algemene regels

1. Anti-dubbeltelregel
2. Algemene gebruiksregels
3. Maatwerkvoorschriften
4. Overige regels

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels

5.3 Toelichting op de functies en activiteiten en regels

5.3.1 Projectgebied

Bij een projectbesluit is het logisch om alleen dat te regelen wat in verband met provinciaal belang ingepast of aangepast moet worden ten opzichte van de vigerende planologische regeling van de gemeenten.

In dit projectbesluit zijn alleen die gebieden opgenomen voor zover er ter plaatse maatregelen worden getroffen ten behoeve van de natuurontwikkeling. Daar waar geen maatregelen worden genomen, is zoveel mogelijk afgestemd op de omgevingsplansystematiek van de betreffende gemeente. Dit leidt er bijvoorbeeld toe dat de doorgaande wegen in de gemeente buiten het plan zijn gelaten, terwijl andere (zand)wegen zijn ondergebracht in de functie 'Natuur'. Dit met het oog op de voorgenomen kap van de wegbeplanting. De opname van een aantal wegen in de functie 'Natuur' betekent overigens niet dat deze wegen hun verkeersfunctie niet behouden maar dat op deze wegen mogelijk wel aanpassingen plaats kunnen vinden (kap van bomen, aanpassing van profielen).

5.3.2 Regels

De regels uit het TAM-projectbesluit Engbertsdijksvenen interne maatregelen worden kort toegelicht.

Wat betreft de systematiek van de regels is aangesloten bij het bestemmingsplan 'Buitengebied Twenterand' vastgesteld 13 maart 2018) en wat betreft de inhoud is aangesloten bij het bestemmingsplan 'Buitengebied, herziening 2005' (vastgesteld 7 november 2006).

Artikel 1 Begripsbepalingen

In dit artikel zijn omschrijvingen opgenomen van de in het tijdelijk regelingdeel voorkomende relevante begrippen.

Artikel 2 Voorrangsbepaling

In dit artikel wordt in het eerste lid de regels uit het tijdelijk regelingdeel gekoppeld aan de bijbehorende verbeelding. In het tweede lid is aangegeven dat de regels van het tijdelijk regelingsdeel voorrang hebben op de in dat lid genoemde plannen.

Artikel 3 Meet- en rekenbepalingen

In dit artikel is vastgesteld op welke wijze dient te worden gemeten. Door deze vaste omschrijving van de begrippen en van de wijze van meten wordt eenduidigheid in de bedoelingen van het plan gegeven en wordt de rechtszekerheid vergroot.

Artikel 4 Algemeen gebruiksverbod

Het algemeen gebruiksverbod heeft betrekking op het gebruik van gronden en bouwwerken in strijd met een bestemmingsplan. Het begrip gebruiken heeft niet alleen betrekking op het gebruik van gronden en bouwwerken maar ook op het bouwen en slopen van bouwwerken in strijd met de planologische regelgeving (het gebruik in ruime zin).

Het algemeen gebruiksverbod was vóór de inwerkingtreding van de Omgevingswet opgenomen in de Wabo (artikel 2.1 aanhef en onder c). Deze regel is echter niet overgenomen in de Omgevingswet en is daarom opgenomen in het tijdelijk regelingdeel.

Artikel 5 Natuur

De functie 'Natuur' betreft gronden die in het bestemmingsplan 'Buitengebied, herziening 2005' al de bestemming 'Bos en natuurgebied' met de aanduiding 'natuur' hadden. De gronden die als 'Natuur' zijn bestemd, maken onderdeel uit van het Natura 2000-gebied Engbertsdijkerven.

Extensieve dagrecreatie is toegestaan, conform het bovengenoemde bestemmingsplan. Het projectbesluit maakt geen uitbreiding van de paden en voorzieningen mogelijk.

In de gebruiksregels is in het bestemmingsplan een verbod opgenomen voor diverse werken en werkzaamheden. In het projectbesluit is daarom een uitzondering gemaakt voor de werken en werkzaamheden die in overeenstemming zijn met de in het projectbesluit opgenomen interne maatregelen.

Artikel 6 Waarde - Archeologie hoge verwachting

Op gronden met deze functie bestaat een grote kans op het aantreffen van archeologische waarden. Bodemverstoringen dieper dan 40 cm moeten zoveel mogelijk worden vermeden. Bodemverstoringende activiteiten of grootschalige dan wel langdurige grondwaterpeilverlagingen worden niet toegestaan, tenzij met behulp van een archeologisch onderzoek kan worden aangetoond dat er geen archeologische resten worden bedreigd door de voorgenomen ontwikkeling. Plangebieden met een verstoringdiepte van maximaal 40 cm beneden maaiveld of met een oppervlak kleiner dan 2500 m² zijn vrijgesteld van onderzoek. Als het gaat om het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde en werkzaamheden binnen een diepte van 0,1 m tot en met 0,4 m, op gronden die samenvallen met de functie 'natuur', moet de provinciaal archeoloog worden gehoord voordat wordt begonnen met de uitvoering van de werken of werkzaamheden.

Artikel 7 Waarde - Archeologie middelhoge verwachting

Op gronden met deze functie bestaat een middelgrote kans op het aantreffen van archeologische waarden. De zones met een middelhoge archeologische verwachting worden planologisch beschermd door opname in het bestemmingsplan voor het gebied waarin zij gelegen zijn. Bodemverstoringende activiteiten of grootschalige dan wel langdurige grondwaterpeilverlagingen worden niet toegestaan, tenzij met behulp van een archeologisch onderzoek kan worden aangetoond dat er geen archeologische resten worden bedreigd door de voorgenomen ontwikkeling. Plangebieden met een verstoringdiepte van maximaal 40 cm beneden maaiveld of met een oppervlak van maximaal 2500 m² zijn vrijgesteld van onderzoek.

Als het gaat om het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde en werkzaamheden binnen een diepte van 0,1 m tot en met 0,4 m, op gronden die samenvallen met de functie 'natuur', moet de provinciaal archeoloog worden gehoord voordat wordt begonnen met de uitvoering van de werken of werkzaamheden.

Artikel 8 Waarde - Archeologie lage verwachting

Op terreinen waar archeologische waarnemingen ontbreken geldt doorgaans een lage archeologische verwachting. Het betreft meestal terreinen die vanuit landschappelijk oogpunt ongunstige vestigingscondities boden of die te nat of onvruchtbaar waren voor landbouw. Ook kan het zones betreffen die oorspronkelijk een hoge of middelhoge archeologische verwachting hadden, maar die nu vanwege bijvoorbeeld bodemverstoringen door ontgroning of ruilverkaveling een lage kans hebben op het aantreffen van intacte archeologische vindplaatsen. Vanwege de lage trefkans geldt voor zones met een lage verwachting geen onderzoeksplicht. Archeologisch onderzoek dient echter wel plaats te vinden als binnen het plangebied meerdere verwachtingszones aanwezig zijn of als het plangebied direct grenst aan een locatie waar archeologische waardevolle resten bekend zijn.

Artikel 9 Anti-dubbeltelregel

In dit projectbesluit is een anti-dubbeltelregel opgenomen. Het doel van de anti-dubbeltelregel is te voorkomen dat door het herhaaldelijk gebruik van dezelfde oppervlakte van gronden als berekeningsgrondslag voor de oppervlaktebepaling van met name gebouwen, er op het betreffende of het aangrenzende perceel een situatie ontstaat die in strijd is met het projectbesluit. Door het 'overhevelen' van gronden tussen percelen, via al of niet tijdelijke huurcontracten of eigendomsoverdrachten, zou op een van de percelen of op alle betrokken percelen uiteindelijk een bebouwde oppervlakte kunnen ontstaan, die groter is dan het projectbesluit blijkens de regels beoogt toe te staan.

Artikel 10 Algemene gebruiksregels

Voor deze regels is - voor zover relevant - aangesloten bij het bestemmingsplan 'Buitengebied Twenterand'. Het geldende bestemmingsplan bevatte geen algemene gebruiksregels.

Artikel 11 Maatwerkvoorschriften

Een maatwerkvoorschrift is alleen mogelijk als dit door Rijk, provincie, gemeente of waterschap bij de algemene regels is aangegeven. Met een maatwerkvoorschrift kan het bevoegd gezag in individuele gevallen afwijken van algemene regels voor activiteiten.

Artikel 12 Overige regels

In de overige regels is bepaald dat na de uitvoering van dit projectbesluit de betreffende gemeenteraden weer zelf bevoegd zijn om voor het plangebied regels te stellen onder de voorwaarden dat de natuurwaarden geborgd blijven. Hiermee wordt voorkomen dat actualisering van planregels gedurende 10 jaar niet meer mogelijk is.

Artikel 13 Overgangsrecht

Uitgangspunt in een nieuw projectbesluit is dat bestaande bouwwerken en gebruiksvormen in principe positief worden bestemd, dus als zodanig als recht zijn toegestaan.

De overgangsrechtelijke regels dienen om te waarborgen dat een bestaand bouwwerk of een bestaand gebruik dat niet in overeenstemming is met het nieuwe plan en waarvan sloop respectievelijk beëindiging wordt beoogd, als zodanig voorlopig kan blijven voortbestaan. Het bouwwerk of gebruik wordt dan als zodanig gedoogd totdat in de loop van de planperiode de sloop respectievelijk beëindiging plaatsvindt.

Bouwwerken en gebruiksvormen die al strijd zijn met het vorige bestemmingsplan worden expliciet uitgesloten van het overgangsrecht van het nieuwe plan. Ze worden niet gedoogd onder het nieuwe plan, maar blijven in strijd daarmee. Handhaving door sloop respectievelijk gebruiksbeëindiging blijft daardoor een optie.

Uitgangspunt is dat overgangsrechtelijke situaties, zowel voor bouwen als voor gebruik, uitzonderingen zijn. Die situaties worden tijdelijk gedoogd. De regels van het overgangsrecht zijn voorgeschreven in het Besluit ruimtelijke ordening. Deze regels zijn zodoende overgenomen.

Artikel 14 Slotregel

Bij deze regel is vermeld hoe het plan kan worden aangehaald, in dit geval als: Regels behorende bij het **TAM-projectbesluit Engbertsdijksvenen interne maatregelen**.

Hoofdstuk 6 Uitvoerbaarheid

6.1 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

6.1.1 Ontwerpfase

Het projectbesluit wordt gedurende zes weken ter inzage gelegd. Tijdens deze periode bestaat voor een ieder de mogelijkheid voor het indienen van zienswijzen. De ontvangen zienswijzen worden beantwoord in een Nota van zienswijzen en voor zover nodig verwerkt in het definitief vast te stellen projectbesluit. Dit definitieve projectbesluit zal ter vaststelling worden aangeboden aan Gedeputeerde Staten. De indieners van de zienswijzen worden hiervan op de hoogte gesteld en krijgen voorafgaand aan de vaststelling van het projectbesluit de mogelijkheid om te reageren op de concept-beantwoording van hun zienswijze.

6.1.2 Beroepsfase

Na vaststelling van het definitieve projectbesluit zal het plan voor zes weken ter inzage liggen. In deze periode kunnen belanghebbenden beroep en/of een voorlopige voorziening bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State indienen. De Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State zal vervolgens een uitspraak doen op het beroep en/of de voorlopige voorziening.

6.2 Economische uitvoerbaarheid

6.2.1 Financiering

Indien de kosten van het projectbesluit anderszins zijn verzekerd is geen exploitatieplan noodzakelijk. Wel moet benoemd worden hoe de kosten dan anderszins zijn verzekerd.

Voor de uitvoering van de maatregelen is een maatregelenplan opgesteld waarvoor een LIFE-subsidie is aangevraagd bij de Europese Unie om dit mogelijk te maken. Deze LIFE-subsidie is toegekend. De kosten zijn hiermee verzekerd en het opstellen van een exploitatieplan is verder niet noodzakelijk.

6.2.2 Grondverwerving

De Natura 2000-beheerplannen hebben grote invloed op het provinciale grondbeleid. Het maatregelenpakket om de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden te realiseren kan tot gevolg hebben dat de functie van de gronden verandert. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van een grondstrategie, die voor de provincie is vastgelegd in de Nota Grondbeleid 2019. In een grondstrategie wordt beschreven hoe het gewijzigd gebruik van gronden te realiseren, onderscheiden in actieve en passieve verkrijging, beheer en vervreemding of eventuele andere mogelijkheden. Dat wordt geconcretiseerd naar de inzet van instrumenten, werkwijze en grondstrategie. De Interventieladder voor de ontwikkelopgave NNN / Natura 2000 is een voorbeeld van een verkrijgingsstrategie op programmaniveau.

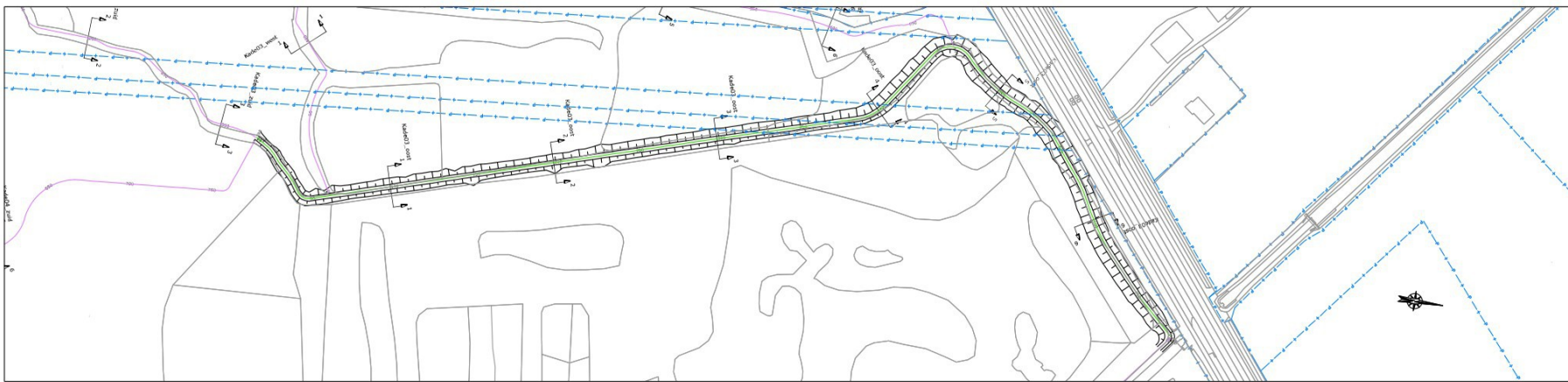
Kort samengevat gaat de Interventieladder uit van zelfrealisatie door grondeigenaren tot inzet van ruilgronden of aankoop van gronden en als laatste stap onteigening.

Voor het Natura 2000-gebied Engbertsdijkerven wordt de interventieladder doorlopen om de maatregelen uit te kunnen voeren. Een uitgebreidere toelichting van dit proces is beschreven in hoofdstuk 1.

MER is een document van 1100 pagina's.

We voegen daarom een link toe. Mocht u de MER willen lezen dan kunt u via deze link het document downloaden:

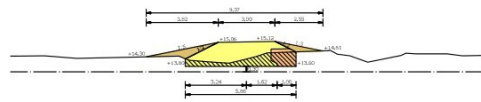
https://www.ruimtelijkeplannen.nl/documents/NL.IMRO.9923.pbEDVintern-ON01/b_NL.IMRO.9923.pbEDVintern-ON01_tb6.pdf

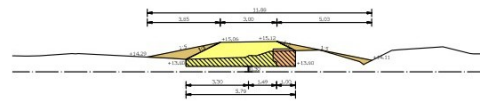
- LEGENDA SITUATIE**
- maatregel per kade
- Kade handhaven (eventuele aanwinstige bagten opvullen)
 - Kade minimaal opheven met grond (< 30 cm)
 - Kade minimaal opheven met sand (< 30 cm)
 - Kade opheven met grond (> 30 cm)
 - Kade opheven met sand (> 30 cm)
 - Kade nieuwbouw
 - bestaande perceelgrens

- LEGENDA DWARSPROFIEL**
- nieuwe situatie
 - bestaande situatie (A/N 3)
 - ondergriep 'waterdichter' veenbuis
 - grond ontgripen
 - aanbrengen zand
 - aanbrengen (vrijgekomen) grond/veen
 - aanbrengen beem

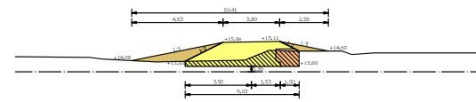
SITUATIE
schaal 1:1000

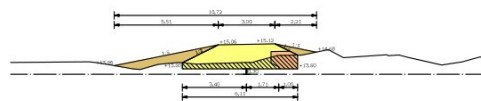
Kadef03_oost DWARSPROFIEL 1 - 1
schaal 1:100

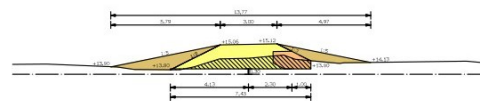
Kadef03_oost DWARSPROFIEL 2 - 2
schaal 1:100

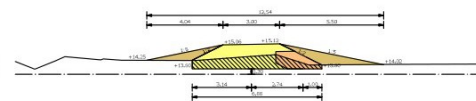
Kadef03_oost DWARSPROFIEL 3 - 3
schaal 1:100

Kadef03_oost DWARSPROFIEL 4 - 4
schaal 1:100

Kadef03_oost DWARSPROFIEL 5 - 5
schaal 1:100

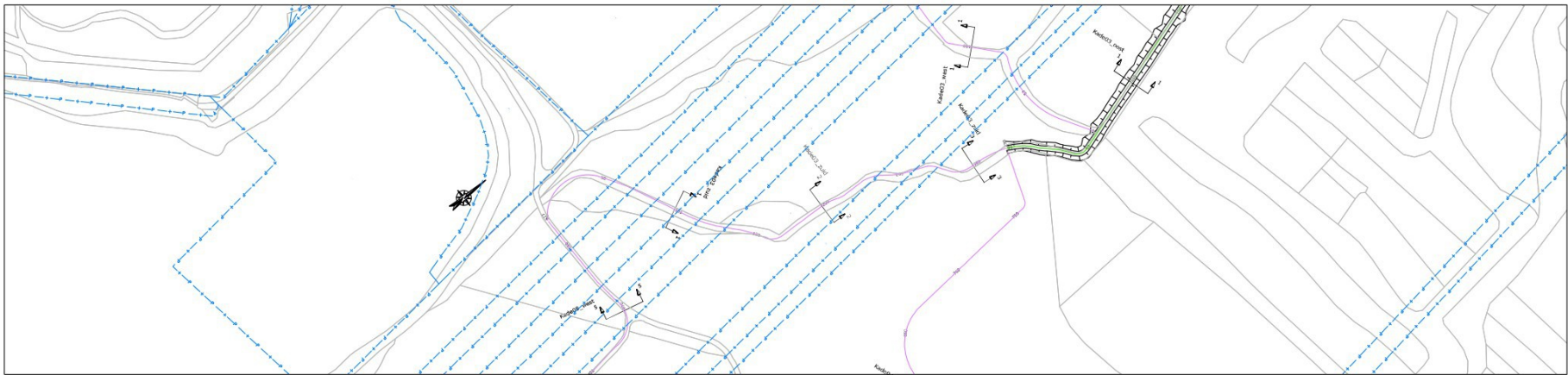

Kadef03_oost DWARSPROFIEL 6 - 6
schaal 1:100

OVERZICHT BLADEN
schaal n.v.t.

VERBODEN
Fotocopying is niet toegestaan
Distributie van dit document, ook al is het anderszins toegestaan, is niet toegestaan
Auteursrechten 11 maart 2014, N.V.A.

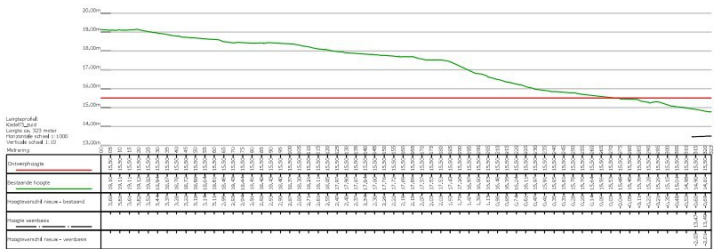

SITUATIE
schaal 1:1000

- LEGENDA SITUATIE**
- maatregel per kade
- Kade handhaven (eventuele aanwezige bagten opvullen)
 - kade minimaal opheugen met grond (< 30 cm)
 - kade minimaal opheugen met zand (< 30 cm)
 - kade opheugen met grond (> 30 cm)
 - kade opheugen met zand (> 30 cm)
 - kade nieuwbouw
- — — — —
bestaande perceelgrens

- LEGENDA LANGSPROFIEL**
- nieuwe situatie
 - bestaande situatie (d/H 3)
 - ondergriep 'waterdichter' veenbodem

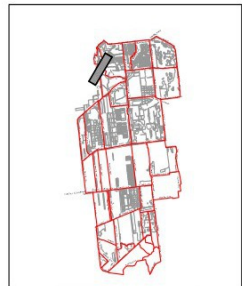
- LEGENDA DWARSPROFIEL**
- nieuwe situatie
 - bestaande situatie (d/H 3)
 - ondergriep 'waterdichter' veenbodem
 - grond ontgripen
 - aanbrengen zand
 - aanbrengen (verrijkt) grond/veen
 - aanbrengen beem

Kade03_zuid DWARSPROFIEL 1-1
schaal 1:100

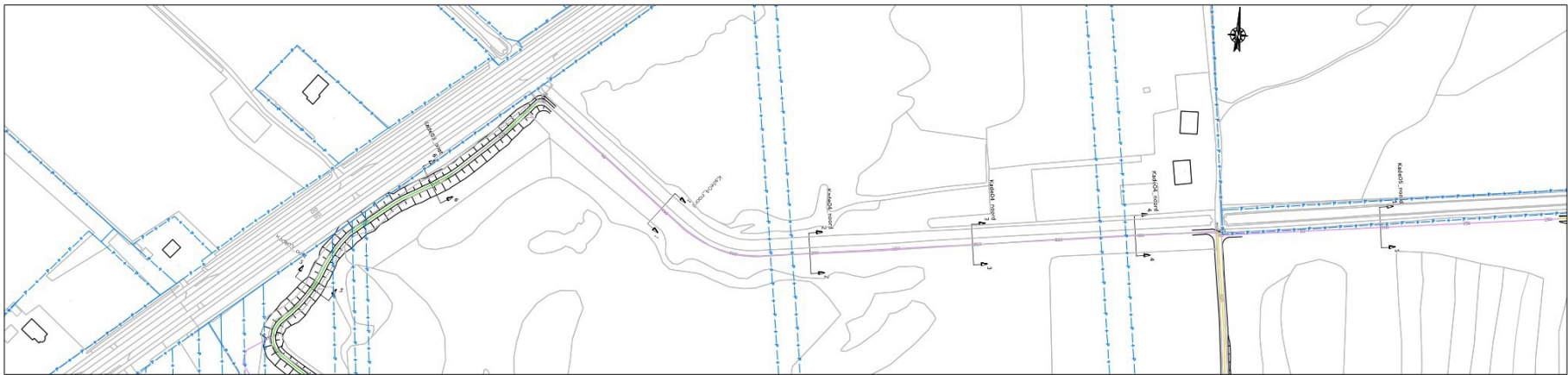
Kade03_zuid DWARSPROFIEL 2-2
schaal 1:100

Kade03_zuid DWARSPROFIEL 3-3
schaal 1:100

OVERZICHT BLADEN
schaal n.v.t.

- overzicht
- Plan van de projectlocatie
 - Plan van de projectlocatie
 - Plan van de projectlocatie
 - Plan van de projectlocatie

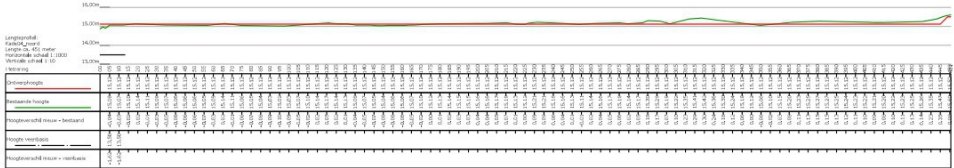

SITUATIE
schaal 1:1000

- LEGENDA SITUATIE**
- ruwtegel per kade
- Kade handhaven (eventuele aanwinstige bagten opvullen)
 - kade minimaal oplossen met grond (< 30 cm)
 - kade minimaal oplossen met zand (< 30 cm)
 - kade oplossen met grond (> 30 cm)
 - kade oplossen met zand (> 30 cm)
 - kade nieuwbouw
- bestaande perceelgrens

- LEGENDA LANGSPROFIEL**
- nieuwe situatie
 - bestaande situatie (dHt 3)
 - ondergriep 'waterdichter' veenbuis

- LEGENDA DWARSPROFIEL**
- nieuwe situatie
 - bestaande situatie (dHt 3)
 - ondergriep 'waterdichter' veenbuis
 - grond ontgripen
 - aanbrengen zand
 - aanbrengen (vrijgekomen) grond/veen
 - aanbrengen beem

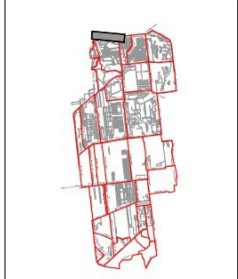

Kade04_noord_DWARSPROFIEL 1-1
schaal 1:100

Kade04_noord_DWARSPROFIEL 2-2
schaal 1:100

Kade04_noord_DWARSPROFIEL 3-3
schaal 1:100

Kade04_noord_DWARSPROFIEL 4-4
schaal 1:100

OVERZICHT BLADEN
schaal n.v.t.

Staatsbosbeheer/Provincie Overijssel

Verbeteren Hydrologisch Systeem Engbertsdijsvenen

Integraal Definitief Ontwerp (IDO)

SI - Kade04_noord

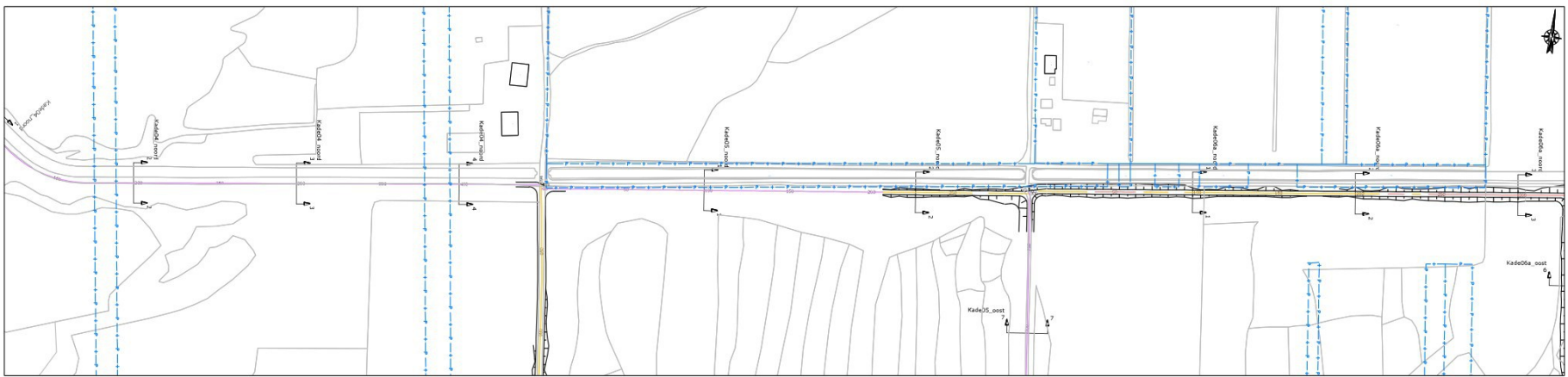
Beleef de natuur

Project: 31556194

Takenpakket: S002

Formaat: A0

Blad 03 van 30

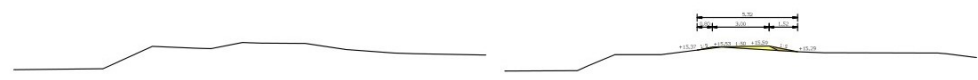
SITUATIE
schaal 1:1000

- LEGENDA SITUATIE**
- maatregel per kade
- Kade handhaven (eventuele aanwezige bagten opvullen)
 - kade minimaal opheugen met grond (< 30 cm)
 - kade minimaal opheugen met zand (< 30 cm)
 - kade opheugen met grond (> 30 cm)
 - kade opheugen met zand (> 30 cm)
 - kade nieuwbouw
- bestaande perceelsgrens

- LEGENDA LANGSPROFIEL**
- nieuwe situatie
 - bestaande situatie (NIV 3)
 - onderliggende 'waterdichte' veenbais

- LEGENDA DWARSPROFIEL**
- nieuwe situatie
 - bestaande situatie (NIV 3)
 - onderliggende 'waterdichte' veenbais
 - grond ontgripen
 - aanbrengen zand
 - aanbrengen (vrijgekomen) grond/veen
 - aanbrengen leem

Langsprofiel	17,00m
Kade05 noord	16,00m
Langsprofiel	15,00m
Langsprofiel	14,00m
Langsprofiel	13,00m
Langsprofiel	12,00m
Langsprofiel	11,00m
Langsprofiel	10,00m
Langsprofiel	9,00m
Langsprofiel	8,00m
Langsprofiel	7,00m
Langsprofiel	6,00m
Langsprofiel	5,00m
Langsprofiel	4,00m
Langsprofiel	3,00m
Langsprofiel	2,00m
Langsprofiel	1,00m
Langsprofiel	0,00m
Langsprofiel	-1,00m
Langsprofiel	-2,00m
Langsprofiel	-3,00m
Langsprofiel	-4,00m
Langsprofiel	-5,00m
Langsprofiel	-6,00m
Langsprofiel	-7,00m
Langsprofiel	-8,00m
Langsprofiel	-9,00m
Langsprofiel	-10,00m
Langsprofiel	-11,00m
Langsprofiel	-12,00m
Langsprofiel	-13,00m
Langsprofiel	-14,00m
Langsprofiel	-15,00m
Langsprofiel	-16,00m
Langsprofiel	-17,00m
Langsprofiel	-18,00m
Langsprofiel	-19,00m
Langsprofiel	-20,00m
Langsprofiel	-21,00m
Langsprofiel	-22,00m
Langsprofiel	-23,00m
Langsprofiel	-24,00m
Langsprofiel	-25,00m
Langsprofiel	-26,00m
Langsprofiel	-27,00m
Langsprofiel	-28,00m
Langsprofiel	-29,00m
Langsprofiel	-30,00m
Langsprofiel	-31,00m
Langsprofiel	-32,00m
Langsprofiel	-33,00m
Langsprofiel	-34,00m
Langsprofiel	-35,00m
Langsprofiel	-36,00m
Langsprofiel	-37,00m
Langsprofiel	-38,00m
Langsprofiel	-39,00m
Langsprofiel	-40,00m
Langsprofiel	-41,00m
Langsprofiel	-42,00m
Langsprofiel	-43,00m
Langsprofiel	-44,00m
Langsprofiel	-45,00m
Langsprofiel	-46,00m
Langsprofiel	-47,00m
Langsprofiel	-48,00m
Langsprofiel	-49,00m
Langsprofiel	-50,00m
Langsprofiel	-51,00m
Langsprofiel	-52,00m
Langsprofiel	-53,00m
Langsprofiel	-54,00m
Langsprofiel	-55,00m
Langsprofiel	-56,00m
Langsprofiel	-57,00m
Langsprofiel	-58,00m
Langsprofiel	-59,00m
Langsprofiel	-60,00m
Langsprofiel	-61,00m
Langsprofiel	-62,00m
Langsprofiel	-63,00m
Langsprofiel	-64,00m
Langsprofiel	-65,00m
Langsprofiel	-66,00m
Langsprofiel	-67,00m
Langsprofiel	-68,00m
Langsprofiel	-69,00m
Langsprofiel	-70,00m
Langsprofiel	-71,00m
Langsprofiel	-72,00m
Langsprofiel	-73,00m
Langsprofiel	-74,00m
Langsprofiel	-75,00m
Langsprofiel	-76,00m
Langsprofiel	-77,00m
Langsprofiel	-78,00m
Langsprofiel	-79,00m
Langsprofiel	-80,00m
Langsprofiel	-81,00m
Langsprofiel	-82,00m
Langsprofiel	-83,00m
Langsprofiel	-84,00m
Langsprofiel	-85,00m
Langsprofiel	-86,00m
Langsprofiel	-87,00m
Langsprofiel	-88,00m
Langsprofiel	-89,00m
Langsprofiel	-90,00m
Langsprofiel	-91,00m
Langsprofiel	-92,00m
Langsprofiel	-93,00m
Langsprofiel	-94,00m
Langsprofiel	-95,00m
Langsprofiel	-96,00m
Langsprofiel	-97,00m
Langsprofiel	-98,00m
Langsprofiel	-99,00m
Langsprofiel	-100,00m

Kade05_noord_DWARSPROFIEL 1 - 1
schaal 1:100

Kade05_noord_DWARSPROFIEL 2 - 2
schaal 1:100

OVERZICHT BLADEN
schaal n.v.t.

- overzicht
- Planontwerp in ontwerp
 - Planontwerp in uitvoering
 - Planontwerp in uitvoering

STAATSBOSBEHEER/PROVINCIE OVERIJSEL

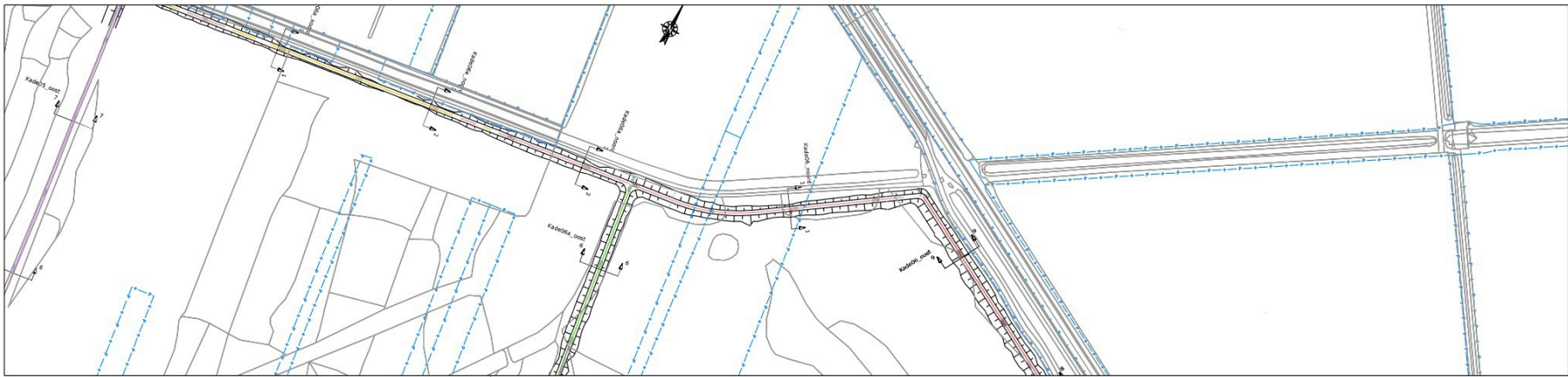
VERBETEREN HYDROLOGISCH SYSTEEM ENGELBERTSDIJKSVENEN

Integral Definitief Ontwerp (IDO)

SI - Kade05_noord

Bekend: d.v. Projectnr: 31556194 Tekeningen: S002 Formaat: A0 Blad 06 van 30

Overijssel

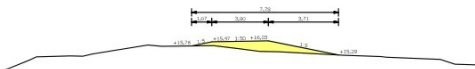
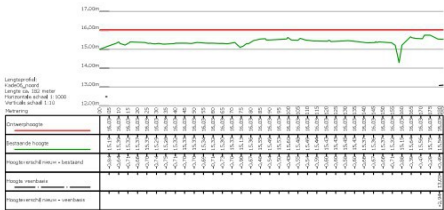

SITUATIE
schaal 1:1000

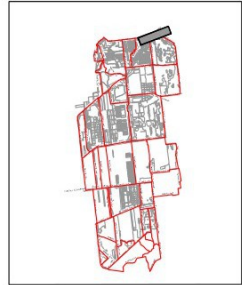
- LEGENDA SITUATIE**
- maatregel per kade
- Kade handhaven (eventuele aanwezige bagten opvullen)
 - kade minimaal opheugen met grond (< 30 cm)
 - kade minimaal opheugen met zand (< 30 cm)
 - kade opheugen met grond (> 30 cm)
 - kade opheugen met zand (> 30 cm)
 - kade nieuwbouw
- bestaande perceelsgrens

- LEGENDA LANGSPROFIEL**
- nieuwe situatie
 - bestaande situatie (dHt 3)
 - onderliggende 'waterdichte' veenbodem

- LEGENDA DWARSPROFIEL**
- nieuwe situatie
 - bestaande situatie (dHt 3)
 - onderliggende 'waterdichte' veenbodem
 - grond ontgripen
 - aanbrengen zand
 - aanbrengen (vrijgekomen) grond/veen
 - aanbrengen boom

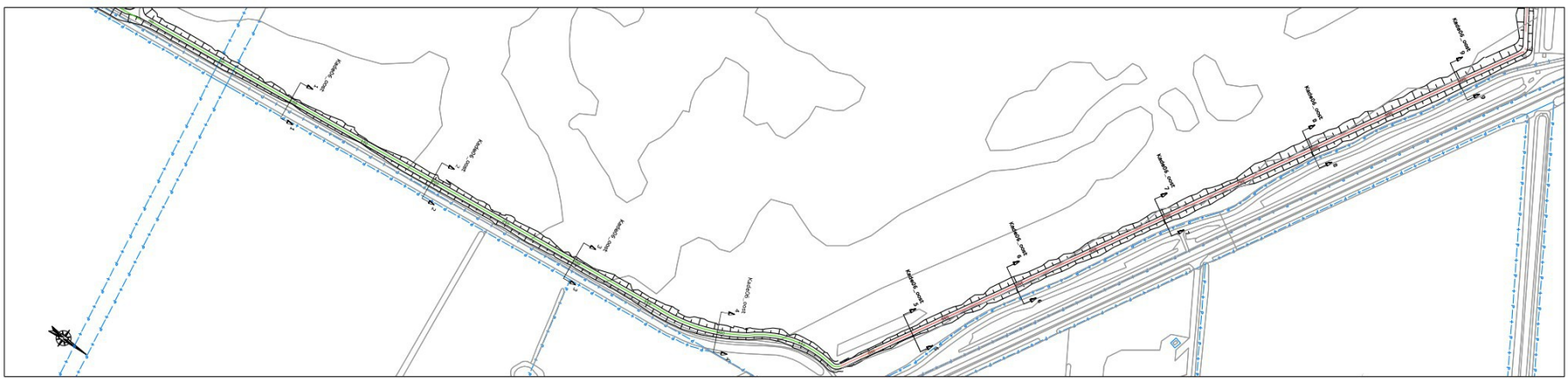

Kade06_noord_DWARSPROFIEL 1 - 1
schaal 1:100

OVERZICHT BLADEN
schaal n.v.t.

- overzicht
- planning in ontwerp
 - planning in uitvoering
 - planning in uitvoering
 - planning in uitvoering

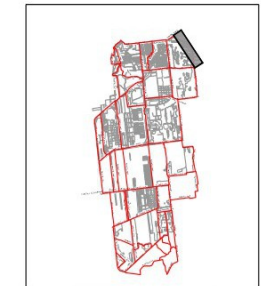
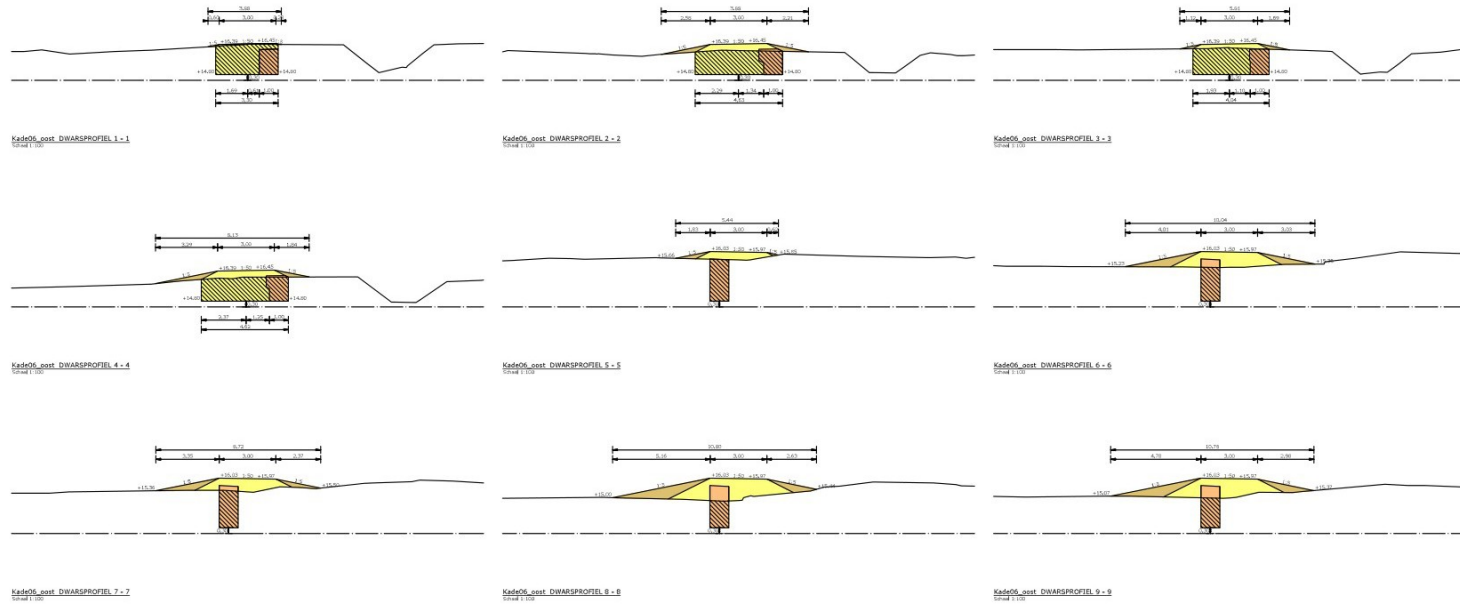
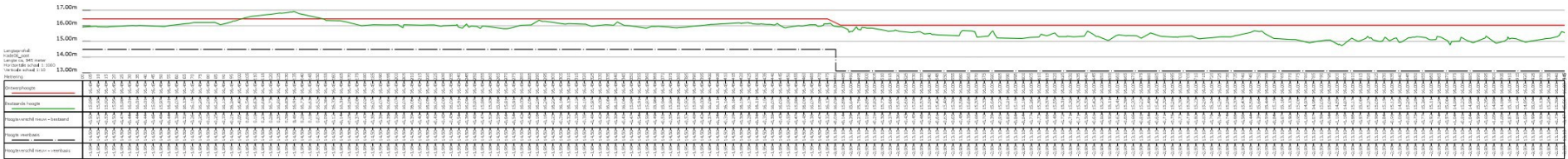

SITUATIE
schaal 1:1000

- LEGENDA SITUATIE**
- maatregel per kade:
- Kade handhaven (eventuele aanwinstige bagten opvullen)
 - Kade minimaal oplossen met grond (< 30 cm)
 - Kade minimaal oplossen met zand (< 30 cm)
 - Kade oplossen met grond (> 30 cm)
 - Kade oplossen met zand (> 30 cm)
 - Kade nieuwbouw
- bestaande perceelsgrenzen

- LEGENDA LANGSPROFIEL**
- nieuwe situatie
 - bestaande situatie (d/NL 3)
 - ondergriep 'hinderdicht' verbodsbasis

- LEGENDA DWARSPROFIEL**
- nieuwe situatie
 - bestaande situatie (d/NL 3)
 - ondergriep 'hinderdicht' verbodsbasis
 - grond ontgripen
 - aanbrengen zand
 - aanbrengen (vrijgekomen) grond/veen
 - aanbrengen steen

OVERZICHT BLADEN
schaal n.v.t.

© 2020 Staatsbosbeheer
Staatsbosbeheer is een onderdeel van de Nederlandse Staat
Staatsbosbeheer is een onderdeel van de Nederlandse Staat

STAATSBOSBEHEER/PROVINCIE OVERIJSEL

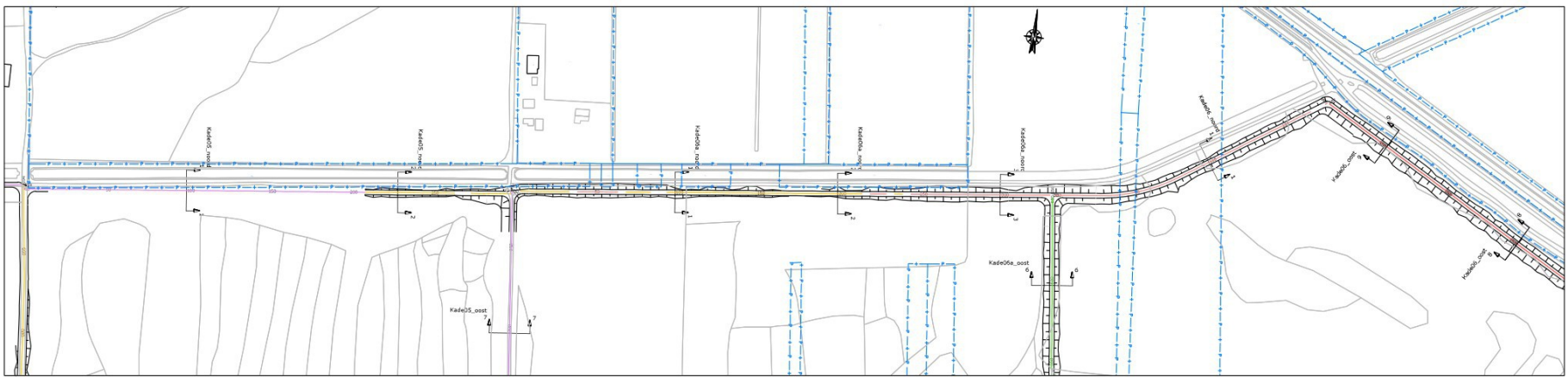
VERBETEREN HYDROLOGISCH SYSTEEM ENGELBERTSDIJKSVENEN

Integraal Definitief Ontwerp (IDO)

SI - Kade 06_oost

Actueel d/v: Projectnr: 31556194 Tekeningen: S102 Formaat: A3 Blad 02 van 40

Staatsbosbeheer
Engelbertsdijk
Overijssel

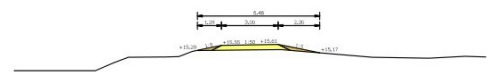
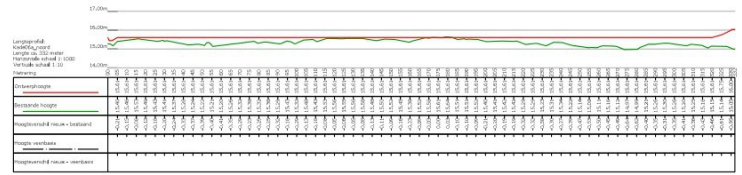

SITUATIE
schaal 1:1000

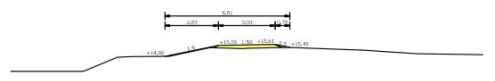
- LEGENDA SITUATIE**
- maatregel per kade
- Kade handhaven (eventuele aanwinstige bagten opvullen)
 - kade minimaal opheven met grond (< 30 cm)
 - kade minimaal opheven met zand (< 30 cm)
 - kade opheven met grond (> 30 cm)
 - kade opheven met zand (> 30 cm)
 - kade nieuwbouw
- bestaande perceelgrens

- LEGENDA LANGSPROFIEL**
- nieuwe situatie
 - bestaande situatie (d/N 3)
 - onderliggende 'waterdichte' veenbodem

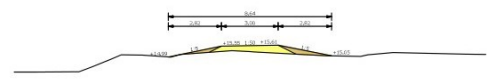
- LEGENDA DWARSPROFIEL**
- nieuwe situatie
 - bestaande situatie (d/N 3)
 - onderliggende 'waterdichte' veenbodem
 - grond ontgripen
 - aanbrengen zand
 - aanbrengen (vrijgekomen) grond/veen
 - aanbrengen boom

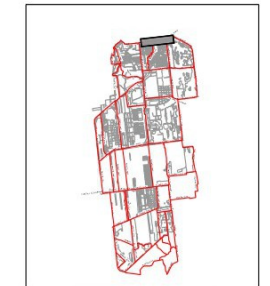
Kade06a_noord_DWARSPROFIEL 1-1
schaal 1:100

Kade06a_noord_DWARSPROFIEL 2-2
schaal 1:100

Kade06a_noord_DWARSPROFIEL 3-3
schaal 1:100

OVERZICHT BLADEN
schaal n.v.t.

— ontwerp
— realisering in 2025
— realisering in 2026
— realisering in 2027

STAATSBOSBEHEER/PROVINCIE OVERIJSEL

VERBETEREN HYDROLOGISCH SYSTEEM ENGERTSDIJKSVENEN

Integraal Definitief Ontwerp (IDO)

SI - Kade06a_noord

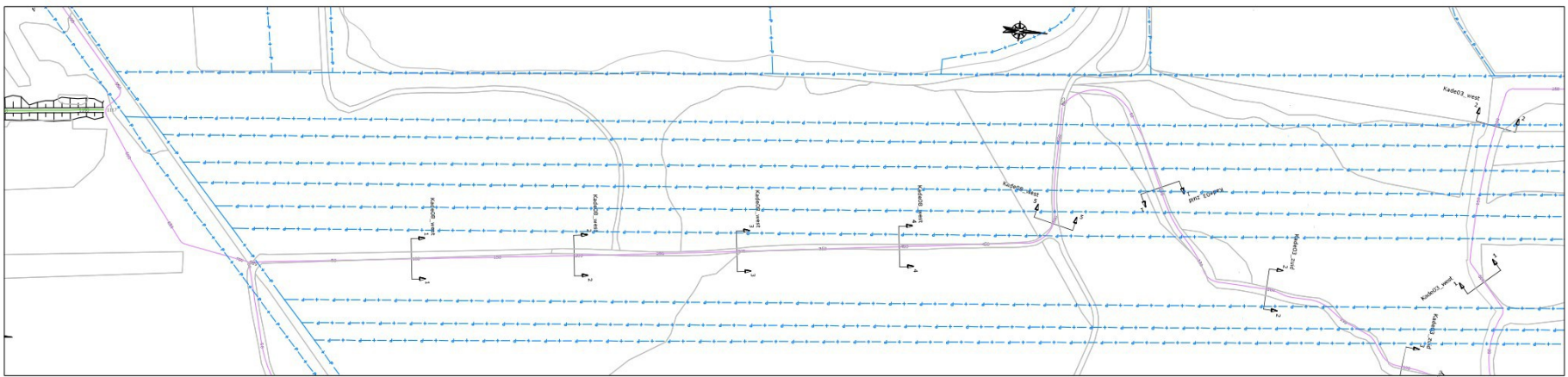
Realisatie: 2025-2026

Projectnummer: 21556194

Takenpakket: SI02

Formaat: A3

Blad 10 van 30

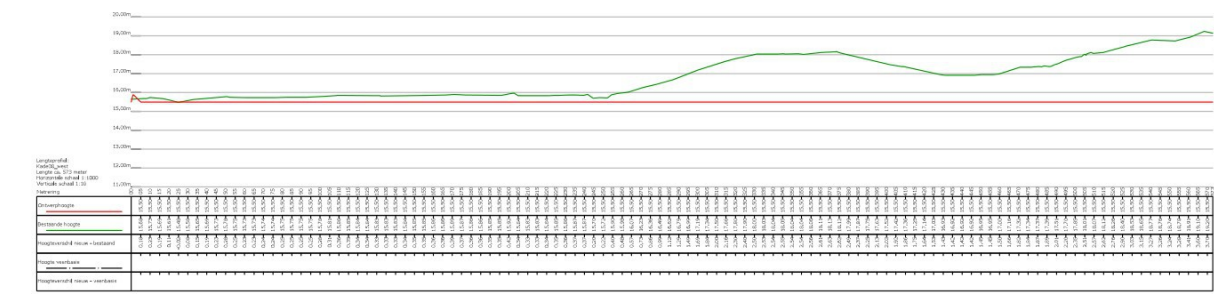

SITUATIE
schaal 1:1000

- LEGENDA SITUATIE**
- maatregel per kade
- Kade handhaven (eventuele aanwinstige bagten opvullen)
 - kade minimaal opheugen met grond (< 30 cm)
 - kade minimaal opheugen met zand (< 30 cm)
 - kade opheugen met grond (> 30 cm)
 - kade opheugen met zand (> 30 cm)
 - kade nieuwbouw
 - bestaande perceelgrens

- LEGENDA LANGSPROFIEL**
- nieuwe situatie
 - bestaande situatie (NIV 3)
 - ondergriep 'waterdichter' veenbodem

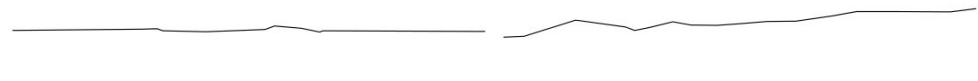
- LEGENDA DWARSPROFIEL**
- nieuwe situatie
 - bestaande situatie (NIV 3)
 - ondergriep 'waterdichter' veenbodem
 - grond ontgraven
 - aanbrengen zand
 - aanbrengen (vrijgekomen) grond/veen
 - aanbrengen leem

Kade08_west DWARSPROFIEL 1-1
schaal 1:100

Kade08_west DWARSPROFIEL 2-2
schaal 1:100

Kade08_west DWARSPROFIEL 3-3
schaal 1:100

Kade08_west DWARSPROFIEL 4-4
schaal 1:100

Kade08_west DWARSPROFIEL 5-5
schaal 1:100

OVERZICHT BLADEN
schaal n.v.t.

Definitief

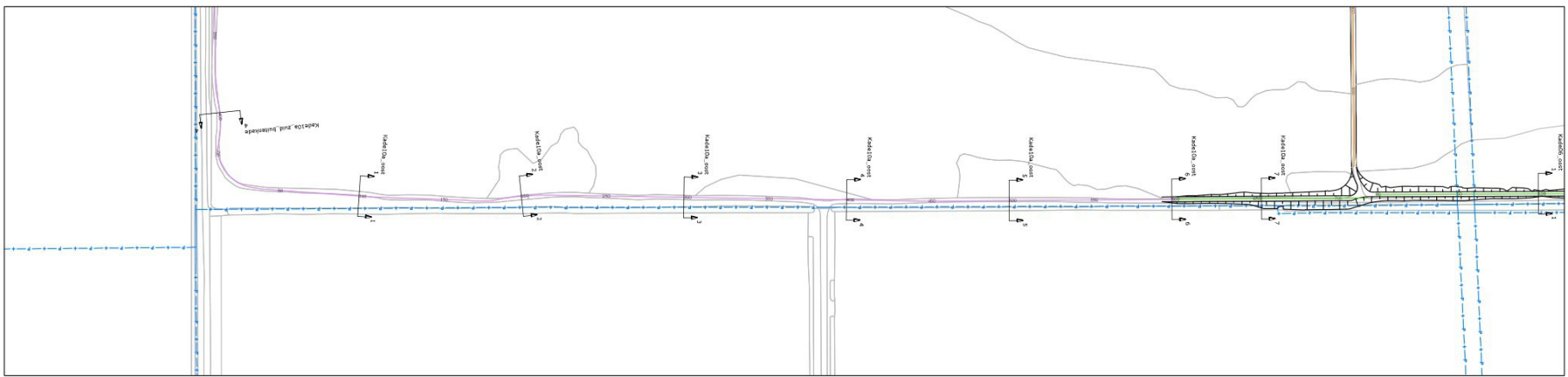
STAATSBOSBEHEER/PROVINCIE OVERIJSEL

VERBETEREN HYDROLOGISCH SYSTEEM ENGERTSDIJKSVENEN

Integraal Definitief Ontwerp (IDO)

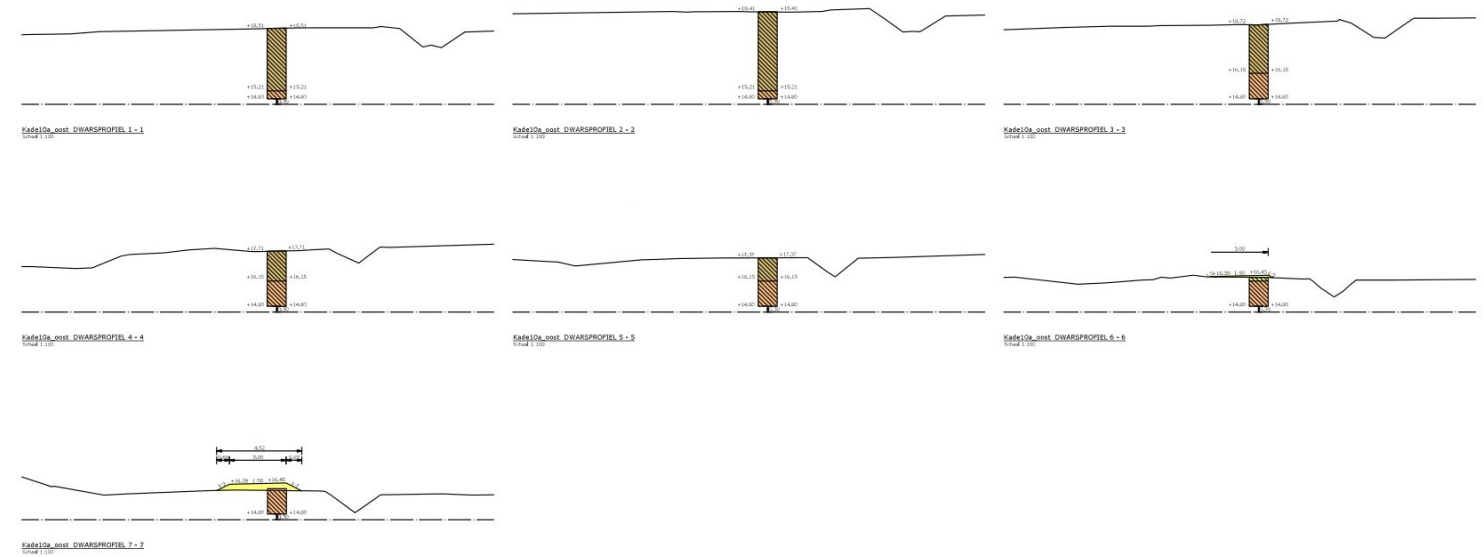
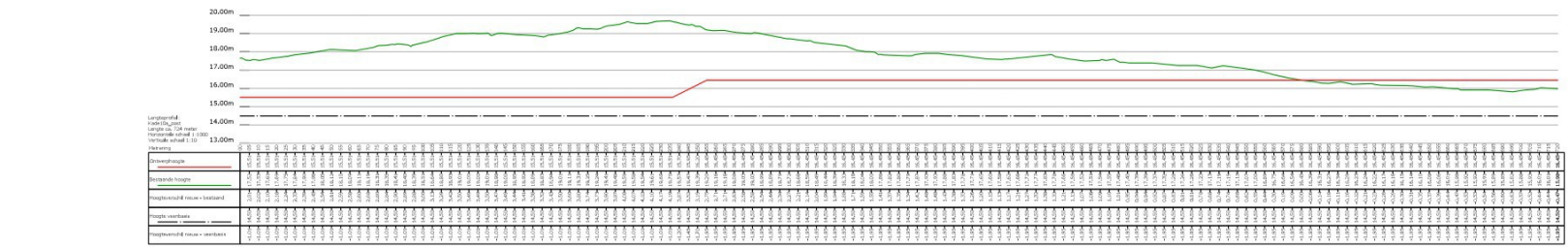
SI - Kade08_west

Beleef: d.v. Project: 21556194 Tekeningen: S02 Formaat: A3 Blad 12 van 30

- LEGENDA SITUATIE**
- maatregel per kade
- Kade handhaven (eventuele aanwinsten bagten opvullen)
 - Kade minimaal oplossen met grond (< 30 cm)
 - Kade minimaal oplossen met zand (< 30 cm)
 - Kade oplossen met grond (> 30 cm)
 - Kade oplossen met zand (> 30 cm)
 - Kade nieuwbouw
- bestaande perceelgrens
- LEGENDA LANGSPROFIEL**
- nieuwe situatie
— bestaande situatie (4H/3)
— onderliggende 'waterdichter' veenbodem
- LEGENDA DWARSPROFIEL**
- nieuwe situatie
— bestaande situatie (4H/3)
— onderliggende 'waterdichter' veenbodem
— grond ontgripen
— aanbrengen zand
— aanbrengen (vrijgekomen) grond/veen
— aanbrengen beem

SITUATIE
schaal 1:1000

OVERZICHT BLADEN
schaal 1:10.000

Staatsbosbeheer/Provincie Overijssel
Verbeteren Hydrologisch Systeem Engbertsdijkvenen
Integral Definitief Ontwerp (IDO)
SI - Kade10a_oost

Beleef: dV, Project: 31556194, Tekeningen: S02, Formaat: A0, Blad 15 van 30

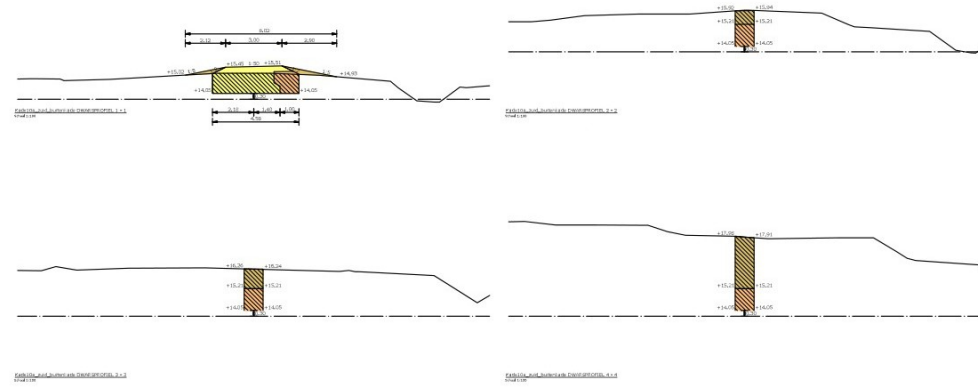
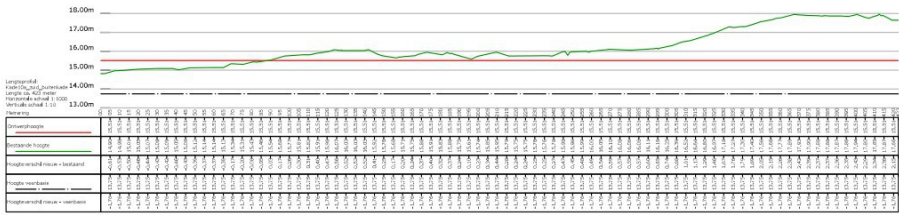

SITUATIE
schaal 1:1000

- LEGENDA SITUATIE**
- ruwtegels per kade
 - Kade handhaven (eventuele aanwinstige bagten opvullen)
 - kade minimaal opheven met grond (< 30 cm)
 - kade minimaal opheven met zand (< 30 cm)
 - kade opheven met grond (> 30 cm)
 - kade opheven met zand (> 30 cm)
 - kade nieuwbouw
 - bestaande perceelgrens

- LEGENDA LANGSPROFIEL**
- nieuwe situatie
 - bestaande situatie (d/N 3)
 - ondergr. 'waterdichter' verbod

- LEGENDA DWARSPROFIEL**
- nieuwe situatie
 - bestaande situatie (d/N 3)
 - ondergr. 'waterdichter' verbod
 - grond ontgripen
 - aanbrengen zand
 - aanbrengen (vrijgekomen) grond/veen
 - aanbrengen beem

OVERZICHT BLADEN
schaal n.v.t.

Definitief			
1	2	3	4
1	2	3	4
1	2	3	4
1	2	3	4

STAATSBOSBEHEER/PROVINCIE OVERIJSEL

VERBETEREN HYDROLOGISCH SYSTEEM ENGERTSDIJKSVENEN

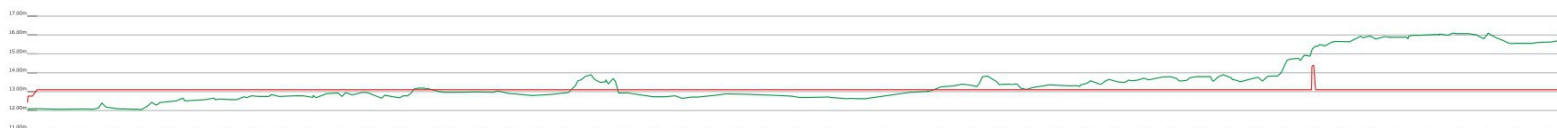
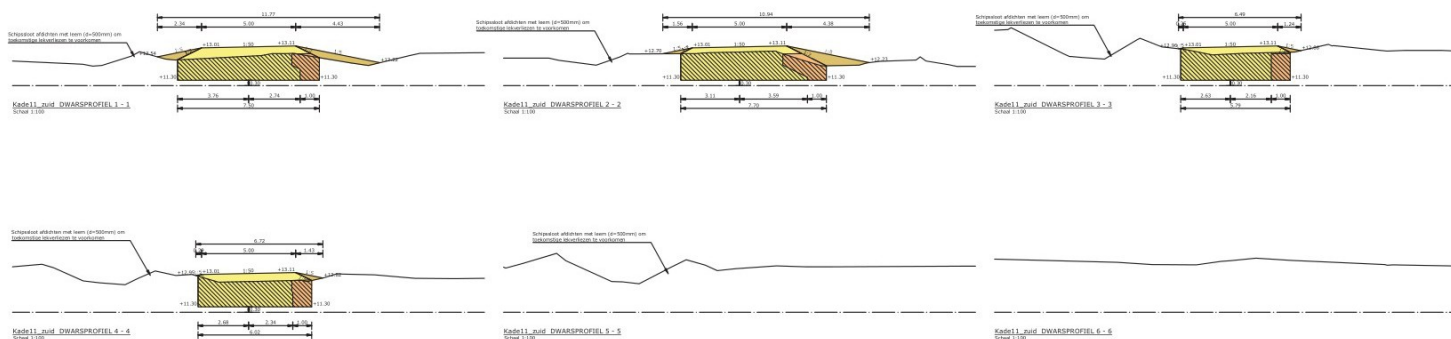
Integraal Definitief Ontwerp (IDO)

SI - Kade10a_zuid_buiterkade

Bekend: d.v. Project: 31556194 Tekeningen: S02 Formaat: A0 Blad 16 van 30

SITUATIE
school 1:1000

[illegible]

OVERZICHT BLADEN
schaai n.v.t.

- * Measuring in meters
- * Measuring in millimeters, centimeters and meters
- * Measuring in meters (e.g. 1.5 m)

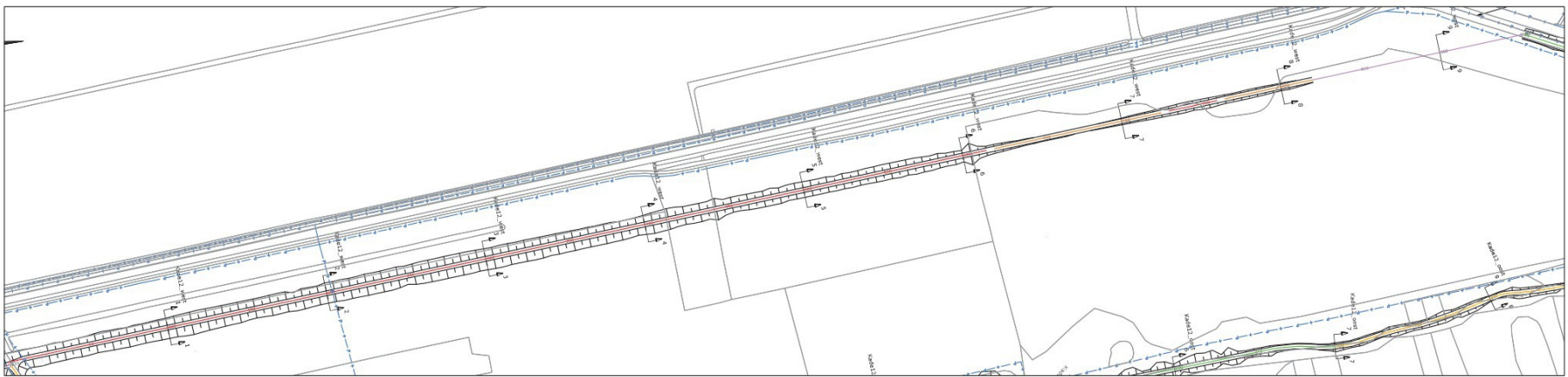
Definitief

Opdrachtgever:
STAATSBESPREKER/PROVINCIE OVERIJSSE

Project:
VERBETEREN HYDROLOGISCH
SYSTEEM ENGERTSDIJKSVENE

Overijssel
Integraal Definitief Ontwerp (IDO)
S1 - Kade11_zuid

School: d'V.	Projectnr: 31556194	Telkensigne: S104	Formaat: A0	Blad: 36 van 48
--------------	---------------------	-------------------	-------------	-----------------

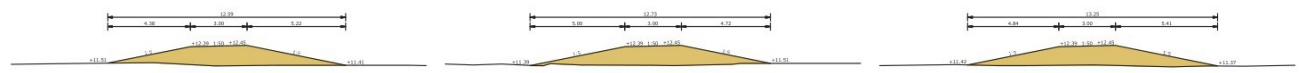
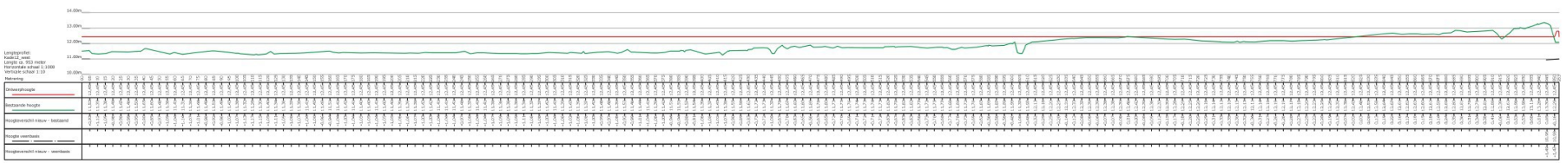

- LEGENDA SITUATIE**
- maatregel per kade:
- Kade handhaven (eventuele aanwezige laagjes opvullen)
 - Kade minimaal opsporen met grond (< 30 cm)
 - Kade minimaal opsporen met zand (< 30 cm)
 - Kade opsporen met grond (> 30 cm)
 - Kade opsporen met zand (> 30 cm)
 - Kade nieuwbouw
- bestaande perceelsgrenzen

- LEGENDA LANGSPROFIEL**
- nieuwe situatie
 - bestaande situatie (AHN 3)
 - onderrijpe 'waterduiker' verbodsbasis

- LEGENDA DWARSPROFIEL**
- nieuwe situatie
 - bestaande situatie (AHN 3)
 - onderrijpe 'waterduiker' verbodsbasis
 - grond ontgraven
 - aanbrengen zand
 - aanbrengen (vrijgekomen) grond/veen
 - aanbrengen leem

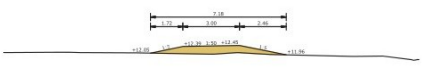
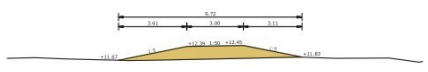
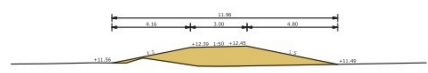
SITUATIE
schaal 1:1000

Kade12_west DWARSPROFIEL 1 - 1
Schaal 1:100

Kade12_west DWARSPROFIEL 2 - 2
Schaal 1:100

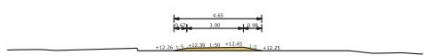
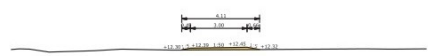
Kade12_west DWARSPROFIEL 3 - 3
Schaal 1:100

Kade12_west DWARSPROFIEL 4 - 4
Schaal 1:100

Kade12_west DWARSPROFIEL 5 - 5
Schaal 1:100

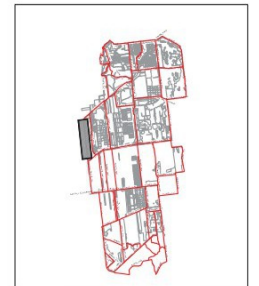
Kade12_west DWARSPROFIEL 6 - 6
Schaal 1:100

Kade12_west DWARSPROFIEL 7 - 7
Schaal 1:100

Kade12_west DWARSPROFIEL 8 - 8
Schaal 1:100

Kade12_west DWARSPROFIEL 9 - 9
Schaal 1:100

OVERZICHT BLADEN
Schaal n.v.t.

OVERZICHT

VERBETEREN HYDROLOGISCH SYSTEEM ENGERTSDIJKSVENEN

Integraal Definitief Ontwerp (IDO)

SI - Kade12_west

Staat: 01

Project: 31556394

Tekening: S01

Formaat: A0

Blad: 09 van 40

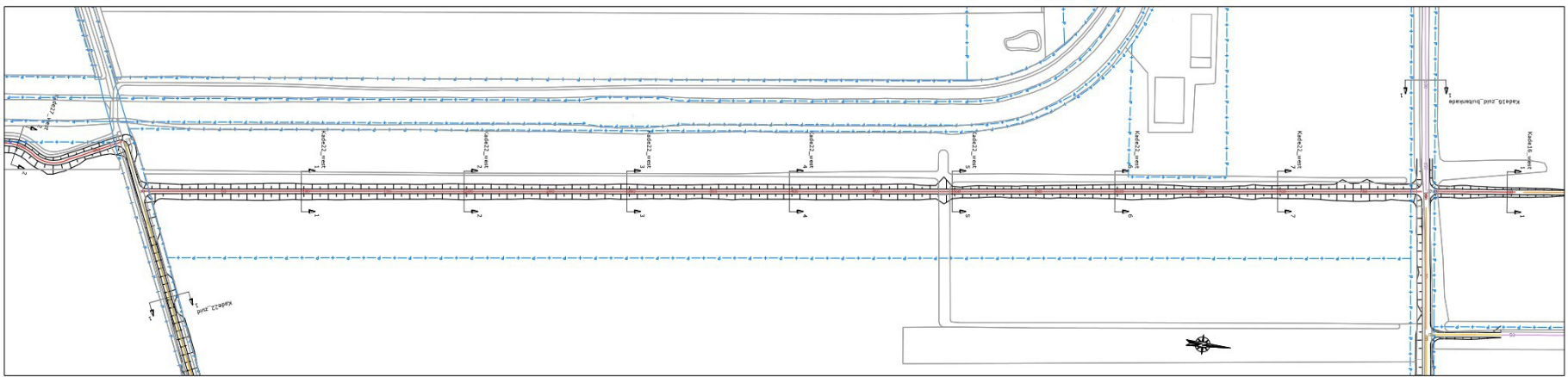
Staatsbosbeheer/Provincie Overijssel

Engelberts

Overijssel

opdrachtgever STAATSBOSBEHEER/PROVINCIE OVERIJSEL		opdrachtnummer Engbertshof's 0000	
project VERBETEREN HYDROLOGISCH SYSTEEM ENGERTSDIJKSVENEN		opdrachtsoort ONTWERP	
opdrachtomschrijving Integraal Definitief Ontwerp (IDO) SI - Kade 16_west		opdrachtfase overijssel	
aanbestuurder div.	projectnr. 21558494	telefoonnr. 502	postbusnr. 40
aanbestuurder 16		aanbestuurder 48	

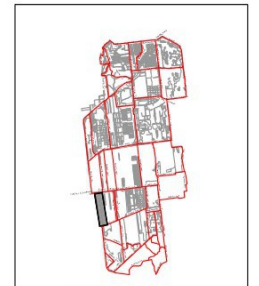
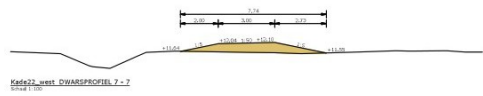
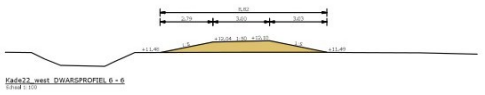
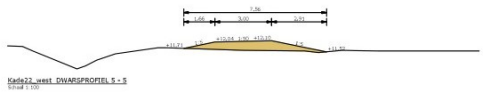
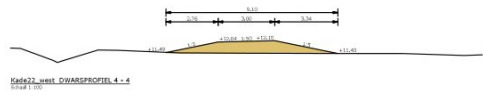
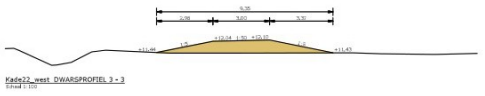
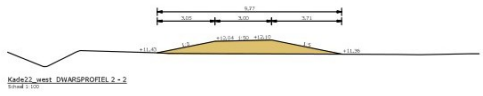
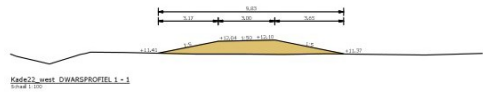
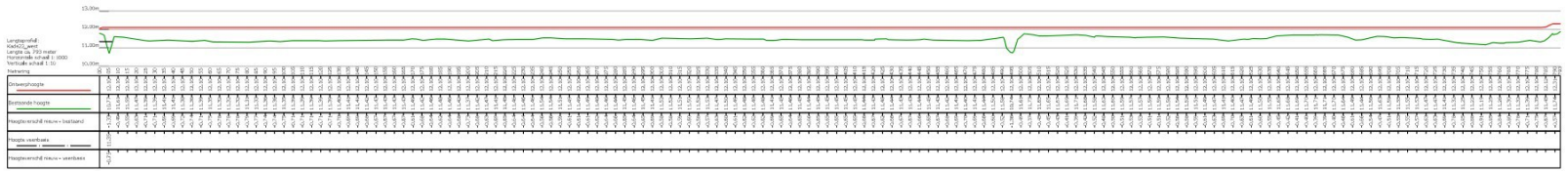

SITUATIE
schaal 1:1000

- LEGENDA SITUATIE**
- maatregel per kade
- Kade handhaven (eventuele aanwinstige bagten opvullen)
 - kade minimaal opheugen met grond (< 30 cm)
 - kade minimaal opheugen met zand (< 30 cm)
 - kade opheugen met grond (> 30 cm)
 - kade opheugen met zand (> 30 cm)
 - kade nieuwbouw
 - bestaande perceelsgrens

- LEGENDA LANGSPROFIEL**
- nieuwe situatie
 - bestaande situatie (d/N 3)
 - onderliggende 'waterdichter' veenbodem

- LEGENDA DWARSPROFIEL**
- nieuwe situatie
 - bestaande situatie (d/N 3)
 - onderliggende 'waterdichter' veenbodem
 - grond ontgripen
 - aanbrengen zand
 - aanbrengen (verrijkt) grond/veen
 - aanbrengen leem

OVERZICHT BLADEN
schaal n.v.t.

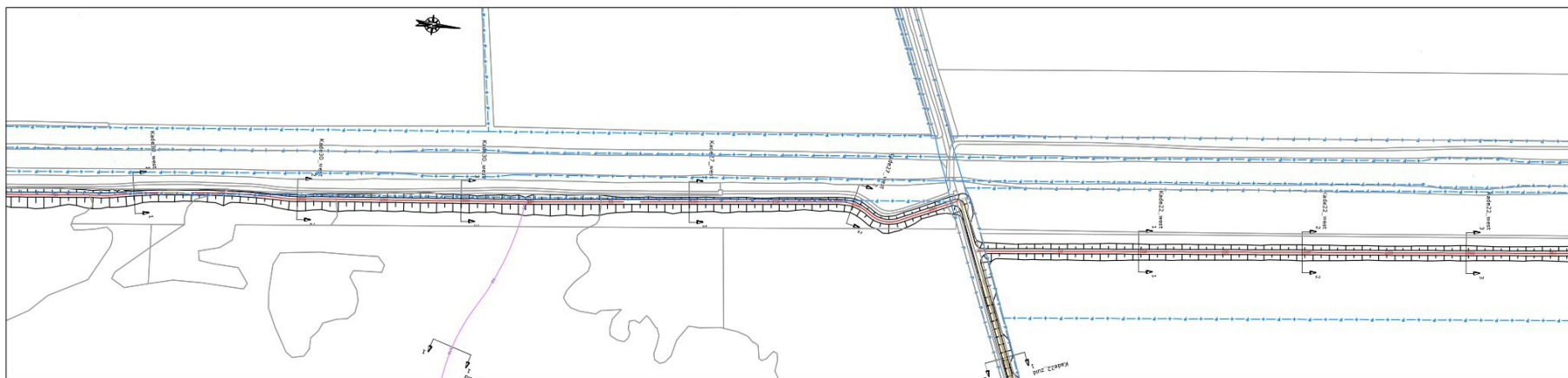
VERBETEREN HYDROLOGISCH
SISTEEM ENGELBERTSDIJKSVENEN

Integraal Definitief Ontwerp (IDO)

SI - Kade22_west

Bekend: d/v, Project: 31556194, Tekeningen: S01, Formaat: A0, Blad 22 van 40

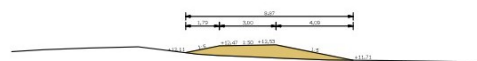
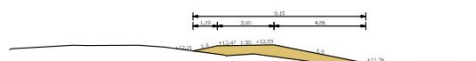
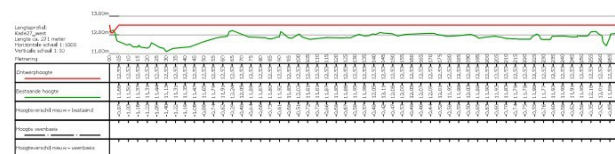
Staatsbosbeheer/Provincie Overijssel, Engbertsdijk Venen, Overijssel

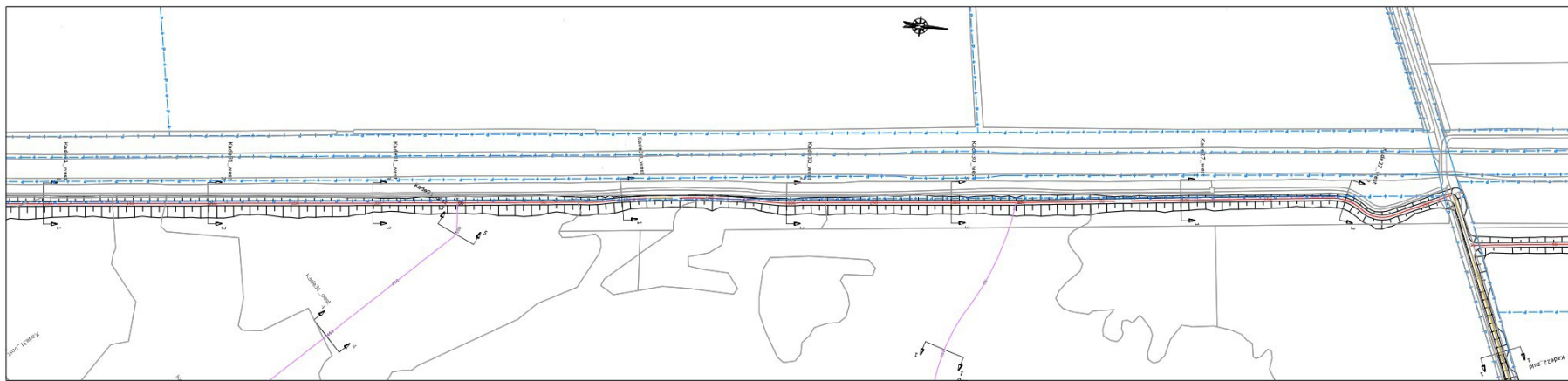
- LEGENDA SITUATIE**
maatregel per kade:
- kade handhaven (eventuele aanwezige laagtes opvullen)
 - kade minimaal ophogen met grond (< 30 cm)
 - kade minimaal ophogen met zand (< 30 cm)
 - kade ophogen met grond (> 30 cm)
 - kade ophogen met zand (> 30 cm)
 - kade nieuwbouw
 - bestaande perceelsgrens

- LEGENDA LANGSPROFIEL**
- nieuwe situatie
 - bestaande situatie (AHN 3)
 - — — — — onderzijde 'waterdichte' veenbodem

- LEGENDA DWARSPROFIEL**
- nieuwe situatie
 - bestaande situatie (AHN 3)
 - onderzijde 'waterdichte' veenbasis
 - grond ontgraven
 - aanbrengen zand
 - aanbrengen (vrijgekomen) grond/veen
 - aanbrengen leem

- * Measurements in millimeters, except as noted otherwise

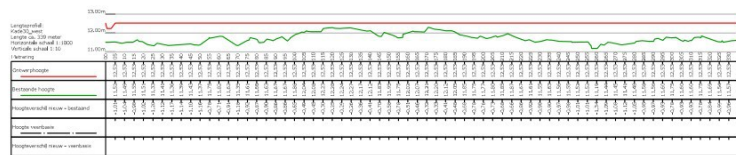

SITUATIE
schaal 1:1000

- LEGENDA SITUATIE**
- maatregel per kade:
- Kade handhaven (eventuele aanwinstige bagten opvullen)
 - kade minimaal opheven met grond (< 30 cm)
 - kade minimaal opheven met zand (< 30 cm)
 - kade opheven met grond (> 30 cm)
 - kade opheven met zand (> 30 cm)
 - kade nieuwbouw
 - bestaande perceelsgrens

- LEGENDA LANGSPROFIEL**
- nieuwe situatie
 - bestaande situatie (drt/d)
 - onderliggende 'waterdichter' veenbodem

- LEGENDA DWARSPROFIEL**
- nieuwe situatie
 - bestaande situatie (drt/d)
 - onderliggende 'waterdichter' veenbodem
 - grond ontgripen
 - aanbrengen zand
 - aanbrengen (vrijgekomen) grond/veen
 - aanbrengen leem

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

LEGENDA LANGSPROFIEL

— nieuwe situatie
— bestaande situatie (AHN 3)
— — — — — onderzijde 'waterdichte' veenbodem

LEGENDA DWARSPROFIEL

	nieuwe situatie
	bestaande situatie (AHN 3)
	onderzijde 'waterdichte' veenbasis
	grond ontgraven
	aanbrengen zand
	aanbrengen (vrijgekomen) grond/veen
	aanbrengen leem

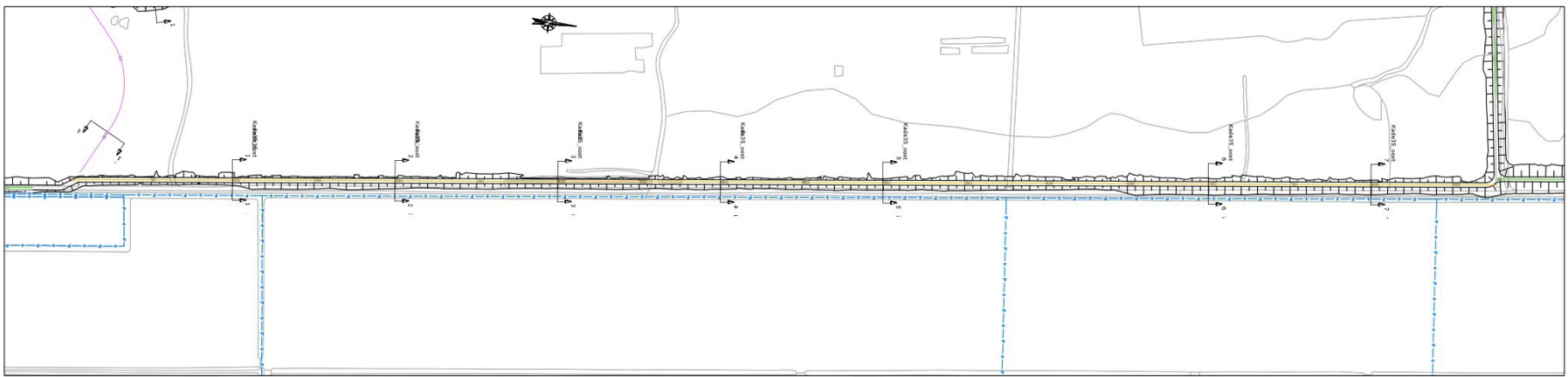

Kade31_west_DWARSPROFIEL 2-2
Schale 1:100

OVERZICHT BLADEN
schaal n.v.t.

^a *Maculocorymbus* is a collector, *coaxyl* and/or *coarctatus* are prey.

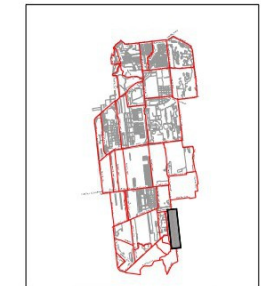
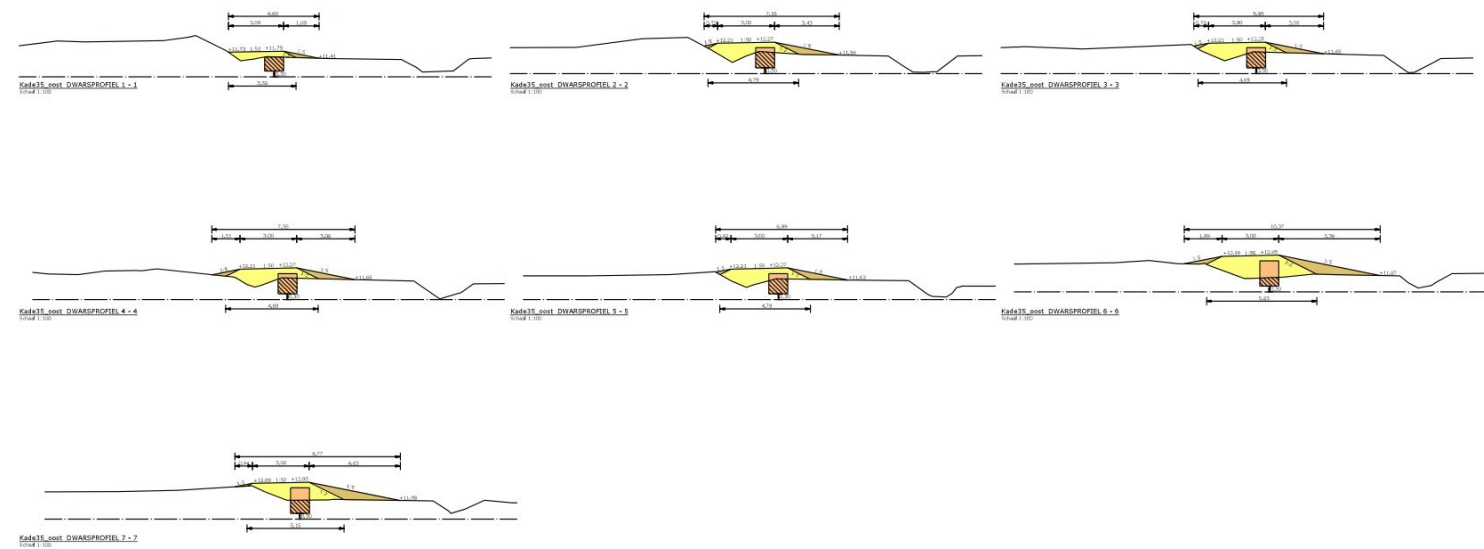
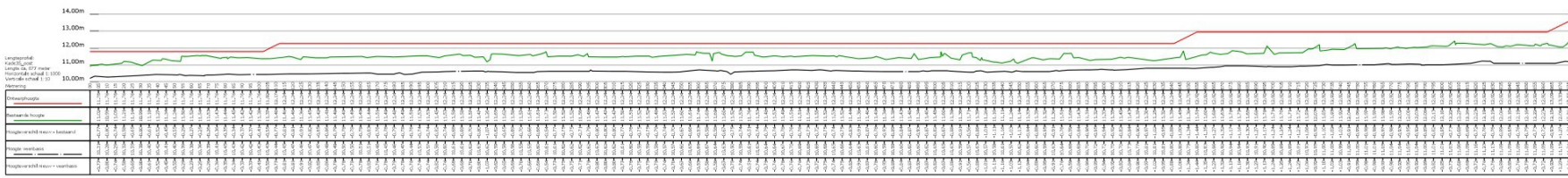

SITUATIE
schaal 1:1000

- LEGENDA SITUATIE**
- maatregel per kade:
- Kade handhaven (eventuele aanwringse bagten opvullen)
 - kade minimaal opheven met grond (< 30 cm)
 - kade minimaal opheven met sand (< 30 cm)
 - kade opheven met grond (> 30 cm)
 - kade opheven met sand (> 30 cm)
 - kade nieuwbouw
- bestaande perceelsgrenzen

- LEGENDA LANGSPROFIEL**
- nieuwe situatie
 - bestaande situatie (4H/3)
 - ondergriep 'waterdichter' veenbodem

- LEGENDA DWARSPROFIEL**
- nieuwe situatie
 - bestaande situatie (4H/3)
 - ondergriep 'waterdichter' veenbodem
 - grond ontgripen
 - aanbrengen sand
 - aanbrengen (vrijgekomen) grond/veen
 - aanbrengen beem

OVERZICHT BLADEN
schaal n.v.t.

VERBETEREN HYDROLOGISCH SYSTEEM ENGERTSDIJKSVENEN

Integral Definitief Ontwerp (IDO)

SI - Kade35_oost

Staatsbosbeheer/Provincie Overijssel

Engbertsdijs Venen

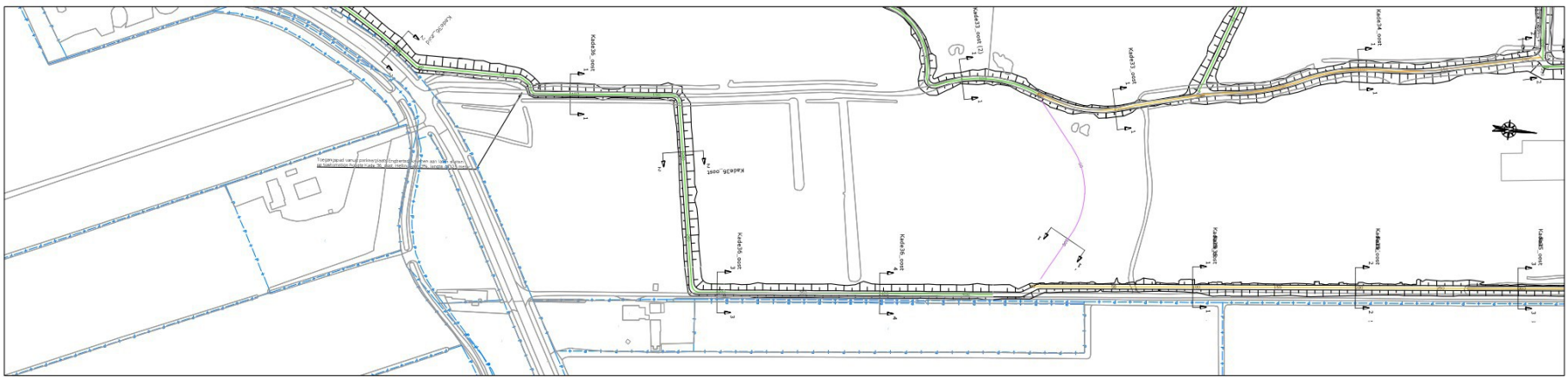
Overijssel

Project: 31556104

Takenpakket: S104

Formaat: A0

Blad: 26 van 30

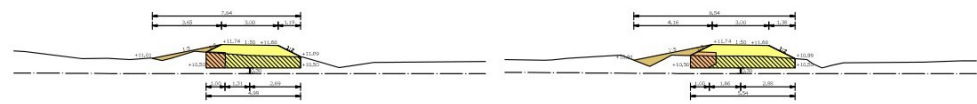
- LEGENDA SITUATIE**
- ruwtegraf per kade
 - Kade handhaven (eventuele aanwinstige bagten opvullen)
 - kade minimaal opheugen met grond (< 30 cm)
 - kade minimaal opheugen met zand (< 30 cm)
 - kade opheugen met grond (> 30 cm)
 - kade opheugen met zand (> 30 cm)
 - kade nieuwbouw
 - bestaande perceelsgrenzen
- LEGENDA LANGSPROFIEL**
- nieuwe situatie
 - bestaande situatie (NTH 3)
 - onderliggende 'waterdichter' veenbodem
- LEGENDA DWARSPROFIEL**
- nieuwe situatie
 - bestaande situatie (NTH 3)
 - onderliggende 'waterdichter' veenbodem
 - grond ontgripen
 - aanbrengen zand
 - aanbrengen (verrijkt) grond/veen
 - aanbrengen leem

SITUATIE
schaal 1:1000

Kade36_oost DWARSPROFIEL 1 - 1
schaal 1:500

Kade36_oost DWARSPROFIEL 2 - 2
schaal 1:500

Kade36_oost DWARSPROFIEL 3 - 3
schaal 1:500

Kade36_oost DWARSPROFIEL 4 - 4
schaal 1:500

OVERZICHT BLADEN
schaal n.v.t.

OVERZICHT BLADEN
schaal n.v.t.

- Projectlocatie
 - Planmatig in ontwerp
 - Documentatie in rapportage, 2022 publicatie

STAATSBOSBEHEER/PROVINCIE OVERIJSEL

VERBETEREN HYDROLOGISCH
SYSTEEM ENGELBERTSDIJKSVENEN

Integral Definitief Ontwerp (IDO)

SI - Kade36_oost

Tekenaar: d.v.
 Projectnr: 31556104
 Tekeningen: S104
 Formaat: A3
 Blad: 43 van 48

Overijssel
 Engbertsdijk
 Overijssel

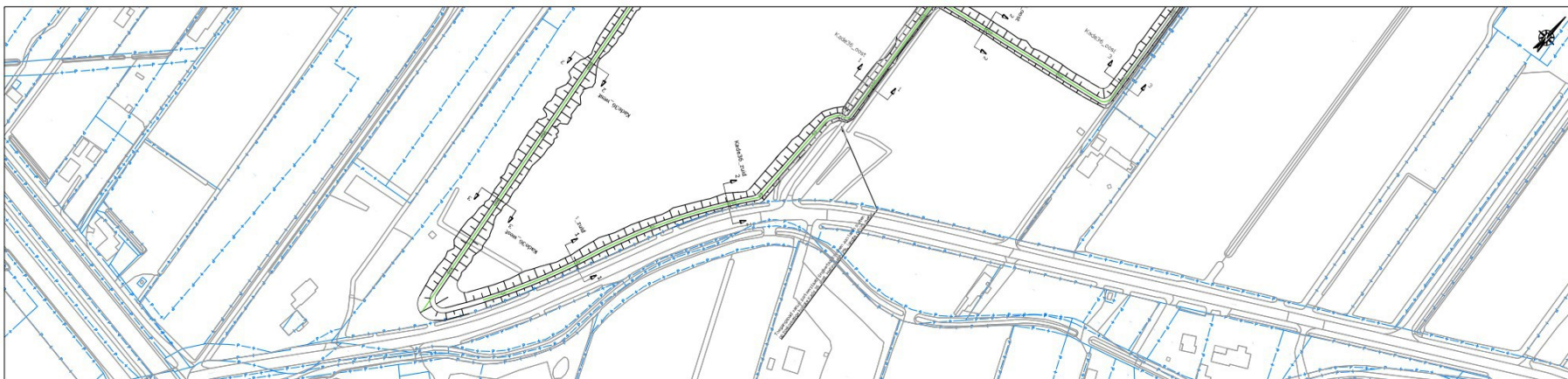

Figure 1: A line graph showing the number of cases per day for COVID-19 in the Netherlands from March 1, 2020, to March 1, 2021. The y-axis represents the number of cases per day, ranging from 0 to 15,000. The x-axis represents time in days. The graph shows a significant peak in cases around March 1, 2020, reaching approximately 15,000 cases per day. Following this peak, the number of cases drops sharply and remains relatively low until around March 1, 2021, where it begins to rise again, reaching approximately 10,000 cases per day. The graph is labeled 'COVID-19' and 'Netherlands'.

Bijlage "Nota van zienswijzen", behorende bij de Omgevingsvergunning met kenmerk
Z-2450702/24213264

Nr.	Zienswijze
A.1	Toetsing aan artikel 4 KRW: • Hoe is geborgd dat de werkzaamheden geen verslechtering veroorzaken van het betreffende KRW-waterlichaam • Waarom ontbreekt een expliciete passende beoordeling vooraf, conform HvJ EU arresten Weser (C-461/13) en People Over Wind (C-323/17)? • Is het verslechtingsverbod uit artikel 4, lid 1 KRW en artikel 2.17 Waterwet toegepast? • Waaruit blijkt dat de chemische en ecologische kwaliteit is gegarandeerd? Reactie: De lozingen van water vinden plaats op de Boven Schipsloot, het Geesters Stroomkanaal, het Nieuwe Stroomkanaal en een zijtak van de Dooze. Deze waterlopen zijn niet aangewezen als krw-waterlichamen. Ook op de benedenstrooms gelegen krw-lichamen treden geen negatieve effecten op. Het is aannemelijk dat de activiteiten geen negatieve effecten hebben op het ter plaatse aanwezige krw-grondwaterlichaam. De activiteiten voldoen aan de beoordelingsregels van artikel 1.14, leden 2 tot en met 6 van de waterschapsverordening, althans zij zijn hiermee niet in strijd. In de motivering van de vergunning wordt hierop ingegaan.
A.2	Ontbreken wettelijk bodemonderzoek conform NEN 5725/BRL 9335: • Waar is het verplichte bodemonderzoek opgenomen? • Welke analyseresultaten zijn beschikbaar over uitspoelingsrisico's richting oppervlaktewater? • Waarom ontbreken deze stukken, terwijl artikel 3:2 en 3:46 Awb dit vereist? Reactie: Door het opbrengen van grond(en) worden de buitenkades gerealiseerd. Deze buitenkades worden weliswaar gerealiseerd binnen het beperkingengebied "waterstaatswerken" als bedoeld in artikel 1.4 van de Waterschapsverordening, maar er is geen sprake van het toepassen van grond in een oppervlaktewaterlichaam. De Waterschapsverordening bevat geen indieningsvereisten ten aanzien van bodemonderzoeken. Daarom zijn geen bodemonderzoeken en/of analyseresultaten bij de onderhavige procedure betrokken. Voor de toepassing van grond op een landbodem is het dagelijks

	bestuur van het waterschap geen bevoegd gezag als bedoeld in de Omgevingswet en Omgevingsbesluit. Hoewel uitspoeling van grond naar het oppervlaktewaterlichaam niet wordt beoogd, kan er onverhoopt toch feitelijk uitspoeling van grond naar een oppervlaktewaterlichaam plaatsvinden. Mocht dit aan de orde zijn, staan het gebruikelijke handhavingsinstrumentarium aan het waterschap ter beschikking. Omdat de indieningsvereisten en beoordelingsregels van de waterschapverordening geen betrekking hebben op vermeende uitspoelingsrisico's en de aanvraag vooralsnog geen aanleiding vormt om over uitspoelingsrisico's nadere informatie op te vragen, is dit achterwege gebleven. Naar onze mening wordt artikel 3:2 (zorgvuldige voorbereiding) en artikel 3:46 (motivering besluiten) niet geschonden door het ontbreken van bodemonderzoeken en analyseresultaten bij de beoordeling van de aanvraag.
A.3	Geen beheersituatie of toezicht – wie voert peilbeheer uit?: • Wie is bevoegd gezag voor het structurele peilbeheer van de compartimenten? • Er is geen contract, mandaat of beschikbare infrastructuur. Acht u daarmee de vergunning uitvoerbaar? • Waarom is dit niet opgenomen in een Beheer- en Onderhoudsdocument (BOD) of wettelijk besluit? De aanvraag heeft geen betrekking op het structurele peilbeheer van de compartimenten. Omdat deze niet op de legger staan, heeft het waterschap geen bevoegdheden ten aanzien van peilbeheer binnen de compartimenten. De aangevraagde activiteiten hebben geen effect op het waterpeil van de bij het waterschap in beheer zijnde watersysteem. De toepasselijke beoordelingsregels uit de waterschapsverordening schrijven geen contracten, mandaten of beschikbare infrastructuur voor als voorwaarden voor het verlenen van de gevraagde vergunning. Het Beheer- en onderhoudsdocument is (nog) niet vastgesteld, zodat de inhoud daarvan aan overleg onderhevig is. Dat hierin niets is opgenomen ten aanzien van structureel peilbeheer in compartimenten, contracten, mandaten of beschikbare infrastructuur is, daargelaten of deze onderwerpen in het Beheer- en onderhoudsdocument worden opgenomen, prematuur.
A.4	Geen mitigerende maatregel of calamiteitenplan opgesteld: • Welke mitigerende maatregelen zijn getroffen om risico's op uitspoeling, veenoxidatie of peilverlies te voorkomen? • Waar is het calamiteitenprotocol vastgelegd zoals vereist onder artikel 1.7 Waterschapsverordening en artikel 1.1a Waterwet? Reactie: Zoals opgenomen in de reactie onder punt A2 vormt de aanvraag

	geen aanleiding om nadere informatie op te vragen over uitspoelingsrisico's. Evenmin heeft de aanvraag betrekking op peilverlies (zie ook punt A3). Ten aanzien van veenoxidatie merken wij het volgende op. Het gehele project met betrekking tot de Engbertsdijkswen is (mede) gericht op het vasthouden van water binnen het projectgebied. Hiermee wordt beoogd veenoxidatie, die al heeft plaatsgevonden, een halt toe te roepen. Veenoxidatie vindt immers plaats door verdroging van het hoogveen. De activiteiten waarvoor nu een vergunning wordt aangevraagd dragen bij aan het vasthouden van water in de Engbertsdijkswen. Gelet op het vorenstaande begrijpen wij de zienswijze op dit punt niet. Artikel 1.7 van de Waterschapsverordening gaat over zorgplichten voor het watersysteem en zuiveringstechnische werken. Dit artikel schrijft geen calamiteitenprotocol voor. De verwijzing naar artikel 1.1a van de Waterwet lijkt onjuist te zijn. Dit artikel bestaat niet. Indieners van de zienswijzen nemen ten onrechte aan dat de artikelen 1.7 van de Waterschapsverordening en 1.1a van de Waterwet het indienen van een calamiteitenprotocol voorschrijven. Overigens bestaat er geen rechtsregel die ons voorschrijft een aanvrager, bij een aanvraag als de onderhavige, te verplichten een calamiteitenprotocol te hebben of bij een aanvraag in te dienen. Daarnaast gelden er regels ten aanzien van ongewone voorvallen en calamiteiten (afdelingen 1.9 en 1.10 van de Waterschapsverordening) die onverkort van kracht zijn. Gelet op het vorenstaande achten wij een afzonderlijke calamiteitenprotocol in de onderhavige situatie niet nodig.
A.5	Strijd met zorgplicht en rechtszekerheid – artikel 1.1a Waterwet/artikel 6 EVRM: • Hoe verhoudt de besluitvorming zich tot de zorgplicht ex artikel 1.1a Waterwet? • Acht u het rechtsstatelijk verantwoord dat vergunningverlening plaatsvindt zonder toezicht of juridische borging? • Hoe is het recht op effectieve rechtsbescherming (artikel 6 EVRM, artikel 9 Aarhus-Verdrag) gewaarborgd, terwijl essentiële stukken ontbreken? Reactie: Zoals onder A.4 al is aangegeven, bestaat artikel 1.1a van de Waterwet niet. Nu de activiteiten naar onze mening in overeenstemming zijn met de beoordelingsregels van de Waterschapsverordening, is op voorhand geen sprake van schending van de zorgplicht als bedoeld in artikel 1.7 van de Waterschapsverordening. Tegen overtreding van de omgevingsvergunning, de hieraan verbonden voorschriften, andere wettelijke bepalingen en

	schending van de zorgplichten, staan de reguliere toezichts- en handhavingsmiddelen open (hoofdstuk 18 van de Omgevingswet en Hoofdstuk 5 van de Algemene wet bestuursrecht. Wij onderschrijven de stelling dat er geen toezicht of juridische borging zou zijn dan ook niet. Tegen de onderhavige vergunning staat de mogelijkheid van beroep op de Afdeling Bestuursrechtspraak open. In deze procedure kan het ontbreken van stukken aan de orde worden gesteld. Ons is overigens niet gebleken dat relevante stukken ontbreken in de voorbereidingsprocedure.
A.6	Samengestelde besluitvorming: • Hoe verhoudt deze vergunning zich tot het (nog niet vastgestelde) projectbesluit, de peilbesluiten, de leggerwijzigingen en het ontbreken van een vastgesteld BOD? • Acht u het juridisch houdbaar dat deze onderdelen niet afzonderlijk zijn gepubliceerd of getoetst? Deze vergunning wordt gecoördineerd behandeld met de projectprocedure van de provincie Overijssel. Dat beide besluiten gecoördineerd worden voorbereid is juist (één van) de bedoeling(en) van de wetgever geweest: één samenhangende procedure, waardoor duidelijkheid wordt gecreëerd voor aanvrager en belanghebbenden, met één inspraakprocedure en één rechtsbeschermingsprocedure. Daarom zijn wij van mening dat deze procedure zich goed verhoudt met de projectprocedure op grond van afdeling 5.2 van de Omgevingswet. Dat het projectbesluit, het BOD en leggerwijzigingen nog niet zijn vastgesteld, vormt geen belemmering voor de behandeling van de vergunningaanvraag. Van peilwijzigingen in leggerwatergangen, waarvoor het waterschap bevoegd gezag is, is geen sprake.
A.7	Verzoek tot onmiddellijke schorsing en openbaarmaking Reactie: Wij zien in de zienswijzen geen aanleiding om de besluitvorming te schorsen. Het verzoek om openbaarmaking van documenten kent een eigen procedure en mag niet worden betrokken bij de onderhavige vergunningaanvraag.
A.8	Onafhankelijke toetsing door derde deskundige-borging zorgvuldigheid ex artikel 3:2 Awb: • Bent u bereid een onafhankelijke deskundige aan te wijzen (zoals Deltares, RIVM of een universiteit) om bodemkwaliteit, hydrologie en ecologische risico's te toetsen? • Hoe borgt u dat de toetsing objectief en onafhankelijk heeft plaatsgevonden, nu het initiatief en toezicht binnen dezelfde bestuursstructuur vallen?

	Wij zijn niet bereid om een onafhankelijke deskundige aan te wijzen om bodemkwaliteit, hydrologie en ecologische risico's te toetsen. Wij zien daar geen noodzaak voor. Er is geen rechtsregel die ons verplicht een onafhankelijk deskundige in te schakelen voor de toetsing van genoemde risico's. Zoals gezegd onder punt A.2 is het dagelijks bestuur van het waterschap geen bevoegd gezag ten aanzien van de toepassing van grond op of in de landbodem. Ten aanzien van hydrologie en ecologie beschikt het waterschap zelf over deskundigheid.
A.9	Standstill-verplichting onder de KRW en jurisprudentie HVJ EU: • Erkent u dat op basis van het Weser-arrest (C-461/13) geen vergunning mag worden verleend zolang verslechtering van de waterkwaliteit niet volledig is uitgesloten? • Kunt u aantonen dat aan deze verplichting is voldaan en dat geen enkele verslechtering optreedt in KRW-waterlichamen? Reactie: Zie ook reactie onder punt A.1.
A.1 0	Toetsing stikstofdepositie en AERIUS-berekening – Natura 2000: • Kunt u de volledige stikstofberekeningen (AERIUS-invoer, output en bijlagen) aanleveren die ten grondslag liggen aan deze vergunning? • Waarom ontbreekt een projectgerichte passende beoordeling in het licht van de PAS-jurisprudentie van de Afdeling Bestuursrechtspraak? De aanvraag is getoetst aan de (beoordelings)regels van de Waterschapsverordening. Deze (beoordelings)regels schrijven niet voor dat voor dat een stikstofdepositie en AERIUS-berekening – Natura-2000 ingediend moet worden of dat de aanvraag hieraan wordt getoetst. Het dagelijks bestuur van het waterschap is overigens op grond van Omgevingswet en Omgevingsbesluit niet aangewezen als bevoegd gezag ten aanzien van stikstofdepositie. Om deze redenen hebben wij de aanvraag niet getoetst aan regels ten aanzien van stikstof en PAS-jurisprudentie van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State.
A.1 1	De watervergunning gaat deel uitmaken van het vast te stellen projectbesluit ex artikel 5.52, lid 2 Ow. Voor ligt het ontwerp-watervergunning. Ingevolge artikel 5.18 Ow jo artikel 5.24 Ow is in afdeling 8.9 Besluit kwaliteit leefomgeving het beoordelingskader opgenomen voor vergunningplichtige wateractiviteiten. De beoordelingsregels zijn gesteld met het oog op het voorkomen en waar nodig van ondermeer het beschermen en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen en de vervulling van maatschappelijke functies door systemen. De aanvraag watervergunning dient geweigerd te worden

	vanwege strijd met de volgende doelstelling van waterbeheer, te weten het beschermen en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit. Het is niet mogelijk om voorschriften in de (ontwerp-) watervergunning op te nemen om daarmee zorg te dragen dat de activiteit verenigbaar is met de doelstellingen van het waterbeheer. Nergens in de vast te stellen watervergunning blijkt dat het bevoegd gezag rekening heeft gehouden met de waterprogramma's³ op grond van artikel 8.84, tweede lid Bkl. In artikel 8.84, derde lid Bkl is geregeld dat de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een wateractiviteit niet wordt verleend als verlening leidt tot een situatie waarin niet kan worden voldaan aan de verbeterdoelstellingen van de Kaderrichtlijn Water (Krw). Bij die verbeterdoelstellingen moet gedacht worden aan het niet (tijdig) bereiken van de in artikelen 2.10 t/m 2.15 Bkl opgenomen omgevingswaarden voor Krw-oppervlaktewaterlichamen en grondwaterlichamen.⁴ Artikel 8:84, derde lid Bkl legt daarmee een direct verband tussen de (beoordelingsregel voor een) vergunning voor een wateractiviteit en de omgevingswaarden voor de waterkwaliteit; bedacht dient te worden dat het bevoegd gezag ingevolge het tweede lid tevens rekening moet houden met de waterprogramma's die relevant zijn voor het behalen van de omgevingswaarde. De in de programma's opgenomen maatregelen om de omgevingswaarde te behalen, kunnen dus relevant zijn voor de beslissing omtrent de aanvraag. In de (ontwerp-) watervergunning is hierover geen motivering opgenomen. Daarmee is het vast te stellen watervergunning in strijd met artikel 3:2 Awb en 3:46 Awb. Reactie: De aanvraag is getoetst aan de Waterschapsverordening. Volgens artikel 5.30 van de Omgevingswet kan de omgevingsvergunning alleen worden verleend of geweigerd op gronden die in de Waterschapsverordening zijn opgenomen. Rechtstreekse toetsing aan het Besluit Kwaliteit Leefomgeving (BKL) vindt daarom niet plaats. Dit neemt niet weg dat artikel 1.14 van de Waterschapsverordening verwijst naar onderdelen van het BKL. Wij hebben de aanvraag getoetst aan o.a. artikel 1.14 van de Waterschapsverordening. In de motivering van de vergunning zijn wij ingegaan op de toetsing aan de geldende beoordelingsregels. De stelling dat het besluit op punt motivering ontbeert en daardoor strijdt met de artikelen 3:2 en 3:46 van de Algemene bestuursrecht is, is daarom feitelijk onjuist.
A.1 2	Onder het kopje "Geldende verplichtingen uit de Omgevingswet" van de ontwerp-watervergunning blijkt dat er verschillende vergunningplichten kunnen gelden. Omdat wij tot op heden geen vergunningen voor Engbertsdijksvenen van u hebt ontvangen

	stellen wij dat de activiteiten bij Engbertsdijksvenen zonder de vereiste vergunningen plaats vindt en er dus meerdere overtredingen van geldende wet- en regelgeving plaatsvinden. U heeft een ontwerp-watervergunning vastgesteld en bent voornemens om deze watervergunning te gaan verlenen. Reactie: De werkzaamheden hebben nog geen aanvang genomen. De stelling dat zonder vergunning activiteiten plaatsvinden, is ons inziens daarom onjuist. Dat mogelijk andere vergunningen vereist zijn voor het uitvoeren van de interne maatregelen, maakt dit niet anders.
A.1 3	In de ontwerp-watervergunning worden ook de beoordelingsregels genoemd zoals opgenomen in de Waterverordening waterschap Vechtstromen, te weten artikel 1.14 en artikel 2.25. In de ontwerp-vergunning staat dat de aanvraag voldoet aan het bepaalde in de artikel 1.14 en 2.25 en 2.61 van Waterverordening waterschap Vechtstromen. Wij bestrijden hetgeen in de ontwerp-watervergunning staat. Nergens wordt een onderbouwing gegeven dat wordt voldaan aan artikel 1.14 en 2.25 en 2.61 van de Waterverordening waterschap Vechtstromen. Daarmee is de vast te stellen watervergunning in strijd met artikel 3:2 Awb en 3:46 Awb. Reactie: De motivering bevat de onderbouwing van het besluit. Dat deze onderbouwing niet wordt gegeven is dus feitelijk onjuist. Voor de stelling dat is vast te stellen dat de omgevingsvergunning in strijd zou zijn met de artikelen 3:2 en 3:46 van de Algemene wet bestuursrecht, geven indieners van de zienswijzen geen nadere concretisering of onderbouwing. Dat wij over onvoldoende informatie beschikken om een gewogen beslissing te nemen of dat een deugdelijke motivering voor de beslissing zou ontbreken, onderschrijven wij niet.
A.1 4	De aanvraag watervergunning dient geweigerd te worden omdat deze in strijd is met de doelstelling van waterbeheer zoals: het beschermen en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit en de andere waterdoelstellingen van het waterbeheer. Het is niet mogelijk om voorschriften in de (ontwerp-) watervergunning op te nemen om daarmee zorg te dragen dat de activiteit verenigbaar is met de doelstellingen van waterbeheer, zoals: het beschermen en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit. Reactie: Uit de beoordeling van de aanvraag is gebleken dat de activiteiten geen nadelige effecten hebben voor hydrologie, chemische en ecologische waterkwaliteit. Indieners van de zienswijze

	concretiseren en onderbouwen niet met welke andere waterdoelstellingen van het waterbeheer de aanvraag niet in overeenstemming zou zijn. Uit onze beoordeling is gebleken dat er geen belemmeringen bestaan om de gevraagde vergunning te verlenen. Dit is in de motivering verwoord.
A.1 5	Verder stellen wij dat de (ontwerp-) watervergunning in strijd is met: -de instructieregels zoals genoemd in afdeling 2.5 van de Omgevingswet en artikel 1.3 Omgevingswet en artikel 1.7 Waterschapsverordening waterschap Vechtstromen, en -de nationale Omgevingsvisie, provinciale Omgevingsvisie en gemeentelijke Omgevingsvisie. Reactie: De Waterschapsverordening is in overeenstemming met instructieregels als bedoeld in afdeling 2.5 van de Omgevingswet. Artikel 1.3 van de Omgevingswet gaat over maatschappelijke doelen en bevat geen instructieregels. Artikel 1.7 van de Waterschapsverordening bevat regels over zorgplichten. Zowel artikel 1.3 van de Omgevingswet als artikel 1.7 van de Waterschapsverordening bevatten geen instructieregels. Overigens concretiseren en onderbouwen de indieners van de zienswijzen niet aan welke instructieregels de vergunning niet zou voldoen. De Nationale Omgevingsvisie, de provinciale Omgevingsvisie en de gemeentelijke Omgevingsvisie behoren niet tot de beoordelingsregels voor de omgevingsvergunning voor een wateractiviteit. Daarom is de aanvraag hier op juiste gronden niet aan getoetst.
A.1 6	Verder wordt niet voldaan aan diverse regels die in de Omgevingsverordening van de Provincie, het Omgevingsplan van de gemeente en de Waterschapsverordening staan. Gelet hierop kan de aanvraag watervergunning niet worden verleend. Ook niet omdat de vergunning in strijd is met de artikelen 3:2 en 3:46 van de Algemene wet bestuursrecht. Reactie: De Omgevingsverordening en het Omgevingsplan behoren niet tot de beoordelingskaders voor de omgevingsvergunning voor een wateractiviteit. Daarom is de aanvraag hieraan niet getoetst. De aanvraag is wel aan de Waterschapsverordening getoetst en wij concluderen dat de aanvraag aan de beoordelingsregels voldoet en dat de gevraagde vergunning verleend kan worden. Overigens benoemen de indieners van de zienswijzen niet concreet aan welke regels van de Omgevingsverordening en het Omgevingsplan de vergunning niet zou voldoen. Wij onderschrijven de stelling dat de vergunning in strijd zou zijn met de artikelen 3:2 en 3:46 van de Algemene wet bestuursrecht niet.

B.1	Wettelijke verankering en toetsing KRW: • Waar blijkt uit dat er voorafgaand aan het ontwerpbesluit een beoordeling plaatsvond op basis van artikel 4 KRW en artikel 2.17 Waterwet? • Welke specifieke gegevens zijn overlegd waarin wordt aangetoond dat de waterkwaliteit geen nadelige beïnvloeding zal ondervinden? • Is de vereiste toetsing aan de standstill-verplichting expliciet opgenomen in de besluitvorming? • Waaruit blijkt dat de ecologische en chemische waterkwaliteit is gegarandeerd? Reactie: Zie onze reactie onder A.1 en A.9.
B.2	Afwezigheid van peilbeheer en energietoevoer • Kunt u bevestigen wie contractueel verantwoordelijk is voor het structureel handhaven van het compartimentbeheer? • Er is ons geen documentatie bekend waaruit blijkt dat elektrische infrastructuur of toezichtsvoorzieningen zijn geregeld. Acht u dit een bestuursrechtelijk uitvoerbare situatie? • Welke maatregelen zijn getroffen indien storingen optreden in de waterregulerende voorzieningen? Reactie: Voor wat betreft peilbeheer verwijzen wij naar onze reactie onder de punten A3 en A4. Informatie over elektrische infrastructuur is voor de beoordeling van de aanvraag niet relevant. De lozing van water op de desbetreffende oppervlaktewaterlichamen vinden plaats onder vrij verval en er wordt geen gebruik gemaakt van (elektrische) pompinstallaties. Voor de aanleg en instandhouding van uitstroomvoorzieningen, de aanleg en instandhouding van de buitenkades en het gebruik van onderhoudspaden van het waterschap wordt evenmin gebruik gemaakt van elektrische installaties.
B.3	Bodem- en materiaaltoetsing ontbreekt • Waarom is geen volledig bodemonderzoek (NEN 5725 of BRL 9335) aangeleverd dat de risico's op verontreiniging uitsluit? • Op welke juridische grondslag acht u het toelaatbaar dat compartimenten worden aangelegd zonder analyse van uitspoelingseffecten op het ontvangende watersysteem? • Is dit niet in strijd met artikel 3:2 Awb (zorgvuldigheid) en artikel 8.69a Omgevingswet (onvolledige besluitvorming)? Reactie: Zie onze reactie onder punt A2.

B.4	Calamiteiten en mitigerende voorzieningen • Welke preventieve voorzieningen zijn verplicht gesteld om schade aan de ecologische toestand of waterkwaliteit te voorkomen? • Waarom ontbreekt een protocol voor incidenten die het doorstroomprofiel of waterpeil negatief kunnen beïnvloeden? • Welke formele toets heeft er plaatsgevonden op basis van artikel 1.1a Waterwet (zorgplicht)? Reactie: De activiteiten zijn getoetst aan de toepasselijke bepalingen van de waterschapsverordening, waaronder de bescherming van het watersysteem voor wat betreft ecologische effecten. De toetsing heeft uitgewezen dat er geen bezwaren zijn tegen het verlenen van de vergunning. Daarnaast zijn voorschriften aan de vergunning verbonden die beogen het watersysteem te beschermen tegen negatieve invloeden. Andere preventieve voorzieningen achten wij op voorhand niet noodzakelijk. Daarnaast gelden de zorgplichtbepalingen uit artikel 1.7 van de waterschapsverordening. Deze zijn relevant voor situaties die optreden na het verlenen van de vergunning. Omdat wij de activiteiten vergunbaar achten, worden zij hiermee in overeenstemming geacht met de hiervoor aangehaalde zorgplichtbepalingen uit de waterschapsverordening. De verwijzing naar zorgplichtbepalingen uit artikel 1.1a van de Waterwet, lijkt onjuist te zijn.
B.5	Transparantie en documentatie • Welke stukken liggen ter inzage waarin de overdracht van verantwoordelijkheden aan uitvoerende instanties juridisch is vastgelegd? • Is er een vastgesteld Beheer- en Onderhoudsdocument? Zo nee, waarom ontbreekt dit, ondanks de verwijzingen in de vergunning? • Welke afspraken zijn er gemaakt over toezicht, evaluatie en sancties bij niet-naleving? Reactie: Er liggen geen stukken ter inzage waarin de overdracht van verantwoordelijkheden aan uitvoerende instanties juridisch is vastgelegd. Er is (nog) geen beheer- en onderhoudsdocument (zie ook onze reactie onder punt A.3). Er zijn geen afspraken gemaakt over toezicht, evaluatie en sancties bij niet naleving (zie ook onze reactie onder punt A.12). Deze stukken zijn voor de beoordeling van de vergunningaanvraag niet relevant, omdat de indieningsvereisten noch de beoordelingsregels deze voorschrijven.
B.6	Verzoek tot ingrijpen en transparantie

	• Stelt u het project tijdelijk buiten werking totdat een volledige toets en overleg met onafhankelijke experts heeft plaatsgevonden? • Wij verzoeken om openbaarmaking van de interne notities, verslagen en juridische adviezen rondom dit dossier. • Bent u bereid dit project opnieuw te beoordelen in het licht van artikel 6 EVRM en artikel 9 Aarhus-Verdrag (recht op effectieve rechtsbescherming)? Reactie: Zie onze reactie onder punt A.7 en A.8.
B.7	Waterschapsverordening vs Kaderrichtlijnwater • U heeft de ontwerp-omgevingsvergunning water (Kenmerk: Z-2450702/24213264) gebaseerd op uw Waterschapsverordening waterschap Vechtstromen. Echter uw Waterschapsverordening waterschap Vechtstromen is verouderd en in strijd met de Kaderrichtlijnwater. De ontwerp-omgevingsvergunning water zal dus in strijd met de Kaderrichtlijnwater tot stand komen waardoor ondermeer de ecologische en chemische waterkwaliteit niet is gegarandeerd en achteruit zal gaan. Hiermee handelt u in strijd met het achteruitgangverbod zoals in de Kaderrichtlijn water is opgenomen. Reactie: De huidige Waterschapsverordening is vastgesteld per 1 januari 2024. Nadien is deze enkele malen geactualiseerd. Dat de verordening verouderd is, kunnen wij daarom niet onderschrijven. Indieners van de zienswijzen stellen dat de Waterschapsverordening in strijd is met de Kaderrichtlijn Water, zonder dit te concretiseren. Wij menen dat de Waterschapsverordening actueel en, in het kader van de vermeende strijdigheid met de Kaderrichtlijn Water, in overeenstemming is met de in Nederlandse wetgeving geïmplementeerde regels van de Kaderrichtlijn Water. Wij zien in de zienswijze geen aanleiding om te veronderstellen dat wij de Waterschapsverordening niet aan de vergunningverlening ten grondslag kunnen leggen.

Nr.	Zienswijze
C.1	Procedureel: Bij de ontwerp-omgevingsvergunning water behorende stukken, zoals de aanvraag met de bijbehorende tekeningen en bijlagen, zijn niet - in elk geval niet digitaal - ter inzage gelegd. In elk geval niet op de digitaal aangeduide locatie. Dat is in strijd met artikel 3:11 Awb respectievelijk artikel 13 Bekendmakingswet. Door het ontbreken van de stukken kan geen volledige zienswijze naar voren worden gebracht. stelt zich op het standpunt dat de stukken opnieuw ter inzage

	dienen te worden gelegd. Reactie: Wij zijn het eens met deze zienswijze. Wij hebben het verzuim hersteld door de ontwerp-beschikking, de aanvraag en de relevante documenten opnieuw ter inzage te leggen en opnieuw de mogelijkheid voor het indienen van zienswijzen te bieden. Indieners van zienswijzen, de aanvrager en de provincie zijn hierover geïnformeerd.
C.2	MER voldoet niet aan daaraan te stellen eisen: Het projectbesluit en de MER, zoals toegelicht in de zienswijze tegen het projectbesluit, voldoen niet aan de daaraan te stellen eisen, zodat de watervergunning niet kan worden verleend. Die is immers mede gebaseerd op de aanname dat de in het projectbesluit opgenomen maatregelen nodig zijn. Reactie: Ons is niet gebleken dat MER voor zowel de inhoud als de wijze van totstandkoming gebreken vertoont. Daarom valt niet in te zien dat wij de MER niet aan de besluitvorming ten grondslag hebben mogen leggen.
C.3	Motivering beoordelingsregels: In het besluit staat wel vermeld, maar wordt niet toegelicht dat en waarom is voldaan aan de in artikel 1.14 en 2.25 Waterschapsverordening opgenomen beoordelingsregels. Het verlenen van de vergunning niet verenigbaar is met het belang van het voorkomen en waar nodig beperken van overstromingen, wateroverlast en het vervullen van maatschappelijke functies door watersystemen. Reactie: In de motivering van het besluit is onderbouwd waarom wij van oordeel zijn dat de aanvraag voldoet aan de geldende beoordelingsregels en waarom wij menen dat de gevraagde vergunning kan worden verleend.

E-mail

Assen, 25 augustus 2024

Per e-mail

Waterschap Vechtstromen
T.a.v. directie, dagelijks en algemeen bestuur
Postbus 5006
7600 GA Almelo

E-mail: info@vechtstromen.nl

Betreft: pro forma bezwaar/zienswijze + opvragen informatie inzake: *"Aanvraag omgevingsvergunning van 2 juli 2024 voor interne maatregelen N2000 Engbertsdijkvenen, noodzakelijke aanpassingen aan uitstroomvoorzieningen, Dorpsstraat 1 te Kloosterhaar. De aanvraag heeft als dossiernummer Z-2450702"*

Geachte heer, mevrouw,

I. Aanleiding

Op uw website¹ heeft u in het Waterschapsblad (Nr. 14025) van het Waterschap Vechtstromen (hierna: Waterschap) een publicatie geplaatst op 05 juli 2024 inzake: *"Aanvraag omgevingsvergunning van 2 juli 2024 voor interne maatregelen N2000 Engbertsdijkvenen, noodzakelijke aanpassingen aan uitstroomvoorzieningen, Dorpsstraat 1 te Kloosterhaar. De aanvraag heeft als dossiernummer Z-2450702"* (**productie 1**). U vermeld niet of de aanvraag van de omgevingsvergunning voor activiteiten op of in oppervlaktewater en bijbehorende stukken zijn in te zien. U geeft aan dat het Waterschap waarschijnlijk binnen acht weken een definitief besluit neemt over het verlenen van de omgevingsvergunning.

II. Reguliere voorbereidingsprocedure

Ik vermoed dat de omgevingsvergunning door u wordt afgehandeld via de reguliere voorbereidingsprocedure² zoals genoemd in de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) waar het indienen van zienswijze niet mogelijk is. U handelt de aanvraag om omgevingsvergunning niet via de uniforme openbare voorbereidingsprocedure³ af waar zienswijze door in ieder kan worden ingediend zoals aangegeven in de Awb. Kunt u aan mij voor 27 augustus 2024 schriftelijk meer duidelijkheid over geven.

III. Pro forma zienswijzen

Als er wel zienswijze kunnen worden ingediend dan dien ik hierbij mijn pro forma zienswijze bij u in en verzoek ik u om aan mijn een redelijke termijn te geven om mijn aanvullende gronden van mijn zienswijze bij u in te dienen.

Ook ontvang ik graag met deze ontvangstbevestiging afschriften van alle relevante stukken die op bovengenoemde beslissing betrekking hebben. Voor zover hier kosten aan verbonden zijn, verzoek ik u, alvorens u de stukken naar mij toestuurt, eerst telefonisch met mij op te nemen.

IV. bijbehorende stukken bij de aanvraag van de omgevingsvergunning.

Ik verzoek u om aan mij de aanvraag om omgevingsvergunning en de bijbehorende stukken voor 26 augustus om 13.00 aan mij te e-mailen naar: [REDACTED]

V. Pro forma bezwaar

Omdat voor mij is onduidelijk is of u al een beluit in de zin Awb heeft genomen op de aanvraag omgevingsvergunning heeft beslist. In voorkomend geval u dat heeft gedaan kan ik mij niet verenigen met deze beschikking.

Hierbij maak ik dan ook tijdig bezwaar tegen uw beschikking. Dit bezwaarschrift wordt bij u ingediend om geen rechten te verliezen en het hierbij ingestelde bezwaar berust derhalve op nader aan te voeren gronden.

Ik verzoek u aan mij, naast een ontvangstbevestiging van het bezwaarschrift, op grond van artikel 6:6 Awb een redelijke termijn te stellen waarbinnen de nadere gronden van het bezwaarschrift kenbaar moeten worden gemaakt.

Ook ontvang ik graag met deze ontvangstbevestiging afschriften van alle relevante stukken die op bovengenoemde beslissing betrekking hebben. Voor zover hier kosten aan verbonden zijn, verzoek ik u, alvorens u de stukken naar mij toestuurt, eerst telefonisch met mij op te nemen.

¹ <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/wsb-2024-14025.html>

² Titel 4.1 Awb

³ Afdeling 3.4 Awb

In voorkomend geval mijn (pro forma) bezwaar prematuur is ingediend, verzoek ik u om aan mij als belanghebbende op grond artikel 1:3 Awb binnen drie dagen nadat u een besluit op de aanvraag omgevingsvergunning met bij behorende stukken heeft genomen, deze naar toe te zenden en kenbaar te maken, zodat ik tijdig bezwaar kan maken. Tevens dient u mijn pro forma bezwaar opvatten als te zijn gericht aan het door u genomen besluit en/of te nemen besluit op de aanvraag om omgevingsvergunning zoals hierboven genoemd.

Ik vraag u om vergoeding van de kosten die ik voor deze bezwaarprocedure maak.

Onder voorbehoud van alle rechten en wettelijke bepalingen verblijf ik.

Hoogachtend,

Productie:

1. Waterschapsblad (Nr. 14025) van het Waterschap Vechtstromen (hierna: Waterschap) een publicatie geplaatst op 05 juli 2024 inzake: *"Aanvraag omgevingsvergunning van 2 juli 2024 voor interne maatregelen N2000 Engbertsdijkvenen, noodzakelijke aanpassingen aan uitstroomvoorzieningen, Dorpsstraat 1 te Kloosterhaar. De aanvraag heeft als dossiernummer Z-2450702"*

Productie 1

**Aanvraag omgevingsvergunning van 2 juli 2024 voor interne maatregelen
N2000 Engbertsdijkerven, noodzakelijke aanpassingen aan
uitstroomvoorzieningen, Dorpsstraat 1 te Kloosterhaar. De aanvraag heeft
als dossiernummer Z-2450702**

Waarom laat het dagelijks bestuur u dit weten?

Een omgevingsvergunning wordt bij het waterschap aangevraagd om toestemming te krijgen om activiteiten of werkzaamheden uit te voeren op of bij waterstaatswerken (bijvoorbeeld een watergang of waterkering) of het onttrekken of lozen van oppervlaktewater of grondwater in beheer bij het waterschap.

Met dit bericht (kennisgeving) laat het waterschap u weten dat er misschien iets verandert in uw omgeving. Dan kunt u hier op tijd op reageren.

Hoe gaat het verder?

Waarschijnlijk neemt het waterschap binnen 8 weken na ontvangst van de aanvraag een definitief besluit over het verlenen van de omgevingsvergunning. Als het waterschap van de gevraagde omgevingsvergunning heeft verleend, laat het waterschap dat weten met een nieuw bericht. Vanaf dat moment kunt u hierop reageren (bezwaar maken). U kunt nu nog niet reageren.

Informatie of vragen over de aanvraag van de Omgevingsvergunning?

U kunt op dit moment de aanvraag van de omgevingsvergunning bekijken en vragen stellen. U kunt hiervoor bellen met het algemene telefoonnummer (088) 2203333.

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Aan:

Gedeputeerde Staten van Overijssel
T.a.v. de heer [REDACTED]
Postbus 10078
8000 GB Zwolle
E-mail: overijsselloket@overijssel.nl

CC: Waterschap Vechtstromen – info@vechtstromen.nl

Datum: 26 mei 2025

Ons kenmerk: [REDACTED]-26052025-OVIJSV-1

Kenmerk Provincie Overijssel / Waterschap: Z-2450702/10858

Onderwerp: Formele vragen en verzoek om opschorting/ingrijpen inzake ontwerp-omgevingsvergunning Engbertsdijksvenen (uitstroomvoorzieningen, buitenkades, onderhoudspaden – Kloosterhaar)

Geachte heer [REDACTED]

Namens [REDACTED] belanghebbende partij bij het projectgebied Engbertsdijksvenen, verzoeken wij u dringend om inhoudelijk en volledig te reageren op onderstaande formele vragen. Deze brief ziet nadrukkelijk op de ontwerp-omgevingsvergunning waarop kenmerk Z-2450702/10858 van de Provincie Overijssel / Waterschap betrekking heeft.

Wij signaleren ernstige juridische en ecologische gebreken in deze vergunningprocedure, zoals hieronder uitgewerkt. Wij verzoeken u derhalve per direct over te gaan tot:

- onmiddellijke opschorting van het besluitvormingsproces;
- volledige openbaarmaking van relevante documenten;
- spoedige bestuursrechtelijke correctie.

Onder verwijzing naar de Algemene wet bestuursrecht, Waterwet, Omgevingswet, Kaderrichtlijn Water (KRW), Habitatrichtlijn en het Verdrag van Aarhus verzoeken wij u binnen vijf werkdagen inhoudelijk te reageren.

1. Toetsing aan artikel 4 Kaderrichtlijn Water (KRW)

- Op welke wijze is geborgd dat de werkzaamheden géén verslechtering veroorzaken van het betreffende KRW-waterlichaam?
- Waarom ontbreekt een expliciete passende beoordeling vooraf, conform HvJ EU-arresten Weser (C-461/13) en People Over Wind (C-323/17)?
- Is het verslechteringsverbod uit artikel 4, lid 1 KRW en artikel 2.17 Waterwet toegepast? Zo ja, verzoeken wij om inzage in de volledige onderbouwing.
- Waaruit blijkt dat de chemische én ecologische waterkwaliteit is gegarandeerd?

2. Ontbreken van wettelijk bodemonderzoek conform NEN 5725 / BRL 9335

- Waar is het verplichte bodemonderzoek opgenomen?
- Welke analysesresultaten zijn beschikbaar over uitspoelingsrisico's richting oppervlaktewater?
- Waarom ontbreken deze stukken, terwijl artikel 3:2 en 3:46 Awb dit vereist?

3. Geen beheersituatie of toezicht – wie voert peilbeheer uit?

- Wie is bevoegd gezag voor het structurele peilbeheer van de compartimenten?
- Er is geen contract, mandaat of beschikbare infrastructuur. Acht u de vergunning daarmee uitvoerbaar?
- Waarom is dit niet opgenomen in een Beheer- en Onderhoudsdocument (BOD) of wettelijk besluit?

4. Geen mitigerende maatregel of calamiteitenplan opgesteld

- Welke mitigerende maatregelen zijn getroffen om risico's op uitspoeling, veenoxidatie of peilverlies te voorkomen?
- Waar is het calamiteitenprotocol vastgelegd zoals vereist onder artikel 1.7 Waterschapsverordening en artikel 1.1a Waterwet?

5. Strijd met zorgplicht en rechtszekerheid – artikel 1.1a Waterwet / artikel 6 EVRM

- Hoe verhoudt de besluitvorming zich tot de zorgplicht ex artikel 1.1a Waterwet?

- Acht u het rechtsstatelijk verantwoord dat vergunningverlening plaatsvindt zonder toezicht of juridische borging?
- Hoe is het recht op effectieve rechtsbescherming (artikel 6 EVRM, artikel 9 Aarhus-Verdrag) gewaarborgd, terwijl essentiële stukken ontbreken?

6. Samengestelde besluitvorming?

- Hoe verhoudt deze vergunning zich tot het (nog niet vastgestelde) projectbesluit, de peilbesluiten, de leggerwijzigingen en het ontbreken van een vastgesteld BOD?
- Acht u het juridisch houdbaar dat deze onderdelen niet afzonderlijk zijn gepubliceerd of getoetst?

7. Verzoek tot onmiddellijke schorsing en openbaarmaking

- Wij verzoeken u hierbij formeel:
 - de besluitvorming per direct te schorsen op grond van artikel 8.3 en 16.82 Omgevingswet en het voorzorgsbeginsel;
 - alle relevante documenten per ommegaande openbaar te maken, inclusief:
 - intern overleg provincie-waterschap,
 - ontwerpbegroting, bestek en ecologische toets,
 - alle concept-BOD's en besluiten tot bevoegdheidsoverdracht;
 - de rechtmatigheid van deze vergunning opnieuw te beoordelen, mede in het licht van jurisprudentie van het Hof van Justitie EU.

8. Onafhankelijke toetsing door derde deskundige – borging zorgvuldigheid ex artikel 3:2 Awb

- Bent u bereid een onafhankelijke deskundige aan te wijzen (zoals Deltares, RIVM of een universiteit) om bodemkwaliteit, hydrologie en ecologische risico's te toetsen?
- Hoe borgt u dat de toetsing objectief en onafhankelijk heeft plaatsgevonden, nu het initiatief en toezicht binnen dezelfde bestuursstructuur vallen?

9. Standstill-verplichting onder KRW en jurisprudentie HvJ EU

- Erkent u dat op basis van het Weser-arrest (C-461/13) geen vergunning mag worden verleend zolang verslechtering van de waterkwaliteit niet volledig is uitgesloten?

- Kunt u aantonen dat aan deze verplichting is voldaan en dat geen enkele verslechtering optreedt in KRW-waterlichamen?

10. Toetsing stikstofdepositie en AERIUS-berekening – Natura 2000

- Kunt u de volledige stikstofberekeningen (AERIUS-invoer, output en bijlagen) aanleveren die ten grondslag liggen aan deze vergunning?

- Waarom ontbreekt een projectgerichte passende beoordeling in het licht van de PAS-jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak?

Conclusie

De ontwerpvergunning lijkt te zijn verleend op basis van aannames, gebrekkige toetsing en feitelijk onjuiste uitgangspunten. Dit maakt de vergunning volgens ons in strijd met het nationaal en Europees recht, bestuursrechtelijk vernietigbaar en feitelijk onuitvoerbaar.

Wij behouden ons nadrukkelijk het recht voor om bij gebreke van tijdige en volledige beantwoording:

- handhavingsverzoeken en voorlopige voorzieningen in te dienen;
- een klacht in te dienen bij de Europese Commissie (Aarhus Compliance Mechanism);
- en aangifte te doen op grond van artikel 173a en 173b Sr (milieudelicten met opzet of ernstige nalatigheid).

Onder voorbehoud van alle rechten en wesen, met het recht op nadere aanvulling van dit dossier.

Hoogachtend,
Team

Amsterdam, 26 mei 2025

Per e-mail

T.a.v. Gedeputeerde Staten van Overijssel
Postbus 10078
8000 GB Zwolle
(Uw zaaknummer 2025-013900, uw kenmerk: D2025-04-013655)

E-mail: overijsselloket@overijssel.nl en overijssel.nl

Per e-mail

Waterschap Vechtstromen
Postbus 5006
7600 GA Almelo

E-mail: info@vechtstromen.nl

Betreft:

Reactie/zienswijze/verzoek over ontwerp-omgevingsvergunning Engbertsdijkvenen - interne maatregelen

REACTIE/ZIENSWIJZE/VERZOEK

Geachte heer, mevrouw,

Naar aanleiding van de ontwerp omgevingsvergunning van het waterschap geregistreerd onder het volgende nummer: Z-2450702/10858 en uw brief met datum 16 april 2025 (uw zaaknummer 2025-013900, uw kenmerk: D2025-04-013655) ontvangt u hierbij onze reactie/zienswijze/verzoek.

Naar aanleiding van het voorontwerpbesluit omtrent de vergunningverlening voor werkzaamheden in het gebied Engbertsdijkvenen, richt [redacted] zich tot u met een reeks kritische vragen en opmerkingen. Onze stichting maakt zich structureel zorgen over de wijze waarop deze besluitvorming tot stand is gekomen, de naleving van Europees en nationaal milieurecht, en de feitelijke uitvoerbaarheid van de genoemde maatregelen.

1. Wettelijke verankering en toetsing KRW

- Waar blijkt uit dat er voorafgaand aan het ontwerpbesluit een beoordeling plaatsvond op basis van artikel 4 KRW en artikel 2.17 Waterwet?
- Welke specifieke gegevens zijn overlegd waarin wordt aangetoond dat de waterkwaliteit geen nadelige beïnvloeding zal ondervinden?
- Is de vereiste toetsing aan de standstill-verplichting expliciet opgenomen in de besluitvorming?
- Waaruit blijkt dat de ecologische en chemische waterkwaliteit is gegarandeerd.

2. Afwezigheid van peilbeheer en energietoevoer

- Kunt u bevestigen wie contractueel verantwoordelijk is voor het structureel handhaven van het compartimentbeheer?
- Er is ons geen documentatie bekend waaruit blijkt dat elektrische infrastructuur of toezichtsvoorzieningen zijn geregeld. Acht u dit een bestuursrechtelijk uitvoerbare situatie?
- Welke maatregelen zijn getroffen indien storingen optreden in de waterregulerende voorzieningen?

3. Bodem- en materiaaltoetsing ontbreekt

- Waarom is geen volledig bodemonderzoek (NEN 5725 of BRL 9335) aangeleverd dat de risico's op verontreiniging uitsluit?
- Op welke juridische grondslag acht u het toelaatbaar dat compartimenten worden aangelegd zonder analyse van uitspoelingseffecten op het ontvangende watersysteem?
- Is dit niet in strijd met artikel 3:2 Awb (zorgvuldigheid) en artikel 8.69a Omgevingswet (onvolledige besluitvorming)?

4. Calamiteiten en mitigerende voorzieningen

- Welke preventieve voorzieningen zijn verplicht gesteld om schade aan de ecologische toestand of waterkwaliteit te voorkomen?
- Waarom ontbreekt een protocol voor incidenten die het doorstroomprofiel of waterpeil negatief kunnen beïnvloeden?

[redacted] Iedere aansprakelijkheid is beperkt tot het bedrag dat in het desbetreffende geval onder de aansprakelijkheidsverzekering wordt uitbetaald.

- Welke formele toets heeft er plaatsgevonden op basis van artikel 1.1a Waterwet (zorgplicht)?

5. Transparantie en documentatie

- Welke stukken liggen ter inzage waarin de overdracht van verantwoordelijkheden aan uitvoerende instanties juridisch is vastgelegd?
- Is er een vastgesteld Beheer- en Onderhoudsdocument? Zo nee, waarom ontbreekt dit, ondanks de verwijzingen in de vergunning?
- Welke afspraken zijn er gemaakt over toezicht, evaluatie en sancties bij niet-naleving?

6. Verzoek tot ingrijpen en transparantie

- Stelt u het project tijdelijk buiten werking totdat een volledige toets en overleg met onafhankelijke experts heeft plaatsgevonden?
- Wij verzoeken om openbaarmaking van de interne notities, verslagen en juridische adviezen rondom dit dossier.
- Bent u bereid dit project opnieuw te beoordelen in het licht van artikel 6 EVRM en artikel 9 Aarhus-Verdrag (recht op effectieve rechtsbescherming)?

6. Waterschapsverordening vs Kaderrichtlijnwater

- U heeft de ontwerp-omgevingsvergunning water (kKenmerk: Z-2450702/24213264) is gebaseerd op uw Waterschapsverordening waterschap Vechtstromen. Echter uw Waterschapsverordening waterschap Vechtstromen is verouderd en in strijd met de Kaderrichtlijnwater. De ontwerp-omgevingsvergunning water zal dus in strijd met de Kaderrichtlijnwater tot stand komen waardoor ondermeer de ecologische en chemische waterkwaliteit niet is gegarandeerd en achteruit zal gaan. Hiermee handelt u in strijd met het achteruitgangverbod zoals in de Kaderrichtlijn water is opgenomen.

7. Tot slot

- Onze eerder ingediende zienswijze op het projectbesluit dient hier als herhaalt ingelast te worden beschouwd en opgevat te worden als zienswijze op uw ontwerp-omgevingsvergunning water (kKenmerk: Z-2450702/24213264)

Gezien de ernst van de hierboven geschetste juridische en feitelijke gebreken, doet [REDACTED] een dringend beroep op uw bestuursverantwoordelijkheid.

Bij uitblijven van een afdoende reactie binnen vijf werkdagen behouden wij ons alle juridische en bestuursrechtelijke stappen voor, inclusief bezwaar, klacht bij de Europese Commissie en melding bij toezichthoudende instanties.

Onder voorbehoud van al onze rechten en wettelijke aanspraken, verblijven wij.

Onder voorbehoud van alle rechten en wettelijke aanspraken, verblijven wij.

Hoogachtend,

[REDACTED]

[REDACTED]

bestuurder

[REDACTED]

bestuurder

Bijlage:

- A. ontwerp omgevingsvergunning van het waterschap geregistreerd onder het volgende nummer: Z-2450702/10858

Bijlage A

ONTWERP OMGEVINGSVERGUNNING

Op 2 juli 2024 is een aanvraag voor een omgevingsvergunning ingediend voor het uitvoeren van maatregelen ten behoeve van het Natura2000-gebied Engbertsdijksvennen nabij Kloosterhaar. In verband met uit te voeren interne maatregelen zijn aanpassingen aan uitstroomvoorzieningen noodzakelijk en er worden buitenkades aangelegd om gebiedseigen water langer vast te kunnen houden. De kades bestaan uit kunstmatig aangebrachte grondlichamen die aansluiten bij natuurlijke hoogten. Bij het uitvoeren van deze werkzaamheden wordt tevens gebruik gemaakt van de onderhoudspaden van het waterschap.

De werken worden uitgevoerd op o.a. de volgende kadastrale percelen:

Kadastrale gemeente	Sectie	Nummer(s)
Ambt-Hardenberg	T	2280
Vriezenveen	C	1425, 1754, 1755, 1762, 1764, 1771, 1773, 1775, 1777, 1779, 1781, 1783, 1785, 1787, 1789, 1791, 1793, 1943, 2206, 2263, 2889, 2409, 2804, 2805, 3243, 3242, 3240, 3241, 3265, 3303, 3304

Besluit:

Gelet op het bepaalde in de Waterschapsverordening waterschap Vechtstromen heeft het dagelijks bestuur op xxxxx besloten om:

- Op grond van artikel 2.24 en 2.59 een omgevingsvergunning te verlenen voor het uitvoeren van aanpassingen aan uitstroomvoorzieningen, het aanbrengen van buitenkades en het gebruiken van onderhoudspaden van het waterschap;
- Aan deze vergunning voorschriften te verbinden, die zijn opgenomen in dit besluit;
- De aanvraag, de daarbij behorende voor het waterschap relevante tekeningen en bijlagen (kades en uitstroomvoorzieningen) onderdeel uit te laten maken van deze vergunning.

Motivering

Wettelijke context

Volgens artikel 2.24 en 2.59 van de Waterschapsverordening waterschap Vechtstromen (verder: Waterschapsverordening) is het verboden om zonder omgevingsvergunning een werk, voor zover deze niet elders in deze verordening specifiek is benoemd, aan te leggen en in stand te houden, en een lozingsvoorziening of onttrekkingsvoorziening aan te leggen en in stand te houden die niet voldoet aan artikel 2.58.

Volgens artikel 1.14 en 2.25 en 2.61 van de Waterschapsverordening wordt de omgevingsvergunning alleen verleend als de aanvraag voldoet aan de in deze artikelen genoemde beoordelingsregels. Deze beoordelingsregels zijn opgenomen in de bijlage van dit besluit.

In artikel 1.7 van de Waterschapsverordening zijn de (algemene) zorgplichtbepalingen opgenomen. Eenieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat zijn activiteiten nadelige gevolgen kan hebben voor het watersysteem of een zuiveringstechnisch werk is verplicht om hieraan te voldoen. Deze zorgplichtbepalingen zijn opgenomen in de bijlage behorende bij dit besluit.

Bij de beoordeling van de aanvraag hebben wij rekening te houden met de in de beoordelingsregels genoemde programma's en plannen, voor zover deze betrekking hebben op het desbetreffende Kaderrichtlijn Water (KRW)-oppervlaktewaterlichaam of grondwaterlichaam.

Bijzonderheden

De aan te brengen buitenkade zal als 'overige kering' worden opgenomen op de Legger van waterschap Vechtstromen. Ook de uitstroomvoorzieningen worden in de Legger opgenomen. De uitstroomvoorzieningen komen wel op de Legger, maar het eigendom, het beheer en daarmee de verantwoordelijkheid van het doorstroomprofiel blijven bij de vergunninghouder.

Het beheer en onderhoud (inclusief peilbeheer) van het plangebied worden vastgelegd in een Beheer en Onderhoudsdocument (BOD). Het opstellen van dat document zal na oplevering van de uitvoering op initiatief van Staatsbosbeheer in nauwe afstemming met het waterschap geschieden.

Procedure

De provincie Overijssel heeft een projectbesluit vastgesteld ten aanzien van voornoemde werkzaamheden. Ook heeft de provincie Overijssel besloten dat de voorbereiding van de benodigde besluiten gecoördineerd worden voorbereid volgens afdeling 3.5 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Het projectbesluit wordt voorbereid met de uniforme uitgebreide voorbereidingsprocedure als bedoeld in de Algemene wet bestuursrecht (afd. 3.4). Dit houdt in dat de onderhavige procedure ook moet worden voorbereid met de uniforme uitgebreide voorbereidingsprocedure.

Om deze reden is de aanvraag, de hierop betrekking hebbende bescheiden en het ontwerp-besluit voor eenieder ter inzage gelegd van 16 april 2025 tot en met 27 mei 2025. Aan eenieder is de gelegenheid geboden om, gedurende de hiervoor gestelde termijn, zienswijzen kenbaar te maken.

Toetsing aanvraag/activiteit aan de wettelijke context

De aanvraag voldoet aan het bepaalde in de artikelen 1.14 en 2.25 en 2.61 van de Waterschapsverordening. De activiteit heeft geen invloed op het KRW-oppervlaktewaterlichaam. Daarom wordt de gevraagde omgevingsvergunning verleend.

Voorschriften

Voorschriften algemeen

a) Werkzaamheden

1. De werken/activiteiten moeten worden uitgevoerd zoals aangevraagd tenzij anders aangegeven in de voorschriften. Als er wordt afgeweken van de vergunning moet een nieuwe aanvraag worden ingediend.
2. De werken/activiteiten moeten degelijk worden aangelegd/uitgevoerd en goed worden onderhouden.
3. De werken/activiteiten mogen de waterafvoer van de waterloop en het onderhoud aan de waterloop niet hinderen.

4. Bewerkte of aangetaste grond moet worden ingezaaid met een goedgekeurd bermmengsel.
5. Bewerkte of aangetaste grond moet mechanisch worden verdicht in lagen van maximaal 30 centimeter.
6. U moet maatregelen nemen om uitspoeling van de taluds en/of de bodem van de waterloop te voorkomen.
7. In de werken mag geen gebruik worden gemaakt van materialen die zijn bewerkt met conserverende of uitlogende middelen.
8. Afval moet worden opgeruimd en afgevoerd.

b) Vergunning

1. Een exemplaar van de vergunning moet tijdens de uitvoering van de werkzaamheden aanwezig zijn. Op aanwijzing van de toezichthouder wordt de vergunning aan hem ter inzage gegeven.
2. Aanwijzingen van de toezichthouder moeten altijd worden opgevolgd.

c) Contactpersonen

1. Wanneer een contactpersoon of zijn/haar gegevens wijzigen moet dit zo spoedig mogelijk worden doorgegeven aan het waterschap.

Toelichting: de gegevens kunnen worden doorgegeven via

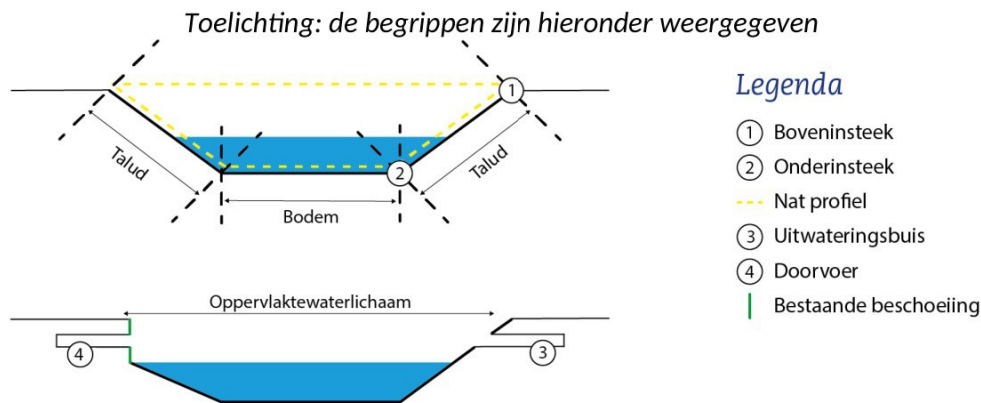
 onder vermelding van kenmerk 10858.

d) Planning

1. U moet de begindatum tenminste één week voor start van de werkzaamheden aan de toezichthouder, , van het waterschap doorgeven. U kunt dit doen via een e-mail aan of via telefoonnummer U moet bij deze startmelding ook een planning van de werkzaamheden opsturen.

e) Schade

1. Het waterschap is niet verantwoordelijk en aansprakelijk voor schade als gevolg van uw werken/activiteiten, ook wanneer dit schade bij derden betreft.
2. Eventuele schade moet aan de toezichthouder worden gemeld. Deze schade moet u binnen een door het waterschap te bepalen termijn herstellen.

Voorschriften werk

1. Indien hemelwater afkomstig van dak en/of erfverharding wordt geloosd in de waterloop, dient hiervoor een voorziening gemaakt te worden. Deze moet zodanig worden uitgevoerd, dat geen inspoeling van grond in de waterloop en uitspoeling van het talud plaatsvinden. Een hemelwaterafvoerbuis dient aan de uitmondingszijde gelijk met het talud te worden afgeschuind.
2. Na voltooiing van de werkzaamheden dienen revisiemetingen te worden aangeleverd van de buitenkades en de uitstroomvoorzieningen.
3. Wanneer het werk wordt vernieuwd, gewijzigd of verwijderd, dient u het waterschap daarvan schriftelijk in kennis te stellen.
4. De vergunninghouder heeft ontvangstplicht van het bij machinaal onderhoud vrijkomende maaisel of bagger.
5. Voor de aan te brengen werken en het plangebied dient in nauw overleg met het waterschap een Beheer- en Onderhouds Document (BOD) te worden opgesteld, uiterlijk 10 weken na gereedkomen van de werkzaamheden.
6. Ten behoeve van het voltooiën van de werkzaamheden mag gebruik worden gemaakt van de onderhoudspaden langs de waterlopen van het waterschap. Eventuele daardoor ontstane schade dient door en op kosten van vergunninghouder te worden hersteld. Een en ander ter beoordeling van en goedkeuring door het waterschap.

Voorschriften lozingsvoorziening

1. De uitmonding van de uitstroomvoorzieningen moeten gelijk met het talud van de waterloop worden afgeschuind.
2. Er moeten voorzieningen worden getroffen om uitspoeling van het talud ter plaatse van de uitmonding van de buis te voorkomen.
3. De gegraven sleuven in de onderhoudsberm en in het talud van de waterloop moeten met de ontgraven grond worden aangevuld. Deze grond moet in lagen van 30 cm met een verdichtingsapparaat worden verdicht.
4. Er moet voor worden gezorgd dat de waterafvoer en het onderhoud aan de waterloop ongehinderd kan plaatsvinden.
5. Wanneer de voorziening wordt vernieuwd, gewijzigd of verwijderd, moet u het waterschap daarvan schriftelijk in kennis stellen.
6. De voorziening moet minimaal 0,50 meter onder maaiveld worden aangelegd.
7. Het door middel van de uitstroomvoorzieningen af te voeren debiet dient te worden gemonitord.

8. Eventueel langs de waterloop aanwezige beschoeiingdelen mogen niet verwijderd worden. De doorvoer in de beschoeiing moet beperkt blijven tot de uitwendige diameter van de buis.

Conclusie

De uitstroomvoorzieningen worden buiten het profiel van het oppervlaktewaterlichaam aangelegd en vormen geen belemmering vormt voor een vastgesteld ontwerp projectbesluit, een vastgesteld projectbesluit, een vastgesteld ontwerp omgevingsvergunning, een verleende omgevingsvergunning, een vastgesteld ontwerp waterbeheerprogramma of een vastgesteld waterbeheerprogramma van het waterschap. Daarnaast is een voorschriften opgenomen die het beheer en onderhoud van de aangebrachte werken regelt.

De aanvraag voldoet daarmee aan de beoordelingsregels, zodat de gevraagde omgevingsvergunning kan worden verleend.

Deze omgevingsvergunning is een besluit als bedoeld in de Algemene wet bestuursrecht. Daarom staat de mogelijkheid van beroep open. Informatie hierover is opgenomen na de ondertekening.

Hoogachtend,
het dagelijks bestuur van waterschap Vechtstromen,
namens deze,

 teamleider Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving

Bijlage 1

De volgende artikelen van de Waterschapsverordening waterschap Vechtstromen zijn van toepassing:

Artikel 1.7 Zorgplicht watersysteem en zuiveringstechnisch werk

1. Eenieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat zijn activiteiten nadelige gevolgen kan hebben voor het watersysteem of een zuiveringstechnisch werk is verplicht:
 - a. alle maatregelen te nemen of activiteiten te laten die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
 - b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken;
 - c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd;
 - d. op eerste aanzegging van het dagelijks bestuur een werk te verwijderen wanneer dit naar het oordeel van het dagelijks bestuur geen functie meer vervult.
2. Onder het voorkomen van nadelige gevolgen voor het watersysteem als bedoeld in het eerste lid, wordt in ieder geval verstaan het voorkomen van:
 - a. grond- en oppervlaktewaterschaarste, grond- en oppervlaktewateroverlast, overstromingen en inundaties;
 - b. aantasting van de bestaande staat van een waterstaatswerk;
 - c. aantasting van de stabiliteit van bodem en taluds;
 - d. de nadelige gevolgen voor de staat, de kerende hoogte, de stabiliteit en het waterkerend vermogen van de waterkering;
 - e. de aantasting van de erosiebestendige bekleding van de waterkering;
 - f. de belemmering van de doorstroming in een oppervlaktewater of in het grondwater;
 - g. het belemmeren van de afvoer van kwel- en regenwater bij de waterkering;
 - h. verslechtering van de bergings-, aan- en afvoercapaciteit van het oppervlaktewaterlichaam;
 - i. belemmering van de inspectie- of onderhoudswerkzaamheden aan het watersysteem;
 - j. verslechtering van de chemische of ecologische grond- en oppervlaktewaterkwaliteit;
 - k. het gebruik van uitlozend materiaal;
 - l. belemmering van de vervulling van maatschappelijke functies van het watersysteem.
3. Onder het voorkomen van nadelige gevolgen als bedoeld in het eerste lid, wordt in geval van een lozingsactiviteit in ieder geval verstaan dat:
 - a. alle passende preventieve maatregelen tegen milieuverontreiniging worden getroffen;
 - b. de beste beschikbare technieken worden toegepast;
 - c. geen significante milieuverontreiniging wordt veroorzaakt;
 - d. alle passende maatregelen worden getroffen voor het voorkomen van ongewone voorvallen en de nadelige gevolgen daarvan, bedoeld in artikel 19.1, eerste lid, van de wet;
 - e. lozingen op een oppervlaktewaterlichaam of een zuiveringstechnisch werk doelmatig kunnen worden bemonsterd;
 - f. metingen representatief zijn en monsters niet worden verdund; en
 - g. meetresultaten op geschikte wijze worden geregistreerd, verwerkt en gepresenteerd.

Artikel 1.14 Beoordelingsregel

1. Voor zover een aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een wateractiviteit als bedoeld in deze verordening wordt de omgevingsvergunning alleen verleend als de activiteit verenigbaar is met het belang van:
 - b. het voorkomen en waar nodig beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste;
 - c. het beschermen en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen;
 - d. het vervullen van maatschappelijke functies door watersystemen; en
 - e. het beschermen en verbeteren van de doelmatige werking van een zuiveringstechnisch werk.
2. Bij de beoordeling van de aanvraag wordt rekening gehouden met de waterbeheerprogramma's, regionale waterprogramma's, stroomgebiedsbeheerplannen, overstromingsrisicobeheerplannen en het nationale waterprogramma, die betrekking hebben of dat betrekking heeft op het betreffende krw-oppervlaktewaterlichaam of grondwaterlichaam.
3. Het verlenen van de omgevingsvergunning mag er in ieder geval niet toe leiden dat:
 - a. niet voldaan wordt aan de omgevingswaarden als bedoeld in de artikelen 2.10, eerste lid, 2.11, eerste lid, 2.13, eerste lid, 2.14, eerste lid, en 2.15, eerste lid van het Besluit kwaliteit leefomgeving, in voorkomend geval in samenhang met de termijn, bedoeld in artikel 2.18, eerste lid, van dat besluit;
 - b. een goed ecologisch potentieel als bedoeld in artikel 2.12, eerste lid, van dat besluit niet wordt bereikt, in voorkomend geval in samenhang met de termijn als bedoeld in artikel 2.18, tweede lid, van dat besluit; en
 - c. een minder strenge doelstelling als bedoeld in artikel 2.17, tweede lid, aanhef en onder d, van dat besluit niet wordt bereikt.
4. Het derde lid is niet van toepassing:
 - a. voor zover dit betrekking heeft op de omgevingswaarde, bedoeld in artikel 2.10, eerste lid van het Besluit kwaliteit leefomgeving, als het niet voldoen aan die omgevingswaarde wordt veroorzaakt door een buiten Nederland gelegen verontreinigingsbron en toepassing is gegeven aan artikel 2.17, derde lid, van dat besluit in verbinding met het eerste lid; of
 - b. als het niet voldoen aan een omgevingswaarde of het niet bereiken van een goed ecologisch potentieel of een minder strenge doelstelling het gevolg is van:
 1. nieuwe veranderingen van de fysische kenmerken van een krw-oppervlaktewaterlichaam of wijzigingen in de stand van een grondwaterlichaam; en
 2. toepassing is gegeven aan artikel 2.17, vierde lid van dat besluit in verbinding met het eerste lid.
5. Het verlenen van de omgevingsvergunning mag er ook niet toe leiden dat de doelstelling van het voorkomen van achteruitgang van de chemische en ecologische toestand van krw-oppervlaktewaterlichamen en van de chemische toestand en kwantitatieve toestand van grondwaterlichamen, bedoeld in artikel 4.15, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving, niet wordt bereikt.
6. In afwijking van het vijfde lid kan een omgevingsvergunning ook worden verleend als:
 - a. de aanvraag betrekking heeft op:
 1. nieuwe veranderingen van de fysische kenmerken van een krw-oppervlaktewaterlichaam;
 2. wijzigingen in de stand van grondwaterlichamen; of
 3. het niet voorkomen van achteruitgang van een zeer goede toestand van een krw-oppervlaktewaterlichaam naar een goede toestand het gevolg is van nieuwe

- duurzame activiteiten van menselijke ontwikkeling;
- b. aan de voorwaarden van artikel 4, zevende, achtste en negende lid, van de kaderrichtlijn water is voldaan; en
- c. de motivering voor het waterlichaam wordt opgenomen in het nationale waterprogramma, als het gaat om rijkswateren, of in het regionale waterprogramma, als het gaat om regionale wateren.

Artikel 2.24 Vergunningplicht

Het is verboden om zonder omgevingsvergunning een werk, voor zover deze niet elders in deze verordening specifiek is benoemd, aan te leggen en in stand te houden.

Artikel 2.25 Beoordelingsregel vergunning

De omgevingsvergunning wordt alleen verleend als voldaan wordt aan artikel 1.14 en:

- a. het werk niet in of op een oppervlaktewaterlichaam wordt aangelegd;
- b. het nieuw aan te leggen werk in de zone van het beperkingengebied waterstaatswerken, niet zijnde het waterstaatswerk zelf, wordt aangelegd en deze zodanig is gefundeerd dat deze geen nadelige invloed uitoefent op de bodem en de taluds van het oppervlaktewaterlichaam;
- c. het werk in de zone van het beperkingengebied waterstaatswerken, niet zijnde het waterstaatswerk zelf, wordt aangelegd en het een omgevingsvergunning voor het aanleggen van een werk aan één zijde van het oppervlaktewaterlichaam is en het oppervlaktewaterlichaam vanaf de andere zijde goed kan worden onderhouden;
- d. het werk in de zone van het beperkingengebied waterstaatswerken, niet zijnde het waterstaatswerk zelf, wordt aangelegd en het een omgevingsvergunning voor het aanleggen van een werk aan één zijde van het oppervlaktewaterlichaam is en aan de zijde van het geplande werk een vrije strook met een breedte van minimaal 1,00 meter aanwezig is;
- e. het werk in een meanderzone wordt aangelegd en het bouwwerk wordt aangelegd aan de rand van of op voldoende grote afstand van het oppervlaktewaterlichaam;
- f. het werk in een meanderzone wordt aangelegd en deze redelijkerwijs niet buiten de meanderzone aangelegd kan worden;
- g. het werk in een meanderzone wordt aangelegd en het werk de meandering in de toekomst, binnen de technische levensduur van het werk, niet hindert; en
- h. het werk geen belemmering vormt voor een vastgesteld ontwerp projectbesluit, een vastgesteld projectbesluit, een vastgesteld ontwerp omgevingsvergunning, een verleende omgevingsvergunning, een vastgesteld ontwerp waterbeheerprogramma of een vastgesteld waterbeheerprogramma van het waterschap.

Artikel 2.59 Vergunningplicht

- 1. Het is verboden om zonder omgevingsvergunning een lozingsvoorziening of onttrekkingsvoorziening aan te leggen en in stand te houden die niet voldoet aan artikel 2.58.
- 2. Onttrekkingsinrichtingen die functioneren voor één opdrachtgever of in één project en die een samenhangend geheel vormen, gelden voor deze verordening als één werk.

Artikel 2.61 Beoordelingsregel vergunning

- 1. De omgevingsvergunning voor de lozingsvoorziening wordt alleen verleend als voldaan wordt aan artikel 1.14 en de voorziening buiten het profiel van het oppervlaktewaterlichaam wordt aangelegd.
- 2. De omgevingsvergunning voor de onttrekkingsvoorziening wordt alleen verleend als voldaan wordt aan artikel 1.14 en:
 - a. de taludbak, de zuigleiding, het vuilrooster of andere constructieonderdelen buiten het profiel van het oppervlaktewaterlichaam worden aangelegd; en

- b. de voorziening geen belemmering vormt voor een vastgesteld ontwerp projectbesluit, een vastgesteld projectbesluit, een vastgesteld ontwerp omgevingsvergunning, een verleende omgevingsvergunning, een vastgesteld ontwerp waterbeheerprogramma of een vastgesteld waterbeheerprogramma van het waterschap.